dein diener ein brennendes fewr. Der du hast
gegrundtuestet die erde vber ir bestetigung. sy
wirt nit geneyget in dē weltē der welt. Der ab-
grund ist ir bedeckung als ein gewand. auff dē
bergen werdē steen die wasser. Sy fliehen von
deiner straff. sye erschrecken von d stym deines
doners. Die berg steygen auff vn̄ die veld stey-
gen ab. an die statt die du in hast gegrundtue-
stet. Sy vbergeen nit das zil das du in hast ge
setzet noch werden bekeret zebedecken die er-
de. Der du außlassest die brunnē in dē talen dy
wasser werden durchgeen zwischē der mitt der
berg. Alle tyer des ackers trincken, die wilden
esel harren in irē durst. Die vögel des hymels
wonen ob in. sy geben dy stym von der mitt der
felsen. Feuchtend dye berg von irē öbern din-
gen. die erd wirt gesatt von der frucht deiner
werck. Fürfürend das hew dē vihē vn̄ dz kraut
den dienst der menschen. Das du außfürest dz
brot vn̄ der erde vn̄ der weyn erfrewe dz hertz
des menschē. Das er erfrew das antlytz in dē
öle. vn̄ das brot stercke das hertz des menschē.

wirt erfrewt in seinē wercken. Der da sch-
die erde vnd machet sy zeerbidmen. der da rü-
die berg vnd sy richen. Ich wil singen dē herrē
in meim leben. ich lobe meinen got als lang ich
bin. Im sey frölich mein red. aber ich wollustig
mich im herren. Dye sunder gebresten von der
erde vnd die bösen also das sy nit sein. mein sele
gesegen den herren.

Da dauid dye arch gotz

fürt auß dē hawß obededom des priesters dar
ein er sy gefürt het. vnd oza von got erschlagen
ward. vn̄ fürt sy zu hierusalem mit grosser zyer
in das hawß daz er ir gemacht het. da macht er
disen psalm vnd setzet singer in das hawß für
die arch die stetlich lobten got mit disen dreyen
psalmē nach einander. Vn̄ ist yeglichs psalms
vberschrifft psalm dauid.

Confitemini domino et inuocate. .CIIII.

BEkennet dem herren
vnd anrüfft seinen namen. verkundet
seine werck vnder den heyden. Sin-

[illegible]

aa–bb[8]. cc[10]. [illegible] = 82 leaves

[illegible]

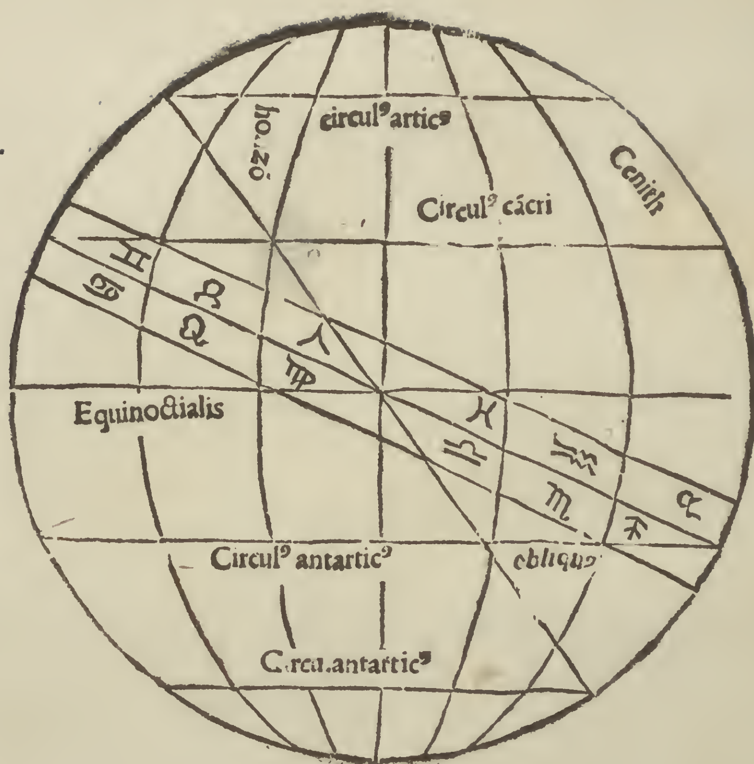
[illegible]

[illegible]

Venedig, Joh. u. Greg. de Gregoriis, 1491

H. 6.18

2571

circul⁹ artic⁹
Cenith
Circul⁹ cācri
Equinoctialis
Circul⁹ antartic⁹
obliqu⁹
Circu. antartic⁹

LIBELLVS YSAGOGICVS ABDILAZI. IDEST SERVI GLORIOSI DEI: QVI DICITVR ALCHABITIVS AD MAGISTERVM IVDICIORVM ASTRORVM; INTERPRETATVS A IOANNE HISPALENSI SCRIPTVMQVE IN EVNDEM A IOHANNE SAXONIE EDITVM VTILI SERIE CONNEXVM INCIPIVNT.

P Ostulata a domino plixitate uitæ ceyphadala.i. gladii regni & durabilitate sui honoris custodia quoq; operum eius siue bonorum atq; extēsione sui imperii: exordiamur id quod uolum⁹ narrare Cum uidissem conuentum quorundam antiquorum ex auctoribus magisterii iuditiorum astrorū edidisse libros quos uocauerunt introductorios huius magisterii id est iudiciorum astrorum: sed quosdam ex eis non fuisse scrutatos diligēter uniuersa quæ necessaria sunt in eodē magisterio de his quæ conueniunt introductorio. quosdam uero ea quæ necessaria sunt protulisse prolixe: & quia quod necessarium est in eo periisse cernerem. Quosdā quoq; in ordinatione eorum quæ protulerunt non incessisse itinere disciplinæ conspexissem cæpi edere hunc librum: & posui eum introductorium. atq; collegi in eo ex dictis antiquorum quicquid necessarium est huic magisterio secūdum modum introductorium: & non introduxi ratiocinationes disputationis siue defensioni eorum quæ protulimus necessarias cum sint in libro Ptolomei qui appellatur alarbamacalet id est quattuor tractatuum: & in libro meo quem edidi in confirmatione magisterii iudiciorum astrorum: & in destructione epistolæ haissehenhali in annullatione eius ex ratiocinatione quæ ad hoc possint sufficere: & diuisi eum in quinq; differentias. Prima differentia est in esse circuli signorum essentiali & accidentali. Secunda differentia in naturis planetarum septem: & quid illis proprium: & quid significent. Tertia differētia in his quæ accidunt planetis septem in semetipsis: & quid accidat eis adinuicem. Quarta differentia in expositione nominū astrologorū. Quinta differentia in uniuersitate partium & expositione esse earum in gradibus.

DIFFERENTIA PRIMA.

DE DIVISIONE CIRCVLI SIGNORVM

n

Itaq idest circulus ſignorum: diuiditur in.xii.ptes equales ſecundũ diuiſionem circuli ſignorum: & hæ.xii.partes dicũtur ſigna & referũtur ad imagines quæ ſunt ſub eodem zodiaco circulo: quæ ſũt Aries Taurus Gemini cancer Leo Virgo Libra Scorpius Sagittarius Capricornus Aquari⁹ Piſces Et unũquodq; iſtorum ſignorũ diuidit̃ in.xxx.partes equales: quæ gradus uocantur. Et grad⁹ diuidit̃ in.lx.minuta: & minutum in.lx.ſecunda: & ſecundum in.lx.tertia. Similiter quæ ſequuntur quarta ſcilicet & quinta aſcendendo uſq; ad infinita. Et ſex ex his ſignis ſunt ſeptentrionalia idest ab initio arietis uſq; ad infinem uirginis quæ ſunt ſeptentrionalia a linea equinoctiali: & ſex meridiana idest ab initio libræ uſq; in finẽ piſciũ. Et ſex ex illis dicuntur directe aſcendentia idest ab initio cancri uſq; in finẽ ſagittarii. Et ſex tortuoſe aſcendentia dicuntur idest ab initio capricorni uſq; in finem geminorũ. Et tortuoſe aſcendẽtia obediũt directe aſcendẽtib⁹: hoc eſt: duo ſigna quæ fuerint unius longitudinis a capite cancri obediũt ſibi ut gemini cancro. Taurus leoni Aries uirgini. Et piſces libræ aquarius ſcorpioni. Et capricornus ſagittario. Et duo ſigna quæ fuerint unius longitudinis a capite arietis dicuntur concordantia in itinere ut aries & piſces. Taurus & aquarius Gemini & capricorn⁹. Cancer & ſagittarius. Leo & ſcorpio. Virgo & libra. Et uocatur medietas circuli quæ eſt ab initio leonis uſq; in fine capricorni medietas maxima & ẽ medietas ſolis quia ſol in omni hac medietate habet principium ſicuti habent planetæ in ſuis terminis. Et alia medietas quæ eſt ab initio aquarii uſq; in finem cãcri uocat̃ minima & eſt medietas lune qa lũa ſilr̃ hẽt in oi hac medietate principium ſicut ſol in maxima & uocatur illa medietas quæ eſt ab initio arietis uſq; in finem uirginis medietas calida: & alia quæ eſt ab initio libræ uſq; in finem piſcium uocatur medietas frigida. Et uocatur illa quarta pars circuli q̃ eſt ab initio. Arietis uſq; in finẽ geminorum quarta calida humida uernalis puerilis ſanguinea. Et illa quæ ẽ ab initio cancri uſq; in finem uirginis dicitur quarta calida ſicca eſtiualis iuuenilis colerica. Et illa quæ eſt ab initio libræ uſq; in finem ſagittarii dicitur quarta frigida ſicca autũnalis melancolica & ſignificat initium diminutionis mediocris ætatis. Et illa quæ eſt ab initio capricorni uſq; in finem piſcium dicitur q̃rta frigida humida defectiua ſenilis hyemalis flatica. Omnib⁹ autem planetis quæ feruntur in his ſignis non quod ſint in eis ſed quia feruntur ſub eis hoc eſt indirecto eorum Altior & proprior circulo ſignorum & curſu tardior eſt Saturn⁹: deinde iupiter deinde Mars deinde Sol deinde Mercurius.

367276

Heller 3 Mai 1945

deinde Luna q̃ ẽ terre propior & cursu omnibus uelocior. Significãtur autem etiam per caput draconis & caudm cum planetis quædam significationes si/cut exponemus in sequentibus.

De domibus planetarũ.

h Abent quoq; planetæ in his signis potestates: quasdam p naturam quasdam per accidens. Quæ sunt per naturam sunt heæ dom⁹. Exaltatio: Terminus: Triplicitas. Facies. De illis autem quæ per acci/dẽs sũt loco conuenienti tractabimus. Domus sũt heæ Aries & Scorpius domus Martis Taurus & libra domus Veneris Gemini & uirgo domus Mercurii Cancer domus Lunæ Leo domus Solis Sagittarius & Pi/sces domus Iouis Capricornus Aquarius domus Saturni Septimũ autẽ signũ a domo uniuscuiusq; planetæ dicit̃ eiusdẽ fore detrimẽtũ. Et si duo signa fue/rint domus unius planetæ: dicũt̃ cõcordãtia in almãtica: hoc ẽ in circulo q la/tus ẽ in medio & in ligatura strict⁹: & habet significare circulũ zodiacũ. Signa autem in qua planetæ dum intrãt dicũt̃ gratulari in eis & domini eoꝝ fm dorothiũ sũt hæc Saturn⁹ dũ intrat Aquariũ gaudere dicit̃ Iupiter in sagittario. Mars in scorpione. Ven⁹ in Tauro: & Mercuri⁹ in Virgine.

De exaltationib⁹ planetaꝝ.

h E sunt exaltationes planetaꝝ. Sol exaltat̃ in ariete hoc ẽ in. xviiii. gradu ei⁹. Luna in. iii. gradu. Tauri. Saturn⁹ in. xxi. libre. Iupiter ĩ xv. gradu. Cãcri. Mars in. xxviii. gradu Capricorni. Ven⁹ in. xxvii. gradu Pisciũ. Mercuri⁹ in. xv Virginis. Caput draconis in. iii. gradu geminoꝝ. Et cauda in. iii. gradu Sagittarii. In septimo autẽ signo ab exaltatiõe uniuscuiusq; planetæ in simili gradu erit ei⁹ descẽsio: uerbi gratia: sicut sol exaltat̃ in. xviiii. gradu arietis. ita in. xviiii. gradu libræ cadit: & sic de ceteris. Ptolome⁹ aũt ponit arietẽ totũ exaltationẽ solis. Et thaurum totũ exaltationẽ lune & cetera similiter.

De triplicitatibus.

t Riplicitates uero sic distinguim⁹. Oĩa enim tria signa q̃ in una na/tura uident̃ cõcordari faciunt triplicitatẽ & eodẽ nomine uocantur. hoc ẽ triplicitas. Aries ergo Leo & Sagittari⁹ faciũt triplici/tatẽ primã: qa unũquodq; istoꝝ signoꝝ ẽ igneũ masculinũ. diurnũ calidũ. s. & siccũ: colericũ: sapore amaꝝ. est quoq; & hæc triplicitas orientalis. Cuius do/mini sũt in die sol & in nocte Iupiter & eoꝝ pticeps in die ac nocte est saturn⁹ Triplicitas secũda est ex Tauro uirgine & capricorno: quia hi sũt signa fœminina nocturna terrea frigida. s. & sicca melãcolica sapore acria meridiana. Huius quoq; triplicitatis domini sũt in die Ven⁹ & nocte luna quarum pticeps in die ac nocte ẽ Mars. Tertia triplicitas est ex geminis libra & aquario quia hi signa sũt masculina diurna sanguinea scilicet calida humida aerea sapore dulcia

occidētalia. Cui⁹ triplicitatis domini sūt in die Saturnus & in nocte Mercuri⁹ eoꝝ quoqꝫ ꝑticeps in die ac nocte ē Iupiter. Quartā uero triplicitatē faciunt Cācer Scorpius & Pisces quia hī sūt fœminina nocturna septētrionalia aquatica flatica frigida humida sapore salsa. Cuius triplicitatis domini sūt in die Venus & in nocte Mars quoꝝ ꝑticeps in die ac nocte ē luna.

Tabula domoꝝ exaltationū Gaudioꝝ Casuū & Triplicitatū planetarum.

♈	♂	die	☉	19 di.		♄	21	☉ d.	♃	♄	a
♉	♀	no.	☽	3	♁			♀	☽	♂	b
♊	☿	di.	☊	3		☋	3	♄	☿	♃	c
♋	☽	d.n.	♃	15		♂	28	♀	♂	☽	d
♌	☉	d.n.						☉	♃	♄	a
♍	☿	n.	☿	15	☿	♀	27	♀	☽	♂	b
♎	♀	d.	♄	21		☉	19	♄	☿	♃	c
♏	♂	n.			♂	☽	3	♀	♂	☽	d
♐	♃	d.	♌	3	♃	♌	3	☉	♃	♄	a
♑	♄	n.	♂	28		♃	15	♀	☽	♂	b
♒	♄	d.			♄			♄	☿	♃	c
♓	♃	n.	♀	27		☿	15	♀	♂	☽	d

De signis mobilib⁹ fixis & cōmunibus.

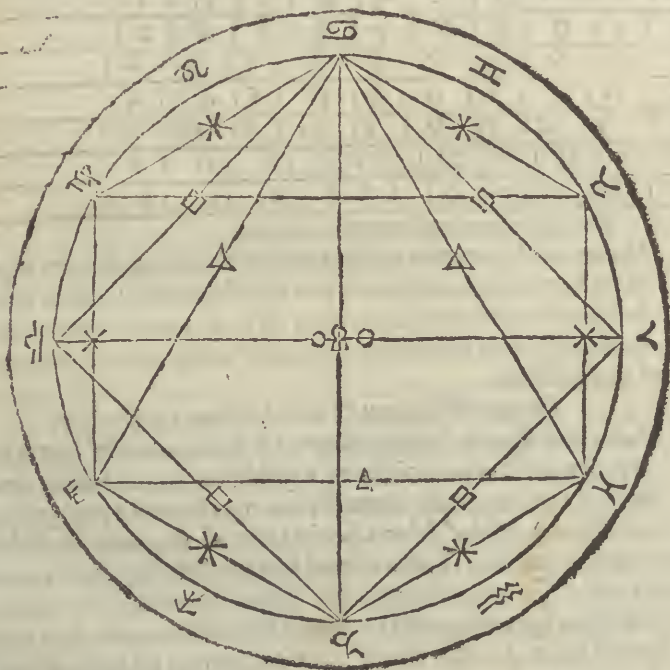
q Vattuor quoqꝫ ex his signis dicuntur esse mobilia. s. Aries Cācer Libra & Capricornus. Et quattuor fixa scilicet Taurus Leo Scorpi⁹ & aquarius. Reliqua uero quattuor scilicet Gemini Virgo Sagittarius & Pisces sūt cōmunia. Dicūtur aūt mobilia fixa uel cōmunia: quia qñ Sol ingreditur aliquod istoꝝ mouetur. i. mutatur tempus uel figitur. i. in eodē statu perseuerat: aut fit cōmune. i. medietas illius unius temporis erit ut medietas alterius: uerbi gratia: quādo sol ingreditur signū arietis tēpus mutatᷣ i. dest uertitur hyems in uer. Et quando intrat Tauꝝ figitur idē tempus uernale quādo uero sol ingreditᷣ geminos fit tēpus cōmune. i. dimidiū ueris & dimidium æstatis & sic de ceteris.

De aspectibus planetaꝝ.

d Icuntᷣ etiā signa se aspicere: hoc ē omne signū aspicit tertiū ante se & tertiū post se qđ ē undecimū & hic aspect⁹ dicitᷣ sextilis & ē aspect⁹ dilectionis & mediæ amicitiæ: & dicitᷣ etiā sextilis eo ꝙ teneat sextā partē circuli. i. lx. gradus. uerbi gratia planeta q fuerit in initio Arietis aspicit eū q fuerit in gemini ante se & eū q fuerit in aquario post se q ē aspectus amicitiæ. Et aspicit quartū ante se & quartū p⁹ se. i. decimū & hic aspectus uocatᷣ tetragonus eo ꝙ tenet quartā ptē cœli. i. lxxxx. gradus & ē aspectus discordiæ atqꝫ medie inimicitie. Aspicit quoqꝫ qntū signū ante se & qntū post se quod ē nonū & hic aspectus dicitᷣ trigonus uel trigona radiatio eo ꝙ tertiā

ptē cœli.i.cxx.gradus teneat & ē aſpect⁹ cōcordiæ & dilectiōis pfecte. Aſpicit autē ſeptimū p oppoſitionē & eſt aſpectus inimicitiæ pfecte. Et ſi in his ſignis ita ſe aſpicientibus fuerint planetæ dicūtur ſe aſpicere hic eſt aſpectus: & ſi duo planetæ fuerint in uno ſigno dicūt' cōiūcti. Cū uero fuerit planeta in aliquo ſigno erūt radii illius in ſignis illis q̄ aſpiciūt ipſū ſignū in ſimili gradu atq; minuto: uerbi gratia ſi fuerit Mars in primo gradu arietis & in primo minuto eiuſdē gradus erūt radii ei⁹ in primo gradu ſigni libre & i primo minuto eiuſdem gradus & ſic intellige de ceteris aſpectibus ut in hac figura patet euidētiſſime.

FIGVRA ASPECTVVM.

De terminis planetarum.

Vnı̄ quoq; plāetarū i ſignis īmini ul' fines qa i unoquoq; ſigno hēt .v. plāetæ īmios p diuerſos grad⁹ dıſpoſitos: nā ab iitō arietis uſq; ad ſextū

gradũ eiuſdẽ arietis ẽ termin⁹ iouis. & a ſexto uſq; ad.xii.terminus Veneris: et a.xii.uſq; ad xx.terminus Mercurii. & a.xx.uſq; in.xxv.terminus martis ſaturni & propter diuerſitatem eorum graduũ: & grauitatẽ eorum memorie deſcripſimus eos in tabula ut leuius eſſet opus. Termini egyptiorum & dicuntur eſſe hermetis.

♈	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
♉	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
♊	♀	6	♃	6	♀	5	♂	7	♄	6
♋	♂	7	☿	6	♀	6	♃	7	♄	4
♌	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
♍	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
♎	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
♐	♃	12	♀	5	☿	4	♄	5	♂	4
♑	☿	7	♃	7	♀	8	♄	4	♂	4
♒	☿	7	♀	6	♃	7	♂	5	♄	5
♓	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

Vbi pponũtur triplicitates terminis.

q Vidam autẽ preponũt triplicitates terminis eo q̄ domini triplicitatũ ſũt fortiores in nutritione. quia ſignificãt nutritionẽ: & quia nulla diſcordia eſt in triplicitate: ſicut eſt in terminis cũ preponũtur: & quidã preponũt terminos triplicitatib⁹: eo q̄ domini terminorum ſũt fortiores in directione.

De facieb⁹ ſignorum & cui planetarum attribuũtur.

f Acies autẽ ſignorum ſũt hæ: unũquodq; ſignum diuidit̃ in tres partes equales: quelibet pars cõſtat ex.x.gradibus & uocat̃ facies quarum initiũ ẽ a primo gradu arietis. Prima ergo facies ẽ a prĩo gradu arietis uſq; in.x. & dat̃ Marti. Secũda uſq; ad.xx.gradũ & dat̃ ſoli q̄ ſuccedit ei in ordine circulorum. Tertia uſq; ad finẽ predicti ſigni. & ẽ veneris: ſimiliter prima facies Tauri eſt Mercurii qui Veneri ſuccedit. & ita uſq; in finẽ ſignorum. Cũ igitur habueris gradũ in aliquo ſigno & uolueris ſcire ex cuius planetarum facie ſit ſume ab initio arietis ſigna integra uſq; ad ſignũ de quo uolueris ſcire & triplica ea & qd̄ ſupfuerit adde ſup hoc qd̄ preterit ex faciebus illius ſigni de quo faciẽ ſcire uolueris cũ eadẽ facie cui⁹ dñm ſcire uolueris et piice a planeta q̄ ẽ domin⁹ faciei ſigni arietis q̄ ẽ Mars ſm̄ ſucceſſionẽ circulorum vii. & .vii. & quod remãſerit ĩfra ſeptẽ nũera a Marte p ſucceſſionẽ plãetarum & quo finit⁹ fuerit numerus erit prima facies illi⁹ ſigni unde fuerit grad⁹ uſq; i.x

iusdem signi illius planete apud quē numerus erit finitus & a.x.usq; in .xx.al/
terius planetæ qui illum succedit : & a.xx.usq; in finem alterius signi qui ei suc
cedit & in cui⁹ decimo fuerit gradus ex signo erit facies illius planetæ.uocantur
etiā dn̄i facierum istarum a quibusdam derani cuius sequitur tabula.

In	♈	♂	10	☉	10	♀	10
In	♉	☿	10	☽	10	♄	10
In	♊	♃	10	♂	10	☉	10
In	♋	♀	10	☿	10	☽	10
In	♌	♄	10	♃	10	♂	10
In	♍	☉	10	♀	10	☿	10
In	♎	☽	10	♄	10	♃	10
In	♏	♂	10	☉	10	♀	10
In	♐	☿	10	☽	10	♄	10
In	♑	♃	10	♂	10	♂	10
In	♒	♀	10	☿	10	☽	10
In	♓	♄	10	♃	10	♂	10

De uirtutibus planetarum.

e T quia iam annuente deo tractauimus de potestatibus planetarum in signis q̄ sunt domus exaltatio triplicitas terminus & facies .Nūc igitur tractemus de uirtutibus seu fortitudinibus eorum in ipsis .nā dominus domus habet v.fortitudines & dominus exal.iiii.& dominus tripli.iii.dominus termini duas:& dominus faciei unam intellige ergo ex hoc numero fortitudines planetarū qui enim magis habundant in numero magis habūdant in fortitudine.& quidam preponunt terminum triplicitati.i. uolunt ut dominus termini sit fortior domino triplicitatis sed iam exposuim⁹ superius in quo ualet unusquisq; .Quidam etiam de hac re talem dederunt cō parationē dicentes quod planeta cum fuerit in domo sua est similis uiro in domo atq; in dominatione sua :& cum fuerit in exaltatione sua est similis uiro in regno suo & gloria :& cū fuerit in termino suo est sicut uir inter parentes & cognatos suos atq; gentes:& cum fuerit in triplicitate sua erit sicut uir in honore suo & inter auxiliatores atq; ministros suos:& cum fuerit in facie sua erit sicut uir in magisterio suo.Hæ sunt uniuerse potestates planetarū essentiales in signis & sequuntur has figure signorū.

De essentiis signorum & quid significent in semetipsis.

q Via in signis sunt q̄dam signa q̄ dicuntur rationalia scilicet . Virgo Gemini Libra & aquarius & prima medietas sagittarii:quia eorū imagines in circulo ad imagines hominū figurantur hæc quoq; dicuntur signa pulchras uoces habentia hæc quoq; uigēt cum fuerint in oriente.Et q̄dam dicuntur alas habentia scilicet Gemini uirgo & pisces.Et q̄

dam quadrupedia: ut leo & sagitarius. Quędā eorū sunt domestica: ut Aries Taurus Capricornus & hæc uigent cum fuerint in meridie. Virgo autem & Capricornus & Aquarius uigent cum fuerint in septentrione. Et ex si/gnis quædam sunt tortuosa & uitiosa scilicet Aries Taurus Cancer Scorpio & Capricornus. Et quædam ex eis dicuntur plures proles habētia scilicet Cancer Scorpio & Pisces. Et hæc uigent cum fuerint in occidente. Et q̄dam ex eis sunt sterilia: ut Gemini Leo & Virgo. Et q̄dam sunt paucos filios habētia: ut Aries Taurus Libra Sagittarius Capricornus & Aquarius. Et q̄dam dicuntur multum luxuriosa scilicet Aries Taurus Leo & capricornus. Et ex signis q̄dam di/cuntur mediam uocem habentia q̄ formantur ad imagines animalium balan/tium & mugientium & rugientium: ut Aries taurus leo & capricornus: & ultima pars sagittarii. Et q̄dam sunt uoce carentia scilicet illa q̄ formantur ad imagines animalium uoce carentium scilicet Cancer scorpius & pisces.

De significationib⁹ signorum.

T unūquodq; signum habet propriam significationem in his quæ significant excreatione membrorum & moribus hominū & regionū & seminū & arborum & cetera Aries habet ex corpore hominis caput & faciem & ex regionibus bebil: & feriz .i. babyloniam & persidam & aradiam & falastim & palestinam. Taurus habet arbores q̄ plantantur: & ex corpore hominis habet collum & gutturis nodum: & ex regionibus ezetimet & alinechim & sandem & araterad. Gemini est signum largum boni animi & habet ex corpore hominis humeros & brachia & manus: & ex regionibus ur/geti & armeniam nuthrabigem & elenimstet .i. egyptū & bartha. Cācer habet ex arborib⁹ eas quæ fuerint equales longitudine: & ex corpe hominis pect⁹ cor stomachum costas splenem & pulmonem & ex regionibus armeniam minorē & orientalem plagam buthaben & massem & acin & habet participationē in barach & atrabicen. Leo habet arbores proceras idest longas calidus & uersut⁹ & multe angustie atq; tristicie & ex corpe hois stōachū cor dorsū latus & ex regioib⁹ artum usq; in finē regiōis habitabilis. Virgo hēt qcqd seminat ex seminibus & est larga boni animi: & habet ex corpore hominis uentrem & interiora scilicet telam idest dyafragma & intestina & ex regionibus argementa & assem idest q̄dam regio circa hierusalē & alsoras idest eufraten & insulam q̄ hispania & sestis uel aseum. Libra habet arbores proceras & est larga boni animi: & habet ex corpore hominis lumbos & inferiora uentris umbilicum & pectinem & uerenda anchas & illia & nates: & ex regionibus terram romanorum uel grecorū & q̄ succedūt eis affines usq; ad affricam: habet etiam araffe uel azim usq; in finem ethiopie & barthan: habet & carm̄ & segestem & thebis uel thetil & tabrasten barab & aubarath. Scorpius habet arbores longitudine equales largus

boni animi & hēt ex hois corpore uerēda testiculos uesicam anū & femora & ex regionibus helehiget & rura Arabū & fines eius usq; in allegem: & habet in alchach participationem. Sagittarius ingeniosus & calid⁹ habet ex corpore hominis femora: & ex regionibus ethiopiam & maharahen & achiut uel acenit uel ahichit q̄ est india. Capricornus bone uite iracundus cautus & calidus: multe tristicie: habēs ex corpe hois genua: & ex regiōibus ethiopiā annaban alcon & acuith, & mahamen usq; ad duo maria & ahant & achuit q̄ est india. Aquarius habet ex corpore hominis crura usq; ad inferiora cauillarum idest tallorū: & ex regionibus azenes idest nigredinē & althupha & partes eius & terram el fies & partem terre egipti & occidentalem plagam & terre achiut. Pisces calidus & cautus cōmixtus multi coloris habens ex corpore hominis pedes: & regionibus carabrarem & septentrionalem plagam terre iurgem & participationem in romanis usq; ad effen habet insulā & egyptum & alexandriam & mare licium.

De significatione planetarū in signis secundum membra hominis.

Et si quidem planetæ significauerint dolorem habent in unoquoq; signo membrum sibi proprium. Tractemus ergo de doloribus planetarum in signis: & primū incipiamus ab Ariete. Saturnus in arie habet pectus. Iupiter uentrem. Mars caput. Sol femora. Venus pedes. Mercurius crura. luna genua. In tauro. Saturnus uentrem. Iupiter dorsum Mars collū. Sol genua. Venus caput. Mercurius pedes. Luna crura. In geminis Saturn⁹ uētrē. Iupiť uerēda & q̄ succedūt. Mars pect⁹ & q̄ succedūt. Sol crura & cauillas idest tallos. uenus collū. Mercuri⁹ capud. Luna femora. In cācro. Saturnus uirilia & omnia eis succedētia. Iupiter femora. Mars pect⁹. sol pedes. Ven⁹ brachia & humeros. Mercurius oculos & guttur. luna caput. In leone. saturnus uerenda & eis succedentia. Iupiter femora & genua. mars uentrem. sol caput. uenus cor. Mercuri⁹ humeros & guttur. luna collū. In uirgine. saturnus pedes. Iupiter genua & eorū succedētia. Mars uētrē. sol collū. Ven⁹ uētrē. Mercuri⁹ cor. luna hūeros. In libra saturn⁹ genua & eorū succedētia. Iupiť oculos & eorū succedētia. i. ptes capitis. Mars uerēda & eorū succedētia. sol hūores. Ven⁹ caput. Mercuri⁹ uentrē. lūa cor. In scorpiōe. saturn⁹ cauillas. i. tallos & earū succedētia. Iupiter pedes. Mars caput brachia & femora. sol cor. Venus uerendam & eorū succedētia. Mercurius dorsū. lūa uētrē. In sagittario. saturn⁹ pedes. Iupiť crura & caput. Mars pedes & manus. sol uentrem. Venus femora & brachia Mercurius uerenda & cor. luna dorsum. In capricorno. Saturnus caput & pedes. Iupiter genua & oculos. Mars crura & humeros. Sol dorsum.

Venus femora & cor. Mercurius uerenda & eorum succedentia. Luna femora. in aquario. Saturnus caput & collū. Iupiter humeros pectus & pedes. Mars cauillas & cor. Sol uerenda & eorum succedentia. Venus genua & eorum succendentia. Mercurius femora & cor. luna uerenda. in pisce Saturnus humeros & brachia & collum Iupiter cor & caput. Mars cauillas & uentrem. Sol femora & eorum succedentia. Venus collum & drorsum. Mercurius crura & uerenda. Luna femoralia.

De gradibus signorum masculinis & fœminis.

S Vnt quoq; in unoquoq; signo gradus qui proprie dicuntur masculini atq; feminini. Nam ab initio arietis usq; in. viii. gradum dicunt esse masculini & ab. viii. in. viiii. fœminini & a. viiii. in. xv. masculini & a. xv. usq; in. xxii. fœminini: & a. xxii. usq; in finē arietis masculini quos decreuimus describere sicut descripsim⁹ terminos & hic modo depingimus tabulam: ut leuius redatur opus deo auxiliante.

♈	mas.	8	femi.	1	mas.	6	femi.	7	mas.	8				
♉	femi.	5	mas.	6	femi.	6	mas.	4	femi.	[illegible]	mas.	6		
♊	femi.	5	mas.	11	femi.	6	mas.	4	femi.	4				
♋	mas.	2	femi.	6	mas.	2	femi.	2	mas.	11	femi.	4	mas.	3
♌	mas.	5	femi.	3	mas.	7	femi.	8	mas.	7				
♍	femi.	8	mas.	4	femi.	8	mas.	10						
♎	mas.	5	femi.	10	mas.	5	femi.	7	mas.	3				
♏	mas.	4	femi.	10	mas.	3	femi.	8	mas.	5				
♐	mas.	2	femi.	3	mas.	7	femi.	12	mas.	6				
♑	mas.	11	femi.	8	mas.	11								
♒	mas.	5	femi.	10	mas.	6	femi.	4	mas.	2	femi.	3		
♓	mas.	10	femi.	10	mas.	3	femi.	5	mas.	2				

De gradibus lucidis tenebrosis & fumosis & uacuis.

e T in unoquoq; istorū signorū sunt gradus qui dicuntur lucidi: & gradus q dicūtur tenebrosi. & gradus qui dicuntur fumosi: & gradus qui uocantur uacui. Dicunt enim quidam quod ab initio arietis usq; in tertiū gradū sūt tenebrosi & a. iii. i. viii. lucidi & ab. viii. in xvi. tenebrosi & a. xvi. in. xx. lucidi & a. xx. usq; ad. xxiiii. uacui & a. xxiiii. usq; in. xxviii. lucidi. & a. xxviii. in finem arietis uacui. de quibus faciemus tabulā si deus uoluerit.

♈	te.	3	lu.	5	te.	8	lu	4	ua.	4	lu.	5	ua.	1		
♉	te.	3	lu.	4	ua.	5	lu.	3	ua.	5	lu.	8	te.	2		
♊	lu.	4	te.	3	lu.	5	ua.	4	lu.	6	te.	5	ua.	3		
♋	lu.	12	te.	2	ua.	4	fu.	2	lu.	8	ua.	2				
♌	te.	10	fu.	10	ua.	5	lu.	5								
♍	te.	5	5.	3	ua.	2	lu.	6	fu.	6	ua.	5	te	3		
♎	lu.		te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	ua.	3				
♏	te.	3	lu.	5	ua.	6	lu.	6	fu.	2	ua.	5	te.	3		
♐	lu.	9	te.	3	lu.	7	fu.	4	lu.	7						
♑	te.	7	lu.	3	fu.	5	lu.	4	te.	3	ua.	5	te.	5		
♒	fu.	4	lu.	5	te.	4	lu.	8	ua.	4	lu.	5				
♓	te	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	ua.	3	lu.	5	te.	2		

De gradibus putealibus.

e T in signis sunt quidā gradus qui uocantur putei: cum fuerit planeta in aliquo eorum dicitur esse in puteo: ut est sextus grad⁹ arietis & ceťa. ut in hac tabula sequenti ostendetur.

♈	6	11	16	23	29		♎	1	7	20		30	
♉	5	12		24	25		♏	9	10	22	23	27	
♊	2	12	17	26	30		♐	7	12	15	24	27	30
♋	12	17	23	26	30		♑	2	7	17	22	24	38
♌	6	13	15	22	23	28	♒	1	12	17	22	24	29
♓	8	13	16	21	25		♓	4	9	24	27	28	

De gradibus azemena ideſt debilitatis corporis.

e T sūt in signis qdā grad⁹ q dicūtur grad⁹ azemena id est grad⁹ debilitatis corpis. Est enim azemena q̄dā debilitatio corporis tpalis: ut surditas: cecitas: mēbri amissio & ceťa talia q̄ q̄diu uixerit hō sp habebit: nisi miraculose sanet̃. Cū ergo fuerit luna in his gradib⁹ in natiuitate alicui⁹ pueri accidet ei predicta azemena sm significationē loci & aspect⁹ seu loca planetarū. Significat̃ quoq; azemena p astra diuersis modis. sicut in libris natiuitatū inuenies grad⁹ aūt azemene sunt hi qui describunt̃ hic in tabula.

In ♉	6	7	8	9	10			In ♏	19	29			
								In ♐	1	7	8	18	19
In ♋	9	10	11	12	13	14	15	In ♑	26	27	28	29	
In ♌	18	27	28					In ♒	18	19			

De gradib⁹ augmentātibus fortunā.

e T in hoc circulo sunt quidā gradus qui dicūtur augentes fortunā: q in ista tabula descripti sunt.

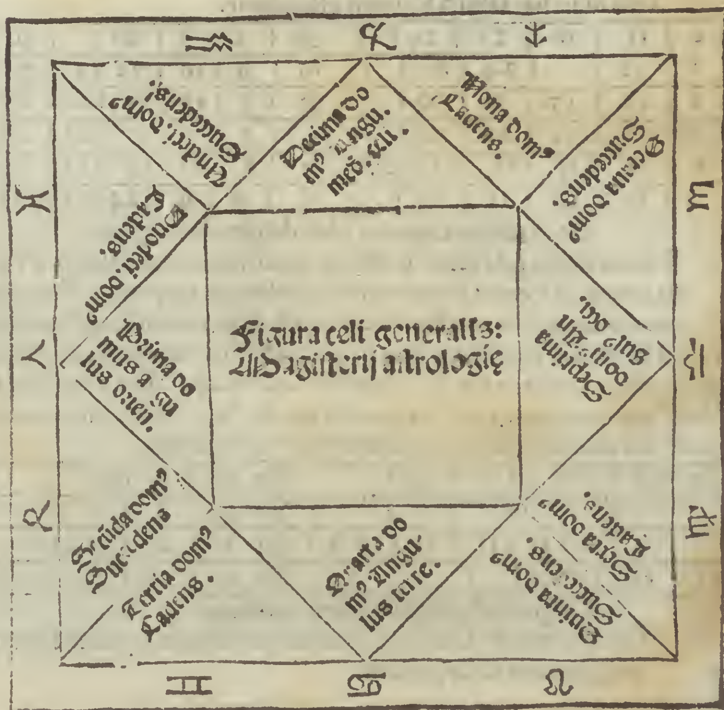
♈	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	♎	2	5	21	
♉	3	15	27			♏	7	18	20	
♊	11	[illegible]				♐	13	20		
♋	1	2	3	4	15	♑	12	13	14	20
♌	2	5	7	19		♒	7	16	17	20
♍	3	14	20			♓	13	20		

De gradibus compotentibus.

T duo grad⁹ q fuerint uni⁹ lógitudis a capite signoꝝ mobiliũ di/
e cunť cópotétes.i.uni⁹ fortitudis & cósortes seu ꝑticipes i uirtute.
ut.xx.gra.capricor.uel cácri cum .x.gra.sagitt.uel gemioꝝ: &.xx.
gra.arietis uel libre cũ.x.gradu pisciũ uel uirgis.

De esse circuli accidétali.

Ed qa auxiliáte deo iá ꝑtulim⁹ eẽ circuli signoꝝ eẽntiale: nũc ꝑfera/
f mus accidétale. Nam circulus figuratur in omni hora tali figura: quæ
diuiditť in quattuor partes: quas diuidit circul⁹ hemisperii: & circulus

meridiei id est circul⁹ medii cœli:q facit mediũ diẽ:& unaquæq̃ ps istarũ partiũ diuidit͛ in tres ptes ineq̃les ƀm ascẽsiões signi ascẽdẽtes atq̃ hoc mõ diuidit͛ circulus in duodecim ptes q̃ uocantur domus nominatur quoq̃ & cuspides & turres:cuius opus expositum est in libro Ezibi idest in libro cursus siderum. Principium quoq̃ diuisionis est horoscopus hoc est ascendens cuius initium est super circulum hemisperii orientalis deinde secunda dom⁹ sequitur & tertia:ceteræq̃ domus usq̃ ad duodecimã.Quarta autem pars quæ est ab ascendente usq̃ ad medium cœli:quæ est domus duodecima undecima & decima dicitur quarta pars orietalis masculina:& adueniens significat initium uite:& uocatur puerilis sanguinea uernalis.Et pars alia quæ est a medio cœli usq̃ ad gradũ occidentalis signi idest septime qui est super circulum hemisperii occidentalis quæ est domus nona octaua:& septima:& est meridiana fœminina recedẽs significat mediam etatem & uocatur profecto iuuentutis estiualis colerica.Tertia quoq̃ pars quæ est ab occidente usq̃ ad gradum quarte domus quæ est sup circulũ meridiei sub terra quæ ẽ dom⁹ sexta quinta & quarta est occidẽtalis masculina aduenĩẽs significat finẽ uite:& uocatur autũnalis melancolica & est senilis & est mediocris etatis.Quarta pars quæ est a quarta domo usq̃ ad ascendẽs quæ domus est tertia secunda atq̃ ascendens est septentrionalis fœminina recedens significat quod accidit homini post mortem eius & ad quid deueniet corpus eius uel eius dispositio de dimissa substantia:aut quid dicetur de eo scilicet utrum laudetur uel uituperetur:& uocatur hæc pars senilis flegmatica defectiua hyemalis.Et ille due partes q̃ sunt a medio cœli usq̃ ad ascendẽs:& ab ascendẽte usq̃ ad quartam domum:ista medietas uocatur medietas ascendens:& reliquæ partes quæ sunt a quarta domo usq̃ ad septimam:& inde ad medium cœli uocatur medietas ascendens.Et quicquid fuerit super terram ex circulo idest illa pars circuli superior dicitur dextra:& quæ sub terra idest illa pars inferior dicitur sinistra.Et ascendens & quarta & septima & decima dicuntur alamed id est quas nos angulos uocamus ut pulchrius sonet.Et secunda domus octaua & quinta & undecima succedentes angulis uocãt͛.Tertia aũt &.vi.viii.aut.xii. cadentes ab angulis dicuntur:Cum ergo planeta in angulis uel eius succedentibus fuerit dicitur proficere:& si fuerit in cadentibus ab angulis dicit͛ deficere & unaquæq̃ istarum domorum significat aliquid de esse hominum.

De domibus & significationibus earum.

P Rima domus cuius initium oritur in circulo hemisperii orientalis uocat͛ athale.i.ascẽdẽs:hæc significat corpa & uitã & initia operũ interrogationibus & rõne & locutiõe & rumorib⁹:& q̃cq̃d cogitat interrogãs in aĩo suo:& significat initia uite.Et dixit alendezgod in

natiuitate: q dn̄s triplicitatis aſcendētis pri⁹ ſignificat uitā & naturā nati ſeu in terrogantis & eius delectationē atq; uoluntatē: & qd diligat & qd odio hēat & quid boni ſeu mali ei adueniat in initio uite eius: & dominus triplicitatis ſecund⁹ ſignificat uitā & corpus & uirtutem ſeu fortitudinē & medietatem uite & dominus triplicitatis tertius ſignificat id quod ſocii eius ſignificauerunt: & ſignificat finem uite in morte.

ſ Ecunda domus eſt domus ſubſtantie ac uictus & miniſtrorum & auxiliatorum: & ſignificat finem annorum uite ideſt finem iuuentutis Et dixit alendezgod de dominis triplicitatis domus ſubſtantie: de primo .ſ. ſecundo ac de tertio uide quis eorum ſit fortior eſſe & loco hunc facies merito auctorem ſubſtantie & ſignificatorem acquiſitionis: q ſi fuerit in medio cœli inueniet hanc a rege: & ſi fuerit in domo fidei al' fiducie eſt melius. Similiter dominus triplicitatis primus dat ſubſtantiam in initio uite: & ſecundus in medio uite: & tertius in fine eius

t Ertia domus eſt fratrum & ſororum & propinquorum ac dilectorum fidei atq; regionis mandatorum ac legatorum mutatiōum atq; itinerum minorum & ſignificat eſſe uite ante mortem dixit alendezgod dominus triplicitatis domus fratrum: primus ſignat fratres maiores: & ſecūd⁹ medios terti⁹ minores: eritq; eorū dignitas & eorū eſſe ſecūdum loca eorum.

q Varta domus eſt patrū hereditatū finis rerū & theſaurorū & oīum abſconditorū atq; occultorū: & ſignat de eſſe uite hominum finem dixit alendezgod quod domin⁹ triplicitatis domus patrum prim⁹ ſignificat patres ſecundus ciuitates & terras tertius fines rerum & carceres.

q Vinta domus filiorum & dilectionum legatorum atq; donationū: & ſi ſignificat quod futurum ſit poſt mortem ex laude ſcilicet & uituperio dixit alendezgod quod dominus triplicitatis domus filiorum primus ſignificat filios & uitam ſecundus dilectionem. tertius uero legatos.

ſ Exta domus eſt infirmitatum & ſeruorum: & ſignificat finem uite & quicquid futurum ſit ante ſenectutē dixit alendezgod dominus triplicitatis dom⁹ infirmitatū prim⁹ ſignificat infirmitates & ualitudines ab infirmitatib⁹ & a mal' & deteriorationes: ſecund⁹ ſignificat uernaculos & ſeruos tertius ſignificat quid eueniet ex eis & eorum utilitatem atq; opera: & ſignificator eſt beſtiarum ac pecorum & omnium quadrupedū: & fortitudinis eorum multitudinis quoq; eorum ac paucitatis more eorum in manu ei⁹ uel egreſſiōis eorum ab ea ſcilicet manu: carceris quoq; atq;

retentionis.

s Eptima dom⁹ ē mulierꝝ:nuptiarꝝ:cōtētionū quoqꝫ atqꝫ ꝑticipatio nū & oppositorū:& sigt̄ medietatem finis uitæ erga senectutē. Dixit alendezgod ꝙ dominus triplicitatis domus .vii. prim⁹ sigt̄ mulieres. secund⁹ cōtētiones. tertius cōmixtiones & participationes.

o Ctaua dom⁹ ē mortis:sigt̄ timorē & mortē atqꝫ almauerith .i. substantias uel hereditates mortuorꝝ quas debent heredes post mortē ipsorꝝ possidere & significat annorꝝ uitæ finē post senectutē. Dixit alendezgod ꝙ domin⁹ triplicitatis dom⁹ mortis. prim⁹ significat mortē. secūdus ꝑcepta seu res antiquas. tertius almauerith .i. q̄ hereditāda sūt ex mortuis.

n Ona dom⁹ ē ꝑegrinationū itinerꝝ fidei atqꝫ religiōis sapientiæ ꝑhie & librorꝝ epistolarꝝ quoqꝫ ac legatorꝝ narrationū seu rumorꝝ atqꝫ somniorꝝ:& initiū dimidiæ uitæ significat dixit alēdezgod ꝙ domin⁹ triplicitatis dom⁹ ꝑegrinationis:prim⁹ sigt̄ ꝑegrinationē & oē quod accidit ei. secūdus significat fidē atqꝫ religionē & ualitudinē harum atqꝫ modū earꝝ terti⁹ significator ē sapientiæ sōniorꝝ & stellārꝝ & auguriorꝝ & ueritatis exercētiū in eis atqꝫ mēdacii.

d Ecia dom⁹ ē regina & operꝝ & sublimatōis:ul' exaltatōis regni quoqꝫ atqꝫ mēorie & uocis .i. iperii et magisteriorꝝ atqꝫ matrū:& sigt̄ dimidiū annorꝝ uitæ. Dixit alēdezgod ꝙ domin⁹ triplicitatis dom⁹ regiæ ꝑmus sigt̄ op⁹ & exaltationē .s. sedis sublimationē & altissimā māsionē. secūd⁹ igit̄ uocē imperii & audaciā in eodē. terti⁹ significat stabilitatē ei⁹ atqꝫ durabilitatē.

u Ndecima dom⁹ ē fiducie & laudis atqꝫ fortune:amicorꝝ quoqꝫ & ministrorꝝ ac auxiliatorꝝ:& sigt̄ finē ānorꝝ medietatis uitæ. Dixit alēdezgod ꝙ domin⁹ triplicitatis dom⁹ fiducie:prim⁹ sigt̄ fiduciā secūd⁹ amicos. terti⁹ utilitatē seu ꝓfect⁹ eorꝝ.

d Vodecima dom⁹ ē inimicorꝝ & laboris atqꝫ tristitie inuidie & susurratiōis caliditatis ingeniorꝝ atqꝫ bestiarꝝ:& sigt̄ finē uitæ & qd' contingit matrib⁹ in cōceptione sua ex bono uel malo. Dixit alendezgod domin⁹ triplicitatis dom⁹ inimicorꝝ prim⁹ sigt̄ inimicos secund⁹ labores. tertius uero bestias & pecora. Hæc sunt q̄ significāt .xii. dom⁹

De colorib⁹ duodecim domorꝝ.

s Ignificāt etiā .xii. dom⁹ colores:& hi sūt:nā dom⁹ ascēdēs uel prīa & .vii. sūt albe .ii. & .xii. uirides .iii. & .xi. croceæ .iiii. & .x. rubeæ .v. et viii. mellitæ .i. hn̄t mellis colorē .vi. uero & .viii. nigre sūt.

De gaudiis planetarꝝ in domibus.

T unusquisq; planeta habet in unaquaq; istarum domorum quãdã ptẽ
e té ex ptãtib⁹ scilicet accidẽtalibus quæ dicuntur gaudiũ: qa mercu-
ri⁹ gaudet in ascẽdẽte. Luna in domo. iii. Ven⁹ quoq; in. v. & mars
in. vi. Sol in. viiii. Iupiter in. xi. Saturnus in. xii.

De fortitudine angulorum.

T dicit̃ in significatione domorum q̃ anguli significãt fortitudinem
e & pfectionẽ. Cadẽtes uero ab angulis debilitatẽ & detrimẽtũ: nisi
q̃. viiii. & . iii. significãt rẽ apertã & detectã cũ fama. xii. & . vi. signi
ficant occultationem & retentionem & uilitatẽ rerum. Anguli autẽ
& domini angulorum significant magnitudinẽ honorum precii atq; fortune forti-
tudinẽ & exercitationẽ & elõgationẽ a casu: & p̃ñtia eorum in cadẽtib⁹ ẽ econ
traria fortune. i. dedec⁹ & casus. De succedẽtib⁹ uero angulorum. dom⁹ q̃ succe-
dit decime. i. undecima sigt̃ fortitudinẽ & fortunã mediã amicorum: & ex ea par-
te in qua erat fiducia. & illa quæ sequit̃ quartã. i. v. sigt̃ fortunã mediã p donationes & uenerationes & causa filiorum cũ ueneratione leticia & gaudio: q̃ autẽ
succedit ascẽdẽti quæ est secunda sigt̃ similiter fortunã mediã ex cã substantie
& ministrorum q̃ uero succedit septime. i. octaua sigt̃ similiter fortunã mediã ex
almauerith. i. ex substantia q̃ hereditat̃ a mortuis & reb⁹ occultis.

De significationibus dominorum angulorum.

E quoq; sũt significationes dominorum angulorum dũ fuerint p̃ñtes in
h angulis. P̃ñtia domini ascẽdẽtis in ascendẽte sigt̃ eius fortunã p se-
metipsũ: & per ei⁹ acquisitõnẽ: & sigt̃ p̃sẽtia ei⁹ in. x. per regẽ & ma
gisteria altiora: & cũ fuerit in. vii. per cõuenientões & factores atq;
uxores p p̃senti quoq; ei⁹ in quarta sigt̃ fortunã p hereditates & cãs patrum
& p productões aquarũ & populationes uel plãtatões. i. edificatiões & ex re-
bus antiquis & radicalib⁹. Significat quoq; domin⁹ decimæ p p̃sentiã suam
in eadẽ decima fortunã uel per regẽ uel p regnũ magnũ & magisteria altiora:
& significat p p̃sẽtiã suã in septima regnũ p uictoriã cõtẽtionũ & ex caus uxo
rũ: & p p̃sẽtiã ei⁹ in quarta sigt̃ regnũ p amicitiã nobiliũ & regis ei⁹ & p cau-
sas tribunorum & per dispensatores regum & cult⁹ terrarum & edificationes
ciuitatũ & per diuisiones fluminũ & custodias ciuitatũ & ex reb⁹ antiqs: & p
p̃sẽtiã suã in ascẽdẽte significat regnũ p ingenia & per ppinquitatẽ regis rebus
uulgi. Presẽtia aũt domini septime in septima significat fortunã p negocia-
tiões & p cõuẽtiones: & p nutritiões quoq; & mulieres: & per satores: & sigt̃
p p̃sẽtiã eius in q̃rta p cõuẽtiones mulierum: & p negociatiões: & p cãs patrũ &
hereditatũ & cult⁹ terre & p̃sẽtia sua in ascẽdẽte per cõuẽtiones & negociatio
nes per causas medicinæ atq; astronomiæ: & per opera spiritualia atq; ingenie
& consimilia & significat per presentiam suam in. x. fortunam per cõuentões
& negociationes & per uxores & per causas regis. Presentia uero domini

q̃te in quarta significat fortunã ex cultu terre: & fructu per causas patrũ atq; res antiquas: & per presẽtiã ei⁹ in ascendẽte sigt̃ fortunã ex cultu terre & fructu per ingenium & consilii profunditatẽ & presẽtia sua in .x. sigt̃ profectũ ex cultu terre & fructu per causas regis & magisterio℞. Et p̄sẽtia sua in septima sigẽ fortunam ex cultu terre & fructum per causas uxorum & sato℞: & p negociationes. Hæc significãt domini angulo℞ per presentiã suã in angulis suis. Similiter ergo facies de presentia domino℞ cetera℞ domo℞: & ideo introduximus tm̃ dominos angulo℞ ut esset exẽplar in ceteris.

Qualiter sciatur qs planeta sit dominator.

Et cũ uolueris scire planetã dominatorẽ rei aspicias qs planeta℞ sit pluris auctoritatis in domo rei: & planetã q significat naturã illius rei sicut dicem⁹ in naturis planeta℞ uide ergo quis planeta℞ sit fortior in domo rei: & in parte ei⁹ ex fortitudinib⁹ quas prediximus idest ex numero quẽ prediximi⁹ dũ de fortitudine planetarũ & ptãte tractauimus & q fortior omnib⁹ fuerit in loco rei: ipse erit dominator ei⁹: uerbi gratia si interrogatio fuerit de substãtia & uolueris scire quis sit dominator ei⁹ & fuerit secũda dom⁹ quæ sigẽ substantiam scilicet quintus gradus signi arietis: quia dom⁹ est martis: habet in hoc loco mars quinq; fortitudines: exaltatio quoq; ẽ solis. & habet in eo quattuor fortitudines. est ẽt ipsi⁹ solis triplicitas: & habet ĩ eo tres fortitudines. habet ergo sol ibi septẽ fortitudines. & ẽ termin⁹ Iouis. & habet ibi duas fortitudines: & ẽ ẽt facies martis & habet ibi unã fortitudinem ergo mars habet ibi sex fortitudines quinq; ex domo & unã ex facie: & sol septẽ: & talis planeta uocat̃ almubtaz .i. uincẽs. Sol ergo accipit ibi principatum quia habet ibi septem fortitudines & ipse dominatur ibi in domo substantiæ Similiter accipies in loco partis substantiæ & partis fortune & participem illorum facies Iouem qui est significator substantiæ naturaliter & commiscebis partium & planetarum testimonia: & facies hoc idem de omnibus domibus & scies dominatorẽ earum.

De potestatib⁹ accidẽtalibus planeta℞.

Ex potestatibus quoq; planetarum accidentalibus est alhais idest similitudo & hoc est cum fuerit planeta diurnus in die super terram & in nocte sub terra & planeta nocturn⁹ in nocte super terram: & in die sub terra & si cũ hoc fuerit masculin⁹ planeta in signo masculino: & planeta fœmininus in signo fœminino dicit̃ esse in sua similitudine .i. in suo alhais. Et erit fortitudo ei⁹ ut uiri fortitudo in loco ei⁹ profect⁹ .i. acq̃sitionis atq; fortunæ.

DIFFERENTIA SECVNDA IN NATVRIS PLANETARVM SEPTEM ET QVID SIT ILLIS PROPRIVM ET QVID SIGNIFICENT DE ESSE RERVM.

T quia auxiliãte deo iã pegim⁹ quod proposui mus tractare de circulo signoꝝ & ei⁹ accidẽti bus: prosequamur nũc intentionem septẽ pla netarum & naturas eorum esse quoq; eorum & quid significent.

s Aturnus ẽ masculinus malus diurn⁹ & ẽ significator patrũ si fuerit pue ri natiuitas in nocte: & significat se nectutem ultimã si fuerit occidenta lis: & initiũ senectutis si fuerit orientalis: & si gnificat grauitatẽ frigoris & siccitatis: & ex cõ plexiõe corpoꝝ melãcolicã: & augmẽtũ eius atq; distillationẽ. Et fortassis erit quãdoq; cõplexio frigida humida ponderosa & fetidi ẽ odoris et multe come stionis & uere dilectionis: & significat profũditatẽ cõsilii: & multitudinẽ silẽ tii & ex magisteriis res antiquas & preciosas: & significat cultus agroꝝ & po pulationẽ terraꝝ & fluminũ si fuerit fortunatus: & res uiles & laboriosas si fuerit malus; ut cõfricationes in balneis: & fullones & nautas. Et si fuerit fortu natus erit uere dilectionis spaciosus & patiens. Et si fuerit malus erit indiscre tus stabilis tristis & merens male suspitionis multũ suspicãs & mouẽs hoĩes in susurrationibus. Et si fuerit fortunatus significat de substantia res antiquas & durabiles & hereditates & terre cultus & si fuerit malus sigĩ aquas sordi das & mali saporis ueteres atq; conuertibiles. Et ex infirmitatib⁹ morbos fleg maticos & melancolicos & uiscosos & cõgelatos acutos ut leprã morpheam podagrã & canceros & cetã huiusmodi & significat pegrinationes longinquas carceres & uincula laborẽ quoq; ac tarditatem & afflictionem & almauerith idest substantiãs mortuorum: patrẽs etiã & auos & fratres maiores eunuchos seruos & uiles homines: & sigĩ ex operib⁹ opera corioꝝ si fuerit sol⁹ significa tor absq; complexione alicuius planetaꝝ. q̄ si complectitur ei Iupiter sigĩ op⁹ pergameni in quo scribuntur diuini libri. Et si complectitur sibi mars sigĩ sole as sotularium & preparationes carũ. Et si complectitur sibi sol significat opus consutorum coriorum. Et si complectitur ei uenus sigĩ op⁹ coriorum ex quib⁹ fiunt timpana & alia instrumenta quib⁹ utimur in ludis. Et si complectit̃ ei mercurius sigĩ op⁹ coriorum in quib⁹ scribuntur testamenta & numeri stipẽ diorum & si complectitur ei luna sigĩ preparationem coriorum ferarum &

montanorum animalium & huiusmodi similia: & sigt de sectis eam quæ uni/tatem confitet' si fuerit fortunatus: & si fuerit malus sigt credétiam unitatis cũ multa tamen hesitatione idest dubitatione. Et dixit messehalla idest quem uo/lunt deus exaltari: qui fuit unus astrologus in scientia perspicuus iudiciis quare sic dictus est q sigt fidé iudaicá: ideo quia est ex antiquioribus: & omnes confi tentur eam & ipsa nullam aliá: sicut saturnus cui omnes iunguntur & ipse nulli sigt quoq; indumẽta nigra. Et dixerunt quidam alii q Saturnus sigt interiora auris & splenẽ: ac stomachum & habet ex coloribus nigredinem: & de sapori bus stipticos & acetosos. Et ex diebus sabbatũ: & ex noctibus eam quæ pcedit quartá feriá. Et quátitas orbis eius est noué graduũ. Et ánifridarie eius sunt. xi maximi uero. ccccl xv. & maiores. lvii. & medii. xxxxiii & dimidium minores. xxx. Fortitudo eius in plagis circuli ẽ in dextra septentrionis. Et dixit messeha la q sigt de figuris hominũ hominẽ inter nigrũ & croceũ: q cũ ábulauerit mer git oculos suos in terrá ponderosus incessu adiungens pedes. & macer recur/uꝰ habés paruos oculos & siccá cuté uenosos rará habés barbá in maxillis la/bia spissa calidus ingeniosus seductor interfector. Et dixit dorothiꝰ hic sigt' ho minẽ corpore ualde pilosum iunctis superciliis: & habet ex regionibus Ascin e & indiam & omnem terram nigrorum. Et ex partibus habens partem fortitu dinis & stabilitatis: & sigt terras uel res terrarum & hereditatũ: & eos qui pre sũt operibus & audaciá & laborẽ ingenia & causas mortis: & habet ex parti bus mundi achiud & alchiut & eorum confinia & terras nigrorum & mon/tes eorum.

i Vpiter fortuna masculinus diurnus: & ẽ significator substantiæ & operatur calorẽ & humiditatẽ temperatam aeream sanguineá: & de ætatibus significat iuuẽtutem usq; ad perfectionem ætatis: & ex magisteriis quæ pertinẽt ad legem ut iusta iudicia iudicare: et pacem inter homines mittere & in bonis studere & substantiæ significat habundanti am: & ex negociis illa quæ fiunt absq; sedustione & sigt animam & uitam leti tiam & ueritatem & religionem & patientiam & omne preceptum pulchrum et preciosum & habundantiam ueneris & ex infirmitatibus quæ fiunt ex ságui ne per augmentum quantitatis quæ non fuerit superflua extra naturam nec ex sanguine usto et conuertibili: & est planeta sapientie & intellectus & usus. Cui si complectitur saturnus sigt nigromantiam & incantationes & exorcismos et cet a. Et si complectitur ei mars sigt scientiam medicinæ. Et si cõplectitur ei sol sigt scientiam sectarũ & prudẽtiá in cõtentionibꝰ & disputatióibꝰ. Et si com/plectitur ei uenus sigt' compositio nẽ sonoꝝ & aliarũ sciẽtiarũ delectabiliũ. Et

si complectitur ei mercuri⁹ significat scientiam arithmetice & scribendi astronomiam quoq; & phiam & geometriam. Et si cōplectitur ei luna significat scientiā dispositionis aquarum & mensure earum necnō terrarum & ex qualitate animi significat largitatē & uerecūdiā atq; iustitiā & ex sectis pluralitatē atq; simulationem. Quidam autem dixerunt q significat epar & stomachū & aurē sinistrā & brachia atq; uentrem inferiora quoq; pectinis & intestina & ex coloribus colorem cineritium & uiridē & horum similes: & ex saporib is habet dulcē & quantitas orbis ei⁹ est graduum.viiii. & ex dieb⁹ habet diē iouis: & ex noctibus noctē diei lune: & anni fridarie ei⁹.1. dominatōis eius sūt.xii. & anni maximi sūt.429. maiores.79. medii.45. & dimidiū minores uero.xii. & fortitudo ei⁹ ex plagis circuli est in occidente. Et dixit messeala q ex hominib⁹ significat hominem album habentem ruborem in facie: habentem oculos non prorsus nigros nares non æquales & breues caluū in aliquo dentium habentem nigredinem pulchre stature boni animi bonis moribus: pulchri corporis. Et dixit dorothi⁹ q significat hominem habētē magnos oculos: & pupillā latā barba crispā & habet ex regionib⁹ alchiratn & babyloniā & asen & persidem: & alaormes & archadiam & ex partibus habens partem hitudinis profect⁹ & significat fidem & appetitum in bonis & ex operib⁹ salubritatem securitatem & participationem.

Mars masculinus nocturn⁹ mal⁹ operatur calorem & siccitatem & est significator fratrū & peregrinationum: & habet ex ætatibus iuuētutem usq; in finem iuuentutis: & natura ei⁹ colerica amari saporis: & ex magisteriis omne magisterium igneum & quod fit p ferrū & ignem: sicut est percussio gladiorum cum martellis. Cūq; ei complectit Saturnus significat percussionem ferri. Si iupiter significat percussionem æris. Si sol significat percussionem nūmorum aureorum. Si uen⁹ significat magisterium ornamentorum. Si mercurius percussionem acuum. Si luna significat percussionem lancearum & librorum significat etiam cum sol⁹ suscipit significationem opus medicinæ. Si nullus planeta ei complectitur significat minutionē. & uulnerationem & apertionem & horum similia. Et si complectitur ei Saturn⁹ significat op⁹ medicinæ & uulnerum. Et si Iupiter significat op⁹ naturarum. Et si sol significat curā oculorum. Si uen⁹ signat opus ornamenti ut tonsuram crinium & barbarum & abscisionem ungularum & si mercurius significat abscisionem uenarum. Si luna significat eradicationem dentium & purgationem a nium. Et p se significat iniurias miserorū & effusionē sanguinis & oppressiones p um & abscisiones uiarum & iracundiam & ducatum exercit⁹ & testi

nationem & inuerecundiam & peregrinationem extra patriam: & feditatem coitus & casus puerorum id est abortiuorum: & fratres medios atque sorores: scientiam ac discretionem curæ bestiarum: Et ex infirmitatibus febres calidas & sanguineas & pustulas sanguineas alabraha quæ est rubedo corporis cum aspitate & feditate & comestione carnium cum putredine: & dimidii capitis dolorem & ignem sacrum & pauorem & cogitationes horribiles quæ inquietant homines & cõmouent & impediunt atque inanes reddunt: & quicquid fuerit cum inflãmatione caloris. Et ex qualitate animi cõmotionem scilicet animi & conturbationem. Si aspexerit eũ saturnus significat odium & maximã inuidiã & ex sectis eam in qua bellum fuerit & unitatem & celeritatem mutationis a fide & multitudinẽ hesitatiõis & mutationẽ de testamẽto i testamẽtũ: erũt tamẽ hæc omnia sub unitate. Dixerunt quidam quod habet ex membris fel renes & uenas & decursum spermatis & dorsum: & habet ex coloribus rubedinem: & ex saporibus amarũ & quantitas orbis eius est .viii. gradu & ex diebus habet diẽ martis: & ex noctibus noctem sabbati. & anni fridarie eius sunt septem: & anni eius maximi sunt .cclxiiii. maiores sũt .lxvi. medii autem .xxxx. & dimidium: & minores .xv. & fortitudo eius in plagis circuli in meridie. Et dixit mesceala quod significat de imaginibus hominum hominem rubeum habentem capillos ruffos & faciem rotundam leuiter homines dehonestantem habentem oculos croceos horribilis aspectus audacem al' citum habentem in pede signum uel maculam. Et dixit dorothius quod signat habẽtẽ acutũ aspectũ: & ex ptibus ptẽ audaciæ & significat perseuerantiã caliditatẽ & superbiã & leuitatẽ & mobilitatẽ & audaciã & negociationẽ acuitatẽ & festinationẽ in oĩbus rebus. & habet ex ptibus mũdi Asie & terras romanorum usque in occidẽtẽ: & terras tuscorum

Sol per aspectum fortunatus est. & malus per coniunctiõem in uno signo & ẽ masculus diurnus operatur caliditatem & siccitatem: & est significator patrum si fuerit natiuitas in die significat regnum maximũ & animam uitalem & lumen & splendorem & intellectum & pulchritudinem & munditiam atque fidem. Et ex ætate finem iuuentutis. Et participatur uniuersis planetis in dispositione annorum. Et ex magisteriis regimẽ & principatum: & significat iaculationem iaculorum & uenationem purgationem cum omni specie purgandi qua corpora interius & exterius purgantur. Et ex infirmitatibus significat infirmitates calidas & siccas in corporibus apparentes. Et ex substantia aurum plurimum & uniuersas species substantiæ. Et ex qualitate ipsius animi sublimitatem prudentiam & quæ sequuntur

honestatem scilicet largitatē & gloriā & ꝓxitatē mentis. Et ex sectis culturam bonā & eis silia. Et significat ipsū uocis et fortitudinē celeritatis. Si cōplectitᷣ et saturnus significat uillicationem & homini principatū. Si Iupiter significat in fide principatū & religionem & ēt iudicē inter homines iudicātē opera opp̄s sorꝫ uel iniuriarū & cetā. Si mars signat ducatū exercitꝰ & inuestigationē bel lorꝫ. Si uenus signat regnū per mulieres & per obsequiū potentū. Si mercurius signat consultores regū & opꝰ librorꝫ & hereditatū & maiorꝫ operꝫ. Si luna signat opus legatorꝫ & detectionē consiliorum & huiusmodi similia. Et dixe runt quidā ꝙ sol signat imaginē uultꝰ hominis & proprie ex uiris oculū dex trū & ex mulieribꝰ oculū sinistrū: & dixerūt quidā ꝙ habet cor & medul lam & femora. Et ex infirmitatibꝰ comestionē carniū in ore: & detrimentū oris ꝓ prie & descēsionem aquæ in oculū potestas eius in capite. Et dixerunt indi ꝙ cū fuerit in ascēdente erit cōburens & habebit signū in facie. Et habet ex colori bus quicquid uidetur pegrino colore & ex saporibꝰ acrē. Et quantitas orbis eius est. xv. graduū. Et ex diebus diē habet dominicā: & ex noctibus noctē Io uis Anni fridarie eiꝰ sunt decē. Et anni eiꝰ maiores sūt. cxx. maximi sūt. cxxxxvi medii. xxxviiii. & dimidiū uel secūdū quosdā. lxviiii. & dimidiū. minores uero xviiii. Fortitudo eiꝰ ex plagis circuli ē in oriente. Et dixit messeala ꝙ signat de figuris hominū cū quæ habet colorem inter croceū & nigrū. i. fuscū tectū cū ru bore breui stature crispū caluū pulchri corporis: & habet ex saporibus acutū Et dixit dorothiꝰ ꝙ figura solis & lune ē figura planetarꝫ & fuerint cū eis: & eiꝰ quæ dignior fuerit in loco eorꝫ. Si ergo uelis scire figurā solis scito ꝙ sit cro cee hn̄s partē ruboris capillorꝫ oculi eius aliquantulū crocei. Et ex partibꝰ ha bēs partem futurorum idest partem diuinatiōis & est significator naturarꝫ & spiritus sapientiæ eleuatiōis & perfectionis fidei quoqꝫ scientiarꝫ & laudū. Et ex partibus mundi habet zamarach & cura & feritᷣ & eius terminos & terras romanorum.

u Enus fortuna fœminina nocturna & est significatrix mulierum & uxorꝫ ac matrū si fuerit natiuitas diurna & operatur frigus & hu miditatē temperatā: & ex ætate habet iuuētutē uel adolescentiā: & ex magisteriis instrumēta ludorꝫ ornamenta quoqꝫ & figuras pul chras & ludos alearꝫ & schacorꝫ & saltationes & ocia & fornicatōnes ac for nicatores & filios fornicationis & multitudinem coitus & uniuersa genera lu xurie & cōpositiones coronarum & usus earum. & pulchritudinē ad mundi ciā uestimēta etiam & ornamenta. Aurum & argentum & dilectionem ludos risus & gaudium & unguentis diuersisqꝫ speciebus uti potationes & ebrietates

seq; credit omnibus:largitatem quoq; signat & dilectionē diligentiam & amorem iusticiam & domos orationis retinet quoq; fidem :& signat magisterium omnium signorum ueluti musicam & cetera. Quod si complectitur ei saturnus signat sonū cantationum quibus deflentur aliquando mortui uel quas cantant edificatores quando edificant edificia.Et si complectitur ei Iupiter signat sonum lectionum uel cantationum quibus utuntur domini sectarum in altaribus & locis orationis eorū in laudem dei omnipotentis.Et si mars signat sanos quibus utuntur seculares & cantus uulgi in quibus fit mentio blasphemie uel preliorū uel in quo fit mentio carceris uel laboris & horū similia: ut cātus in quo fit mētio captionis & alligationis & percussionis flagellorum.Si sol signat sonum ligni quo cantatur coram regibus & nobilibus .Si mercurius sonū qui exercetur in compositione uersuum .Et si luna significat cantus nautarum in nauibus.Et ex infirmitatibus morbos habet frigidos & humidos qui accidunt proprie & multotiens in membris genitalibus.Et ex substātia quæ acquiritur propter pulchritudinem. Vt sunt ornamenta mulierum : & uestimenta earum margaritas atq; picturas.Et ex qualitate animi suauitatem & amicitiam & comestionē & his similia:& cupiditates potionis & comestionis ac coitus.Et ex sectis culturā idolorum & eos in quibus maxime exercentur comestiones atq; potationes.Et dixerunt quidam quod significat anchas & spinam dorsi & sperma .Et alii dixerunt quod habet significare pinguedinem & carnes & renes & uuluam matricē uentrē pectinem & umbilicum.Et habet ex coloribus albedines : & ex saporib9 unctuosum.Et quantitas orbis ei9 .vii.graduum.Et habet ex diebus diē Veneris:& ex noctibus noctem martis & anni fridarie eius sunt .viii. Et anni eius minores.lxxxii.maximi.cli.& medii .xlv.minores uero.viii.Fortitudo ei9 in plagis circuli est in dextra orientis. Et dixit mesceala quod signat de figuris hominum hominem album trahentem ad nigredinem pulchri corporis & capillorum:faciem habentem rotundam & paruam habentem maxillā pulchros oculos & eius nigredo oculorū est plusq; oportet.Et dixit dorothius signat hominem pulchram faciem habentem pulchros oculos & multos capillos & plus album confectum rubore crassum ostendentem beniuolentiam.Et habet ex ptibus partem desiderii :& significat amicitiam & ludum & dilectionem & patiētiā & coniunctiones masculorum. Et habet ex partibus mundi albiget & aliemen & terras arabum.

m Ercurius cōmixtus masculinus diurnus inclinatur per naturam suā ad eum cui complectitur ex planetis & ex signis : & est significator fratrum minorum :& signat seruos & dilectionem concubinarum signat etiam deitatem & oracula prophetarum & credulitatem & opus & honorem uel orationem . Qui si in natura sua fuerit & nullus plane

ta ei complectitur significat res terreas & rerum augmentationem crescendo/ & ex etate iuuentutem: & profectum in ea: & ex operibus opera q̃ generãt co gnitionem predicationem & rhetoricam & negotiationes & extimationẽ & geometriam: & dispositionem rei & phylosophiã & auguria & prouerbia & scripturã: & uersificandi scientiam & opus numeri maxime. Cui si comple/ ctitur saturnus significat ex opere numeri opus mensure terrarum & heredita/ tum & numerũ edificiorũ atq; telarum. Si iupiter signat numerũ psallendi & nume rum librorum diuinorum. Si mars significat numerum qui fit do natiuis exercituum & pugnantium & numerum percussionum flagellorum atq; clarum. Si sol signat preesse numero regum & substantiæ domorum Si uenus signat numerum chordarum lignorum seu cythararũ numerum sono rum atq; fistularum. si luna signat numerum ferculorum quæ fiunt ad comestio nes itinerantium extra domum. Et signat de infirmitatibus infirmitate a spiri/ tuales anime idest cogitationes horribiles: & inquietudinem mentis atq; dubi/ tationes & cetera. similia significat etiam animi qualitatem & cetera similia se/ cundum complexionem suam & coniunctionem: cum fuerit fortunat⁹ erũt bo nitates secundũ genus fortune quæ facit eũ fortunatum: & secundum locum in quo fuerit fortunatus mercurius: & cum fuerit malus erunt iniquitates secun/ dum malũ quod eum facit malum & secundum locum in quo factus est malus Et significat ex sectis culturam unitatis & horum similia: & hoc secreto cum hy pocrisia & simulatione. Et dixerũt quidam quod significat femora umbilicum & pectinem & crura neruos atq; uenas & ex coloribus habet omnẽ colorẽ com mixtum atq; uariatum: & alez menium qui est color floris lilii agrestis: & ex sa poribus acetosum. Et quantitas orbis eius est. vii. graduum: & habet ex diebus diem mercurii: & ex noctibus noctem diei dominice. Anni fridarie eius sunt. xiii. & anni eius maiores. lxxvi. maximi. cccclx. medii. xlviii. minores uero. xx. fortitudo eius in plagis circuli est in septentrione. Et dixerunt quidam mercuri⁹ a medio retrogradatiõis eius usq; ad stationem secundã significat pueritiã: & a statione secunda usq; ad coniunctionem solis iuuentutem: & a coniunctione solis usq; ad stationem primã mediam etatẽ: & a statione sua p̃ma usq; ad me/ dium retrogradationis significat senectutem & contrarietatem: & in coniun/ ctione sua per directionem usq; ad stationem primam significat dilectiõem & amicitiã & amoris imitationem: & ex statione sua secunda ad coniunctionem iens significat inquisitionem dilectionis & concordiam: & a statione sua prima iens iterum ad retrogradationem significat inquisitionem contrarietatis & dis simulationis tarditatẽ & uerecundiam paruam & occupationem & stuporem

in rebus. & in medio retrogradationis significat celeritatem temperatam propter ingenii debilitatem: & apud stationem secundam significat stuporem & occupationem ingenii & tarditatem & egressus ab hac celeritatem & apertionem ingeniorum & coniunctione sua soli per directionem significat celeritatem expansionem ingeniorum & latitudinem uel augmentationem eorum. Similiter ueneri accidit in his locis & planetis altiorib9. Et dixit mescala mercurius significat ex figuris hominem non multum album neq; nigrum habentem colorem: frontem habentem eleuatam & longam in facie longitudinem & nasum longũ raram habentem barbam in maxillis & oculos pulchros non ex toto nigros: lógos quoq; habenté digitos. Et ex partibus habet partem negociationis: & significat timorem & infestationem & bellum & inimicitias & seductiones & contrarietates: significat quoq; perfectum magisterium & subtilitatem in opere & inquisitione: & in ceteris quæ fiunt in hominibus ex actis & contentionibus. & ex terris habet adeech alcuidem & maxime in meridie: & terras indorum.

l Vna fortuna feminina nocturna operatur frigiditatem & humiditatem: & est significatrix matrum: si fuerit natiuitas nocturna & est in ea falsa temperatum & significat etatem puerilem & initium crescendi. Et ex operibus habet legationes & mandata: & opera aquarum atq; terrarum secundum quantitatem fortunii uel infortunii uel mali quod si fuerit bona significat bonum & econuerso. Significat etiam principatum si prefuerit uel fuerit domina aliquibus rebus ad regem pertinentibus si fuerit fortunata a sole in bono aspectu & in bono loco. Et de substantia significat argentum & terre cultum si habuerit auctoritatem in quarta & ex fide regionem. Et ex infirmitatibus epilensiam paralisim guttam caducam & uultus torsionem enodationem membrorum & commotionem. & quicquid fuerit in similitudine frigoris & hũiditatis. Et q̃litaté animi ſm coniunctionem suã cum planetis. Cui si complectitur fortuna: & fuerit fortuna ipsa uenus significat curialitatem & benignitatem: & animi suauitatem: & morũ honestatem. & motus celeritatem: & diuinum obsequium. si fuerit iupiter significat honestatem cautelam & societatem & benignitatem & uite pulchritudinem. Et si complexa fuerit malis & fuerit mars significat studium susurrationis inter homines & usum in talibus. Si saturnus odiũ simulatiõem ac inuidiá. si fuerit sol ab aspectu laudabili significat dispositiõem regalé. Et si fuerit mercuri9 significat rhetoricá idest facũdiá & bonitaté lingue & scriptura. & dixerũt qdá ꝙ significat cogitationé &

nouitatem animi & debilitatem sensus & grauitatem lingue : & mulieres hone stas: & nutritiones paruulorũ: & matres & materteras & preparationes ciborum. Et dixerunt alii quod significat cerebrum proprie & pulmonẽ. Et ex coloribꝰ habet croceum : & ex saporibus salsum. Et quantitas orbis eius est. xii. graduum & significat ex uiris oculum sinistrum: & ex mulieribꝰ dextrum. Et ex diebꝰ habet diem lune: & ex noctibꝰ noctem ueneris. Anni fridarie eiꝰ sunt nouẽ maiores autem. cviii. maximi 520. & medii. lxvi. & dimidium & secũdum quosdam. xxxviiii. & dimidiũ: minores uero. xxv. Et fortitudo eius ex plagis circuli in dextra occidentis Et dixit Messeala quod significat de figuris hominũ hominem album confectum rubore iunctis superciliis: beniuolum habentem oculos nõ ex toto nigros: faciem rotundã pulchram staturam & in facie eiꝰ signum. Et ex terris habet arcoch & timanam & aldeilam & quidam dixerunt quod significat pueritiam ab initio mẽsis usqꝫ ad. vii. dies & a. vii. diebus usqꝫ ad. xiiii. dies iuuentutem & significat etatem perfectionis idest medie etatis usqꝫ ad. xxi. dies & noctes: & senectutem usqꝫ ad coniunctionẽ idest usqꝫ in finem mensis quando cõiungitur soli. Et cum fuerit sub radiis solis significat secretam & res occultas. & similiter omnis planeta: & in initio mensis quando crescit significat oẽ quod faciendum est: & in impletione sua quod destruendum est quia decrescit: & in initio mensis ipsa & sol significat accusatores: & in fine mensis accusatos: & significat in initio mensis lucrum & continentiam: in fine mensis stipendia & dispersiones. & significat in oppositione contrarietatem & in initio mutationis ad oppositionem idest cum fuerint inter eam & oppositiõem. xv. gradꝰ significat initium contrarietatis & eius causam. & cum seperata fuerit ab oppositione significat causas exceptionis a contrarietate: & in exitu suo de subradiis solis significat exitum ab occultatione & his similia & introitu subradiis significat aptationem ad occultandũ: & hora diuisionis a sole significat aptationem exitus sui ab occultatione: & hora exitꝰ sui de subradiis significat apparitionẽ & aduentum ab absentia. & dum fuerit in quarto aspectu solis significat diminutionẽ rei seu descensionẽ ab alto in infimũ. Similiter in quarto aspectu secũdo sed in quarto aspectu primo significat apparitionem rerum & lucrum & augmentum continentie & in quarto aspectu solis secundo significat horum opposita. Et dixerunt quidam quod luna a cõiunctione quidem usqꝫ ad dimidium luminis sui primum erit natura eius humida & a medietate luminis sui usqꝫ ad implectionem erit natura eius calor: & ab implectione usqꝫ ad dimidiũ sui luminis secundum erit natura eius siccitas: & a dimidio luminis sui secundi usqꝫ ad coniunctionem erit natura eius frigus Reliqui uero planetæ ab ortu suo usqꝫ ad stationem suam primam in natura humiditatis erunt

& significant pueritiam: & a statione sua prima usq; ad oppositioem solis erit natura eorum calor & significat iuuentutem: & ab hoc loco usq; ad statione secundam erit natura eorum siccitas & significat perfectam etatem: & a statio/ne sua secunda usq; ad occultationem suā prima erit natura eorum frigus & si/gnificat senectutem frigidam. Et dixerunt quidam quod sol significat spiritum idest animam uitale. lunam cogitationem & sensum. saturnus merorem & tri/stitiam utilitatem & malum. Iupiter sapientiam & rationem. Mars iram furiā & celeritatem. Venus ludum & gaudiū. mercurius rationalitatem seu dialecticā & disciplinam. Et quia diximus in hoc capitulo de significatione planetarum dum complectuntur alteri planetæ. Similiter etiam est considerandum in ceteris rebus q̄ significant planetæ.

d E ordinatione uero planetarum seu principatu eorum in conceptione puerorum: & quādiu fuerint in uentre matris sciendum est quod primus mēsis ab hora scilicet conceptionis est saturni. secundus Iouis terti9 martis. quartus solis. quintus Veneris. sextus. mercurii. septimus lune. octauus saturni: & ideo nō uiuit qui nascitur in octauo mense: eo q sub potestate saturni nascitur & nonus Iouis. Principatus quoq; siue ordinatio planetarum in uita humana idest qualiter disponant uitam nati ita diuidit Luna incipit ab ingressu nati idest a natiuitate pueri & disponit secundum quātitatem annorum nutritiuorum qui sunt quattuor anni. Deinde mercurius post decem. deinde Venus octo postea sol. xviiii. postea mars quindecim postea. Iupiter duodecim. deinde saturnus usq; in finē uite.

De natura capitis draconis & caude.

e Aput draconis est masculinus. Similiter etiam est fortuna & natura eius est composita ex natura Iouis & Veneris & hoc significat regnū & fortunā atq; substantiā. Et dixerunt quidam qd natura eius est augmētatio: qa cū fuerit cū fortūa auget fortunā eoꝝ & cum fuerit cum malis auget malitiam eorum: & anni fridarie eius sunt tres. Cauda uero eius ē mala & natura eius est composita ex natura saturni & martis: & significat deiectionem & casum atq; paupertatem. Et dixerunt quidam quod natura eius significat diminutionem quod cum fuerit cum fortunis diminuit fortunam eorum & cum fuerit cum malis diminuit maliciam eorum: ideoq; dictum est caput: est fortuna cum est cum fortunis: & malum cum malis: & cauda mala cum bonis & bona cum malis: & anni eius fridarie eius sunt duo.

De horis diei & noctis quorum sunt planetarum.

f I fuerit aliqua dies uel nox alicuius planetarum erit prima hora ipsius planetæ & secunda hora alterius planete qui ei succedit: ceterorūq; secūdū ordinem circulorum pari ratione est successio: uerbi gratia die ueneris cuius est & dies prima hora est ipsi9 ueneris secūda mercurii. tertia lune. q̄rta

saturni .quinta Iouis .sexta martis.septima solis .octaua iterum ueneris.nona mercurii .decima lune. undecima Saturni .duodecima iouis .ecce habes . xii. horas diei inequales .Item de horis noctis . Prima hora sequētis noctis ē martis cuius est & tota nox.secunda solis.tertia ueneris.quarta mercurii.quinta lune. sexta saturni.septima Iouis.octaua iterum martis.nona solis . decia ueneris undecima mercurii duodecima lune & sic habes etiam.xii.horas noctis inequales.Et incipit dies sabbati postea cuius pma hora est saturni & ipsi⁹ est tota dies sic per ordinem numerando inuenies horas dierum & noctiū & diuisioes eaꝝ super planetas singulos si deus uoluerit.

De horis mas.& femi.

d Icunt & hore esse masculine & feminine: qa hora prima uniuscuiusqꝫ diei & noctis est masculina .secunda feminina tertia mas .quarta femi .sicqꝫ succedūt per ordinem una scilicet femi.alia mas.usqꝫ in finem diei & noctis.

DIEFERENTIA TERTIA IN HIS QUE ACCIDVNT. Planetis septem in semetipsis & quid accidat eis abinuicem.

e T qa iā annuente deo iā pegimus esse planetarū in semet ipsis:& quid significēt :prosequamur narrādo qd eis accidat in semetipsis & abinuicē .i. a qbusdā erga quosdā

f Ignificatio planetarū in semetipsis ē ut sit planeta ascendens in circulo augis sue minor lumine & magnitudine atqꝫ cursu idest cū fuerit inter ipsum & suam augem minus.lxxxx. gradib⁹ante uel retro :si autē fuerint inter ipsum & augē lxxxx.grad⁹equales erit equalis in lumine & magnitudine atqꝫ cursu si uero fuerit extra hæc duo loco idest plus.lxxxx.erit descendens de circulo augis & apparebit maior lumine & magnitudine ac cursu uelocior:& si fuerit portio eius eq̄ta minus.clxxx.gra.erit augēs numerū & si fuerit plus erit minuēs numerū : & si fuerit portio eius equata ex.clxxx.gra.uel.ccclx.erit nec augēs nec minuēs: & si addat equatio equata sup medium cursum dicit augēs cursum uel numerū:& si minuit eius equatio dicit minuēs numerū.Et qn̄ aliqs planetaꝝ altiorū. uadit plus medio cursu suo dicit augere cursum:& si minus uadit dicit minuere cursum :& si uadit tm̄ dicitur cursu equalis:& qn̄ aliqs planetarū inferiorum uadit plus medio cursu solis erit augens cursum qn̄ uadit minus dicit minuens cursum & qn̄ uadit tm̄ erit cursu equalis .Luminariū aūt esse in cursu ē sicut eē trium altiorū planetarum.Fit quoqꝫ planeta septentrionalis cū transierit genzahar suum idest cū transierit p uiā solis iens a meridie in septentrionē ille transitus idest illa abscisio circulorū dicitur genzehar cū ergo planeta transerit ipsā

abscisionem & si fuerit inter planetam & ipsam abscisionem minus .lxxxx.gra. erit planeta septentrionalis ascẽdẽs & cũ fuerit a .lxxxx. usq; ad .clxxx. erit septẽtrionalis dscendẽs: & cũ trãsierint hunc numerũ. i. cũ habuerit pl⁹iens ad .cclxx. erit meridianus descendens: & cum transierint hunc numerum iens ad .ccclx. erit meridianus ascendens hoc est esse planetarũ insemetipsis.

E esse aũt planetarũ ab inuicẽ tractem⁹. s. qd accidat .v. planetis erga luminaria: & dicem⁹ ex hoc quod dixit Ptolomeus de almugea hoc est de ui sione inuicẽ faciei ad faciẽ: hoc est cum fuerit inter planetã & solẽ dũ fuerit planeta occidẽtalis. i. dũ sequitur solẽ tm̃ quãtũ est inter domũ illius planetæ & domũ solis de signis aut cũ fuerit inter ipsum planetã & lunã cũ fuerit oriẽtalis a luna idest dũ succedit luna tantum quantũ est inter domum planetæ & domum lune ex signis idest cum fuerit planeta tm̃ distãs a sole post quãtũ distat domus eius a domo solis similiter de luna dicitur ga cũ planeta successerit soli & fuerit a sole saturnus. s. in .vi. signo & Iupiter in v. mars in .iiii. uenus in .iii. mercurius in .ii. tunc dicit᷑ esse in almugea solis. Similiter cum fuerit inter unumquemq; planetam & lunam succedentem hic numer⁹ signorũ uniuscuiusq; planetæ dicitur esse in almugea lune.

De ductoria idest securitate planetæ.

X hoc ductoria planetæ. i. ut sit planeta in suo haiz. i. in parte sibi propria & aliquo angulorũ ascendentis & aliquod luminarium: similiter in loco sibi consimili in quadrante uidelicet in alio angulo. ita q̃ sit planeta in die oriẽtalis a sole in nocte occidẽtalis a luna & oĩs planeta dicit᷑ esse in sua ductoria secundum quosdam cũ fuerit inter planetã oriẽtalẽ & solẽ .lx. gra. Et oĩs planeta ex quo tegitur a radiis solis donec apparet de sub radiis uocatur cõbustus: & dũ incipit intrare radios dicit᷑ incepisse cõburi & dum abscondit᷑ sub radiis & fuerit prope solem per .xii. gra. dicitur oppressus & cũ fuerit cũ sole in uno gradu: fuerintq; inter eos .xvi. minuta: uel infra & latitudo eius similiter uocat᷑ unitus: & cũ transierit eãdẽ unionẽ petens exitum donec uideatur uocatur euasus. Et ex quo apparent tres altiores de sub radiis & incipiunt oriri idest apparere mane ante solem: hoc est cum fuerint ꝓpinquiores circulo hemisperii orientalis donec ueniant ad oppositionẽ uocantur oriẽtales dextri & ex quo transierint oppositionem donec coniungantur iterum soli uocantur occidentalis sinistri. Venus uero & Mercurius ex quo seperatur aliquis eorum a gradibus solis in medio retrogradatiõis sue & apparẽt donec cõburãt᷑ a sole in sua directione uocantur orientales & ex quo separantur a sole medio directionis sue donec iterum comburantur in retrogradatione sua uocantur occidentales: & cum fuerint in ortu suo idest cum fuerint orientales uocantur dextri. & dicuntur masculini & occiduo suo idest cum fuerint occidentales uocantur sinistri: & dicuntur esse feminei: & tunc sunt fortiores.

Tres uero altiores postq̃ exeũt de subradiis solis uocant̃ orientales & dicũtur augmentari in fortitudine usq; ad .xxx.grad⁹ a sole & uocãt̃ post hoc usq; ad xxx.grad⁹ alios orientales fortes uel fortiores : & cũ trãsierint solẽ .lx.gra. uocãtur palnetæ orientales eũtes ad debilitatẽ donec ueniant ad retrogradationem tũc noiant̃ orientales retrogradi donec sint & ueniant in oppositione : & post hoc erunt occidentales retrogradi cũ transierint oppositionẽ donec perueniãt ad directionẽ: deinde a directione usq; ad .lx.gra. post directionẽ donec sit longitudo eorũ a sole .xxx.graduũ dicũtur occidẽtales fortes deinde a longitudine lx.graduũ post directionẽ dicũtur occidẽtales euntes ad debilitatẽ : deinde fiũt occidentales debiles donec intrent sub radiis solis. Inferiores quã q; ex quo seperant̃ a sole & ipsi retrogradi uocant̃ oriẽtales debiles : sicq; esse nõ desistunt donec ueniãt ad directionẽ suã & tũc fiũt orientales fortes donec lõgitudo eorũ sit a sole sicut longitudo solis ab eis fuit dũ cepissent debilitari euntes ad retrogradationẽ : deinde fiũt oriẽtales debiles donec supponant̃ radiis solis post hoc sunt cõiuncti: deinde cõbusti eũtes ad apparitionẽ donec uideãt̃ : & ex quo separant̃ a sole in directiõe usq; ad .lx.grad⁹ sunt fortiores : & a .lx. usq; ad horã sue retrogradationis erũt occidẽtales fortes & donec fuerint cũ sole erunt debiles : & planeta cũ exierit de sub radiis solis & nulli planetæ iunctus fuerit dicitur ꝙ sit in lumine suo: hoc est esse planetarũ cũ luminaribus.

De his q̃ accidũt planetis ad seinuicem.

Esse aũt illoꝝ erga seinuicẽ hoc ẽ idẽ ꝙ cõiunctio .i. cũ fuerint duo planetæ in duobus signis aspiciẽtibus se & fuerit leuior in signo suo min⁹ gradibus q̃ fuerit põderosior in signo suo: fuerintq; int̃ eos .vi.gra. uel infra tũc dr̃ ꝙ leuior eat ad cõiũctionẽ põderosioris: & cũ gradus eoꝝ fuerint eq̃les ꝑficit̃ cõiũctio eoꝝ : & cũ trãsierit eũ erit ab eo sepatus cõiũctio hæc dicit̃ cõiũctio lõgitudis. Cõiunctio uero latitudinis est ut duo planetæ iũgãt̃ ꝑ latitudinẽ. Et si fuerit applicatio cõiũctiõis oportet ut sit latitudo eoꝝ eq̃lis i una ꝑte & si fuerit cõiũctio ex oppositiõe oportet ut sint latitudines eoꝝ eq̃les: ita ut latitudo unius sit ascẽdẽs in septẽtrione: & alterius descendens in septentrione uel unius ascendens in meridie : & alterius descendens in meridie : aut si fuerit applicatio ex aliquo aliorum aspectu: hoc est quod sit latitudo unius septentrionalis ascendens : & alteri⁹ meridiana descendens: & econuerso in meridie & hæc est applicatio latitudinis q̃ dicta est. Et cũ sepatur un⁹ planeta ab alio & nulli planetarum iungitur quãdiu in eodem signo fuerit dicit̃ cursu uacuus. Et cũ fuerit planeta i aliquo signo & aliqs planeta nõ aspexerit hoc signũ alĩ planeta quãdiu in eodẽ fuerit dr̃ feralis uel agrestis. Et cum seperatur planeta leuis a planeta ponderosiori & iunctus fuerit alteri. transfert naturam primi ad secundum. Transfert etiam planeta naturam alio modo: hoc est ut planeta leuis iungatur planetæ ponderosiori se: & ipse ponderosior iterũ alteri se ponderosiori

tunc meli⁹ transfert naturam leuioris ad ponderosiorem. Si autem non iũ gitur unus istoꝝ alteri: & iungit͛ uterq̧ alteri: tunc si aspexerit ille terti⁹ planeta aliqué locorum circuli reddit lumẽ eoꝝ ad locũ ipsũ & hoc uocatur reddit⁹ luminis. Iteꝝ si unus planeta nõ iungit͛ alteri: sed alter planeta terti⁹ in utrosq̧ trãstulit lumen tunc hæc cõiunctio dicit͛ ẽt reddit⁹ luminis. Sequitur prohibitio & fit duobus modis. Vno. s. ex cõiunctione hoc cum fuerint tres planetæ in uno signo sed in diuersis gradib⁹: & fuerit ponderosior plus gradibus tunc ille qui est medi⁹ prohibet prioré illũ. s. qui est min⁹ gradib⁹ ne iungatur põderosiori donec pertranseat eũ. Secũdo modo ut duo planetæ sint in uno signo & leuior iungãtur ponderosiori: alter quoq̧ iungat͛ eidẽ ponderosiori per aspectum: ille ergo qui est cũ eo in uno signo aspicienté prohibet a põderosioris cõiunctione si fuerint tamẽ gradus illius qui iungit͛: & ipsi⁹ qui aspicit æquales idest uni⁹ numeri. Si uero ille qui aspicit fuerit propior gradui ponderosioris erit cõiunctio aspicientis. Et si coniungit͛ planeta domino illi⁹ signi in quo fuerit uel domino exaltationis seu domino ceteraꝝ dignitatũ in quib⁹ fuerit: dicitur pulsare idest mittere naturam illius planetæ domini scilicet eiusdẽ dignitatis ad eum. Et si fuerit planeta in aliqua dignitatũ suaꝝ & fuerit iunctus alii planetæ qui habeat etiam partem dignitatis in eodẽ loco mittit ei etiam utranq̧ naturam suam scilicet & illius cui iungitur: & hæc missio omnis uocat͛ alcobol. i. receptio.

n Vnc sequit͛ reddit⁹. i. qñ iũgit͛ planeta alicui planetæ q cõburit͛. i. q fuerit sub radiis solis ul' fuerit retrograd⁹ redditq̧ ei uirtuté ꝑꝑ debilitaté suã quã nõ ualet retinere tũc si fuerint utriq̧ planetæ in ãgulo uel succedẽtib⁹ anguloꝝ erit reddit⁹ cũ proficuo. similiter si fuerit qui cõiungitur ei tantũ in angulo & ille cui coniungit͛ receperit eũ. Si aũt fuerit planeta q iũgit͛ cadés ab angulo & ille cui cõiũgit͛ in angulo uel in sequẽti anguloꝝ aut si utriq̧ fuerint cadẽtes erit reddit⁹ cũ detrimẽto.

i Nde seqt͛ almené. i. refrenatio q̃ fit qñ planeta uult cõiũgi alteri: sed anteq̃ iũgat͛ accidit retrogradatio & sic destruit͛ ei⁹ cõiũctio. Hãc seqt͛ alichorad. i. cõtrarietas accidés hæc fit cũ aliqs planeta leuis fuerit multoꝝ graduũ in signo & alter illo põderosior min⁹ gradib⁹ terti⁹ quoq̧ leuior primo uolés cõiũgi põderosiori sed anteq̃ ei cõiũgat͛ sit retrogradus ille leuior qui habet plures gradus & iũgit͛ & applicat͛ illi põderoso. & transiens illũ iũgit͛ etiã alteri planetæ leuiori. & sic destruit͛ cõiũctio illi⁹ prioris cũ põderoso.

s Equitur alfazim. i. frustratio. hĩ quoq̧ fit cũ aliqs planeta petit cõiũctioné alteri⁹ planetæ sed anteq̃ ꝑueniat ad eũ mutat͛ iste in aliud signũ & erit aliqs plãeta in paucis gradib⁹ aspiciés ipsũ signũ & erũt radii ei⁹ in initio signi. Cũq̧ exierit sequẽs planeta de primo signo

iūgit᷑ isti aspicienti & ānullatur cōiūctio quā habebat cū illo.s.cū primo.

h Inc seqtur abscisio luminis hoc ē quādo aliqs planeta petit cōiūctōnē alterius & fuerit in secūdo signo a signo illius cui iungitur alter planeta: sed anteq̄ iungatur ei pri⁹ fit ille q est in secūdo signo retrogradus cōiūgitur q̄ ei & abscindit lumē suū a planeta q uolebat cōiūgi ei: similiter si fuerit planeta iēs ad cōiūctionē alteri⁹ plāetæ & ipe alī plāeta cui uult iungi petat cōiūctionē alterius planetæ se pōderosioris: sed anteq̄ perueniat leuis ad gradus pōderosioris iungitur ipse pōderosus alteri seipso pōderosiori: & abscindit lumen illius a planeta primo leuiori.

De locis fortunatis & malis.

S Vnt quoq̄ his planetis loca in qb⁹ cōfortātur & in quib⁹ debilitāt᷑ & loca in qbus fiūt fortunæ & loca in qb⁹ fiūt mali: Sed loca in q̄bus fiūt fortunæ sūt h̄ ut.s.sint in aspectibus bonoꝝ.i.in aliquo aspectu utili .s.sextili: aut in trino aspectu q a qbusdā ita nominat᷑ exagona radiatō quoq̄ ac trigona: et ut sint mali cadētes ab eis sintq̄ seperati ab infortuna & iuncti fortunæ: aut sint obsessi a fortunis ul' radiis eoꝝ.i.ut sint inter duas fortunas uel inter radios fortunaꝝ Hæc ē.n.obsessio ut habeat planeta fortunā uel radios eius ante se & aliā fortunā uel ei⁹ radios post se.Et quidā uocāt hoc altifert.i.ueneratio aut sint uniti cū sole in uno gradu aut sint in aspectu ei⁹ sextili: siue trino uel cōsimili aspectu lunæ & luna tūc sit fortunata & ut cursu sint ueloces aucti lumine & numero: aut sint in dignitatib⁹ suis uel in suo haim.i.in sua similitudine ut sit uidelicet planeta masculin⁹ in signo masculino: & fœminin⁹ in signo fœminino & diurnus in die sup terrā & in nocte sub terra nocturn⁹ in nocte sup terrā: & in die sub terra & reliq̄ & ut sint ī signis in qb⁹ habuerint dignitates seu potestates suas: uel in gaudiis suis uel in gradibus lucidis recepti: & ex fortitudine eorum est ut sint ascendentes in septentrione aut sint septentrionales uel sint ascendentes in circulo augis ut in statōne secunda hoc est quando fuerint in statione ubi dirigantur a retrogradatione aut sint exeuntes de subradiis solis aut sint in āgulo uel in sequēti eius aut sint tres altiores oriētales a sole: q̄ si eū aspexerint sextili aut trino aspectu: erit illis hoc augmētū fortitudinis: aut fuerint in q̄rtis masculinis & sol cū fuerit in illis q̄rtis masculinis aut in signis masculinis erit fortis ēt nisi sit in libra: quia ibi cadit.Et ex fortitudine triū inferioꝝ ē ut sint occidētales a sole aut in q̄rtis fœmininis & ex fortitudine lune ut sit in nocte sup terrā & in die sub terra in loco fœminino uel in signo fœminino: & cum fuerit in exaltatiōe solis.

De infortunio planetaꝝ.

e X infortunio uero planetaꝝ & destructiōne eorum est ut sint in cōiūctione maloꝝ aut in oppositōe eoꝝ uel in eoꝝ tetragona aut trigona aut exagona radiatione aut si fuerit inter eos & corpus mali

uel radios ei⁹ minus termino planetæ: aut fuerint in terminis malorum aut do mibus eorum aut sint ma li eleuati super eos .x.uel.xi.a locis eorum & multo deteri⁹ si nõ receperint eos. Aut fuerint in cõiunctiõe solis uel oppositione eius uel in tetragona radiatiõe aut fuerint in capitib⁹ suoꝝ genzahar aut cũ caudis suis aut cũ capite draconis uel cauda sintq; inter eos & inter aliquem istoꝝ.s.lo coꝝ.xxii gradus uel infra: & maxime si fuerit luna in aliquo eoꝝ similiter & sol tũc magis impeditur ab eis.ia capite uel cauda cũ fuerint inter ipsũ & unũ eoꝝ ẽt. xxxx .gradu ante uel retrograd.aut fuerint planetæ obsessi inter duos malos hoc est ut sit planeta in signo aliquo & cũ eo mal⁹ uel radii ei⁹ ante se & malus uel radii eius post se: aut seperetur a malo ꝑ cõiunctioné uel ꝑ aspectũ & iungatur tali modo alteri malo: aut fuerit malus uel radii ei⁹ in signo qđ est ante eũ.i.in secũdo ab eo & in signo qđ ẽ post eũ.i.in.xii.ab eo fuerit alter malus uel radii eius. Similiter dicitur de signis ꝙ sint obsessa. Quod si aspexerit fortuna uel sol eũdẽ planetã obsessũ uel signũ obsessũ a trino uel a sextili aspectu fuer.itq; inter eũ & cõiũctionẽ eius min⁹ septẽ gradibus soluitur ipsa malicia uel obsessio. Et ex hoc ut sit planeta retrogradus uel sub radiis solis cõbustus aut cadens ab ascendente: aut ex debilitate eoꝝ ut sint tardi cursu aut in statione prima hoc est quãdo stãt ut retrogradi fiãt aut sint in gradibus tenebrosis aut sint masculini in signis fœmininis & gradibus.fœmininis in die sub terra & in nocte super terram: aut sint fœminini in signis masculinis & in gradibus masculinis in nocte sub terra & in die super terram aut sint in oppositõne dignitatum suaꝝ seu potestatũ aut descẽdentes in meridie uel meridian' aut cadẽtes ab angulis uel a succedẽtibus anguloꝝ.aut in domib⁹ cadẽtibus aut sint in uia cõbusta quæ est medietas ultima libre & prima medietas scorpionis: aut iungantur planetæ retrogrado uel impedito seu cadenti aut non sint recepti. Aut sint tres altiores a solo occidẽtales.aut in quartis fœmininis.& debilitas solis est ut sit in signis fœmininis aut in quartis fœmininis nisi sit in domo nona: & debilitas triũ inferioꝝ ẽ ut sint oriẽtales aut in quartis masculinis.

De amicitia & odio planetaꝝ.

e T dicitur in planetis ꝙ sint quidam eorum se inuicem diligentes & odientes: nam de diligentibus quidam antiquorum dixerunt ꝙ Iupiter diligit omnes planetas & sit amicus eorum & ipsi illius preter martem. Veneris amici sũt omnes planetæ & omnes diligunt eum preter saturnum. Saturni autem amici sunt Iupiter sol & luna & inimici eius mars & uenus & ipsa plus habet eum odio. Et amica martis est

Venus & ceteri planetæ odio habent eũ & plus Iupiter & sol. Solis uero amici sũt Iupiter & Venꝰ & inimici mars mercuriꝰ & luna. Mercurii amici sũt Iupiter Venꝰ & saturnꝰ tãtũ & inimici eius sũt sol & luna et mars: Lunæ aũt amici sũt Iupiter & uenꝰ & saturnus: & inimici mars & mercuriꝰ. Capitis dracõis amici sũt iupiter & uenus & inimici saturnus & mars: Caudæ uero amici saturnus & mars: inimici sol & luna Iupiter & Venus. Et sunt aliæ species inimicitiæ cũ fuerint duo planetæ habentes domos suas oppositas ut mars & Venus & cũ cõiũgũtur dicitur aptio portaꝝ. Tertia quoq; spẽ: inimicitiæ ẽ ut sint duorũ planetaꝝ exaltatiões opposite. Fortior aũt planetaꝝ amicitia ẽ ut cõcordet planeta cũ planeta in natura & in qualitate atq; substãtia & potestate sicut concordat mars cum sole quia uterq; concordat in caliditate & siccitate & acuitõne & celeritate & est dominꝰ exaltationis eius in qua apparet eiꝰ fortitudo: & uti cõcordat luna & uenꝰ in frigore & humiditate: & ẽ domina exaltatõnis eiꝰ. Cũ aũt concordauerũt duo planetæ in natura & substantia ut Iupiter & Venus sũt amici

DIFFERENTIA QuARTA IN EXPOSITIONE NOMINVM ASTROLOGORVM.

T ꝓsequamur nũc expositionem nominum astrologoꝝ. Initiũ hoꝝ ẽ. Cõiũctio et res significãtes destructiones seu mutatões q̃ fiũt in hoc seculo ex cõiunctionibus: quarũ nũerus est sex maior aũt omnibꝰ cõiũctionibꝰ est cõiũctio saturni & Iouis in initio arietis & h̃ fit in .960. annis. Secũda auté eoꝝ cõiũctõ est in initio uniuscuiusq; triplicitatis et h̃ fit 240. annis. Iunguntur .n. in unaquaq; triplicitate duodecies & fortassis faciunt in unaq̃q; triplicitate xiii. cõiũctiones: deinde mutatᷣ eorũ cõiũctõ ad triplicitaté q̃ huic succedit. Tertia ãt cõiũctio ẽ saturni et martis in initio cãcri q̃ fit in omnibꝰ .xxx. ãnis. Quarta quoq; ẽ cõiunctio Iouis et saturni in unoquoq; signo q̃ fit in oĩbꝰ .xx. ãnis. Quinta ẽ descẽsio luminaris maioris ĩ pũctũ equinoctii uernalis tpis. s. ingressio solis in capite arietis quæ fit in omni anno. Sexta ẽ cõiũctio luminariũ & oppositõ eoꝝ q̃ fit ĩ dimidio cuiusq; mẽsis lunaris. Et qñ dicitᷣ ascẽdẽs cõiũctiões dicitᷣ uel significat ascẽdẽs mũdi .i. signũ quod ascẽdit hora introitꝰ solis in ꝑdictum punctum equinoctii uernalis in initio scilicet illius anni in quo debet fieri cõiũctio predicta.

De annimodar.i.gradus ascédētis natiuitatū inuestigatione.

e T ex hoc animodar qđ é inuestigatio gradus ascédétis alicui⁹ nati uitatis:& putant multi astrologorū ꝙ inueniatur per eūdé idé gradus ascendétis natiuitatis alicuius:sed hoc falsū é:& hoc iá patefeci in libro meo qué feci de animodar:sed inuenitur p eundé dignior omnibus gradibus circuli post gradū ascédétis in eadé hora secūdū cursū naturalé:& cócordat multotiés.i.accidit aliquádo ꝙ inueniatur p eū gradus ascendétis. Cui⁹ rei cognitio est ut cósideretur gradus cóiūctionis uel gradus ꝑuétionis q̄ fuerit ante ipsam natiuitaté:& si cóiunctio illi natiuitati ꝓpior uocatur ipsa natiuitas cóiūctionalis:& si fuerit preuentio illi propior dicitur ꝑuétióal' i.in qualicūq; eoꝝ fuerit natiuitas in cóiunctione.s.uel ꝑuétione eodé modo & nomine natiuitas predicta nuncupatur & quia gradus cóiūctionis é idé gradus in quo iūgūtur luminaria nulla est inquisitio nec indiget expositione:in ꝑuentione aūt qa unūquodq; luminariū est in gradu suo.i in diuersis gradibus. Necesse est nobis scire qué hoꝝ graduū uelit intelligi gradū ꝑuétióis:& iá dixit Ptolome⁹ quia gradus illius luminaris qđ fuerit sup terrā é gradus preuētionis & qdā sepientū dixerūt ꝙ si euenerit in ꝑuétióe ꝙ unū luminariū sit in gradu oriétis & alteꝝ in gradu occidentis:tūc gradus orientis erit gradus ꝑuētióis. Et dixit Vellius qa gradus ꝑuétióis é gradus in quo fit implecio uolés intelligi gradū lunæ:sed quia hoc é op⁹ Ptolomei oportet in hoc nos redire ad eius sentétiá cū ergo grad⁹ cóiūctióis uel grad⁹ ꝑuétióis certissime patuerit cóstitues gra.ascédéré p extimationé hore natiuitatis & quattuor angulos & reliquas domos:deinde aspicies gra.cóiūctióis uel gradū preuétóis quæ fuerit ante natiuitaté:& qs planetaꝝ in eo fuerit dignior uel fortior in eadé hora cóiūctióis uel ꝑuétióis p multitudiné dignitatū seu potestatū.i.cósiderabis qs pláetaꝝ habeat mai⁹ dominiū in eodé loco. Hūc ergo plátá eq̄bis ad horá opinatá natiuitatis.deinde aspicies utrū sit gradus illi⁹ planetæ in signo in quo é propior grudui .x.dom⁹ aut gradui ascédétis & cui hoꝝ ꝓpior fuerit facies hunc angulū ad instar gradus ipsius planetæ & ei⁹ minuti:& diuides.xii.dom⁹ per eū dixit Ptolome⁹ si planetæ plures cóuenerint in dominio eiusdé loci & fuerint equales in fortitudine cóstitues dominū loci illū qui fuerit domin⁹ haim: ꝙ si in hoc etiá cóuenerint cóstitues eū q ueloci⁹ debet mutari ab esse suo ad id qđ fuerit meli⁹.i.eū q uoluerit exire de aliquo signo in quo fuerit:& intrare aliud in quo habuerit plures dignitates:uel si fuerint oriétales a sole elige eū q soli fuerit ꝓpinqor & nō fuerit sub radiis. Si uero in angulo fuerint ille é eligéd⁹ q gradui eiusdé anguli fuerit ꝓpinqor:& hoc intellige.

T ex hoc hylech.i.loc⁹ uitæ in natiuitatib⁹ cui⁹ sciétia é ut primo as

e picias horá natiuitatis: quæ si fuerit in die accipies a sole:q si fuerit

ante gradum figni afcédétis p.v.gradus aut infra:aut fuerit in .x.uel.xi.fiue ma fculinũ fuerit ipfum fignũ feu femininũ aptus erit ut fit hylech. Si aũt fuerit in his tribus locis.f.in feptima uel octaua uel nona ĩ figno maf.fimiliter aptus erit ut fit hylech. Si uero fuerit in his tribus locis in figno feminino nõ erit aptus ut fit hylech. Hinc afpiciés lunã q̃ fi fuerit in afcendéte uel in fecũda uel tertia aut in feptima uel octaua erit apta hylech fiue mafculinũ fiue femininũ fuerit fignũ Et fi fuerit ante gradũ figni afcendétis per.v.gradus uel ifra:aut fuerit in .x .uel xi.aut in q̃rta uel qnta uel in.vii.figno fœmin no apte͛ hylech. Si aũt fuerit ĩ ali quo iftoꝝ ĩ figno mafculino ñ erit apta hylech fi fuerit ĩ die natiuitatis. Si uero natiuitas fuerit nocturna incipiam⁹ a luna quæ fi fuerit in aliquo predictoꝝ lo coꝝ fecũdũ ꝙ predixim⁹ erit apta hylech. Si aũt luna non fuerit in eis afpiciẽs poft hoc ad folé qui fi fuerit áte gra.vii.p.v.gradus uel infra:aut fi fuerit in.iiii. uel.in.v.erit aptus ut fit hylech fiue fignũ fuerit mafculinum fiue fœmininũ. Si uero fuerit ante afcédétem v.gradib⁹ uel infra:aut in afcédéte uel in fecundo fi gno maf.aptabit͛ etiã hylech. Si aũt fuerit in aliquo iftoꝝ locoꝝ in figno femi. nõ erit apt⁹ hylech. Quod fi luminariũ aliquod nõ fuerit aptũ hylech. Afpi ce poft hoc natiuitaté:utrũ fit cõiũctionalis aut p̃uétõalis.i.utrũ fit p⁹cõiũctõ nẽ uel p̃uétioné. Quod fi fuerit natiuitas cõiũctõalis & fuerit grad⁹cõiũctõis in aliquo anguloꝝ uel in fuccedéti angulo:erit in loco apto hylech. Si uero p̃ dictus gradus fuerit cadés ab his octo locis.i.ab angulis & a fuccedétib⁹ angu lis nõ erit hylech. Afpicies tũc gradũ ptis fortunæ:q fi fuerit in aliquo angulo rũ uel in fuccedétib⁹angulis.erit in loco apto hylech. Si uero cadẽs fuerit ab his viii.locis. Afpicies poft hoc gradũ afcédétis & cõftitues eũ hylech. Si uero nati uitas preuétiõalis fuerit:incipies a gradu preuétionis. Afpiciefq; eũ ficut prius fecifti in gradu cõiũctõis: & poft ipfũ gradũ ptis fortunæ:poft ipfũ gra.afcen détis eo ordine quo predixim⁹ in gradu cõiũctionis. De fexu aũt fignoꝝ non curabis.i.nõ afpicies utrũ fint figna illa maf.uel femi.nifi tátũmõ in luminari bus hoc eft in gradu cõiũctionis uel preuétõis & afcédétis & ptis fortunæ nõ cõfideres utrũ fint in maf.fignis uel femi.tã in angulis q̃ȝ in fuccedétib⁹ angulo rũ:fed hæc q̃ttuor tátũ erũt tũc apta hylech cũ fuerint in his octo locis.i.in an gulis uel fuccedétibus eoꝝ fi uero fuerint in locis recedétib⁹.i.cadétib⁹ ab ãgu lis ñ erũt apta hylech. Apparet itaq; ꝙ fol fit hylech aptus in die ac nocte fuper terrã & fub terra in.xi.locis:fuper terrã in.vi.locis & fub terra in.v. Lũa quoq; apta erit hylech in die & nocte fuper terram & fub terra fimiliter in.xi.locis fu per terram in.v.& fub terra in.vi.& cum hoc fi fuerit luna in his locis fub radi is folis non erit apta hylech. Afpiciés autem hylech in angulis & fuccedentib⁹ eorum fecundum ꝙ equantur.xii.domus circuli per gradus horarum afcendẽ

ti secundum ꝙ exponitur eius opus in canone planetarum idest in libro cur-
suum planetarum. Cūq; equaueris domos hoc modo: omnis planeta q fuerit
ante gradum signi ascendentis uel cuiuslibet dom⁹ per .v. gradus uel infra erit
fortitudo eius ualida in domo quæ ei succedit. & omnis locus ex locis quæ p-
diximus est aptus hylech: si aspexerit eum aliquis dominorum illius q sit dñs
dom⁹ aut dominus exaltationis aut domin⁹ termini: aut triplicitatis: aut domi
nus faciei & si nō: non erit apt⁹ hylech.

De alcochoden.

Et ex hoc alcochoden qui est significator uitæ idest dominus anno
rum uel dās annos quem cum uolueris scire & iam prenosti hylech
eo ordine quem predixi: aspicies dominum domus hylech. aut do
minum exaltationis eius aut dominum termini eius aut dominum
triplicitatis aut faciei eius quis horum fortior fuerit et autentior in loco hylech
& si aspexerit hylech erit dignior alcochoden. ꝙ si non aspexerit hylech qui fu
erit pluris auctoritatis aspicias eum qui fuerit auctoritatis minoris donec inue
nias aliquem ex illis qui aspiciat: ꝙ si non aspexerit hylech non poterit ille lo
cus esse hylech: & tunc queres ab alio hylech & iterum queres ab eodem secun-
do hylech alcochoden eo ordine quo predixim⁹: ꝙ si equales fuerint duo pla
netæ uel tres in auctoritate gradus hylech & aspexerit uterq; erit dignior alco
choden qui fuerit fortior loco. Si uero fuerint equales in fortitudine loci scili-
cet ubi fuerint ipsi planetæ erit ille alcochoden qui propior fuerit gradui hy-
lech. Quibusdam autem uidebatur melius inspicere a domino domus qui si
aspexerit hylech ponebant eum alcochoden & non considerabant alterum &
si non inuenissent dominum domus aspicientem hylech accipiebant dominū
exaltationis quem si aspicere uiderent hylech ponebant alcochoden eū & nō
considerabant alium: similiter faciebant de domino triplicitatis termini atq;
faciei per ordinem & erat dorothius preponens dominum termini in hoc do
mino domus. Et quidam dixerunt ꝙ si equales fuerint duo planetæ uel tres uel
plures in dignitate & in propinquitate aspectus gradui hylech ille erit alcocho
den qui fuerit in loco laudabili a sole idest qui fuerit cum sole in uno gra. per. xvi
minuta aut infra: uel propinquior gradui anguli: aut in initio ortus sui idest cū
mane apparuerit: aut fuerit in statione sua secunda: uel in aliquo esse scilicet lau
dabili a sole sicut prediximus ipse erit alcochoden. Si uero gra. solis fuerit hy
lech. & fuerit in ariete uel in leone erit sol hylech & alcochodē. sil' & nō consi
derabit' alius alcochodē pter eū: similiter si fuerit gradus lunæ hylech & fuerit
in tauro uel in cācro habeto eā p hylech & alcochodē. sil' & nō cōsiderabis al
cochodē aliū preter eam.

Lmutá ē q p̄est natiuitati :ab eo significat̄ esse nati post hylech &
a alcochodē:& ipse planetis ceteris est pluris auctoritatis in ascēdē-
te & in locis luminariū atq̧ in loco p̄tis fortune in loco quoq̧ cōiū
ctiōis uel preuētionis quæ est ante natiuitatē.Quod si p̄fuerit ali-
q̄s planeta duob⁹ locis aut trib⁹ aut quattuor aut plurib⁹ pre multitudine pote
statis sue erit ipse almutā.i auctor & significator uite p⁹ hylech:& alcochoden
& per eum significatur esse nati:& quidam habent eum pro alcochoden ad dā
dum uitam.

De p̄fectione signoꝝ.

T ex hoc signū p̄fectiōis in ānis natiuitatū atq̧ mūdi.Nā in annis
e natiuitatū scientia ē:ut aspicias quot āni trāsierūt nato ex ānis sola
rib⁹perfectis aspiciesq̧ omni āno signū unū:& incipies ab ascēdēte
nati p̄ successionē signoꝝ quousq̧ finitus fuerit numerus signū qd̄
succedit ē signū profectiōis ab ascēdēte signū uidelicet āni intrātis quē nō misi
sti in numero:hoc erit in tali gradu sicut fuit in ascendente natiuitatis:& domi
nus eiusdem dicitur alcochodem eius interpretatio est dominus anni. Simili-
ter numerabis a signo solis unicuiq̧ anno signum unum :& exibit per hoc si
gnū p̄fectiōis a sole .Similiter a signo lune & a medio cœli:& a p̄te fortunæ
in similitudinē gradus radicis.i.pūcti natiuitatis.Cui⁹ rei exēplar est q̄ qdam
natus ē oriente capricorno.s.xvii.gradu ei⁹:& sol erat in piscib⁹.xv.gradu &
mediū cœli scorpiōis.viii.gra.& luna in libra.xv.gra.& p̄s fortunæ in leone.
xvii.gra.& iā trāsierūt nato tres āni p̄fecti p̄uenietq̧ quart⁹ ān⁹ ab ascēdēte in
ariete q̄ ē q̄rt⁹ a capricorno usq̧ ad.xvii.gradū eiusdē arietis.& erit mars alco
chodē:& p̄uenit loc⁹solis ad geminos usq̧ ad.xv.gra.eiusdē signi:& p̄uenit lu
na ad capricornū.ad.xv.gra.& p̄fect⁹ a medio cœli ad.viii.gradū aquarii.&
p̄fectus a p̄te fortunæ p̄uenit usq̧ ad.xvii.gradū scorpii.Cūq̧ p̄uenerit ān⁹ ad
gradū p̄fectōis:ut ad.xvii.gradū arietis in hoc exēplo:& fuerit inter ipsū & si
milē gradū succedētis signi ad quē debet p̄uenire ān⁹ sequēs in eadē domo pla
neta uel radii ei⁹& uolueris scire qn̄ p̄uenerit p̄fectio ad ipsū plāetā ul' ad radi
os ei⁹ aspicies qd sit inter gradū ad quē p̄ueniet ānus:& planetā uel radios ex
gradib⁹ & minutis:& multiplicabis illud p̄.xii.& sextā illi⁹ numeri quē multi
plicas ul' in.xii.gradus &.vi.unius gradus & quot p̄uenerint erūt dies ex āno
illo in quo fueris in qb⁹ p̄ueniet p̄fectio a gradu in quo incipit usq̧ ad gradū
ad quē numerasti post fiet p̄fectio ipsi⁹ planetæ. Profectio aūt ex ānis mūdi
dixit alchind⁹ ē qd̄ fuerit inter ānū cōiūctiōis q̄ significauit sarracenoꝝ sectā
& inter ānū alhegerat in quo cepit primū p̄dicare machomet⁹ q fuit prim⁹ an
noꝝ arabū.lii.āni solares &.lvii.dies & fuit ascēdēs āni illi⁹ cōiūctiōis p̄dicte
secte signū geminoꝝ:& p̄uenit profectio eiusdē āni ad uirginē:& inter ipsum
primū ānoꝝ arabū:& primū ānoꝝ iezdagird regis persaꝝ fuerunt .3624.dies.

scilicet perfecti. Cum ergo uolueris habere noticiam huius rei accipe ãnos iez/dygird & uerte eos in dies sicut iã expositũ est in azig.i. in libro cursuũ planetarum: & adde desuper dies qui sũt inter primũ annorum arabũ & iezdigird: & diuide hoc per .ccclxv. dies & quartã partem diei & quot diuisiones exierint tot erunt ãni solares & quod remanserit ex mensib⁹ & diebus erit ex anno imperfecto: quod cum ita collectum fuerit ex annis ipsi sunt anni solares abinitio annorum arabum: proiice ergo omni anno signũ unũ & incipe a uirgine & ad quodcũq; signũ te pduxerit numer⁹ ipsũ erit signũ ad qđ peruenit ann⁹ mũdi ab ascensione cõiũction s predicte secte. Alii autẽ extra alkindũ uisũ est ut adderẽt sup ãnos iezdagird perfectos .lxi. ãnos & .ii. mẽses & .xii. dies. & .xvi. horas ex ãnis persidũ qui sunt sine fractione idest sine quarta diei & extẽderẽt hos annos in dies ac uerterent dies in ãnos solares sicut prediximus & inciperẽt proiicere ab initio libre: q̈ si uolueris profectionẽ a signo cõiũctionis secte sit proiectio a scorpione: si uero uolueris profectionẽ ab ascẽdẽte regni minue ex ãnis iezdagird ãnos illos .cccxvii. persidos & uerte eos in annos solares sicut p̃diximus: & incipe proiicere a uirgine. Rursus si uolueris profectionem ab ascensione profectionis mutatiõis cõiunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatẽ igneã minue ex ãnis iezdigird perfectis .clxxvi. ãnos & uerte illos qui re/manẽt in ãnos solares: & incipe proiicere a leone & quo peruenit numer⁹ in eodẽ signo erit profect⁹ uniuscuiusq; initii eorum quæ diximus.

De directione significatoris.

Et ex hoc sequit᷑ atazir .i. directio: hoc est ut dirigas significatorem aliquem ad aliquẽ locũ signorum & scias qđ sit inter eos ex gradib⁹ directionis accipiesq; unicuiq; gradui annũ unũ. Cũ ergo uolueris scire hoc & fuerit ille significator in ascẽdẽte quẽuis dirigere ad aliquã ptẽ circuli minue ascensiones gradus in quo fuerit significator quẽ uolue/ris dirigere per ascẽsiones regionis de ascẽsionib⁹ grad⁹ illi⁹ ad quẽ uolueris dirigere eum: & quod remanserit erit gradus directionis: q̈ si fuerit significator in gradu septime minues ascensiones nadir .i. oppositi grad⁹ in quo est significator de ascẽsionib⁹ nadir illi⁹ gradus ad quẽ uolueris ipsũ dirigere in illa regione. Si uero fuerit significator in medio cœli uel in angulo terre: minues ascensiones grad⁹ significatoris de ascẽsionib⁹ illi⁹ grad⁹ ad quẽ uolueris eum diri/gere per ascensiones circuli directi: & quod remanserit erit grad⁹ directionis. Si uero fuerit ille significator quẽ uolueris dirigere in aliquo loco extra quattuor angulos. Aspicies lõgitudinẽ ei⁹ ab aliquo horũ angulorum qui sũt angul⁹ medii cœli atq; angul⁹ terre: hoc est ut aspicies significatorẽ qui si fuerit inter ascẽdẽs & mediũ cœli minues ascensiões gradus medii cœli per circulũ directũ de

ascensionibus gradus significatoris.& si fuerit inter.vii.& mediũ cœli: minues ascensiones grad⁹ significatoris de ascẽsionib⁹ gradus medii cœli per circulum directũ: & quod remanserit: ex qualicũq; hoꝶ locoꝶ fuerit: illud diuides p partes horarum illius diei gradus in quo fuerit significator.& quod exierit erunt hore longitudinis ab angulo.Et si fuerit inter ascẽdẽs & angulũ terre minues ascensiones gradus significatoris per circulũ directum de ascensionibus grad⁹ anguli terre.Rursus si fuerit significator inter angulum terre & .vii.minues ascensiones gradus anguli terre per circulũ directum de ascensionibus gradus significatoris: & quod remãserit ex qualicũq; hoꝶ locoꝶ diuides per tempora horaꝶ diei nadir.i.oppositi gradus significatoris: & quod exierit ipse erũt longitudines hore ab angulo. Cũq; scieris longitudinis horas ab ãgulo & uolueris dirigere significatorẽ ad aliquẽ locũ circuli signoꝶ & fuerit significator in medio circuli orientalis qui est a medio cœli usq; ad angulum terre de eis q̃ succedũt ascẽdẽs: minue ascensiones gradus illius in quo fuerit significator de ascensionibus gradus illi⁹ ad quẽ uolueris dirigere per circulũ directũ: & qđ remãserit erit significator circuli directi: serua cũ.Post hoc minues ascẽsiones illius gradus in quo fuerit significator p ascẽsiones regionis de ascẽsionibus illius gradus ad quẽ uolueris eũ dirigere & quod remãserit erit significator regionis post hoc aspice residuũ quod fuerit inter significatorẽ circuli directi & significatorẽ regionis accipiesq; sextã partẽ ei⁹ & multiplicabis in horis longitudinis ab angulo: & qđ fuerit erit equatio: & si fuerit significator circuli directi minor significatore regionis: addes equationẽ sup significatorẽ circuli directi Et si fuerit significator circuli directi pl⁹ minues equationẽ ex eo: & qđ remãserit erit grad⁹ directionis. Itẽ si fuerit significator quẽ uolueris dirigere i medietate circuli occidẽtalis quæ est ab angulo terre usq; ad mediũ cœli de eo qđ succedit.vii.minues ascẽsiones nadir grad⁹ significatoris quẽ uolueris dirigere de ascẽsionib⁹ nadir grad⁹ illi⁹ ad quẽ uolueris dirigere eũ p circulũ directũ & qđ remãserit erit significator circuli directi.Post hoc minues ascẽsiones nadir grad⁹ significatoris per ascẽsiones regionis de ascensionib⁹ nadir gradus illius ad quẽ uolueris eũ dirigere: & qđ remãserit erit significator regiõis: deinde accipies residuũ qđ fuerit inter significatorẽ circuli directi & significatorẽ regionis accipiesq; sextam ptem eius & multiplicabis in horis longitudinis ab angulo: & qđ fuerit erit eq̃tio post hoc aspicies significatorẽ circuli directi si fuerit minor significatore regiõis addes equationẽ super significatorẽ circuli directi & si fuerit significator circuli directi pl⁹ significatore regionis minues equationem de significatore circuli directi: & q̄ ex eo exierit erit grad⁹ directõis.Q. & si fuerit significator in aliq̃ q̃rta: & loc⁹ ad quem diriges eũ in alia q̃rta diriges

significatorē ab angulo ad locū :quēadmodū ostēdi tibi directionē ab angulo & iūges utrasq; directiōis .Quod cū sciueris significatorē & uolueris scire quo perueniet directio de circulo signorū in aliquo annoꝝ : fueritq; significator in ascendente :addēs numerū annorū :super ascēsiōes gradus ascendētis: & facies eū arcū in ascēsione regiōis & quo exiuerit arcus gra.de circulo signorum ibi ꝑ ueniet directio in eodē anno .Si uero fuerit significator in.vii.addes numerum annorū sup ascēsiōis nadir gradus significatoris: & arcuabis eū etiā in ascensio nibus regiōis & ꝙ exierit de circulo signorū:ad ei⁹nadir perueniet directio eo dē anno .Quod si fuerit significator in.x.uel.iiii.addes sup ascensiones gra.si/ gnificatoris in circulo directo numerū annorū & arcuabis eū in ascensionibus circuli directi :& ꝙ exierit de circulo signorū ibidē perueniet in eodē anno di/ rectio.Si uero fuerit significator extra hæc quattuor loca q̄ sūt anguli scias ho/ ras longitudinis ab angulo sicut predixi:quod si fuerit significator in medieta te orientali :addes sup ascēsiōes gra.significatoris per circulū directū numerū annorū quos uolueris & arcuabis hoc in ascensionibus circuli directi: & quod exierit erit significator circuli directi :serua eū post hoc addes numerū annorū etiā sup ascēsiones gra.significatoris in regiōe: & arcuabis hoc in ascensiōe re/ gionis:& ꝙ fuerit erit significator regiōis post hoc accipies sextā partē residui inter significatorē circuli directi & significatorē regiōis : & multiplicabis eam in horis lōgitudinis ab angulo & ꝙ fuerit erit equatio .Quod si fuerit signi ficator circuli directi minor significatore regiōis addes equationē sup significa torē circuli directi :& si fuerit plus minues eā de eo: & ꝙ remāserit ibi ꝑueniet directō ex circulo signorū eodē anno.Quod si fuerit significator in medieta te occidentali facies cū nadir gra.significatoris sicut fecisti cū gradu significato ris in ope ꝙ ē añ eū:& qđ fuerit ibidē perueniet directio ex circulo signorū in eodem anno : & locus ad quem perueniet directio dicitur locus diuisionis & dñs termini illius loci dicit᷑ diuisor : ꝙ si fuerit in gradu diuisiōis planeta ali⁹ aut radii eius aut ꝑpe locū ante eū dicit᷑ hic planeta aut dñs radiorū ꝑticeps di uisoris in diuisione .Significatores quoq; qui dirigūtur sunt quinq; loca.i.gra. ascēdētis & gra.solis & gra.lune gra.quoq; ꝑtis fortūe ac grad⁹medii cœli.Gra dus nāq; ascendentis dirigit᷑ ad accidētia dignoscenda q̄ accidūt in corpore:& gra.solis ad dignitatis & exaltationis causas :honoris quoq; atq; regni:& luna ꝑꝑ esse aīe & corpis atq; cōiugii:& ꝑs fortune ꝑꝑ acquisitiōes & profectus exi guitatem & largitatē & mediū cœli propter magisteriū & ceteras dispositiōes particulares & esse eorū .si autem fuerit ascendēs reuolutionis alicuius annoꝝ mūdi uel natiuitatū dirigūtur significatores eius scđm hanc directionē unicuiq; scilicet gradui diem unū . Quibusdam uidetur ut dirigant᷑ significatores anni hoc mō oibus.s.lviiii.minutis& .viii.secundis unū diem:nam directio regnū &

principiū sic dirigitur eis a gradu medii cœli per ascensiones circuli directi oib⁹ lvii.minutis:& octo secundis unū diem :donec perueniat ad bonos uel malos planetas. Et dirigit esse regnū in incolumitate aut infirmitate ex gradu ascendētis ad bonos uel malos planetas omnibus.lviiii.minutis &.viii.secūdis diē unū per ascensiones regionis & directio in reuolutione annorū mundi ad prenoscēdū esse uulgi uel rusticoꝝ a gradu ascendētis: silr & ad prenoscendū esse regis a gradu medii cœli:& in reuolutione annorū natiuitatū ad prenoscēdū esse nati a gradu ascendentis reuolutionis omnib⁹.xxviiii.minutis & octo secundis p ascensiones regionis diem unū.

De algebugthar.

Et ex hoc sequit algebugthar in natiuitatibus & est directio gradus ascēdētis :hoc est ut aspicias gradū ascēdētis in termino cuius sit planetæ & minuas ascēsiones ascēdētis de ascēsióibus q̄ sunt in directio finis termini planetæ per ascensiones regionis & ꝙ remanserit accipies unicuiqꝫ gradui unū annū & oibus.v.minutis mēsē:& oi minuto. vi.dies & erit dn̄s termini dispositor annoꝝ q dicit diuisor. Post hoc accipies gradus termini q eū succedit & uertes eos etiā in gra.ascēsionū & ꝙ fuerit accipies unicuiqꝫ gradui annū unū:& oibus.v.minutis mēsem:& oi minuto sex dies:eritqꝫ dn̄s termini diuisor illoꝝ annoꝝ.silr intrabis cū oi termino dn̄i p successionē usqꝫ in finem uite & si fuerit in termino alicuius planetæ:planeta aut radii eius erunt pticipes in diuisione & hæc diuisio dicitur algebugthar.

De duodenariis planetaꝝ & domorū.

Et ex hoc duodenarie planetarū aut domoꝝ :hoc est ut aspicias q̄ꝫ tū ambulauerit planeta in signo suo in quocunqꝫ fuerit aut gra.domus quē uolueris ex gradibus & minutis multiplicabisqꝫ hoc in.xii. post hoc addes desup ipsos gra.atqꝫ minuta q̄ multiplicasti in.xii.& ꝙ collectū fuerit ex eo proiice ab initio gra.eiusdem signi dans unicuiqꝫ signo xxx.gra.& quo fuerit finitus numerus ibi erit duodenaria planetarum ac domorum.

De nouenariis eorundem.

Et ex hoc amanbabarat q̄ sunt nouenarie. Cuius scientia est ut scias quantū ambulauerit planeta in signo suo ex gradib⁹ & minutis aut gra.domus cuius uolueris scire nouenariū post hoc diuide signum nouem diuisiones & unaquæqꝫ diuisio est ex tribus gradibus & tertia parte unius gradus:post hoc aspicies in quo nouenario ex nouenariis ceciderit gradus planetæ aut domus. Post hoc dabis primum nouenarium ex signis domino signi mobilis eiusdem triplicitatis:& scd'm nouenariū dn̄o signi cuius ē ipsum signum quod succedit donec uenias ad aliquem nouenariū ex

quo est gradus :eritq; planeta dñs eius nouenarii :uerbi gratia:signũ ex quo fu e rit gradus ille erat ex triplicitate arietis :erit ergo primũ nouenariũ eiusdẽ signi martis dñi arietis: & ẜm nouenariũ Veneris dñe tauri :& nouenariũ tertiũm mercurii dñi geminorũ. Silr usq; ad nouenariũ nonũ. Et si fuerit signũ ex tripli citate cācri erit pmũ nouẽariũ ei9 lũe:& scd'm nouenariũ solis dñi leõis:ẗtiũ mer curii dñi uirginis. Et si fuerit signũ ex triplicitate libre erit primũ nouenariũ ei9 Veneris dñi libræ:& secũdũ martis dñi scorpionis:& tertiũ iouis dñi sagittarii. Silr in triplicitate capricorni primũ nouenariũ ei9 est saturni domini capricor ni:& scd'm similiter saturni domini aq̃rii: & tertiũ iouis domini pisciũ deinde q̃ sequũtur ẜm ordinẽ successiõis signorũ:uerbi gra. planeta uel aliqua dom9 ex domibus. xii. erat in. xviiii. gradu aquarii si diuidat' signũ p. viiii. diuisiones erit grad9. xviiii. in diuisiõe. vi. & q̃a signũ aq̃rii est in triplicitate libræ ponitur pri mũ nouenariũ ei9 Veneris domini libræ scd'm martis domini scorpionis:& ter tiũ iouis domini sagittarii:& q̃rtũ saturni domini capricorni:& quintũ etiã sa turni domini aquarii:& sextũ iouis domini pisciũ:eritq; nauhabar idest noue nariũ. xviiii. gra. aquarii iouis.

Modus inueniẽdi dominũ decani.

e T ex hoc adorogen hoc est ut diuidas ascẽdẽs in tres ptes :& sit oĩs diuisio. x. graduũ :dabisq; diuisionẽ primã domino ascẽdentis & se cundã domino quinti signi ab eo:& tertiũ domino noni:nã ascen dens. v. &. viiii. una sp sunt triplicitas:uerbi gratia : ab initio arietis usq; in decimũ gradũ eius est dorongen. i. decan9 est martis. Et si fuerit ex. x. gra du usq;. xx. gradũ erit ei9 dorongen sol dominus leonis & si fuerit a. xx. usq; in finẽ eius erit dorongen iupiterdominus sagittarii.

e T ex hoc dominus orbis in natiuitatib9 hoc est ut aspicias dominũ hore in qua oritur natus dabisq; ascendens & dominũ hore ãno pri mo natiuitatis ei9 & significabitur p esse eius idest dñm hore sanitas uel infirmitas corpis nati sicut significatur p dñm ascendẽtis radi cis. i. natiuitatis:& dabis dñm secũde hore ab ea secũde domui ab ascendẽte in secundo anno & significabitur per eum esse suum in eodem anno esse substan tie & cetra sicut significat' p esse dñi dom9 substantie:& dabis dñm tertie hore ab ea tertie domui ab ascẽdẽte tertio anno & significabit' p esse illi9 in eodẽ an no eẽ fratrũ & sororũ & ceterorũ sicẽ significabit' p esse dñi tertie domus & da bis dñm hore q̃rte domui q̃rte ab ascẽdẽte in ãno q̃rto:& significabit' p eẽ suũ in eodẽ anno esse patrũ & eoꝝ q significãtur p domũ q̃rtã. Similiter facies de dominis horarũ p successionẽ dabis. s. dominũ uniuscuiusq; hore domui ex do mibus radicalib9 eritq; domino hore. xii. ab hora natiuitatis dom9. xii. ab ascẽ dente radicis & ann9. xii. & dominus. xiii. hore a natiuitate radicis ascendentis & anni. xiii. & dominus. xiiii. hore ab ea dom9 substantie &. xiiii. anni & nomi

natur dominus hore prime dominus ascendentis hore & dominus.ii.hore dominus hore domus substantie & dominus hore tertie dominus hore domus fratrū :& sic de aliis. Similiter dominus uniuscuiusq; harū horarū nominat̄ nomine domus :& nominat̄ etiā orbis dominus & significat̄ p eū omni anno sicut significat̄ per alcochoden: hoc est p dominū ānı: & qdā astrologorū ponūt dominū orbis .s.ascēdētis radicis āno primo & .ii.anno planetam qui huic succedit & in tertio anno planetam q huic succedit sicut dictum ē in domino hore.

T ex hoc alfridarie dispositio: hoc est cū natiuitas fuerit diurna preerit in initio uite dispositioni eius fridarie sol secūdū quātitatē annorum fridarie eius qui sunt decem post hoc planeta qui succedit soli q est uenus cuius fridarie anni sunt octo & post ueneren planeta qui succedit ei & est mercurius :& anni eius sunt tredecim deinde luna & anni fridarie eius sunt nouē: deinde saturnus & anni fridarie eius sunt.xi .deinde iupit & anni fridarie eius sunt.xii.deinde mars & anni fridarie eius sunt.vii. deinde caput draconis & anni fridarie eius sunt.iii.post hoc cauda: & anni eius fridarie sunt duo fiunt aute anni collecti sil̄ .lxxv.āni post hoc reuertit̄ dispositio ad solē: & similiter usq; ad ultimū planetarū. Si autē fuerit natiuitas nocturna incipit dispositio a luna disponetq; annos fridarie eius qui sunt nouē .similiter planeta post planetā sicut prediximus in sole. Cūq; disposuerit planeta annos fridarie sue disponet ꝓprie primā septimā solū.i.septimā ptē fridarie sui deinde participat̄ ei in secūda septima planeta qui eū succedit: post hoc pticipat̄ ei in tertia septima planeta terti⁹ qui succedit secūdū: & ita donec participat̄ ei planeta qui est ante eū in ultima septima ex annis fridarie eius & est unicuiq; iudiciū cū participatur alteri super natiuitatē.

T ex hoc almanar.i.supereminentia qua dicit̄ ꝙ planeta uadit sup planetā: hoc est ut aspicias cursum planetæ medium & locū eius eqtū: & si fuerit locus ei⁹ equatus minus medio cursu eius erit ascendēs a medio circuli sui usq; ad summitatē circuli: & si fuerit locus eius eqtus plus medio cursu erit descendens a medio circuli sui usq; ad infinitū eius: & si fuerit locus eius equat⁹ equalis medio cursui erit in medio circuli sui deinde locū planetæ minue s de medio cursu suo postq̄; hoc certissime cognoueris.i.locū equatū: uel ecōuerso minorē de maiori eorū subtrahendo & multiplicabis qd remanserit per septimū & diuides per.xxii.& quod de diuisione exierit erit hoc oī planetæ pro quātitate eius ascensionis uel descensionis. De uenere & mercurio accipimus quod est inter utraq; loca idest ꝙ est inter locum & solis ueneris & mercurii & facimus ut supra: quia per hoc scimus quis eorum fortior sit in circulo augis: sed uenus & mercurius cum fuerit aliquis eorum orientalis & fuerit

locus eius equatus minus loco solis accipies residuũ quod est inter locum solis & locum eius facięsq; cum eo quẽadmodum feceris ut dictum est in planetis al tioribus ex multiplicatione & diuisione. Et proprior ac fortior fit significatio planetarum dum abierint super seinuicem.i.dum abierit alter super alterum in coniunctione. in oppositione autẽ & in quarto aspectu erit significatio eorum minus apparens & debilior. Et tamen cum unus illorum fuerit ascendens & al ter descendens tunc ascendens eorum uadit supra descendentem. Cum uero ambo fuerint descendẽtes: ille qui fuerit minoris descensionis uadit super illum qui fuerit maioris uel pluris descensionis. Si autem ambo fuerint ascenden-tes ille qui est maioris ascensionis uadit sup illũ q fuerit minoris ascensionis. Di cit' quoq; & alio modo .i. ut scias latitudinẽ utrorũq; planetarũ: quia septẽtrio nalis eorũ uadit sup meridianũ. Et si fuerit ambo septẽtriõalis ille qui fuerit plu ris latitudĩs uadit sup eũ q fuerit minoris latitudis. Si aũt fuerit utriq; meridiani ille q fuerit mĩoris latitudĩs uadit sup eũ q fuerit maioris latitudis iõq; dr' q lũa uadit sup iouẽ in his duob' operibus. Similiter si fuerit aliqs duorum planetarum in medio circuli nullã latitudinẽ habens tunc ascendens septentriõalis uadit su-per eũ qui caret latitudine & uadit ipse qui sine latitudine est sup descẽdẽtẽ me ridianũ. Et ex hoc apertio portarũ dicit' cũ iungit' planeta inferior planetę su-periori & fuerint cũ hoc domus eorum opposite.

Et ex hoc albuzic & est res q̃ ualde seruabãt indi. Nã ipsi numerãt post cõiunctionẽ solis & lune .xii. horas & applicant eas soli & di-uidũt .xii. horas trinas.i. in tres partes.s. in haiz solis & iudicant su-per oẽs q̃ttuor horas ẽm iudiciũ dñorum triplicitatis solis hora cõiun ctionis: deinde dant ueneri post .xii. horas & diuidũt eas iterũ trinas & iudicãt sup oẽm trinã diuisionẽ ẽm dominos triplicitatis ueneris hora cõiũctõis: post hoc faciũt similiter cũ mercurio & aliis planetis per successionẽ eorum donec reuertitur orbis ad solẽ post lxxxiiii. horas & nõ cessant sic facere frequẽter do nec uenerit cõiunctio secũda. Et qdã dicũt q albuzic sit hoc q post coniũctio nem sint .xii. hore inequales quę uocantur combuste: & non oportet aliquem in his incipere aliquod opus: & post horas .xii. sunt .lxxii. hore incombuste in quibus est utilis operum inceptio & post has .lxxii. horas incombustas sunt xii. combuste similiter usq; ad coniunctiõem succedit post hoc diuidunt has ho ras .xii. in tres diuisiones idest in partes. Dixeruntq; cũ quis incepit in quattuor horis primis deambulare uel bellare timenda erit perditio anime sue & in quat tuor horis secundis timendum erit detrimentũ corporis sui sine amissione ani me: & in quattuor horis ultimis timendum est detrimentum substantię suę & suroum & omnium quę possident.

DIFFERENTIA QVINTA IN COMMEMORATIONE VNIVERSARVM PARTIVM.

T qa expleuimus expositiones eorũ q̃ sequũtur ex nominibus astrologorũ. Exequamur nunc cõmemorationẽ uniuersarũ partiũ. Et cũ notauerimus in loco ptiũ accipe a loco illo in locũ illũ & proiice hoc ab ascendente uel de alio loco: dicimus ut addas sup illud qḋ fuerit inter utraq; loca gradus ascẽdentis & proiice ab ascendente uel ab initio signi a quo p̃iicis. Cuius exemplar est opus partis fortune qa accipis quicquid est inter solẽ & lunã ex gradibus & addas super eos gradus ascendentis signi: & qḋ collectũ fuerit proiicis illud a.xxx.in.xxx.gradus & incipis proiicere ab initio ascendẽtis signi & quo finitur numerus ibi est pars fortune: & in nocte ecõtra a luna in solẽ & addes gradus desuper signi ascendentis & proiice hoc de.xxx.in.xxx.& incipe proiicere ab initio signi ascẽdentis. Incipiamus hic itaq; post partem fortune partes xii. domorũ & incipiamus ab ascendente.

P Rima domus ẽ pars uite accipit̃ in die a ioue in saturnũ & in nocte & ecõtra & p̃iicitur ab ascẽdente. Pars hyles accipitur a gradu cõiunctionis seu preuentionis q̃ fuerit ante natiuitatem usq; in gradum lune: & proiicitur ab ascendente. Pars futurorum idest pars solis accipitur in die a luna in solem & in nocte econtra & proiicitur ab ascendente. Pars dilectionis & concordie idest pars ueneris accipitur in die a parte fortune in partem futurorũ: & in nocte ecõtra & p̃iicit̃ ab ascẽdẽte Pars stabilitatis & fiducie ascẽdẽtis durationis nati est sicut pars concordie & dilectionis. Pars animositatis & audacie idest pars martis accipit̃ in die a marte in gradũ partis fortune & in nocte econuerso & p̃iicitur ab ascendente.

S Ecũda dom⁹ est pars substantie & accipit̃ i die & nocte a domino domus substantie in gradũ atq; minutum domus substantie & proiicitur ab ascendẽte. Pars paupertatis & paruitatis ingenii idest ps mercurii accipitur in die a parte fortunorũ in partẽ fortune: & in nocte econuerso & proiicit̃ ab ascendẽte. Pars beatitudinis & triumphi atq; uictorie idest pars iouis accipitur in die a parte futurorũ in iouem & in nocte ecõuerso & proiicitur ab ascendente.

T Ertia domus est pars fratrum & accipitur in die a saturno in iouem & in nocte econuerso & proiicitur ab ascendente. Pars beniuolentie fratrũ accipitur in die a sole in saturnũ & in nocte ecõuerso & p̃iicitur ab ascendente qḋ si fuerit saturn⁹ sub radiis accipit̃ in die a sole in iouẽ & in nocte econuerso & proiicitur ab ascendente.

Varta domus pars patrum est & accipitur in die a sole in saturnum
q & in nocte econuerso & proiicitur ab ascendente. Pars mortis
patris accipitur in die a saturno in iouem & in nocte econuerso &
proiicitur ab ascendente. Pars annorum accipitur in die a dño
dom⁹ solis in saturnũ & in nocte ecõuerso & proiicit' ab ascendente. Et si fuerit
in domo sua sol uel aliq̃ domorũ saturni accipe in die a sole in saturnũ & in no
cte ecõuerso & ꝓiice ab ascẽdẽte & nõ consideres utrũ saturn⁹ sit ap parens uel
sub radiis. Pars hereditatũ & possessionũ accipit' in die ac nocte a saturno in
lunã & proiicit' ab ascẽdẽte. Pars nobilitatis nati & ei⁹ in quo fit dubitatio utrũ
sit filius illius patris cui imponit': an alteri⁹ accipit in die a gradu solis in gradũ
exaltatiõis sue & proiicit' ab ascẽdẽte. Quod si sol fuerit in gradu exaltatiõis
sue in die & lũa in nocte in gradu exaltatiõis sue erit pars in grad⁹ ascendẽtis &
erit significatio gradus ascendentis. Pars finis rerũ accipitur in die & nocte a sa
turno usq; ad dominum domus coniunctionis: aut preuentiõis: & additur de
super gradus ascendentis: & proiicitur ab ascendente.

Vinta domus est pars filiorũ & accipit' in die a ioue i saturnũ de no
q cte ecõuerso: & proiicitur ab ascendente. Pars q̃ significat tempus
in quo debet filius fieri & numerũ eorũ seu masculorũ seu feminarũ
& qd mulier pariet accipitur in die ac nocte a marte in iouẽ: & proii
citur ab ascendẽte. Pars scientie filii masculi & fœmine accipitur in die & no
cte a luna in iouem: & proiicitur ab ascendẽte. Pars per quã scitur natus de quo
fit interrogatio utrũ sit masculus uel fœmina accipitur in die a domino domus
lune in lunã: & in nocte ecõuerso & proiicitur ab ascendente. Pars significans
filiũ cũ peruenerit iupiter ad eũ idest ad gradũ partis significantis filiũ accipitur
in die ac nocte a marte in iouem & proiicitur ab ascendente. Pars dilectio
nis & gaudii accipitur in die ac nocte a uenere in saturnũ: & proiicitur ab ascẽ
dente. Pars scientie esse filiorum accipit' in die ac nocte a luna in uenerẽ & pro
iicitur ab ascendente.

Exta domus est ps infirmitatis & azemena .i. debilitatis in seperabi
lis alicuius membrorũ accipit' in die a saturno in martẽ in nocte ecõ
s uerso: & proiicitur ab ascẽdente. Pars seruorũ accipitur in die a mer
curio in lunã: & in nocte econuerso: & proiicitur ab ascendente.
Et dixit alendezgod accipitur in die a mercurio in partem fortune
& in nocte econuerso. Et dixit: oportet ut utamur utrisq; ptib⁹ in simul.

Eptima domus est ps desponsationis uirorũ seu cõiugii: & accipit'
s in die ac nocte a sole in uenerẽ: & proiicitur ab ascendente. Et hæc ps
similis est parti mandatorũ & rumorum. Et pars despõsationis mu
lierum uel cõiungii ab hermete accipitur in die ac nocte a uenere in saturnũ: &
proiicitur ab ascendente. Et hæc pars congruit parti cultus terre. Item pars de

spõsatiõis mulierũ ẽm ueliũ accipit in die ac nocte a sole in martẽ : & proiicit ab ascendẽte. Pars delectatiõis ac uoluptatis accipit i die ac nocte a uenere i gradũ septime :& proiicit ab ascẽdẽte .pars nuptiarũ accipitur in die ac nocte a saturno in uenerem :& proiicitur ab ascendente.

o Ctaua domus est ps mortis & accipit in die ac nocte a luna in gradũ & minutũ dom⁹ octaue :& addit desup qp ambulauerit saturn⁹ in signo suo & proiicit ab initio signi saturni .pars planetæ q interficit accipit in die a dño grad⁹ ascẽdẽtis in gradũ lune :&in nocte ecõuerso & cetã.pars anni in quo timet nato mors:& pauptas ĩpedimẽtũ ac destructio accipit in die ac nocte a saturno in gradũ dñi dom⁹ cõiũctiõis uel preuentionis q̃ fuit ante natiuitatẽ & cetã .pars ligationis & carceris :& utrũ liberet ab eo uel non accipit in die a saturno in ptẽ fortune & nocte econuerso.

n Ona domus est ps pegrinationis accipit in die ac nocte a dño domus none in gradũ & minutũ domus none & pĩicitur ab ascẽdẽte. Pars itineris per aquã accipitur in die a saturno in .xv.gradũ signi cãcri & in nocte ecõuerso &cetã.Quod si fuerit saturnus in .xv.gradu cãcri erit gradus ptis gradus ascẽdẽtis .ps regiõis accipitur in die a luna in mercuriũ & in nocte ecõuerso : & proiicitur ab ascẽdẽte.

d Omus decima ps regiõis & regni :& qd opis faciat natus & accipitur in die ac nocte a saturno in lunã & pĩicitur ab ascẽdẽte.ps regis atq; regni accipit in die a marte in lunã :in nocte ecõuerso:& pĩicit ab ascen.& ẽ alia ps similis parti patrũ. ps opis & regni ẽm Velliũ accipitur in die ac nocte a sole in gradũ medii cœli :& pĩicitur ab ascẽ. ps significãs utrũ sit cã regni aut nõ accipitur i die ac nocte a sole in gra.medii cœli & proiicitur a ioue.ps matris accipitur in die a uenere in lunam & in nocte econuerso & proiicitur ab ascẽdẽte.

u Ndecima domus est ps amicorũ & accipitur in die ac nocte a lũa in mercuriũ :& pĩicitur ab ascen.Et dixit alendezgod accipitur in nocte ecõuerso.ps significans effectũ amicoꝶ & amcitie accipitur i die a pte fortune in ptẽ fortunorũ :& in nocte ecõuerso & cetã.

d Vodecima dom⁹ est ps inimicorũ ẽm hermetẽ &accipit in die ac nocte a dño domus inimicorũ usq; in gradũ & minutũ domus inimicorũ:& pĩicit ab ascẽ.Et ẽm quosdã antiquoꝶ accipit in die & in nocte a saturno in martẽ & cetã & hæ sunt ptes.xii.domoꝶ & cetã.

Hæ sũt alie ptes qbus utũtur magistri iudiciorũ astrorũ multũ ex qbus ẽ ps quæ significat mẽdatiũ rumorũ qñ ceciderit in signũ tortuosum uel mobile :aut dñs domus fuerit retrograd⁹ uel ĩpedit⁹:aut aspexerint eũ mali uel ei sint cõiũcti & significat ueritatẽ rumorũ eorũ si ceciderit cũ fortunis aut in domibus seu terminis caꝶ uel aspexerint eũ aut fuerit in signo directo:& accipit in die a mercurio

in uenerem in nocte ecōuerſo & ꝓiicitur & cetera. Et ſm albumaſar i die a mercu
rio in lunā & in nocte ecōuerſo & cetera. pars ratiōis & ꝓfunditatis ſenſus acci
pitur in die a ſaturno in lunā & in nocte ecōuerſo & cetera. Pars ſapientie & di
ſcipline accipitur in die ac nocte a ſaturno in iouē & ꝓiicitur & cetera. pars guer
re & prelioꝝ accipitur in die ac nocte a ſaturno in lunā: & proiicitur ab aſcen.
pars pacis & cōcordie exercituū accipitur in die ac nocte a luna in mercuriū &
ꝓiicitur ab aſcēdēte. ps aſpiciēdi in reuolutiōe anni accipitur in die a luna in
uenerē & in nocte ecōuerſo & proiicitur a ſole.

De partibus reuolutionum in cauſis regnorū.

Et quia auxiliāte deo introduximus has ptes q̄ cōueniūt in reb⁹ ptī-
cularibus proſequemur ptes q̄ cōueniūt in reuolutione annorū mū
di & cōiūctiōum ſignificātiū cās regni & ſtabilitatem ſeu durationē
eius. Ex qb⁹ ē ps q̄ dr̄ ps regni ſeu imperii q̄ exercerer̄ in reuolutione
mūdi: accipiturq; a marte in lunam & proiicit̄ ab aſcendēte coniunctionis quæ
ſignificat mutationem regni. Sic quoq; alio modo accipitur. ſ. a gradu aſcendē
tis coniunctionis in gradum coniunctionis & proiicitur a gradu aſcendentis
reuolutionis. Item ſit alio modo accipitur a gradu medii cœli reuolutionis uſq;
ad ſolem & proiicitur a ioue. i. a gradu iouis. ps tpis regis ideſt q̄ȝ diu dēt durare
accipit̄ hora electiōis regis a ſole in. xv. gradū ſigni leōis & ꝓiicit̄ a luna in. xv.
gradū ſigni cācri & ꝓiicit̄ a ſole. Alia ps de tpe electiōis regis accipit̄ hora ele
ctiōis regis in die a ioue in ſaturnū & in nocte ecōuerſo & ꝓiicit̄ ab aſcēdēte re
uolutōis āni i quo ſurrexerit rex ꝙ ſi fuerit iupit̄ in ſigno coi & fuerit reuolutio
diurna: fueritq; iupiter cadēs ab angulis tūc accipit̄ a ſaturno in iouē: & addū
tur deſup. xxx. gra. & ꝓiicit̄ ab aſcēdēte. Si uero ſaturnus & iupit̄ fuerit ſibi op
poſiti & fuerit ābo cadētes ab aſcēdēte mediatur ꝙ exierit īter eos. i. accipiatur
medietas graduū q ſunt inter eos: & proiicitur ab aſcendēte. Et ſi fuerit iupiter
in exaltatione ſua: & fuerit reuolutio in nocte numeratur ab eo in ſaturnū &
proiicitur ab aſcendente.

Ve ptes maxīe ſūt ex qbus extrahit̄ tpus electiōis regis & ei⁹ durationis
d pma eaꝝ ē ut aſpicias horā electōis regis q̄ puenit profectus āni a cōiū
ctiōe triplicitatis q̄ ſignificauit ſectā ex nūero quo dat̄ oīb⁹. xxx. gradi
bus ānus & oībus gradibus duobus cū dimidio mēſis unus: & cū ſcieris in quo
gradu uel ſigno ſit hic ſua eū qa hic ē locus a quo eq̄bis pmā ptē: & cū uolueris
aptare eū aptabis aſcēdēs reuolutiōis anni in quo ſurrexit ipſe electus: poſt hoc
aſpice a planeta oriētali a ſole ex ſaturno & ioue in ipo āno uſq; ad gradū eq̄tio
nis ptis pme q̄ȝ ſuaſti & ꝓiice ab aſcēdēte reuolutiōis āni & quo puenit nūerus
ipe ē locus pme ptis. Pars ſa ſic inuenit̄ accipe in cōiūctiōe in q̄ ſurrexerit rex
uel cepit regnū ad quod ſignū ul' gradū puenit ꝓfectio āni ex nūero quo datur
oibus. xxx. gradibus annus & . ii. gradibus cū dimidio menſis uſq; ad diē quo
ſurrexerit rex & ipſe erit locus equationis ſecūde partis: ſerua quoq; eum: poſt

367276

hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno & ioue usq; ad locũ equatio-nis partis secunde quã seruasti: & proiice eum ab ascendente reuolutiõis & quo peruenerit erit locus partis secũde hæ sunt partes q̃ significant fortitudinem re-gis & eius durationis.

Item sunt alie partes quibus utuntur reuolutionibus annorũ mũdi & scitur per eas quid graue de rebus in foro: & qd erit leue in pre-cio: quidue preciosum seu uile: multũ seu parũ: hoc est ut aspicias ubi ceciderit pars idest in cuius planetæ domo exaltatione termino uel triplicitate: qui planeta si fuerit retrogradus uel combustus uel in malo loco uĩlescit illa res & erit parui precii. si uero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo & maxime in medio cœli grauabitur illa res & erit magni precii: & si perue-nerit dominus dom⁹ ad locũ descẽsiõis sue uilescit illa res & aspice aspectus for-tunarũ & planetarũ malorũ ad ea necnõ & ad lunã & dñm eius: & uide quo modo & qs aspiciat ipsam ptem si fortuna & luna aspexerint illã partẽ multi-plicabit illa res: & si aspexerint eam mali detrimentũ patetur. Pars dispositio-nis anni a luna in mercuriũ. Pars aquæ a lũa in uenerẽ. Pars ordei a lũa in iouẽ Pars ciceris q; est quoddã genus leguminis a uenere in solẽ. Pars lentis a marte in saturnũ. Pars fabarũ a saturno in martẽ. Pars almusi.i. milii a saturno ĩ mar-tem. Pars ceparum a saturno in martem. Pars tritici a sole in martem. Pars nucũ a marcurio in martẽ. Pars zucari a mercurio in uenerẽ. Pars da-ctilorũ a sole in uenerẽ. Pars mellis a luna in solẽ. Pars alroz.i. ris q; est gen⁹ far-ris a ioue in saturnũ. Pars oliuarũ a mercurio in lunã. Pars uuarũ a saturno in uenerẽ. Pars bombicis a mercurio in uenerẽ. Pars alonicẽ.i. sisami quoddã ge-nus seminis albi in similitudinẽ seminis lini: & utũtur eo medici fit aũt ex eo un-gẽtũ ntile a mercurio in iouẽ uel a saturno in uenerẽ. Pars q̃ sũt albuceflex idest mellones q sũt magni & crocei a mercurio in saturnũ. Pars ciborũ acriũ a satur-no in martẽ. Pars ciborũ dulciũ a sole in uenerẽ. Pars ciboꝝ saporis apii uel hu-iusmodi herbarũ saporẽ habẽtiũ a marte ĩ saturnũ. Pars ciboꝝ amarorũ a mer-cu. in santurnũ. Pars medicaminũ acriũ a saturno in iouẽ. Pars medicaminũ sal-sorũ a marte in lunã. Pars medicaminũ uenenatorũ a gẽzahar.i. a capite draco-nis in saturnũ: & proiiciantur uniuersa hæc ab ascendẽte reuolutiõis ãni. Hæc sũt uniuersa q̃ ceciderũt uobis ex ptibus: introduximus quoq; has partes nouis-simas & si ẽ in eis narratio debilis: ne dimitteremus aliquid q; posset esse intro-ductoriũ ad magisteriũ iudiciorũ astrorũ quin proferamus illud.

Tabula amicitie & inimicitie signorum.

	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	
Amici	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	
	♍	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♊	Inimici

COMENTVM IOHANNIS DE SAXONIA SVPER TEXTV ALCHABICII.

Ir sapiens dominabitur astris. Dicit Ptolomeus in sapientiis almagesti. Et potest declarari sic. Ille dominabitur astris q effectus prouenientes ex ipsis astris potest impedire uel prohibere: sed hoc potest facere uir sapiés quare &ceta. Maior est manifesta: quia ille dominat alteri qui potest sibi dicere fac hoc &facit: & dimitte hoc & dimittit. Minor probat auctoritate Ptolomei in qnta ppositione centiloquii ubi dicit. Optim⁹ astrologus multū malū phibere pōt qd secūdū stellas uenturū est cū eius naturā psciuerit. sic enim pmuniet eū cū malū uenturū é ut cū uenerit possit illd pati. Et cōfirmatur auctoritate eiusdem in propositione octaua eiusdem ubi dicit. Anima sapiés ita adiuuabit opus stellarū quéadmodum seminator fortitudines naturales. Sed aduertédum est de modo per quem sapiens potest impedire uel adiuuare op⁹ stellarū. Certum est q nos nō possum⁹ simpliciter impedire influentiam celesté sicut nec combustionem ignis: sed possumus disponere passum ad recipiédum alio uel alio modo influentiam celestem Videm⁹ enim q idem calor solis glaties dissoluit & constringit lutum. Ponit haly de hoc familiare exemplum in cōmento preallegate propositionis. Optim⁹ astrologus &ceta. Dicés si sciuerim⁹ q debeat alicui euenire egritudo calida & sicca de natura martis: poterimus ipsum ante aduentum illi⁹ influentie mutare ad oppositum. s. ad frigiditaté & humiditatem. & sic influentia quæ deberet sibi facere egritudinem reducet ipsū ad téperamétum. Patet etiā cuilibet q possumus impedire actionem ignis ne comburat aliquod combustibile determinatū scilicet remouédo ipsum ab igne uel proiiciédo aquā super ipsū. Cū igit scientie diuidantur secūdū diuisionem rerū de quibus sunt: & qlibet dicat sapiens in scientia sua accipiendo large sapientiā pro sciētia sicut acci pit albumazar in multis locis sui introductorii. ut uideam⁹ de qbus sapientib⁹ sint dicta uerba proposita: possumus distinguere inter sapientes & sapientes modo quodā uniuersali. De numero igitur sapientū quidā sūt sapientes ueraciter: quidā apparenter. Hāc distinctioné tāgit Aristoteles in primo elenchorū ubi dicit. Quidā sūt pulchri propter decorem: qdam autem fingunt componentes se. Et isti scilicet apparéter sapientes sūt bipartiti. quoniam quidam eorū apparét sapientes solū secūdū estimationé uulgi sicut diuites huius mūdi. & qdā apud pfectos sicut sophiste. Primi sūt habétes diuitias hui⁹ mūdi de qbus dicit Albumazar in introductorio suo magno ubi loquitur de sectis contradicentib⁹ astronomiæ. Et sūt illi de nona secta. Dicit ibi Albumazar. Digni

or apud uniuersitatem uulgi est cui fuerit plus substantiæ: sicq; fit quia dignitas substantiæ apud ipsos ē pl⁹ dignitate scientie. Et dicūt ꝙ cum fuerit homo habens substantiam non impedit eum si fuerit imperitus in scientia astrorum & medicinæ & ceterarum scientiarum probantes ꝓbatione falsissima quia probant scientiam per substantiam. Et hæc probatio erroris ē probatio falsissima quia res ꝓbantur per gen⁹ suum .i. per cōsimile .i. sapiētia ꝑ sapientiā. substantia ꝑ substātiā. & ñ ꝓbat̃ ꝑ ñ cōsimile sibi: ergo ñ ꝓbat̃ sapiētia ꝑ sbā. Alii apparēt sciētes ul' sapiētes apud aliq̄lit ꝑuectos sicut sophiste. De qb⁹ dicit Aꝛ.i prio elēchoꝝ. qbusdā magis ope p̄ciū ē uideri & ñ existere q̄ȝ existere & ñ uideri. & magister Alan⁹ de nula loquēs de eis dicit Hui⁹ scolas usitāt paupes legiste. ueras lites agitāt: fiūt agōiste. Hic ꝓbat hic iꝓbat: huic cōcludit iste. Atq; duo cētū cōclamāt ore sophiste. Vere sciēt.s differūt ſm magis & min⁹ certū ut dicit Cōmētator .ii. metnaphisice. Sciētie mathēatice sūt in prio gradu certitudinis. Naturales uero sequūt̃ eas. Isti min⁹ certi .s. logici & naturales ñ trāſerētes se ad alias sciētias ñ hñt de pħia nisi uerba: de istis .n. dicit magister Alan⁹. Iste sꝑ clāitat et argumtat̃: dū Aristotelicas latebras riat̃. Sed si q̄ras q̄lit aut qd ꝯpu lat̃ mēs studio uiuit sed uēter philosophat̃. Magis certi sūt mathēatici. Et illi sūt bipiti qm̄ qdā eoꝝ studēt in motib⁹ tātū & nō curāt de iudiciis ul' negāt ea. Et isti sūt de qb⁹ dicit Albūazar in q̄rta & qnta secta cōtradicētiū iudiciis secādū ꝙ uidebit̃ postea. Secūdi autē student in motib⁹ & in iudiciis: de quib⁹ dicit Alan⁹ loquēs de ipso Albumazar. Illic astra polos celū septēq; planetas Consulit Albumazar terrisq; reportat eorum. Cōsiliū armis terras firmansq; caduca. Cōtra celestes iras superuq; furorē. De istis Ptolome⁹ dicit uerba ꝓposita. Vir sapiēs dominabit̃ astris. In quib⁹ uerbis Ptolome⁹ tāgit tres ꝓprietates uel cōditiones quas debet uerus philosoph⁹ habere & maxime astronom⁹ secūdū quas tria genera hominum ab astronomia repellūt̃. Prima conditio ē stabilitas intentionis. Secūda ē habilitas dispositōnis. Tertia ē abdicatio terrene possessionis. Primā tāgit cū dicit: uir. Secūdā cū dicit: sapiēs Tertiā cū dicit: dominabit̃ astris. Quantū ad primā cōditionē dicit Ptolome⁹ in prima ꝓpositōe cētiloquii: Sciētia stellaꝝ ex te & ex illis ē. Et haly in cōmēto eiusdem dicit. Qui res futuras scire desiderat duab⁹ uiis oportet incedere. Vna ut accipiat motū stellaꝝ & opa quæ fiūt in reb⁹ secūdū motū earū. Et aspiciat libros quos antiq scripserūt de significatione motuum ipsarum: & adiungat his quæcūq; ꝓbauit in tēpore suo. Cū ergo magn⁹ sit labor in aspiciendo mot⁹ stellarū nō potest astronom⁹ eē effœminat⁹ nec remissus. Et cū multū tēp⁹ reqratur ad respiciendū libros antiquorum non potest esse uagabund⁹. Oportet ergo ut astronom⁹ sit firm⁹ & stabilis in meditatōe. Et sic effœminati & remissi ab astronomia sūt repulsi. Quantū ad secundam conditionem dicit Ptolome⁹ in septima propositione cētiloquii. Nemo poterit dare certa iudicia secūdum

stellaꝝ complexionem nisi homo qui uim animæ & cõplexionẽ naturalẽ bene cognouerit uult ergo ꝙ homo naturaliter debet esse dispositꝰ ad istã scientiã q debet ꝑficere in ea. Hoc secũdũ ꝙ mihi uidetᷣ habet ista scientia pre omnibꝰ scientiis. Vidi enim bonos clericos in logica & in naturali philosophia q nullo mó poterãt aliquid capere de astronomia: imo nec algorismũ. Patet ergo ꝙ naturaliter indispositi repulsi sũt ab astronomia. de qbꝰ Albumazar facit se ctã ẽm ꝙ uidebitur statim. Quãtũ ad tertiã cõditõnẽ dicit haly in cométo prie ꝑpositionis cẽtiloquii. Quia oportet nos sollicitos eẽ circa mũdana: aufertᷣ a nobis futuroꝝ cognitio sed si a mũdanis oĩbꝰ separemur possemꝰ futura ꝓcognoscere. sicut uidemꝰ heremitarũ ꝗꝫ plures q futura predicũt. Et epiléticoꝝ qdã dũ epilétia torqueĩtᷣ futura ꝑdicũt: qa tũc corpeis sẽsibꝰ ñ utũtᷣ sed sola ui animæ. Patet ergo ꝙ philosophꝰ non debet esse diues teste philosopho septimo politice. Nõ oportet philosophũ esse dñm terre & maris sed sufficit ut habeat famulũ ministrantem sibi olera. Et sic habẽtes diuitias huiꝰ mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertens Socrates aurum ꝑiecit ĩn mari sicut narrat. Valeriꝰ. Ista conditio non placet multis nec etiam mihi. Quantum ad istas conditiones consolatur nos Albumazar in introductorio & specialiter quãtum ad ultimam: quia mutat eam ad oppositum. Dicit sic. Et fortassis nõ sufficiunt aliqui ad sapientiam huiꝰ magisterii dum aspiciunt ĩ qbusdam rebꝰ puenire ex ueritate & comprehensione earum ad hoc ut possint errorem a se repellere ꝑꝑ breuitatem exercitii eoꝝ in cognitõne omniũ reꝝ quaꝝ cognitio necesse est illis in illa eadem intentione: quantũ ad primã conditionem. Et paucis interpositis dicit. Et homines subtiles & profunde sapientiæ forsitan nõ sufficiunt multi eorum qui utuntur eis cõprehẽdere eas: cũqꝫ fuerit scia huiꝰ magisterii ceteroũqꝫ magisterioꝝ quæ necessaria sunt in ꝑscientia reꝝ pre profunditate quã diximus a sensibus longinqui quantũ ad secundã conditionẽ. Tunc cõsolatur nos & dicit. Non debet ãnullari quod ex eiꝰ scientia põt ꝑtingi propter illud qđ non põt ꝑtingi. Et paucis interpositis dicit quia modicũ sapiẽtie multi profectus. Et in hoc mutat tertiam conditionem ad oppositum.. Et probat ꝙ maior utilitas sit in astronomia ꝗꝫ in aliqua alia sciẽtia. Et si cõtingat ĩ ea error tolerabilior ẽ & minꝰ nocet ꝗꝫ in ceteris sciẽtiis. Et dicit sic. Videmꝰ nãqꝫ medicos errare in ꝑsciẽtia infirmitatũ & morboꝝ dũ ꝑdicũt quæ accidũt infirmo ex grauitate morbi & eiꝰ leuitate & exceleritate sanitatis & eiꝰ tarditate: eiꝰ quoqꝫ sanitate uł morte: sed illđ modicũ erroris medicoꝝ ñ ĩpedit eos ab appetitu sui magisterii & ab eius dispositõe & exercitõ: nec generatᷣ reꝑhẽsio uł dubiũ hoĩum erga eos q uiderũt ex modico erroris ĩ suo magisterio ꝗrere utilitatẽ & ꝑfectũ ꝑ eoꝝ curationẽ & aqescere eoꝝ medicaminibꝰ. Silr̃ & dispositores nauiũ ñ dimittũt magisteriũ suũ: nec dimittũt hoĩes cursũ maris ꝑꝑ modicũ erroris nautarũ. Silr̃ ceterarũ sapientiaꝝ & magisteriorũ auctores uix possũt

euadere accidentia erroris seu aduentū alicui⁹ impedimēti qđ euenit eis sed ꝓpter hoc nō ānullat᷑ eoꝝ magisteriū. Et horum omnium quæ diximus error impedimenti plus est q̄ȝ error astrologorum: quia medic⁹ cū errauerit in prescietia infirmitatum aut curatione aut in medicaminibus fortassis erit hoc causa perditionis animarum. Et cum errauerint naute fortassis erit hoc causa perditionis nauium & earum naufragium & eorum qui in eis sunt interitus Et si errauerint pastores & conceptiōis animalium auctores erit hoc fortassis prouocatio perditionis eiusdē generis animalium. At uero si astrologi errauerint hoc magis ascribitur ignorantie astrologi in p̄scientia rei. omittit enim inquisitor precauere horribilia anteq̄ȝ ueniant & propter hoc fortassis erit illi dimissio cautele prouocatio eorumdē horribiliū aduenietiū & fortassis erit in eis perditio & fortassis non. In ceteris autem magisteriis non est ita quia maxima ꝑs erroris eorum auctorum est perditio & impedimentum absq̄ȝ dubio. et ī hoc quoq̄ȝ qđ dixim⁹ dignitas & dignitatib⁹ scientiæ astrorum: si ergo ē magisteriū astroꝝ digni⁹ ac nobilius ceteris magisteriis: & semita eius magisterii. in errore in quibusdam horis est infra semitam ceterorum magisteriorum & eorum errore sanior & minus impedimenti eorum ueritas est maioris proficui: quare equum est quantum decet oēs homines intellectuales & sapientes recipere astrologos & uti eis & acquiescere ueritati eorum in his quæ dicūt. Hæc autē sciētia maxime illa pars quæ est de iuditiis multos habet emulos et aduersarios Quod aduertens Ptolomeus in quadripartito suo cōfirmat iuditia astrorum & albumazar in magno introductorio suo: & cōueniūt ambo in modo confirmandi nisi ꝙ albumazar plura ponit q̄ȝ Ptolome⁹ & plurib⁹ utitur rationibus. Ambo in confirmādo iuditia incipiūt ab opere solis. Dicit enim Ptolome⁹ in tredecima propositōne prime partis. Quoniam sol cū aere operatur in rebus omnibus existētib⁹ in terra. Et haly in cōmento exponēs uerba Ptolomei dicit Ptolome⁹ uult nobis ostendere ꝙ sphera ignis & aeris quæ mutantur ꝑ corpora celestia mutāt res oēs quæ sunt in terris. Et haly in cōmēto secūde ꝓpositionis eiusdē dicit ꝙ radices huius scientiæ sūt adeo manifeste ꝙ populares nihil scientes sciunt & intelligūt eas inspiciendo & experiendo ipsas. Et Ptolome⁹ in. ii. i. ꝓpositione dicit ꝙ nescii populares sciūt res anteq̄ȝ accidant. & qđ magis ē dicit ipse ꝙ aīalia muta sciūt res anteq̄ȝ accidāt. Albumazar etiā cōfirmat sciētiā iuditioꝝ ꝑ multas rationes quas nūc oēs narrare esset ualde lōgū. Specialiter āt Albūazar disputat cōtra negātes iudicia astroꝝ & diuidit ipsos in. x. sectas. Et tangā breuiter de qualibet secta duo aut tria uerba. Prima secta dicit ꝙ plāetis nō esset aliq̄ significatio sup res q̄ fiūt in hoc mūdo q ē sub circulo lūe. Quib⁹ dicit albumazar ꝙ oēs philosophi cōcordati sūt ꝙ oīs substātia q̄ mouet᷑ motu naturali efficit in effetiis reꝝ sibi cōiūctaꝝ ꝑ naturā conuersiones naturales: & hoc declarat in actiōe ignis. Sed corꝑa celestia mouent᷑

motu naturali: ideo efficiunt in q̃ttuor elementis sibi coniunctis per naturam cõuersiones naturales. Hãc rationem innuit Albumazar in multis uerbis. Pos set etiam assumi contra illam sectam dictum Aristotelis primo metherorum Necesse est mũdum inferiorem contiguũ esse lationibus superiorib⁹ ut tota ei⁹ uirtus inde gubernetur. Secunda secta est eorum qui dixerunt ꝙ planetis essent significationes tantum super res uniuersales ut sunt quattuor elemẽta: & sũt ge nera & species. Contra quos Albumazar ponit inter alia talem rationem. To tum non est totum nisi per partes suas: ergo si significant super totũ scilicet su per speciem oportet ꝙ significent super indiuidua q̃ sunt partes specierum. Ter tia secta est quorũdã disputantium q dixerunt quomodo planetis nõ esset si gnificatio super possibile sed solũ sup necessariũ & impossibile. Et dicit Albu mazar ꝙ dissoluit rationes istoꝝ philosophus & affirmauit possibile per mul tas rationes. Et inter alias ponit illam quã ponit Aristoteles in primo perier menias .s. quod nõ oportet consiliari uel auxiliari. Quarta secta ẽ quo rũdã q aspexerũt ĩ scia totius quæ ẽ sciẽtia circuloꝝ & esse eoꝝ. Isti dixerunt ꝙ planetis nõ esset significatõ sup res quæ fiũt & eueniũt ĩ hoc mũdo ex idi uiduis aĩalium & seminũ ac metalloꝝ. Et ꝙ eoꝝ significatõ esset sup corru ptõnem uel mutatõem temporꝝ tãtũ. Et dicit Albumazar ꝙ isti nequerũt ne gare hanc quãtitatem .s. mutatõnẽ temporꝝ esse ex fortitudine opis planetaꝝ qa hoc ex eoꝝ ope ĩuenit̃ & apparet & ei⁹ repulsio ẽ dedec⁹. Et postea argu it cõtra eos ex cõcessis. Quinta secta ẽ eoꝝ q aspexerũt in scientia toti⁹ & ãnullauerũt scientiã iudicioꝝ ex pte expimentoꝝ. Et dixerũt ꝙ iudicia astro nomiæ non sũt uera qa res ptigunt̃ p expimenta & minus q̃ꝫ potest pcipi ue ritas rei p expimẽta ẽ dũ inuenit̃ bis in uno esse. Et hoc ẽ impossibile in pla netis: qa planeta cũ fuerit in aliquo loco ex signis & fuerint ceteri planetæ aspi cientes ipm uel cõiuncti ei nõ reuertuntur ad ipsũ esse ex signis nisi post multa milia ãnoꝝ & nõ peruenit uita unius hominis ad tantam quãtitatẽ ãnoꝝ quo mõ ergo ẽ possibile homini ut inueniat planetas bis sup unũ esse quaten⁹ pro bet ex reditione eoꝝ ad loca eoꝝ qd significẽt. Quib⁹ dicit Albumazar ꝙ ãti qui nouerũt planetaꝝ naturas & eoꝝ significationes ex multis reb⁹ & diuer sis quaꝝ q̃dã sũt pticulares apparẽtes: q̃dã uero uniuersales. Particulares appa rentes sunt quẽadmodũ inuenit̃ ex opatione solis in calefactiõe & lunæ: in hu miditate & putredine: & ex operib⁹ planetaꝝ in corruptione & mutatõe ae ris in oĩ die ac nocte. Vniuersales uero quẽadmodũ inuenit̃ ex eoꝝ significa tõe ĩ reuolutõe ãnoꝝ mũdi & natiuitatũ. Et breuit̃ uirt⁹ uerboꝝ ẽ ꝙ hõ in mo dico tẽpe põt experiri illa q̃ cõiter occurrũt: sed quãtũ ad alia q̃ raro fiũt: sicut sũt cõiunctiones magne debẽt nobis sufficere dicta p̃decessoꝝ nostroꝝ. Sexta secta ẽ quorũdã aritmethricoꝝ q pigritabãt aspicere numeꝝ stellaꝝ et equatõ nẽ ipsaꝝ ex libro in quo ẽ scia toti⁹ certissime .i. almagesti quẽ Ptolome⁹ edi

dit.sed q̃siuerūt loca planetarꝝ p diuersas tabulas & inuenerūt tabulas differre quātū ad loca planetarꝝ.iō dixerūt ꝙ iudicia nō sunt uera ex quo nō habēt ue ra loca planetarꝝ.Quib⁹ dicit albumazar ꝙ astronom⁹ cū de aliq̃ re uoluerit iudicare in hoc debet cōsidere ut aspiciat naturas planetarꝝ ac ꝓprietates eoꝝ & dn̄m signi uniuscuiusq; eoꝝ & sue exaltatōis atq; dn̄os triplicitatis sue.locū quoq; ei⁹ ex angulo & succedentibus eius & casu eius ab angulo & pn̄tia eius in domo substantiæ & domo fratrū & ceteris domibus circuli & postea iudi- cet.Gradibus uero signoꝝ est significatio particularis qua utunt astrologi in quibusdā rebus propriis.Si autē fuerit in loco planetæ error ex minutis uel gra du uno nō impedit hoc magisteriū iudicioꝝ.Et oportet eū q exercet magisteri um iudicioꝝ cū dederit ei calculator loca planetarꝝ ex signis in quibusdā tpi- bus ut iudicet p ipsa loca in q̄bus sūt planetæ si significāt illd̄ uel illud.Certitu do uero gradus in quo loco sint:ex signis suis secūdū ueritatē erit sup calcula tores & ab eis exiget.Et ponit exēplū de medicis dicēs:ꝙ medicus tenetur iu dicare naturam uniuscuiusq; medicaminis & cui rei sit utilis & quibus infirmi tatibus proficiat.Inquisitio uero specierū in regionibus & earꝝ tritura a me dicis n̄ ē exigenda:sed ab auctorib⁹ specierꝝ.Ita ē dicit ipse de iudiciis astroꝝ Ad illū q exercet iudicia pertinet solū defēdere ꝙ planetæ significāt super res huius mūdi:& qd significēt:& pertinet ad ipsū scire proprietates & naturas ipsoꝝ.Ad calculatorē uero pertinet uerificare gradus eoꝝ.Septima secta est eoꝝ q repulerūt hāc scientiā eo ꝙ aspexissēt in ea & impossibile fuit eos per uenire ad id quod uoluerūt.Sūtq; inuidētes huius magisterii sectatores super scientia eoꝝ in ipsa & repellūt scientiā magisterii iudicioꝝ pp inuidiam istis non ē contradicendū ut dicit Albumazar cū sit eoꝝ negatio ad hoc magiste riū.Nā negator non debet constringi nisi p qd̄ uincatur & cogatur uenire ad ueritatē cōstātē.Octaua secta ē quorūdā qui se iactāt de medicinali scientia ut acquirāt p eā non aūt medici probi & sapientes in magisterio medicinæ q iā legerūt libros antiquorum in scientia medicinæ ac sciuerūt radices magisterii eoꝝ & diuersitatē elemētoꝝ seu tēpoꝝ ac naturarꝝ corruptionē quoq; eoꝝ & cetã quæ sūt eis necessaria in magisterio eoꝝ ex reb⁹ singularibus & rebus cōpositis.Isti nouerūt dignitates scientiæ iudicioꝝ astroꝝ.Et sciūt ꝙ scientia astroꝝ sit principiū scientiæ medicinæ.Et utūtur magisterio iudicioꝝ i ma- gisterio medicinæ usu frequenti in cognitione morboꝝ & augmētatiōe eo- rū & diminutione & in tēporibus curationis.Multiplicaturq; eoꝝ recta intē tio in magisterio eoꝝ:& liberātur infirmi p manus eoꝝ:ac multiplicant ꝓ- fectus hominū per eos.Quidā uero ex medicis ex his uidelicet quoꝝ impe- ritia habūdat:ratio autē abbreuiat in sciētia quorūdā quæ necessaria sūt illis ad hoc cōtēdūt in magisterio suo ut ꝑponāt acquisitionē & postponāt scien tiā.deniq; contradixerūt sciētiæ iudicioꝝ:& dixerūt ꝙ non sit motibus pla-

netaꝝ In hoc mūdo fortitudo. Cōtra quos Albumazar allegat dictū Hipo/
cratis dices. Et iā dixit Ypocras in libro aeris dū mēsionē faceret de diuersi/
tate aeris & elemētoꝝ seu naturaꝝ ꝙ res quas diximꝰ de diuersitate aeris sūt
i sciētia astroꝝ. Et ꝙ sciētia astroꝝ non ē modica pars sciētiæ medicinæ. No
na secta ē uniuersitatis uulgi. Et isti diuidunt̄ in duas sectas: quaꝝ una ē coꝝ
q nesciūt dignitatē iudicioꝝ ceterarūq; sciētiaꝝ neq; dignitatē p̄scientie reꝝ
digniorq; hominibus apud eos ē cui fuerit plus substātiæ. De istis fuit priꝰ di
ctū. Contra quos dicit Albumazar ꝙ substātia & fortuna aptātur sapiēti &
insipiēti forti quoq; & debili: & homo nō ē laudabilis sup hoc qđ aptat̄ ei
ex hoc qa hoc nō ē aptatū ei p sciētiā suā neq; p insipiētiā: neq; p fortitudinē
seu debilitatē suā sed laudatur sup sapiētia & cognitione: quia dignitas homi/
nis sup cetera animalia non fit nisi per sapientiā & cognitionē & per cogni
tionē reꝝ quæ fuerūt & q̄ future sūt. Et quibusdā interpositis dicit ꝙ digni/
us reꝝ in homine ē futuroꝝ scientia. Decima secta ē ēt uniuersitatis uulgi. Et
isti repulerūt sciētiā huius magisterii propter hoc ꝙ uiderūt de multitudine er
roris eoꝝ q se iactāt de ea. eo ꝙ uulgus recipit res per cognitionē apparētie.
Cūq; uidissēt multitudinē erroris eoꝝ q se iactāt de hac sciētia in his q̄ inter/
rogātur ex sciētia iudicioꝝ astroꝝ mēdacē eā putantes repulerūt & referunt
magistros huius sciētiæ ad insipiētiā & dixerūt ꝙ ē sciētia cassa. Dicit Albūa/
zar ꝙ isti nō sūt culpādi in cōtradictione magisteriorum huius sciētiæ qa plu
rimi eoꝝ qui se iactāt de ea sunt homines insipientes & impiti atq; caduci. Et
qbusdā interpositis dicit ꝙ isti exercēt sub nomine huius magisterii uarias se
ductiones quibus seducūt homines debiles uult dicere ꝙ qdā opantur geomā
ticā uel p sortilegia sub nomine huius scientiæ. Isti non querūt nisi lucrum. Et
dicit cū isti interrogantur de aliqua re tēdūt in respōsionē ad rē qua gratula
tur q̄rēs & sibi cōgruit uolētes eū letificare causa cupiditatis sue. Hæc sufficiāt
de decē sectis quas ponit Albumazar. Et posset addi undecima secta. Et sūt il
li q dicūt ꝙ ista scientia sit cōtra fidē. Quibus dico ꝙ ipsi nō legerūt libros
sapientiū antiquoꝝ: quos si legissēt scirent ꝙ h̄ scientia nō ē cōtra fidē imo p
fide. Ponūt eni doctores huius sciētiæ mūdū creatū quod ē primū fundamē
tū fidei. Dicit eni Haly Abēragel in prima pte sui libri in capitulo de natura
Iouis: ꝙ tēpore quo deus incepit creare mūdū posuit Iouē i ascēdēte. Et Al/
būazar i itroductorio suo dicit. Et dicamꝰ primū ꝙ motꝰ circuli sit a uirtute
p̄ie cāe. Et qbusdā iterpositis dicit. Ecce q̄lit̄ ptraximus creatorē ex rebus ap
parētibus & notis q̄ ptingūt̄ sēsibus ꝙ sit sēpit̄nus habēs uirtutē absq; essētia
finis imobilis & incorruptibilis altissimꝰ sit nomē eius benedictū & exaltatū
exaltatione maxima. De diuisiōe astronomiæ expedio me breuiter & pono
diuisionem quam ponit Albumazar in introductorio suo magno. Due sūt
species astronomiæ quarum una ē sciētia totius. s. de circulis & motibus eoꝝ

Secunda ē ars iudicioꝝ astronomiæ. Hāc diuisionē pōit ēt Ptolome⁹ in ꝑnci-pio q̄dripartiti sui. Et Haly in cōmēto idē. Prima species ē tradita pfecte et cō-plete quātum ad principia & conclusiones a Ptolomeo in almagesti. Vel pos-set prima species subdiuidi. Sciētia de motibus est duplex: quædam est in instru-mentalis quædam tabularis. Illa instrumentalis est duplex: quoniam quædam sunt instrumenta ad obseruandum siue inuestigandum motus: sicut sunt regule Ptolomei armille & cōsimilia. Alia sūt instrumēta ꝑ opatiōib⁹ quottidianis ex ercēdis sicut astrolabiū sphæra solida & cōsimilia. Secūda spēs. s. ars iudicioꝝ astrologie habet q̄ttuor ptes pricipales Quaꝝ pria ē de itrogatōib⁹. Secūda d̄ natiuitatib⁹. Tertia de reuolutōib⁹ ānoꝝ: & hˀ ē duplex. s. de reuolutiōib⁹ āno rū mūdi: et de reuolutōibus ānoꝝ natiuitatū. Quarta de electōibus. De istis q̄t tuor ptibus Haly Abēragel fecit unū libꝝ cōpletū. Ptolome⁹ aūt in q̄driptito omisit duas ptes. s. de interrogatōibus & horaꝝ electōib⁹. sed Haly q cōmēta uit ipm: excusat ipsū dicēs: ꝙ satis possūt haberi iste due ptes ex his q̄ Ptolome us dicit ibidē p̄ter istas sūt q̄dā alie ptes iudicioꝝ. s. de cōiunctiōib⁹ magnis: de imaginibus: de sigillis: de qbus paꝝ uel nihil habemus. Aduertētes aūt plurimi antiquoꝝ & ēt modernoꝝ ꝙ iste ptes essēt difficiles ad intelligēdū debētibus prío adiscere illā sciētiā fecerūt libros introductorios in qbus posuerūt princi-pia & exposuerūt terminos qbus utūť magistri iudicioꝝ. Inter aūt alios intro ductorios liber Alchibicii ē magis approbatus apud modernos. Iō dimissis ali is de ipso ad p̄sēs intēdimus. His uisis ad litterā descendamus.

P OSTVLATA A DOMINO. In principio istius libri septē possūt q̄ri. Primo q̄ sit intētio libri. Secūdo q̄ sit uti-litas. Tertio qs sit titulus libri. Quarto cui pti philosophiæ supponať. Quinto qn̄ debet legi. Sexto de subiecto libri. Septimo de diuisiōe libri. Intētio libri ē patefacere scientiā uniuscuiusq; rei cui⁹ sciētia necessaria ē incipiēti adiscere sci entiā iudicioꝝ astroꝝ. Vtilitas eius patet qm̄ oīs q uult sci entiā iudicioꝝ incipere doctrina huius libri sufficiēs erit ei: quā si bn̄ intellexe-rit poterit oēs libros iudicioꝝ p se intelligere. Titulus huius libri talis ē. Incipi unt ysagoge alchabicii ad sciētiā iudicioꝝ astroꝝ. Et debet legi an̄ oēm libꝝ iudicioꝝ astroꝝ. De qua pte sit patet ex p̄cedētibus. Est enim de pte sciētie iu dicioꝝ astroꝝ. Subiectū eius ē illud quod est subiectū in tota astronomia iudi ciali. s. corp⁹ celeste in quātū p motū & lumē causat generationē & corruptio nē in rebus existentibus sub orbe lune. Diuisio libri patebit in ꝓcessu. Diuidiť aūt iste liber prima diuisiōe in duas partes scilicet in ptem prohemialem: & exe cutiuā. Pars executiua incipit ibi. In nomine domini zodiac⁹ & cetera. Pars exe cutiua diuiditur in quinq; partes secundum ꝙ diuidit auctor in littera quas uo.

cat quinq; differentias ſm q patebit ſtatim. Pars prohemialis poteſt diuidi in q̃ttuor ptes qm̃ in prima inuocat diuinũ auxiliũ p cõpletione opis ſui & cũ hoc captat beniuolentiá regis ſui ad cui⁹ inſtãtiã forte hũc librũ cõpoſuit. In ſecũda pte oſtẽdit cauſam ſui libri ſiue mot⁹ q mouit eũ ad faciendũ hũc librũ. In ter/tia pte excuſat ſe de rationibus. In quarta pte ponit diuiſioné ſui libri. Secunda pars incipit ibi cum uidiſſem. Tertia incipit ibi non introduxi. Quarta pars incipit ibi. Et diuiſi eũ in quinq; differentias. Primo breuit ſicut homo fidelis petit a deo plixitaté uite ut poſſit opus ſuũ cõplere. Et petit durabilitaté hono ris gladii regis & cuſtodiã operũ ſuoꝝ & ampliationé ſui imperii.

CVM VIDISSEM. In iſta pte põit cãm q̃ mouit ipm̃ ad faciẽdũ hũc libꝝ & dicit q cũ uidiſſet multos antiquoꝝ feciſſe libros introductorios ad ſcientiam iudicioꝝ aſtroꝝ & quoſdã ex eis nõ poſuiſſe omnia neceſſaria ad introductio né & quoſdã nimis prolixe tradidiſſe ea q̃ tradiderũt & inter cõfuſa dicta coꝝ periiſſe.i.obſcurata eſſe illa q̃ neceſſaria ſunt ad introductioné. Et etiam quoſdã nõ pceſſiſſe in dictis coꝝ ordine diſcipline p̃ponẽdo illa q̃ debẽt p̃poni & poſt ponendo illa q̃ debẽt poſtpõi: ſed feciſſe cõtrariũ. Incepit edere hũc librũ & col legit in eo ex dictis antiquorum ea q̃ erant neceſſaria ad introductionem & in utilia omiſit.

ET NON INTRODVXI. Hic excuſat ſe de rationib⁹ & dicit q nõ poſuit in hoc libro ratiões q̃ eſſent neceſſarie ad defendẽdũ q̃ dixit: quia iſte poſite ſũt in libro Ptolomei ſcilicet in q̃dripartito. Ibi enim Ptolome⁹ cõfirmat iudicia p multas rationes. Et dicit etiam ſe feciſſe unum librum de cõfirmatione iudicio/rũ ubi poſuit rationes ad hoc ſufficientes.

ET DIVISI EVM. Hic ponit diuiſioné libri ſui. Et dicit q diuiſit eũ in qnq; differentias ut patet legendo litterã.

I N NOMINE DOMINI. ZODIACVS. Finito prohemio in/cipit tractatus. Et poteſt diuidi in quinq; partes q̃ ſunt quinq; diffe/rentie ſcd̃m q auctor diuidit in littera. Prima differẽtia eſt de eſſe circuli ſignorũ eſſẽtiali & accidẽtali. Secũda ẽ de naturis ſeptem pla netarũ. Tertia quid accidit ſeptem planetis. Quarta de expoſitiõe terminorũ ſiue nominũ quibus utunť magiſtri iudicioꝝ. Quinta de proiectione partium Secũda differentia incipit ibi: & qa auxiliãte deo. Tertia ibi. Nam eſſe planeta rũ. Quarta ibi initiũ hoꝝ. Quinta ibi: & cum notauerim⁹. Prima ps diuidi/tur in duas qm̃ in prima parte expedit ſe de eſſe circuli ſignorũ eſſentiali. Secun do de eſſe accidentali. Secũda ibi. Nam circulus figurať in omni hora. Prima pars poteſt diuidi in quattuor partes. In prima determinat de diuiſione circu/li ſignoꝝ & his q̃ cõſequũtur ipſam diuiſioné. In ſecunda pte determinat de di gnitatibus planetaꝝ inſignis. In tertia de figuris ſignorũ. In quarta quid habẽt ſigna ex mẽbris hominis & qd habent ex regionibus & planetis. Secunda pars.

icipit ibi hn̄t quoq̧ planetæ. Tertia ibi sequūtᷣ has figure signoꝶ. Quarta ibi & unūquodq̧. Pria ps pōt diuidi in qnq̧. In pria pte ponit diuisionē circuli signoꝶ. In secūda pte cōpat ista adinuicē. In tertia cōpat ea ad q̄ttuor tpa anni: & ad q̄ttuor etates: & ad q̄ttuor humores. In q̄rta ponit ordinē planetarū & exponit quō accipitᷣ in. cū dr̄ planeta ē in signo. In qnta addit quoddā de capite & cauda dracōis. Secūda incipit ibi: & sex ex his signis sūt septētriōalia Tertia ibi: & uocatᷣ illa q̄rta. Quarta ibi. oibus aūt planetis. Quinta ibi significatᷣ ēt p caput & caudā. Pmo dicit ꝙ circulus signoꝶ diuiditᷣ in duodecim ptes eq̄les q̄ uocātᷣ signa & noīantur noibꝰ duodecim imaginū q̄ sūt ī ipso circulo signoꝶ: q̄ sūt aeries taurus gemini & cetā. Et quodlibet signū diuiditᷣ in triginta partes equales quæ uocātur gradus. Et quilibet gradus diuiditᷣ in sexaginta & uocantur minuta. Et ꝙ libetminutū in sexaginta & uocantᷣ secūda: & qd̄libet secundum in sexaginta & uocantur tertia. & quodlibet tertium in sexaginta & uocātur quarta. & sic usq̧ in ifinitū. Circā istā ptem p̄nt moueri duo dubia. Primū ē de numero signorū. Scd̄m de ordine. De nūero signoꝶ disputat Albumazar dicēs. Quidā ex his q diuersa a nobis sensere cōtradixerūt dictis antiquoꝶ in numero signoꝶ. Et dixerūt cur putastis ꝙ signa sī duodecim nec plus nec minꝰ. Quibꝰ respōdet Albumazar dicēs: ꝙ Aracis philosophus patefecit. xlviii. imagines q̄ sūt in circulo idest in. viii. sphæra & eaꝶ noīa: & auctorizauerūt eius sn̄iam oēs sapientes antiq & cōcordauerūt cū eo sup hoc. Et duodecim ex his imaginibus sunt in circulo signoꝶ. Hac de cā dixerūt ꝙ sunt duodecim. Aliā cām assignat Albumazar dicens ꝙ philosophi inuenerūt qd̄ oēs res q̄ fiūt & destruūtᷣ in hoc mūdo sūt cōposite ex elem̄tis & oī indiuiduo ꝙ efficitᷣ ex q̄ttuor elemētis sī tria eē. s. initiū mediū & finis. Quattuor igitᷣ elemēta multiplicata p tria faciūt duodecim: igitᷣ signa suntduodecim. Tertia cā ē qa p motū solis fit generatio & corruptio in rebꝰ inferiorib꜒ & eiꝰ opꝰ plus appet in hoc mūdo q̄3 opus alioꝶ planetarū. Et ipse rotatur in his duodecim imaginibus & sūt ei locus. Et ꝭm decursum eius in his duodecim imaginibꝰ uariātur tempora anni. Ideo philosophi posuerūt duodecim imagines digniores significatiōe. & attribuerūt eis significationē uniuersalē. Ceteris uero triginta sex imaginibꝰ attribuerūt significationē ꝓpriā. Secūda dubitatio ē de ordīe & de p̄ncipio. aliqs. n. posset dicere q̄re inceperūt ab ariete cū circulꝰ n̄ habeat p̄ncipiū neq̧ finē. Ad hoc dicᷣ Ptolomeꝰ i. clvi. ꝓpositiōe p̄me ptis q̄driptiti: ꝙ iō ē principiū ab ariete qa ē signū masculinū: & agēs ē digniꝰ passo & eqnoctialis trāsit p ipsū: & abinde. i. ab eqnoctiali icipit maior mutatio totiꝰ firmamēti. Sed aliqs diceret p istā rōem uᷣ ꝙ initiū debeat eē a libra: qa ē signū masculinū & eqnoctialis trāsit p ipsū & maior motꝰ firmamēti ē ibi. q̄re ergo incepunt ab ariete potiꝰ q̄3 a libra. Pōt solui p dictū Ptolomei i. cxl. ꝓpositiōe p̄me ptis ubi dicit ꝙ p̄ncipiū in firmam̄to ē ille locꝰ ī quo cōplexio tp̄is ē hūidior sicut p̄ma

etas aialiū ē in q̄ cōplexio est hūidior. Posset alit dici qa ab ariete incipit gene/ratio: a libra uero corruptio. De ordine diceret aliquis quare posuerunt taurum post arietem & deinde gemini: postea cancrum. Dicit Albumazar q̄ quattuor sunt qualitates simplices elementorum scilicet caliditas siccitas humiditas & frigiditas. Et due ex istis sunt sicut agentia scilicet caliditas & frigiditas & alie due sunt sicut patientia scilicet siccitas & humiditas. Agentia autem sūt digniora patientibus: ideo inceperunt ab agentibus. Et agentium unum est principium generationis scilicet caliditas: & aliud principium corruptionis scilicet frigiditas. Res autem prius generatur q̄ corrumpitur: ideo posuerūt arietē in principio quod est signū calidum & siccum de natura ignis qui est primo calidus. Et posuerunt cancrū in fine quod est signum frigidum & humidū de natura aquæ q̄ est primo frigida. Et posuerunt taurum post arietem: quod est signū frigidum & siccum de natura terre quæ est primo sicca: quia siccitas terre conueniens est calori ignis. Et posuerunt signum geminorum ante cancrum qa est signum calidum & humidum de natura aeris qui est primo humidus: & humiditas aeris est conueniens humiditati aquæ. Ad euidentiam predictorū est intelligēdum q̄ in octaua sphæra sūt quadragintaocto imagines: in quibus est concordia apud omnes antiquos sicut dicebatur. & sunt in eis. Mxxii. stelle quæ dicuntur stelle fixe & mouentur omnes uno motu scilicet ad motū octaue sphæræ in centum ānis fere uno gradu. Et antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita quod illas quæ sunt maiores posuerunt in primo ordine & sunt quindecim. Et quæ sunt infra has posuerunt in secundo ordine: & sunt. xlv. Et q̄ sunt infra has posuerūt in tertio ordine & sunt ccviii. Et q̄ sunt infra has posuerūt in quarto ordine: & sunt. cccclxxiiii. Et quæ sunt infra has posuerūt in quinto ordine: & sunt. ccxvii. Ex his. xlviii. imaginibus. xii. sunt in uia solis sicut dictum ē: & sūt in eis ex stellis. cccxlvi. Nomina eap̄ imaginū sunt aries taurus & cet'a. Et remanēt. xxxvi. imagines q̄rū. xxi. declināt a uia solis ad septētrionē & . xv. ad meridiē. Quæ declināt ad septētrionē habēt ex stellis supradictis. ccclx. Et noīa imaginū sunt hæc. Prima est ursa minor. Secūda est ursa maior. Tertia draco. Quarta dn̄s flāme uel succensus. Quinta canis latrās uel ululās. Sexta corona septentrionalis. Septima incuruat⁹ uł genuflexus. Octaua uult' cadēs Nona gallina. Decima sedēs sup̄ sedē. Vndecima deferens caput algol. i. diaboli. Duodecima tenēs habenas. xiii. serpētarius. xiiii. serpēs. xv. amisator. xvi. aquila uolās. Alius liber hēt uult' uolās. xvii. delphinus. xviii. equ⁹ p̄rim⁹. ali⁹ liber hēt capud eq. xviiii. equ⁹ secūdus. Ali⁹ liber habet equ⁹ alatus. xx. mulier q̄ nō nouit uirū. xxi. est triāgulus. Quæ uero declinant ad meridiē habent ex stellis supradictis. cccxvi. quarū imaginū nomina sunt hæc. Prima earum est marinus leo quē qdā ursum appellant. ii. algebar. i. canis ualidus. iii. flumen. iiii. lepus. v. canis maior. vi. canis minor. vii. archa noe. viii. serpens. viiii uas. x.

coruus.xi.deferens leonē & ipsius medietas est humane figure & altera equi. xii.leopardus .xiii.thuribulū.xiiii.corona meridionalis.xv .piscis meridianus. ET SEX EX HIS SIGNIS .In ista pte cōpat auctor signa adinuicē. Et pōt diuidi in tres ptes. Primo cōpat ea q̄tū ad ptes mūdi: uel quātū ad declinatiōes Secūdo q̄tū ad ascensiones. Tertio quātū ad qualitates. Prima in principio. Secūda ibi & sex ex illis dicūtur directe ascendētia. Tertia ibi :& uocat̄ medietas Primo dicit ꝙ sex ex predictis.xii.signis sunt septētriōalia: qa declinant a linea equinoctiali uersus polū septentrionalē.s. a principio arietis usq̧ ad finē uirginis & alia sex.s.a principio libræ usq̧ ad finē pisciū sunt meridionalia: quia declinant ab equinoctiali linea uersus polū meridionalē. Iuxta quā partē est intelligendū ꝙ equinoctialis est circulꝰ quē describit sol raptu firmamenti .s.per motū diurnū qn̄ est in primo puncto arietis & eundem describit in primo puncto libræ ideo uocat̄ a Ptolomeo equator diei & noctis: quia tunc tpis dies & nox sunt eiusdē longitudinis ꝑ uniuersum mūdū ubi sol oritur & occidit. Hoc ideo dico qa duo sunt loca in mundo super q̄ sol nō orit̄ nec occidit qn̄ a principio arietis uel libræ quoꝝ unus est sub polo artico & alter sub polo antartico. Hic posset moueri illa q̄stio. Vtrū sub equinoctiali sit habitatio. Videt̄ ꝙ non. Nā ubi est ꝑpetua caliditas ibi nō est habitatio: sed sub equinoctiali est perpetua caliditas. sol enim semper decurrit super illā partem & modicum declinat ab illa. Item auctor sphære dicit ꝙ quinq̧ sunt zone in celo quarū una ē torrida zona & illa secūdū eū ē sub eqnoctiali & ex utraq̧ pte usq̧ ad tropicos & due sub polis & due medie. Ibi uult quod tres earū sunt inhabitabiles scilicet torrida zona ꝑpter nimiū calorē: & due existentes sub polis ꝑpter nimiū frigꝰ & alie due ſm eū sunt habitabiles quia temperate. Breuiter ego credo cū Auicenna ꝙ sub equinoctiali sit habitatio & optima habitatio. Et breuiter pono unā rationem quæ mouit me. Ibi est optima habitatio ubi est maxima temperies: sed sub equinoctiali est maxima temperies: ergo & cetera. Maior est nota. Minorem declaro sub equinoctiali enim dies & nox sunt equales sicut dictū est & tantū pōt infrigidari aer in nocte sicut calefit in die. Item declinatio solis maxime uariatur ibi Mutatur enim declinatio in uno die per.xxiiii.minuta ideo forte uix potest accidere quod sol transeat directe supra capita eorū quia hoc nō accidit nisi sol intraret principium arietis uel libræ recte in meridie. Item sol nūq̧ manet in eadē altitudine super ipsos: sed statim in instanti si esset motus in instanti uariat̄ altitudo. Ita enim uelociter sicut primum mobile mouetur accedit ad meridiem & recedit a meridie. Et ubi debet fieri magna calefactio oportet quod radii infigantur per aliquod tempus: sicut uidemus in speculo ardenti si moueretur speculum non incenderet festucas uel aliam rem quæ opponeretur. Item planetæ frigidi refrenant ibi caliditatem calidorum: quia omnes semper sunt ibi propinqui quāuis quidam dicant ꝙ planetæ nō causant frigiditatē sed

eorum frigiditas est calor minor. In ueritate hoc non credo salua gratia illorum Vidi enim quod eadem causa frigoris nō facit tantum frigus in partibus multū septentrionalibus quātū facit in minus septentrionalibus. Posset etiam probari ratione. Si esset ita ꝙ null⁹ planeta influeret frigiditatem sed causaret caliditatē sequeretur ꝙ presentia saturni in æstate æstas fieret calidior quia tale additū tali: facit ipsum magis tale: sed hoc nō uidemus quare & cetera. Et si diceret aliqs ꝙ minor caliditas sua temperat maiorem caliditatem solis: sicut aqua tepida calidam. Hoc nō ualet: quia ibi fit mixtio materialis, in influentiis autem celestibus fit mixtio uirtualis. Et est imaginandū in influentiis de maiori calore & minori sicut de duobus ignibus calefacientib⁹ unā ollam quorū unus esset fortior alio. Certū est quod minor ignis non infrigidabit ollam nec impediet fortiorem ignem in calefactione sua. Rationes in oppositū sunt solute: quia prima dicit ꝙ est ibi perpetua caliditas. Dico quod non est ibi perpetua caliditas quæ impediat habitatione. Auctorem sphere nego in proposito quātū ad hoc.

ET SEX EX ILLIS DICVNTVR DIRECTE ASCENDENTIA

Hæc pars posset diuidi sed nō ē uis. Dicit breuiter qđ .vi. signa ex signis ꝑdictis ascēdūt recte. & .vi. oblique. Recte ascēdūt a principio cācri usq ad finē sagittarii. Alia .vi. ascēdūt oblique. Ista habent ex tractatu de sphera iō nō est hic standū. Postea dicit ꝙ tortuose seu obliquæ ascendētia obediūt recte ascēdētibus. Iuxta qđ notandū ꝙ si duo nascantur in quibusdā tpib⁹ in quibus oēs alie significatiōes sunt pares q̄tū ad radicē supiorē & etiam inferiorē: sed unus eoꝝ nascat sub signo directe ascēdēte & alter sub signo obliq̄ uel tortuose ascēdēte ille qui nat⁹ fuerit sub obliquo obediet alteri q nat⁹ fuerit sub signo directo dū illa signa sunt eiusdē longitudinis a principio cancri. Verbi grā: ille qui nat⁹ fuerit sub geminis obediet ei qui natus fuerit sub cancro: & ille q sub tauro ei q sub leone. & ille qui sub ariete ei q sub uirgine: & sic de aliis. Postea dicit qđ q̄libet duo signa quæ sunt eiusdem longitudinis a principio arietis dicunt cōcordantia: sicut pisces & aries aquarius & taurus capricornus & gemini & sic de aliis. Et pōt applicari sicut prius. Et hoc ē iō qa ascēsiōes illorum signorum sunt eq̄les. Et hoc est quod dicit auctor tractatus de sphera: qualibet duo signa equaliter distantia ab alterutro punctorum equinoctialium adequantur in suis ascensionibus. Postea dicit quod medietas circuli quæ est a principio leonis usq in finem capricorni uocatur medietas maxima propter ascensiōes. Et est medietas solis: quia leo est domus solis & ascensiones incipiūt ibi notabiliter augmentari. Et sol hēt in tota illa medietate dignitatē sicē planete ī terminis suis. Et alia medietas est lune scilicet a principio aquarii usq ad finē cancri: & illa uocatur medietas minima eo ꝙ ascensiones notabiliter incipiūt ibi minorari. Et luna habet ibi dignitatē quam sol habet in maxima.

ET VOCATVR MEDIETAS. Hic cōparat signa ad inuicē quantum ad

q̄litates i gn̄ali .Et breuit̄ dic̄ q̄ medi etas q̄ ē a p̄ncipio arietis usq; ad finē uirgis ē medietas calida qa fac̄ nob̄ æstātē.Et alia medietas ē frigida qa fac̄ nob̄ hymē

ET VOCATVR ILLA Q VARTA PARS.Hic cōparat ista.xii . signa ad.iiii .tempora anni & ad .iiii. etates & ad .iiii.humores siue complexiōes. Et dicit q̄ quarta pars quæ ē a principio arietis usq; ad principiū cācri est calida & hūida sicut uer & sicut etas puerilis & sicut cōplexio sanguinea.Et alia quarta ps quæ est a principio cancri usq; ad principium libræ est calida & sicca sicut æstas & sicut secunda etas & sicut complexio colerica . Et alia quarta pars quæ est a principio libræ usq; ad principiū capricorni est frigida & sicca sicut autumn⁹: & sicut tertia ætas quæ est principiū diminutionis :& sicut cōplexio melancoli ca.Et quarta ps q̄ est a principio capricorni usq; ad finē pisciū est frigida & hu mida sicut hyems:& sicut ætas ultima:& cōplexio flegmatica.

OMNIBVS AVTEM PLANETIS.Hic ponit ordinē. vii.planetaꝶ : & quomodo accipit̄ in q̄tū dicit̄ planeta est in signo & patet in l̄ra .Sed nota hic triplicē acceptionē signi sicut pōit auctor sphere :& qa ibi inuenies nōpono hi.

h ABENT AVTEM PLANETE .Prius determinauit auctor de diuisione circuli signoꝶ:& de quibusdam q̄ cōsequuntur ipsam diuisionē.Hic uult determinare de dignitatibus planetaꝶ in signis.Et diuidit̄ in duas .Quoniā primo determinat de dignitatib⁹ essentia lib⁹.Secūdo de accidentalib⁹.ii.pars est ibi :ex potestatib⁹ quoq; planetaꝶ ac cidentalibus in fine huius differētie.Prima ps diuidit̄ in duas:qm̄ in prima facit quod dictum est .s.determinat de dignitatibus planetarū in signis.In .ii .parte determinat de fortitudinib⁹ quas habent in ipsis dignitatib⁹.ii.ibi:& quia iam auxiliante deo .Prima pars diuidit̄ in quinq; partes s̄m quinq; dignitates : qm̄ primo determinat̄ de dignitate planetaꝶ q̄ uocat̄ dom⁹ . Secūdo de dignitate q̄ uocat̄ exaltatio .Tertio de dignitate q̄ uocat̄ triplicitas . Quarto de digni tate q̄ uocat̄ termin⁹.Quinto de dignitate q̄ uocat̄ facies.ii.ibi:he sūt exaltatō nes.iii.ibi:triplicitates sic distinguim⁹.iiii.ibi :hn̄t quoq; in unoquoq; signo. v. ibi:facies autē signorū .Prima ps pōt diuidi in duas ptes qm̄ in p̄ma pte osten dit q̄ sint dom⁹ planetaꝶ.In.ii.pte qa quilibet eoꝶ p̄ter solē & lunā habet duas dom⁹:quarū una est ei magis principalis :& illa uocat̄ gaudiū:ideo ostendit q̄ sint ille domus in quib⁹ gaudēt .ii.ibi:signa aūt in quib⁹.Prima diuidit̄ in duas Primo ponit determinandū de dignitatib⁹ planetaꝶ & ponit diuisionē in litte ra.Secūdo prosequit̄ ibi:domus hæ sunt.Dicit q̄ planetæ habēt in signis predi ctis quasdam dignitates seu p̄tātes per naturā & quasdā per accidens .Quæ sūt p̄ naturā sunt domus exaltatio triplicitas terminus & facies .De his aūt dignita tibus quas habent per accidens uult postea dicere .

DOMVS HE SVNT.Dicit q̄ aries & scorpi⁹ sī domus martis taur⁹ & libra dom⁹ ueneris gemini & uirgo dom⁹ mercurii:cācer dom⁹ lūe;leo dom⁹ solis sa

gittari⁹ & pisces dom⁹ iouis: capricorn⁹ & aq̄ri⁹ dom⁹ saturni. Postea dicit ꝙ .vii. signū a domo cuiuslibet dicit̃ eius detrimentū .uerbi grã: sicut leo est domus so lis: sic aq̄rius q̄ ẽ signū oppositū leoni est detrimētū solis: & eodẽ mõ intelligas de aliis Deinde dicit ꝙ duo signa q̄ sũt domus uni⁹ planetæ dicũt̃ cõcordãtia in cingulo .i. in circulo signorū siue zodiaco q̄ ẽ latus in medio & in ligatura stri/ ctus .i. iuxta polos. Ad ꝙ intellgẽdū oportet imaginari circulos trãseũtes p̄ prin cipia signoꝝ & p̄ polos zodiaci: & totū spaciū cõphẽsū int̃ quoslibet duos cir culos ẽ unū signū sicut exẽplificatū fuit in lectiõe p̄cedẽte. Ista cõcordãtia uĩ mi hi paꝝ facere ad hoc ꝙ duo signa debeãt eẽ dom⁹ unius planetæ q̄a q̄libet duo signa illo mõ cõcordat. Iõ põt alit̃ expõi siue glosari uerbū auctoris ꝙ q̄libet duo signa q̄ sũt domus uni⁹ planetæ dicũt̃ cõcordãtia in zodiaco q̄tū ad distã tiã a domib⁹ luminariū: & illo mõ ẽ ueꝝ: uerbi grã gemini & uirgo sũt domus mercurii & eq̄lit̃ distãt a leone & a cãcro q̄ sunt dom⁹ lũmariũ: & taurus & libra q̄ sũt dom⁹ ueneris eq̄lit̃ distant a leõe & cãcro. Et hãc cõcordãtiã inuenies in oĩ b⁹ Ptolomei assignat cãm q̄re leo ẽ dõus solis & cãcer dom⁹ lũe & sil'r d' aliis in lxxiii. p̄positiõe & .cvi. p̄positiõib⁹ sequẽtib⁹ p̄me ptis de domib⁹ luminariū so lis & lue dicit duo signa septẽtriõalia q̄ sũt p̄pinq̄ora zẽith capitū nr̃oꝝ q̄ alia & hac rõne faciũt calorẽ q̄ sũt cãcer & leo posuerũt ãbo d' dõibus duoꝝ lũina riū magnis nobilibus, leonẽ q̄a masculus domū solis & cãcrū q̄a fœĩa domum lune. Haly dicit in comẽto exponens uerba p̄dicta ꝙ duo signa maxĩe septen/ trionalia sũt cancer & gemini: sed gemini est signū calidū & humidū iõ nõ cõ/ cordat cū aliquo eoꝝ, in hoc ꝙ hũectat nõ cõcordat cū sole q̄ calefacit & de/ siccat: nec cū lũa q̄a fœminea ẽ & nocturna, signū aũt geminoꝝ ẽ masculinū & diurnū, Sed leo cocordat cū sole: q̄a ẽ signū calidū & siccū iõ cõueni ut leo sit dom⁹ iouis & q̄a luna sequitur sole iõ conuenit ut domus lune sit circa domum solis. Tũc diceret aliq̄s q̄re ergo uirgo nõ ẽ dom⁹ lune cū sit circa leonẽ q̄ ẽ do/ mus solis. Dicit haly ꝙ signū uirginis nõ cõuenit lune: q̄a uirgo ẽ signũ siccū: luna uero humida. Et p̄pter hoc posuerũt cancrū q̄ est humid⁹ domū lune. de domib⁹ aliorū planetarū assignat duas cãs: q̄rū una accipit̃ ab ordine planeta rū & signorū. Alia ab aspectib⁹. Breuit̃ ut cõcluda intẽtionẽ suã paucis uerbis uult dicere ꝙ capricorn⁹ & aq̄rius sũt dom⁹ saturni q̄a hæc duo signa maxĩe distãt a domib⁹ luminariū & saturnus est superior oĩum planetaꝝ. Et sagittari us & pisces sunt domus Iouis: quia hæc duo signa sunt iuxta dom⁹ saturni: si cut Iupiter est sub saturno. Scorpio & aries sũt domus martis: quia sunt iuxta domos iouis sicut mars sub Ioue. Libra & taurus sunt domus ueneris prop/ ter eandem causam. Et uirgo & gemini domus mercurii. Et si inceperit ordi/ nem ab inferiori inuenies idem: uerbi gratia: uirgo & gemini sunt iuxta do/ mos luminarium & sunt domus mercurii: quia mercurium sequit̃ post lunam ĩ ordine: & sic de aliis. Alia causa q̄ assignat accipit̃ ab aspectib⁹ & uult dicere

ꝙ saturnus est maior in fortuna: ideo domus sue debent distare a domibus luminarū aspectu opposito qui est aspectus perfecte inimicitie. Isto autem modo distant capricornus & aquarius. Capricornus enim est in opposito domus lune.s.cancri: & aquarius in opposito domus solis. s. leonis & Iupiter est fortuna maior. ideo domus sue debent distare a domibus luminariū aspectu trino.i.aspectu perfecte amicitie. hoc modo distant sagittarius & pisces: sagittari⁹ enim aspicit leonem aspectu trino: & pisces cancrum. Et mars est in fortuna minor: ideo domus sue debent distare a domibus luminarium aspectu quarto qui est aspectus medie inimicitie. Hoc modo distant scorpius & aries. scorpi⁹ enim aspicit leonem aspectu quarto & aries cancrū. Ven⁹ est fortuna minor ideo domus sue debent distare a domibus luminariū aspectu sextili qui est aspectus amicitie medie. Hoc modo distant libra & taurus. Libra enim aspicit leonem aspectu sextili: & taurus cancrum. Et relinquuntur mercurio duo signa remanentia scilicet uirgo & gemini quæ sunt iuxta domos luminarium: quia mercuri⁹ nunꝗ potest elongari a sole ultra unū signū: immo non potest elógari a sole ſm equationes tabularū alfoncii ultra .xxviii. gradus & .vii. minuta.

SIGNA AVTEM IN Q VIBVS. Cū qlibet quinqꝫ planetarū habeat duas domos ostendit quæ sit dom⁹ principalis cuiuslibet eorum. Dicit ꝙ saturnus gaudet in aquario. Iupiter in sagittario mars in scorpione. uenus in tauro. mercurius in uirgine.

HE SVNT EXALTATIONES. Dicit ꝙ sol exaltatur in .xviiii. gradu arietis & cetã. Littera plana est. Ptolome⁹ assignat causam exaltationū planetarum in .clxxxxviiii propositione prime partis quadrupertiti & in .vi. sequētib⁹. Vult dicere ꝙ ideo aries est exaltatio solis: quia dum sol intrat arietem dies incipiūt augmentari supra noctes & calor ei⁹ incipit ibi apparere magis & libra est casus ei⁹ quia ibi incipiūt noctes augmētari supra dies & calor incipit ibi diminui. Et qa saturn⁹ est opposit⁹ soli: qa ubi crescit calor minuit' frig⁹ & ecōtrario. ideo libra est exaltatio saturni. aries uero casus. Et cum luna cōiungitur soli in ariete incipit lumen ei⁹ primo apparere in tauro: ideo taur⁹ est exaltatio lune & scorpio casus su⁹: quia est signū oppositum. Et quia Iupiter facit uentos septentrionales & cancer est signum septentrionale. ideo cancer est exaltatio Iouis & signū oppositū. s. capricorn⁹ est eius casus & quia mars est ardens ꝑ naturã & ꝓprie cū fuerit in capricorno multo magis comburit: quia inclinatur ad partem meridiei: ideo capricorn⁹ est exaltatio sua & est signum oppositū exaltationi Iouis: & cancer est ei⁹ cas⁹. Et quia uen⁹ naturaliter humectat & maxime cum est in piscib⁹: ideo piscis ē exaltatio ueneris & signū oppositū scilicet uirgo cas⁹ ei⁹. Et quia mercuri⁹ desiccat per se & in hoc est cōtrari⁹ ueneri: ideo uirgo exaltatio sua quod est signum oppositum exaltationi ueneris: & piscis est cas⁹ ei⁹. Albumazar assignat fere easdem causas licet aliis utatur uerbis: & accepit eas

a Ptolomeo: ideo sufficiāt ista de causis domoꝝ & exaltationū.

T RIPLICITATES VERO. Pri⁹ determinauit auctor de domibus & exaltationibus planetaꝝ. Hic determinat de triplicitatibus Et quia aspectus cōcomitātur triplicitates ideo determinat ex consequēti de aspectibus signoꝝ. Et secūdum hoc h̄ pars potest diuidi in duas ptes. In prima determinat de triplicitatibus. In secunda de aspectibus ibi secūda: dicuntur & signa se aspicere. Prima pars potest diuidi in duas. In p̄ma facit quod dictū ē. In secūda ostēdit q̄ sūt signa mobilia q̄ fixa & q̄ cōia secūda ibi: quattuor quoq; ex his signis. Prima pars diuidit᷑ i .iiii. partes secūdū iiii. triplicitates secūda ibi: triplicitas tertia ibi: triplicitas quarta ibi: quartā uero triplicitatē. Prima in duas. In prima determinat de ipsis triplicitatibus i generali. In secunda in speciali. Prima in principio secūda ibi: aries leo & sagictarius. Dicit primo ꝙ omnia tria signa q̄ sūt eiusdē nature faciūt unā triplicitatē Postea dicit ꝙ aries leo & sagittarius faciūt primā triplicitatē: quia illa tria signa sūt eiusdē nature scilicet ignea: masculina: diurna: colerica: calida & sicca sapore amara: & h̄ tria signa sūt orientalia. Et ista triplicitas sicut q̄libet aliaꝝ habet tres dominos qui uocantur domini triplicitatis. Primus dominus huius triplicitatis in natiuitatibus uel questionibus uel quibuscūq; aliis rebus q̄ fiunt in die est sol. secūdus ē Iupiter. tertius est saturnus. In rebus q̄ fiūt in nocte primus dominus hui⁹ triplicitatis ē Iupiter. secūdus sol. tertius saturnus. Notandū ē hic quod dicit Albumazar in introductorio suo ꝙ primū signū istius triplicitatis scilicet aries facit calorē tēperatū secūdū. s. leo facit calorē ledentē. tertiū. s. sagittarius facit calorē corrūpentē. Quando aliquod istoꝝ signorum ceciderit in ascēdente cōiunctionis uel oppositionis solis & lune in tēpore hyemali temperatur frigus. In tempore estiuali fit calor excessiuus maxime si dominus illius signi fuerit presens in illo signo uel in aliquo anguloꝝ aspiciēs ipsum ascēdēs. Postea dicit ꝙ taurus uirgo & capricorn⁹ faciūt secūdā triplicitatem quia sunt eiusdē nature quia omnia tria sūt fœminina nocturna terrea frigida & sicca melācolica sapore acria meridiana. Huius triplicitatis domini sunt in die: prim⁹ uenus: deinde luna: deinde mars. Et i nocte luna primus. deinde uenus: deinde mars. Dicit Albumazar ꝙ primū signū huius triplicitatis facit frigiditatē tēperatā cōfortantē animalia & segetes. Secūdū facit frigiditatē ledentē. Tertiū corrūpētē. Quando aliquod istoꝝ signoꝝ cadit in ascendēte cōiūctionis uel oppositionis solis & lune in hyeme & maxime capricornus fit frigus: maximū maxime si Saturnus fuerit in ipsa triplicitate. Deinde dicit ꝙ tertiam triplicitatē faciūt gemini libra & aquarius: quia sūt eiusdē nature. sūt eni masculina diurna sāguinea calida & hūida aerea occidētalia sapore dulcia. Ei⁹ domin⁹ in die primus ē Saturnus secūdus Mercurius tertius Iupiter. In nocte primus est Mercurius secundus Saturn⁹ tertius Iupiter. Et Albumazar dicit ꝙ

B

primũ signũ huius triplicitatis facit uentos tẽperatos cõfortantes & dulces. Se cũdũ facit uentos nocitiuos. Tertiũ facit uentos dissipãtes animalia & segetes. Quando aliquod istoꝶ ẽ ascẽdẽs in hora cõiunctionis solis & lune monent̃ uenti in illa lunatione. & similiter intelligas de oppositione. Postea dicit ꝙ q̃r tã triplicitatẽ faciũt cancer scorpio & piscis: quia omnia tria sũt fœminina no cturna septẽtrionalia aquatica frigida & humida sapore salsa. Cuius domini sũt in die: primus uen⁹. Secũdus mars. Terti⁹ luna. In nocte prim⁹ ẽ mars. Se cũdus uenus. Terti⁹ luna. Dicit Albumazar ꝙ primũ signũ huius triplicitatis facit humiditatẽ tẽperatã. Secũdũ habundãtẽ. Tertiũ destruentẽ. Quando ali quod signoꝶ istoꝶ fuerit in ascẽdẽte cõiunctionis uel oppositionis solis & lu ne p̃sumẽdũ ẽ de pluuia illo mẽse. Ab ista enim triplicitate & a uenere & a luna maxĩe incipiũt pluuie. Dicit Abrahã auenezre ꝙ si in cõiunctione uel opposi tione q̃ precedit introitũ solis in arietẽ. siue fuerit cõiũctio siue oppositio fue rit aliquod istoꝶ signoꝶ ascẽdẽs: & cũ hoc luminaria fuerint in angulis id ẽ in ascẽdẽte uel medio celi uel in occidẽte aut in angulo medie noctis erit nimia pluuia in illo anno. Sed si luminaria fuerint in casu ab angulis nõ descẽdet plu uia in illo mẽse & in maiori parte illi⁹ ãni. Et ego expert⁹ sũ pluries ꝙ quando ascẽdẽs cõiunctionis ẽ signũ aquaticũ & luna ante oppositionẽ intrat illd̾ si gnũ in eodẽ die quãdo luna intrat gradũ q fuit in ascendente incipit pluuia & durat ad min⁹ tantũ quãtũ luna morat̃ in illo signo. Et suo modo intelligas de uẽtosis signis & frigidis. Hoc inueni p experientiã: sed postea hoc inueni in li bro Abrahã auenezre: & multũ gauisus fui quia magis fui cert⁹ de ueritate. sed Abrahã dicit ꝙ hoc maxime ẽ ueꝶ si signũ ascẽdẽs fuerit aliqs anguloꝶ figure illius terre. Hoc intelligo de figura reuolutõis illi⁹ ãni in terra illa. Illa enim di uersificat̃ fm diuersas regiões. Et si ñ fuerit aliqs ãgulorũ figure illi⁹ terre erũt nu bes sine pluuia. Cãe triplicitatũ fere sũt eedẽ cũ causis domoꝶ: ideo ptrãseo.

QVATVOR QVOQVE EX HIS SIGNIS. Hic ostẽdit q̃ sunt si gna mobilia & q̃ fixa & q̃ media siue cõia. Et assignat causas & ponit exẽpla littera ẽ plana. Notãdũ ẽ hic ꝙ Ptolome⁹ dicit in .xxii. ꝑpositione cẽtilo quii. Noua uestimẽta facere uel exercere luna in leone existente timẽdũ ẽ. Et di cit Haly in cõmẽto eiusdẽ ꝑpositiõis ꝙ oĩa signa fixa in hoc sunt prohibita et maxime leo quia cum hoc ꝙ est fixum est signũ magne uictorie: & significat uictoriã omniũ reꝶ q̃ exercẽt̃ & malũ dominiũ in eis. Et dicit ꝙ p facere intẽ dit Ptolome⁹ scindere & suere. Per exercere intẽdit induere & uti ex hoc pos sum⁹ accipere regulã ꝙ oẽs res q̃s uolum⁹ habere fixas debem⁹ ĩcipere luna exi stente in signo fixo: sicut edificare domos & cetera. Et res quas uolum⁹ cito mu tare debem⁹ incipere luna existẽte in signo mobili sicut inter & cetera.

d ICVNTVR AVTEM SIGNA SE ASPICERE. Pri⁹ auctor determinauit de dignitate plãetaꝶ q̃ uocat̃ triplicitas. Et qa triplici

tas accipit a trio aſpectu iō i hac pte icidētalit detmiat de aſpectib⁹ & pōt diui di i duas ptes: qm̄ i pria pte detmiat de aſpectib⁹. In ſa pte de piectōib⁹ radiorꝫ. Secūda ibi: cū uero fuerit plāeta i aliquo ſigno. Pria ps pōt diuidi i. iiii. ptes ſm iiii. aſpect⁹. In pria detminat de aſpectu ſextili. In ſa pte de aſpectu q̄rto. In tertia de trino. In quarta de oppoſito. Secūda ibi: & aſpicit quartū ante ſe. Tertia ibi: aſpicit etiā qntū an̄ ſe. Quarta ibi: aſpicit etiā ſeptimū. Dicit primo ſigna dicūtur ſe aſpicere hoc modo. Oē ſignū aſpicit tertiū poſt ſe & tertiū ante ſe ſicut aries aſpicit ſignū geminorꝫ qd̄ ē tertiū ante ſe & ſignū aquarii quod eſt tertiū pōt ſe. Et hic aſpect⁹ dicit ſextilis eo ꝙ tenet ſextā ptē circuli. ſ. lx. grad⁹ q̄ ē quātitas duorꝫ ſignorꝫ: & uocat hic aſpectu s: aſpectus amicitie medie & pōt eē rō quia q̄libet duo ſigna iſto mō diſtātia cōueniūt in una qualitate & cū hoc in ſexu: uerbi gratia aries & gemini cōueniūt in caliditate & in maſculinitate. & ſimiliter aries & aquari⁹ taur⁹ & cancer cōueniūt in frigiditate & fœmineitate: & ſimiliter taur⁹ & piſces & ſic intelligas de oib⁹. Poſtea dicit ꝙ quodlibet ſignū aſpicit quartū ante ſe & quartū poſt ſe & iſte aſpect⁹ dicit tetragon⁹ ſiue quart⁹: quia tenet quartā ptē circuli. ſ. lxxxx. gradus q̄ ē quātitas triū ſignorum Et uocatur hic aſpect⁹: aſpect⁹ inimicitie medie: quia q̄libet duo ſigna hoc modo diſtantia repugnāt aliquādo in una qualitate: aliqñ in ambab⁹. diſcordant ēt in ſexu: qa ſi unū eorꝫ ē maſculinū alterꝫ erit fœmininū Et hæc ē cauſa quare in morbis acutis ut plurimū fit criſis cū luna uenerit ad quartū aſpectū loci i quo fuit in principio morbi. maxime ſi fuerit repugnātia in ambab⁹ qualitatibus: & cōiter tūc fit criſis ſalubris uerbi gratia ſi luna fuerit in principio ægritudinis in aliquo ſignorꝫ triplicitatis ignee maxīe i ariete cū uenerit ad quartū ſignū qd̄ repugnat in ābab⁹ qualitatib⁹ & in ſexu cōiter fit criſis ad ſalutem ſicut ſi fuerit in ariete quart⁹ aſpect⁹ erit in cācro. ſi in leone quart⁹ aſpect⁹ erit i ſcorpione. ſi fuerit in ſagittario quart⁹ aſpect⁹ erit in piſcib⁹. In aliis aūt ſignis n̄ ē repugnātia niſi i una q̄litate & i ſexu. uerbi grā taur⁹ et leo: taur⁹ ē ſignū frigidū & ſiccū fœmininū. leo calidū & ſiccū maſculinū. Et hāc repugnātiā iuēies i aliis ſuo mō. Et pp hoc criſes i iſtis ſignis aliqñ fiūt ad ſalutē & aliqñ ad mortē ſm fortūaꝝ ul' ifortūaꝝ aſpectū ad lunā. Deīde dicit ꝙ qd̄libet ſignū aſpicit qntū an̄ ſe & qntū p⁹ ſe: & h̄ aſpect⁹ dr̄ trin⁹ eo ꝙ tenet ṫtiā ptē circuli. ſ. cxx grad⁹. Et uocat h̄ aſpect⁹ amicitie pfecte: qa q̄libet tria ſigna hoc mō diſtātia faciūt unā triplicitatē & cōueīūt i naturis ſicut fuit dictū i. c. imediate p̄cedēti Poſtea dicit: aſpicit ēt qd̄libet ſignū ſeptimū a ſe. i. ſignū oppoſitū: et iſte ē aſpect⁹ pfecte iimicitie rōe oppoſitōis. Et ois plāeta q fuerit i aliquo gradu alicui⁹ ſigni aſpicit plāetā exiſtētē i alio ſigno i cōſimili gradu eodē aſpectu quo aſpiciunt ſe illa duo ſigna. Et auctor loquitur de gradibus zodiaci ſed ſecundum doctrinam Ptolomei accipiuntur aſpectus in equinoctiali: ideō poteſt littera ſic gloſari. Et hoc intelligendum de gradibus equinoctialis: uerbi gratia: ſi

fuerit aliquis planeta in ariete & alter in geminis & subtracte fuerint ascẽsiões circuli directi illius qui est in ariete ab ascẽsionibus circuli directi illius q fuerit in geminis si remanserint.lx.gradus aspiciũt se aspectu sextili. Hoc modo intel lige de aliis aspectibus.

CVM VERO FVERIT PLANETA. In hac parte auctor tangit proie- ctiones radiorum & expedit se breuiter dicẽs. Si fuerit aliquis planeta in aliquo signo proiicit radios suos in consimili gradu signi qp aspicit ipsum aliquo aspe ctu. uerbi gratia: sit aliquis planeta in primo gradu arietis & in secundo mi- nuto proiicit radios suos sextiles ad primũ gradũ geminorum in secũdo minuto eiusdẽ. Auctor nimis breuiloquus fuit in hoc capitulo ideo oportet aliquantu lũ imorari circa explanationẽ aspectuũ & proiectionẽ radiorum. Intelligẽdum ẽ primo qp aspectus cõsiderantur tribus modis. Vno modo secũdũ gradus eq les & secũdũ hunc modũ auctor in littera locutus ẽ de aspectib⁹ & proiectiõi bus radiorum. Et uocant̃ gradus equales gradus zodiaci nõ cõsiderando ascen siones. Secũdo modo cõsiderãtur aspectus secũdũ gradus equinoctialis in cir culo directo: & hoc modo Ptolomeus iubet accipere aspectus in sexta propositõ ne cẽtiloquii: ubi loquitur de causis dierum creticorum & hoc modo accipit̃ cõiter aspectus in interrogatõibus & in reuolutionib⁹ ãnorum mũdi: & in multis aliis Tertio modo cõsiderãtur aspectus & proiectiões radiorum secũdũ modũ directio nũ & hoc modo accipiuntur in natiuitatib⁹. Intelligẽdũ ẽ iuxta capitulum de aspectibus qp aspect⁹ accipiuntur tribus modis: & tot modis ẽt accipiuntur proiectiones radiorum. Vno modo accipiuntur aspect⁹ et proiectiones radiorũ secũdũ gradus circuli signorum ita qp cõputant̃ gradus zodiaci q sũt inter unum planetã & aliũ. & iste ẽ modus quẽ ponit auctor in littera. Et hũc modũ tenet Abrahã auenezre. Et dicit qp quasi infinities ẽ expertus qp aspect⁹ debẽt accipi in zodiaco & nõ in equinoctiali & hic modus ẽ facilis ualde. Et exemplifica- tũ fuit sufficienter de hoc in sentẽtiãdo litterã. Secũdo modo accipiuntur aspe ctus in equinoctiali secũdũ ascẽsiones circuli directi secũdũ quẽ modum iubet Ptolome⁹ accipere sicut dictũ fuit super litterã. Cũ igit̃ secũdum hũc modũ uo lueris equare aspect⁹ quere ascensiones planetæ in circulo directo q̃ incipiunt a capricorno & serua eas. Deinde eodẽ modo q̃re ascensiones gradus alterius planetæ in eodẽ circulo directo & serua eas. Deinde subtrahe ascẽsiones illius qui propinquior fuerit capricorno secũdũ ordinẽ signorum ab ascẽsionib⁹ il- lius qui longi⁹ fuerit: & si remãserint.lx.gradus aspiciũt se aspectu sextili. Si re mãserint.lxxxx.gradus aspiciũt se aspecto quarto. Et si.cxx.gradus remãserint aspiciciũt se aspectu trino. Pro aspectu autem opposito non oportet querere ascensiones quia quando duo planetæ opponuntur in zodiaco: opponuntur & in equinoctiali. Iste modus facilis est: ideo nõ oportet hic multũ stare. Terti us autẽ modus aspectuũ & proiectionis radiorum est multũ difficilis maxie nõ ex-

ercitatis in calculationib⁹.Intelligēdū ē primo circa hūc modū φ ꝓiectio ra/ dioꝝ accipit̃ secūdū ascēsiões circuli directi quádo planeta cuius radios uolu mus ꝓiicere ē in medio cœli uel in angulo terre.Et quádo ē in gradu orientis uel in gradu occidētis accipit̃ secūdū ascēsiones regionis siue horizōtis obliq secūdū tabulas factas ad illá regioné.Si aūt nō fuerit planeta in aliquo quattu or hoꝝ locoꝝ.sed in locis intermediis tūc accipiunt̃ mixtim.Cū igit̃ uolue/ ris proiicere radios alicui⁹ planetæ cōsidera si planeta ille cui⁹ radios uis ꝓii/ cere sit in medio cœli uel i águlo terre & tūc quere ascēsiones illi⁹ gradus in cir culo directo sup quas addas.lx.gradus si uolueris radiationé sextilé sinistrā.s. illá quæ procedit secūdū ordiné signoꝝ a loco planetæ.Et gradus post addi/ tioné prouenićtes reduc ad gradus equales in circulo directo secūdū doctrinā canonū primi mobilis & gradus zodiaci q ꝓuenerit in illo sūt radii sextiles et sicut dixi.lx.gradib⁹ pro radiatiōe sextili ita intelligas de.lxxxx.ꝓ radiatione q̃rta & de.cxx.ꝑ radiatiōe trina.Si aūt uolueris radiationé dextrā.s.illā q̃ pro cedit a loca planetæ uersus occidēté subtrahe ab ascēsionibus gradus planetæ lx.gradus pro radiatione sextili uel.lxxxx.ꝑ radiatiōe q̃rta uel.cxx.ꝑ radiatio ne trina.Et numeꝝ q remanet reduc ad gradus equales sicut pri⁹ et gradus zo diaci q exiuerit in illo sūt radii.Exéplū in radiacione sinistra pono φ Saturn⁹ sit in angulo medii celi i fine sexti gradus uirginis a cēsiōes illi⁹ gradus in cir/ culo recto sūt.ccxxxxvii.gradus.xxxxviii. minuta uolo habere radiationé sex tilé addá ergo.lx.gradus & prouenićt .cccevii.gradus.xxxxviii.minuta quos reducá ad gradus equales in circulo directo:& exeūt.x.gradus.xiiii.minuta.x iiii.secūda scorpionis ibi sūt radii sextiles saturni sinistri in hoc casu .Exéplū in radiatione sextili dextra.subtrahá ab ascēsionibus predictis.lx.gradus & remanēt.clxxxvii.gradus &.xxxxviii.minuta. reducá ad gradns equales in cir culo directo:& exeūt.vii.gradus.viiii.minuta &.xv.secūda cācri.ibi ergo in ꝓ posito sūt radii sextiles dextri Saturni.Si uero planeta cuius radios uis ꝓice re sit in gradu oriētis quere ascēsiones gradus planetæ ꝑ tabulá ascēsionū cir/ culi obliq de seruiēté tue regioni.Et si uolueris radiationé sinistrā adde super ascēsiōes gradus planetæ.lx.gradus pro radiatione sextili uel.lxxxx.pro quar ta radiatione uel.cxx.pro trina radiatione .Exéplū in radiatōe sextili sinistra: pono φ Iupiter sit in gradu oriētis in fine.x.gradus sagittarii ascēsiones illius gradus i horizōte obliquo sūt.cclxxv.grad⁹ &.xxvii.minuta & uolo habere radiationé sextilé sinistrā addá sup ipsos.lx. gradus & proueniunt.cccxxxv. gradus & minuta.xxvii.quos reducá ad gradus equales in circulo obliquo & exeūt.xii.gradus xxxxiii.minuta.xxi.secuda aquarii ibi ergo sūt radii sexti es Iouis exēplū i radiatōe sextili dextra subtrahá ab ascēsionibus gradus Iouis.lx gradus & manēt ccxv.gradus.xxvii.minuta reducá ad gradus equales & exit t xxv.gradus.liiii.minuta.l.secūda libræ ibi sūt radii sextiles Iouis.Si uero plane

ea fuerit in gradu occidentis opaberis cũ gradu opposito.f.accipes ascẽsiones nadir gradus planetæ in horizõte obliquo & facies penitus codẽ mõ quo dictum ẽ. Sed postq̃ reduxeris ad gradus equales loc⁹ radiorũ ẽ loc⁹ oppositus illius loci quẽ inuenis. Et ut clarius pateat ponã in hoc exẽplũ. Pono q̃ Iupiť sit i gradu occidẽtis in fine.x.gradus sagittarii: querã ascẽsiones.x.gradus geminorũ & inuenio .xxxxi. gradus.viiii.minuta addã.x.grad⁹ p radiatõe sextili & pueniũt. ci.gradus.viiii.minuta.reducã ad gradus equales i horizõte obliquo & exiũt.ii.gradus.xxx.minuta:xxxxv.secũda leonis.sũt ergo radii i opposito istius.f ii.gradu.xxx minuta.xxxxv.secũda aquarii. Si aũt planeta cuius radios uis proiicere nõ fuerit in aliquo locorũ dictorũ tunc oportet accipere radiationẽ mixto modo secũdũ proportionẽ distantie gradus planetæ inter unum angulũ & aliũ. Modus aũt ẽ iste si planeta cuius radios uis proiicere fuerit iter mediũ celi & gradũ ascẽdẽtem:accipe primo ascẽsiones gradus medii celi q̃s subtrahe ab ascẽsionib⁹ gradus planetæ in circulo directo & quod remanet ẽ distãtia a medio cœli quã serua. Deinde super ascẽsiões grad⁹ planetæ in circulo directo.lx.gradus adde pro radiatõe sextili uel.lxxxx.p raditione.iiii. uel.cxx.p trina: & quod puenerit reduc ad gradus equales in circulo directo et qđ prouenerit serua.& uoceť radiatio circuli directi. Deinde q̃re ascẽsiões grad⁹ planetæ in horizonte obliquo p tabulã regionis tue sup quas adde similiter.lx gradus pro radiatõe sextili uel.lxxxx.pro.iiii.uel.cxx.p trina & qđ puenerit reduc ad gradus equales p tabulas tue regionis & qđ exiuerit serua.& uocetur radiatio regionis. Deinde uide differẽtiã inter radiationẽ circuli directi & radiationẽ regionis :quã differẽtiã multiplica p distãtiã grad⁹ planetæ a medio cœli & productũ diuide per medietatẽ arc⁹diurni gradus planetæ.& prouenit pars pportionalis quã adde sup radiationẽ circuli directi.si radiatio circuli directi fuerit minor radiatõne regionis & subtrahe ab ipsa si fuerit maior.& qđ prouenerit erit loc⁹ radiorũ. Medietatẽ aũt arcus diurni gradus planetæ inuenies subtrahẽdo ascẽsiones grad⁹ planetæ in circulo obliquo ab ascensionibus ei⁹ nadir & mediãdo illud. Posset ẽt alio mõ inueniri ps pportiõalis differentie duarũ radiationũ.f.q̃ acciperet sexta ps differẽtie & multiplicaretur p horas distãtie planetæ a medio cœli. Sed hic modus ẽ magis tediosus q̃ primus :quia oportet secundum hunc modum diuidere distantiam gradus planetæ a meridie per partes horarum gradus planetæ ad hoc q̃ inueniantur hore distantie a meridie . Consulo primum modum . Exemplum hoc pono q̃ gradus medii cœli sit. xx.gradus leonis completus & saturnus sit in sexto gradu uirginis cõpleto. Querã distantiã saturni a medio cœli p ascẽsiões circuli directi. Et inuenio in distantia.xv.gradus.xxii.minuta seruabo itaq̃ eam Deinde subtrahã ascẽsiões gradus Saturni in circulo obliquo ab ascẽsionibus gradus oppositi. Et remanẽt.xxi.gradus.xx.minuta q ẽ tot⁹ arcus diurn⁹ Sa

turni quē diuidá p mediū.& ueniūt.c.gradus.xxxx.minuta q ē medietas ar-
cus diurni Saturni:feruabo itaq3 eū.Deinde querá ascēsiōes gradus :saturni in
circulo directo & inuenio.ccxxxxvii.gradus.xxxxviii.minuta quib⁹ addá.lx.
gradus quia uolo radiationē sextilē sinistrá.& proueniēt.xxxvii.gradus.xxxx
viii.minuta quos reducá ad gradus eq̄les in circulo directo & iuenio.x.gradus
xiiii.miuta.xiiii.ii.scorpiōis.et h̄ ē radiatō circuli directi.Deide q̄rá ascēsiōes gra
dus saturni in circulo obliquo in regione cui⁹ latitudo ē.xxxxviii.gradus. Et
inuenio.cxxxxvii.gradus.xi.minuta quibus addam.lx.gradus & proueniunt
xxvii.gradus.xi.minuta quos reducá ad gradus equales in circulo obliquo &
inuenio.xviiii.grad⁹.lii.minuta.xiiii.secunda libre. Video q̄ radiatio circuli
directi est maior quam radiatio regionis subtraham minorem de maiori &
inuenio in differentia.xx.gradus.xxii.minuta quá reducá ad idē genus & pro
ueniūt.M.ccxxii.reducá ēt distátiá saturni a medio cœli ad idē genus distatia
fuit.xv.gradus.xxii.minuta reducá ad idem gen⁹.f.lxxxxii.minuta multiplica
bo differentiá p distátiá & pueniūte.112668 4.secunda.Deinde reducá medie
tatem arcus diurni saturni ad idē gn⁹.Medietas arcus diurni fuit.c.gradus.xx
xx.minuta reducta ad idem gen⁹..Mxxxx.pueniū t minuta p qūæ diuidá nu
meꝝ q prouenit ex multiplicatōe.Et exiūt tres grad⁹.vi.minuta.xxxii.ii.quos
subtrahá a radiatōe circuli directi:qa illa fuit maior & remanent septem grad⁹
vii .m iuta.secūda scorpionis.ibi sūt radii saturni sextiles sinistri in casu ppo
sito. Si'aūt uolueris radiationē dextrá ubi precepi addere.lx.gradus subtra
he.lx.& operaberis sicut pri⁹.Si uero gradus planetæ cui⁹ radios uis proiice-
re fuerit inter gradū ascēdētē & angulū terre uide lōgitudinē ei⁹ a gradu ascē-
dēte quá scies hoc modo.Subtrahe ascesiōes gradus ascēdētis in circulo obli-
quo ab ascēsiōib⁹grad⁹planetæ in eodē circulo obliquo.Et h̄ si uolueris radia
tionē sinistrá.& qd' remáserit erit distátia planetæ a gradu ascēdēte serua eam
Deinde quere medietatē arc⁹ nocturni grad⁹ planetæ quē scies hoc mō subtra
he ascēsiones nadir grad⁹planetæ ab ascēsionib⁹ grad⁹planetæ & remanebit
tot⁹ arc⁹ nocturnus quē media & serua medietatē.His itaq3 seruatis quere ascē
siones gradus planetæ in circulo obliquo p tabulá factá ad latitudinem tue
regionis quibus adde .lx.pro radiatione sextili & ceta.& quod prouenit re-
duc ad gradus equales in circulo obliquo & uocetur radiatio circuli obliqui
Deinde quere ascēsiones gradus planetæ in circulo directo quibus adde.lx.gra
dus pro radiatione sextili & ceta.& q̄ prouenerit reduc ad gradus eq̄les in cir
culo directo & qd' prouenerit serua:& uocetur radiatio circuli directi.Dein-
de uide differentiam inter radiationem regionis & circuli directi subtrahēdo
minorem a maiori.quá differētiam multiplica p distátiá planetæ a gradu ascē
dēte.Et pductum diuide per medietatē arcus nocturni gradus planetæ & exi
bit ps pportional'quá adde cū radiatōe regiōis si fuerit minor radiatōe circuli

dirrcti uel subtrahe a radiatiõe regionis si illa fuerit maior radiatiõe circuli di recti. Et quod post additionẽ ul' subtractionẽ ꝑuenerit locus erit radioꝝ. Exẽplũ in hoc pono ꝙ gradus ascẽdẽs sit .xviii. scorpionis & Iupiter sit in .x. sagittarii q̃rã ascẽsiones gradus ascẽdẽtis in orizonte .xxxxviii. graduũ & inuenio. ccxxxxv. gradus .lv. minuta. Deinde querã ascẽsiones gradus Iouis in eodẽ horizõte obliquo: & inuenio .cclxxv. gradus & .xxvii. minuta subtrahã ascensiones gradus ascẽdẽtis ab ascẽsionib⁹ gradus Iouis & remanẽt .xxviiii. gradus. xxxiii. minuta q̃ ẽ distãtia Iouis ab ascẽdẽte. Deinde subtraxi ascẽsiones grad⁹ oppositi Iouis ab ascẽsiõib⁹ gradus Iouis & residuũ mediaui: & inueni .cxvii. gradus. viiii. minuta quæ ẽ medietas arc⁹ nocturni gradus. Iouis. Deinde addidi ascensionibus Iouis .lx. gradus & ꝑuenerũt .cccxxxv. gradus .xxvii. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo et inueni .xii. gradus .xxxxv. minuta aquarii. Et h̃ ẽ radiatio regionis: seruaui itaq; eã. Deinde q̃siui ascẽsiões gradus Iouis in circulo directo: & inueni .cccxxxviii. gradus .xxi. minuta q̃bus addidi .lx. gradus & ꝑuenerũt .ccclxxxxviii. gradus .xxi. minuta subtraxi unã reuolutionẽ .s. xxxviiii. grad⁹ & remãserũt .xxxviii. gradus .xxi. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo directo & inueni .l. gradus .lvii. minuta aquarii & hæc ẽ radiatio circuli directi. Deinde subtraxi minorẽ radiationẽ de maiori & inueni in differentia sex gradus .xxxxviii. minuta quam differentiam multiplicaui per distãtiã Iouis ab ascẽdẽte & diuisi ꝑ medietatem arc⁹ nocturni & inueni i ꝑte ꝓportionali .i. gradũ .xxxxii. minuta .xxxxvii. secũda quã subtraxi a radiatione regionis: quia illa fuit maior. Et remãserũt post subtractionẽ xi. gradus duo minuta .xiii. secũda aquarii & ibi ẽ loc⁹ radioꝝ Iouis. Si aũt uelles proiicere radios uersus dextrũ tũc deberes uidere distãtiã gradus planetæ ab angulo terre per ascẽsiones circuli directi quã inuenies subtrahẽdo ascẽsiones gradus planetæ in circulo directo ab ascẽsionib⁹ anguli terre in circulo directo. Et tũc partẽ ꝓportionalẽ duaꝝ radiationũ deberes addere radiationi circuli directi si illa esset minor radiatione regionis uel subtrahere si esset maior in nullo alio differt op⁹ nisi ꝙ ubi precepi addere ascẽsionib⁹ .lx. gradus & cetã debes subtrahere .lx. & cetã. Si autem gradus planetæ cuius radios uis proiicere fuerit inter gradũ occidẽtis & gradũ .x. dom⁹ operaberis cũ gradu opposito planetæ recte ꝑ eãdem uiam sicut iam dixi inter ascendens & angulum terre quan do enim grad⁹ planetæ est inter gradum occidentis & medium coeli eius opposit⁹ gradus est inter ascendens & angulũ terre. Et tantũ distat gradus opposit⁹ planetæ ab ascendente quantum gradus planetæ a gradu occidentis: iõ eadem ẽ operatio nec pl⁹ nec minus. Sed postq̃ cõpleueris operationem loc⁹ radiorũ ẽ locus opposit⁹ illi⁹ loci quẽ inuenisti sicut tibi exẽplificaui qñ plãeta ẽ i gradu occidẽtis. Si ãt cõtigat sicut sepe cõtigit ꝙ grad⁹ planetæ sit añ ãgulũ et loc⁹ ubi cadũt radii sui sit ultra ãgulũ sicut uerbi grã loc⁹ planetæ sit inter me-

dium cœli & ascendens & radii cadant ultra ascendens . s.inter ascendens & angulũ terre . Iste casus quasi frequenter cõtingit in radiatione trina & multoti ens in quarta: & aliquando in sextili . Mod⁹ est iste si locus planetæ cuiuš radios uis proiicere sit inter medium cœli & ascendens & radii sui debeant cadere ultra ascendens : uide distãtiã planetæ a medio cœli per modũ prius dictũ & uide me dietatẽ arcus diurni gradus planetæ per modũ prius dictũ & serua utrũq₃.s. di/ stantiam & medietatem arcus diurni: Deinde queras ascẽsiones gradus planetæ in circulo directo q̃re etiã ascensiões grad⁹ ascendentis in eodẽ circulo directo Deinde subtrahe ascensiones grad⁹ planetæ ab ascensionib⁹ gradus ascedentis. Et quod remanserit serua & uocet̃ pars radiationis circuli directi. Deinde que re ascensiones grad⁹ planetæ in circulo obliquo . & quere ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo . & subtrahe ascensiones planetæ ab ascensioni/ bus grad⁹ ascendentis : & quod remanserit serua & uocet̃ ps radiationis regio nis. Deinde subtrahe partẽ radiatiõis minorem a maiori & remanet differen/ tia q̃₃ multiplica p distãtiã planetæ a medio cœli & pductũ diuide p medietatẽ arcus diurni grad⁹ planetæ & pueniet ps pportiõalis q̃₃ adde pti radiatiõis cir culi dircti si fuerit minor pte radiatiõis regiõis. uel subtrahe si fuerit maior: & qꝑ puenerit erit ps radiatiõis eq̃ta: q̃ ps si fuerit minor. lx. gradib⁹ radii sextiles ca dunt ultra angulũ ascendentis si fuerit maior cadunt ante angulũ. Et si hæc pars fuerit minor. lxxxx. gradibus radii quarti cadunt ultra angulũ. si maior cadunt ante angulũ. Et si hæc pars fuerit minor. cxx. gradib⁹ sicut est quasi frequẽter ca dunt radii trini ultra angulum si fuerit maior. cxx. cadunt ante angulum . Si igi tur cadant radii ultra angulũ subtrahe partẽ radiationis equatã a. lx. gradibus pro radiatiõe sextili uel a. lxxxx. pro radiatiõe quarta uel a. cxx. pro radiatiõe trina & quod remanserit adde super ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo & quod prouenerit reduc ad gradus equales in circulo obliquo & gra dus signi qui exierit erit locus radiorum. Si sciueris istam operationẽ scies diri gere planetam existentẽ in una quadra ad locum existẽtem in alia quadra. Hũc modũ nõ uidi expositũ nec positũ in aliquo libro. Vt plani⁹ pateat qđ dixi po nam in hoc exemplũ. Pono qꝑ gradus medii cœli sit. x. gradus cancri & satur / nus sit in quarto gradu uirginis & gradus ascendens in horizonte obliquo in regione cuius latitudo est. xlviii. gradus sit. vii. gra. lviiii. minuta libræ. Quesi/ ui ascensiones gradus medii cœli in circulo directo & inueni. clxxxx. gra. liii. minuta. Deinde q̃siui ascensiões gradus saturni in circulo recto & inueni. ccxlv grad⁹. lv. minuta. Subtraxi ascensiões medii cœli ab ascensionibus gradus satur ni & remanserunt. lv. gradus. ii. minuta: quæ est distantia saturni a medio cœli. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascensiõibus gradus oppositi in eodẽ circulo obliquo & remãserunt. cciii. gradus. iii. minuta & hic fuit arcus diurnus gradus saturni quem mediaui & inueni. ci. gradus

xxxi.minuta.xxx.ii.quæ ē medietas arcus diurni gradus saturni. Subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo directo quæ fuerūt .ccxlv.gradus.lv.minuta ab ascensionibus gradus ascendentis in eodē circulo directo quæ fuerunt.cclxxvii.gradus.xviiii.minuta & remanserunt.xxxi gradus.xxiiii.minuta quæ fuit pars radiationis circuli directi .Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo quæ fuerūt.cxliii.gra.cclxxvii.ab ascēsiōib⁹grad⁹ascēdētis in eodē circulo obliquo q̄ fuerūt. clxxxx .gra.liii.minuta.&remanserunt.xlvi.gradus.xxvi.minuta quæ fuerūt pars radiationis regionis siue circuli obliqui: uidi q͂ pars radiationis circuli obliqui fuit maior parte radiationis circuli directi. Subtraxi ergo minorem de maiori & remāserunt.xv.gradus.ii.minuta quæ fuit differentia duarū partiū quā multiplicaui per distātiā a saturni medio cœli & diuisi per medietatē arcus diurni gradus saturni & exiuerūt.viii.gradus.viii.minuta.lviiii.z.& hæc fuit pars proportionalis differentie quā addidi supra partem radiationis circuli directi & prouenerunt.xxxviiii.grad⁹.xxxii.minuta.lviiii.z Isti sunt gradus ascensionū qui fuernut in figura a saturno usq̧ ad gradū ascendentem & quia fuerūt pauciores q̧̄.lx.sciui q̧ radii sextiles saturni in hac figura ceciderūt ultra gradū ascēdētē .Subtraxi ergo hos gradus a.lx.pro radiatione sextili & remāserūt .xx.gradus .xxvii.minuta.i.s̄m:quos addidi super ascēsiones grad⁹ ascēdētis in circulo obliquo qui fuerunt.clxxxx.grad⁹.liii.minuta & ꝓuenerūt .ccxi.gradus.xx.minuta quos reduxi ad grad⁹equales in circulo obliquo & inueni.xxii.grad⁹.liiii.minuta.lii.z.libræ ibi fuerūt radii sextiles saturni in proposito exemplo s̄m hunc modū debet fieri in aliis angulis. Et hæc de radiationibus sufficiant.

h ABENT ETIAM QVINQVE PLANETE IN VNO QVOQVE SIGNO TERMINOS. Prius auctor determinauit de tribus dignitatibus essentialibus planetarū. In ista parte auctor determinat de quarta dignitate essentiali quā habent planetæ in signis & diuidit̃ in duas ptes qm̄ in prima pte ponit terminos planetarū In secūda pte soluit quādā cōtrauersiā q̄ est inter aliquos de triplicitatib⁹& terminis .Secūda ps incipit ibi .Quidā preponūt.Prima ps diuidi potest in duas ptes ita q̧ primo incipit tractare de terminis planetarū litteraliter.Secūdo ponit tabulā de ipsis terminis. Secūda incipit ibi & ꝓpter diuersitatē eorūdē. Dicit primo q̧ qnq̧ planetæ .s.Saturn⁹ Iupiter Mars Ven⁹& Mercurius habent terminos dispositos per diuersos grad⁹ . Et primus termin⁹ē Iouis a principio arietis usq̧ ad finē sexti grad⁹eiusdē.Et a principio septimi grad⁹eiusdē arietis usq̧ ad finē.xii.est termin⁹ueneris.Et a principio.xiii.grad⁹usq̧ ad finē.xx. est termin⁹ Mercurii .Et a principio.xxi.usq̧ ad finē.xxv.est termin⁹Martis. Et a principio.xxvi.usq̧ ad finē arietis est terminus saturni .Postea dicit & quia isti gradus sunt diuersi ita q̧ non uadunt equaliter nec secūdum ordinem planeta

rum graue eēt eos tenere in memoria: iō posuit eos iñ tabula fm q ur̄ i littera.

QVIDAM PREPONVNT TRIPLICITATES TERMINIS. Hic soluit q̄dā cōtrauersiā q̄ est int̄ sapiētes de triplicitatib9 & termis. Et dicit qdam preferūt triplicitates terminis & qdā pferūt terminos triplicitatib9. Soluit istā controuersiā & dicit q dn̄i triplicitatū sūt fortiores quātū ad nutritionē puerorū: qa in natiuitatib9 significant nutritionē & ab eis accipit̄ significatio utrū puer sit uitalis aut nō: dn̄i aūt terminorū sunt fortiores in directione: quia dū dirigit̄ grad9 ascendēs alicui9 natiuitatis dirigit̄ ad terminos fortunarū & infortunarū. & dn̄s termini illi9 uocat̄ diuisor uel dispositor q̄diu durat directio in illo termino: & si fuerit ibi aliqs planeta ul' radii ei9 erit pticeps. De hoc diffusius dicet̄ in sequētib9 dn̄o cōcedēte. Notādum est hic de terminis q discordia fuit inter sapiētes antiquos de terminis. Et fuerūt tres opiniones famose de terminis quarū una fuit indorū alia egytiorū. tertia caldeorū. Ptolome9 in. ccxviii. ppositiōe prime ptis q̄dripartiti magis approbat terminos egytiorū & dicit se īuenisse unū librū de termis antiquū q p uetustate erat p maiori pte fractus. Et ille cōcordabat cū terminis egyptiorū. & in illo libro sūma graduū terminorū cuiuslibet planetæ erat tant9 quāt9 numer9 annorū suorū maiorū quos dant in natiuitatib9. Verbi gr̄a: āni maiores saturni sunt. lvii. āni Iouis. lxxviiii. Martis lxvi. Veneris. lxxxii. Mercurii. lxxvi. & oēs isti collecti faciūt. ccclx. Si uolueris hoc experiri cōputa grad9 oīm terminorū alicui9 planetæ: uerbi gr̄a Iouis: & inuenies numerum annorum suorum scilicet lxxviiii. & sic de aliis Haly in commento. ccvi. propositionis prime partis quadripartiti dicit. Illi de egypto fuerunt sapientes magici qui fuerunt ab antiquo tempore. nam isti fuerunt studii & exercicii magni in scientiis & sapientiis omnibus de qbus hō se iuuare p̄t. Et scim9 hoc p chronicas sapiētū antiquorū fm q loquebant̄ de ipsis & p ea q̄ de suis opib9 remāserūt a multis milib9 annorū usq; ad hodiernā diē. Tn̄ ego dico illud q ego uidi de una expientia q̄ inueni in loco q dict9 est oculus solis: qa in modico tpe miracula magna uidi. hæc sūt uerba Haly. de experiētia aūt tacet. In cētiloquio in cōmēto illi9 ppositiōis ult9 hui9 seculi dicit unā expiētiā de sigillo scorpiōis facta i lapide fm q p̄t ibi uideri & q uoluerit uidere ibidē uideat.

F ACIES AVTEM SIGNORVM. Hic determinat de qnta dignitate & ultīa essentiali q̄ hn̄t planetæ in signis q̄ uocat̄ facies. Et pōt diuidi in tres ptes: qm̄ in p̄ma pte ponit diuisiōem & ordinationē facierū. In secūda pte docet inuenire facies p numeros. In tertia pte ponit de eis tabulā. fa ps incipit. Cū habueris grad9 in aliquo signo: Tertia ē i fine ubi pōit tabulā. Dicit q qlibet signū diuidit̄ i tres ptes eq̄les q̄ uocāt̄ tres facies & q̄libet facies ē ex. x. gradib9. Et icipiūt iste facies a p̄ncipio arietis & pcedūt fm ordinē signorū & planetarū ita q p̄ma facies ē martis. s. p̄mi. x. gradus secūda facies arietis. s. x. gradus seq̄ētes sunt solis qui succedit marti in or-

dine sphærarū.iii.est ueneris quæ succedit soli & prima facies tauri est mercurii quæ succedit ueneri. Secunda lune quæ succedit mercurio. Tertia saturni. Et prima geminorū Iouis. & sic secūdū hunc ordinē usq; ad finē signorum. Postea docet inuenire per numeros cuius planetæ sit aliqua facies. Et dicit cū habueris gradū alicuius signi & uolueris scire cuius planetæ facies sit in illo gradu computa numerum signorū a principio arietis usq; ad principiū signi propositi & multiplica illū numerū per tres: & cū numero producto adde facies completas signi propositi: uerbi gratia si transiuerint .x. gradus completi adde unitatem. Si .xx. completi adde duo. Deinde a toto numero subtrahe .vii. quotiēs poteris & quod remanserit computa a marte ꝫm ordinem planetarū. & ubi numerus finitus fuerit sequens planeta est dominus faciei quesite: uerbi gratia pono qd habeam: xv. gradus leonis uolo scire cuius facies sit .xv. gradus leonis scio ꝙ a principio arietis sunt quarta signa completa multiplicabo ergo .iiii. per .iii. & erunt .xii. Et scio ꝙ de leone trāsiuit una facies completa: iō addi unum & erūt .xiii. facies complete a principio arietis subtrahā inde septē & remanent .vi. dabo primam unitatem marti: secundam soli. tertiam ueneri. quartam mercurio. quintā lune. sextā saturno. Erit ergo facies sequens quæ nō fuit completa Iouis. Postea ponit tabulam cuius opus facile est. Queres enim nomen illius signi cuius dominū faciei queris & inuenies in directo quis sit dominus prime faciei & quis secunde & quis tertie.

e ET QVIA AVXILIANTE DEO. Postq̃ auctor determinauit de dignitatibus planetarꝝ in signis. In ista pte determinat de fortitudinibus quas habent in istis dignitatibus. Et pōt diuidi in duas ptes: qm̄ in prima pte ostendit quot fortitudines habeat planeta in q̄libet dignitate. In .ii. pte cōparat istas dignitates ad res sensibiles. ii. est ibi: un de q lā de hac re. Prima ps pōt diuidi in duas: qm̄ primo cōtinuat se ad dicenda. ii. psequit̄ ibi: mā dn̄s domus. Dicit quia adiuuante deo cōpleuit de dignitatibus planetarū in signis. modo uult ostēdere quot fortitudines habeat quilibet in ipsis dignitatibus. Postea dicit ꝙ dn̄s dom⁹ hēt quinq; fortitudines. dominus exaltationis hēt quattuor dominus triplicitatis hēt tres dn̄s termini duas dn̄s faciei unā. Postea replicat illā controuersiam de terminis. Et ponit cōperationē in dignitatib⁹ planetarū dicens ꝙ qdā de dignitatibus planetarū fecerūt talē cōparationē ꝙ planeta existens in sua domo est similis uiro existenti in domo atq; dn̄atione sua. Et planeta in exaltatione sua ē similis uiro in regno atq; gloria sua & patet in littera. Ex ista littera pōt notari si aliqs planeta patiat̄ magnū infortuniū in domo uel exaltatiōe sua hoc ē multū detestabile. sicut multū esset detestabile si rex uinceret̄ in ꝓprio regno suo & in fortiori loco regni sui. Ideo qn̄ luīaria eclypsant̄ in propriis domibus uel exaltationibus suis hoc est malum signum.

EQVVNTVR HAS FIGVRE SIGNORVM. Prius au/
ctor determinauit de dignitatibꝰ planetarũ in signis & de fortitudi/
nibus quas habent in istis dignitatibus. In ista parte determinat de
figuris siue formis ipsorũ signorum hoc est ostendit nobis quæ si/
gna habent formas humanas: & quæ habent formas aliorũ animalium & ma
net indiuisa. Dicit quod quædam signa dicunt rationalia. s. illa quorum ima/
gines sunt figurate ad imagines hominum & illa sunt gemini uirgo aquarius li/
bra & medietas prima sagittarii. & ista dicuntur habentia pulchras uoces. Et
uirtus eorum est maior cũ fuerint in oriente. Et quædam ex signis dicuntur ha/
bentia alas. s. gemini uirgo & piscis. Quædam ex eis dicuntur quadrupedia. s.
sagittarius leo aries taurus & capricornus. Et eorum quædam sunt domestica.
s. illa quæ sunt figurata secundũ figuras animalium domesticorum. Et hæc sunt
aries taurus & capricornus. Et eorum uirtus magis apparet cum fuerint in me/
ridie. Virtus autem uirginis capricorni & aquarii magis apparet cum fuerint
in septentrione. Et quædam ex signis uidentur uitiosa & turpia & tortuosa. s.
aries taurus cancer scorpius & piscis. & uirtus eorum magis apparet in occidẽ
te. Quædam uero sunt sterilia. s. gemini leo uirgo. Et q̃dam dicuntnr habentia
paucos filios. s. aries taurus libra sagittarius capricornus & aquarius. Et q̃dam
ex his signis sunt multum luxuriosa. s. aries & taurus leo & capricornus. Et quæ
dã dicuntur multum filiorum scilicet cancer scorpius & piscis. Et quædam ex
his signis dicuntur habentia dimidiam uocem: illa scilicet q̃ habent uocem aĩa/
lium balantium rugientium & mugientium: ut aries taurus leo capricornus &
ultima pars sagittarii. Quædam ex signis dicuntur carentia omnino uoce. s. illa
q̃ figurantur secũdũ imagines animaliũ carentiũ uoce: ut cancer scorpio & pi/
scis. Haly abenragel breuiter expedit se de formis signorum dicens. Signorum
alia sunt in forma hominũ. Alia in forma bestiarum. Alia in forma bestinglorꝫ
Alia in forma reptiliũ. Quæ sunt in forma humana sunt gemini libra aquariꝰ
uirgo. In forma bestiarum aries taurus capricornus & sagittarius. In forma be
stinglorũ idest animalium rapatium leo. In forma reptilium cancer & scor/
pio & piscis.

TVNVMQVODQVE SIGNORVM HABET PRO
PRIAM SIGNIFICATIONEM. Prius auctor determinauit
de figuris signorum. In ista parte ostendit nobis quid habẽt signa
ex membris hominũ & ex regionibus & ex planetis. Et potest diui/
di in duas partes: quoniam in prima parte facit quod dictum est. In secunda de
terminat de doloribus planetarum in signis. Secunda incipit ibi. Et siquidẽ pla
netæ significauerint dolorem: Prima potest diuidi in. xii. partes secundũ ꝙ. xii.
sunt signa. Clarũ est quod dicit in littera excepto ꝙ nomina regionũ nõ sunt
nobis nota. Notãdũ est hic quod Ptolomeus diuidit totã terram habitabilem

in quattuor partes.Et secũdũ diuisionem Ptolomei imaginari potest una linea transiens ab oriente in occidentem per mediũ habitationis ita quod ista linea diuidat partem meridionalem a septentrionali .Et dicit haly ꝙ ista linea distat ab equinoctiali per.xxxvi.gradus .& secũdũ hanc diuisionem distat ab ultima hab.tatiõe in septentrione per.xxx.gradus uel circa ita quod tota latitudo contineat.lxvi.grad⁹.Et tanta est distantia equinoctialis usq; ad circulũ: immo est lxvi.gradus.xxvi.minuta: &.xxx.z.Ideo dicit haly uel circa.Et dicit quod in fine istius linee uersus occidentem est passagiũ herculis. & hoc est unde transitur in hispaniam & est mare ibi strictũ quod existens in uno littore potest uidere existẽtẽ in alio .Et sũt ibi tres insule q̃rũ unã uidẽt trãseũtes in hispaniam per terram occidentis .Et stat in ea ydolũ tenens in manu claues ad demonstrandũ ꝙ ultra locum illũ nõ sit habitatio .Et in qualibet duarum aliarum insularum stat ydolũ secundũ eũdẽ modũ .Et in parte orientali in fine linee ꝑdicte stant ydola eodem modo tenentia claues & demonstrantia quod nõ sit ultra illum locum habitatio uersus orientẽ.Dicit Haly ꝙ Hercules posuit ista ydola in signũ ꝙ ipse acquisiuerat totũ mundũ .Longitudo linee predicte sc̃d̃m ꝙ dicit Haly est.clxxx . graduũ.His uisis ſm sentẽtiã Ptolomei imaginet̃ ista linea diuidi p medium ita quod remaneant.lxxxx.gradus uersus orientẽ:& alii.lxxxx. uersus occidentẽ .Et imaginet̃ transire una linea per polos mundi per mediũ diuisionis linee supradicte ita uidelicet ꝙ transeat per mediũ terre habitabilis sc̃d̃m latitudinem Prima autẽ linea dicebatur transire p mediũ terre habitabilis ſm longitudinẽ.Patet itaq; ꝙ due linee supradicte quæ diuidũt totã terrã habitabilem in quattuor partes cõiunguntur in loco intersectionis linearum qui est punctus in medio terre habitabilis.Hac diuisione intellecta facile est uidere sñiam.Ptolomei in ꝑtitione signoꝝ & terrarũ.Dicit itaq;.Ptolome⁹ ꝙ hæc tria signa aries leo & sagittarius quæ faciũt primã triplicitatẽ pertinẽt ad quartã partem terre habitabilis q̃ est inter septentrionẽ & occidens .& illã quartã gubernat Iupiter eo ꝙ est septentrionalis & mars habet perticipationem cũ eo:quia pertinet ad ꝑtem occidentalẽ.Et tria signa triplicitatis secũde.s.taurus uirgo capricornus ꝑtinent ad ꝑtem quæ est inter meridiem & oriens & gubernat ipsam uenus:quia est meridionalis.& habet ꝑticipationẽ cũ ea saturnus qm̃ ad ꝑtem orientalẽ ꝑtinet .Et tria signa triplicitatis tertie .s.gemini libra & aquari⁹ pertinent ad partẽ quæ est inter oriens & septentrionẽ & gubernat ipsam saturnus eo ꝙ pertinet ad oriens & habet participationem cũ eo Iupiter eo ꝙ pertinet ad septentrionẽ Et tria signa triplicitatis quarte.s.cancer scorpio & piscis pertinent ad partem q̃ est inter meridiem & occidens .& gubernat ipsam mars:quia pertinet ad occidens.& habet participationẽ cũ eo uenus.Ex predictis poterit q̃libet coniecturare ad quod signũ pertineat q̃libet terra.Sciet enim per longitudinẽ & latitudinẽ regionis de qua q̃rta sit .Verbi gratia : oĩs terra cui⁹ latitudo est maior.xxx

vi.gradib⁹.& longitudo eius ab occidente minus.lxxxx gradibus fuerit est de q̄rta septentrionali occidentali & sic de aliis suo modo.Cognita igit᷑ quarta in qua est terra tua scis quod unũ signũ ex tribus signis triplicitatis illius quarte re/spicit illã terram & poteris scire quod ex illis tribus respiciat eam p mores & cõsuetudines hoĩum habitãtiũ in ea.Verbi gratia:scis ꝙ terra xp̃ianoꝝ est in parte septentrionali occidentali scio quod aries leo & sagittarius dominantur sup ipsã.Et si ueli scire supra q̃ꝫ partẽ ei⁹ dñant᷑ ꝙlibet istoꝝ signorũ respicio ad mores & cõditiões hominũ cũ q̄bus signis magis cõcordant.Constat autem ꝙ romani sunt famosiores & nobiliores istius quarte & ideo cõuenit ut attribuatur eis signũ nobilius inter hæc tria.& hoc est leo domus solis constat etiã ꝙ almani sunt homines iracũdi & furiosi de natura martis:ideo conuenit ut attribuat᷑ eis aries domus martis.Consistat etiã ꝙ hispani sunt boni milites exercitii magni in armis:ido cõuenit ut attribuat᷑ eis sagittarius quod est signũ militiarũ & bellorum.Et hanc partitionẽ ponit Ptolomeus in littera in secunda pte quadripartiti.Dicit enim sic & prouincie cũ ariete concordãtes sunt terra britãnie & terra de salacia.Credo ꝙ deberet dici de sclauia & germania.Et q̄ concordãt cũ leõe sũt Italia:gallia:apulia & cecilia.Et Haly dicit ibi ꝙ hi sunt termini rome.Et q̄ cõcordãt cũ sagittario sunt terre de turcia calciata & hispania De ptitõe alioꝝ signoꝝ cũ aliis terris paꝝ curo.Quia nec noĩa eaꝝ nec cõditiões hominũ sũt mihi nota nec faceret mihi aliquã utilitatẽ hoc scire.Si q̄s aũt cognoscat eas & uoluerit in eis morari applicet ẜm modũ dictũ in tribus signis predictis.Dicit abrahã auenezre ꝙ primũ clyma est capricorni & aquarii & gubernator eius est saturnus.Secũdũ clyma ẽ sagittarii & piscis & gubernator ei⁹ ẽ Iupiter.Tertiũ clyma est scorpii & arietis & gubernator eius ẽ mars.Quartũ ẽ leõis & gubernator eius ẽ sol.Quintũ clima ẽ tauri & libræ & eius gubernatorẽ uenus.Sextũ ẽ geminorũ & uirginis & eius gubernator mercurius.Septimũ ẽ cancri & gubernat illud luna.Abrahã auenezre ponit cõditiones nascentiũ sub quolibet signo & ẽ sententia sua ista.Qui natus fuerit sub prima facie arietis erit ruffus & sim⁹:uẽter eius erit pu⁹ & stric⁹ carne extenuat⁹:habebitq; supra pedẽ sinistrũ signũ & in cubito man⁹ sinistre:& amici ei⁹ erũt plures & ipse odiet malũ.q uero natus fuerit sub secũda facie inerit nigredo pulchritudini faciei cõiũcta corp⁹ eius tẽpatũ p̄ceps in irã aĩo occultãs uolũtatẽ malã:estq; alti cordis:inimici eius plures erũt.Qui natus fuerit sub tertia facie eius erit ruffus color ei⁹ & croce⁹ ẽ erit solitari⁹:Qui nat⁹ fuerit sb̄ p̄ma facie tauri erit breuis staturc:sui oculi magni:labia spissa & habebit signũ i collo.& ẽ corde festinus:amici ei⁹ plures:& manerieb⁹ delitiaꝝ delectabit᷑ ip̄e.Nat⁹ aũt sb̄ facie ei⁹ scd̄a:habebit faciẽ rotũdã:uẽtrẽ latũ oculos pulchros & ei⁹ aĩa uolũtaria resq; cito ppẽdet:& circa spatulas pilosus existet.& habebit signũ i lũbis.Et q nat⁹ fuerit sb̄ t̄tia facie pulchri coloris existet pulchreq; faciei & habebit signũ i oculo

ſiniſtro:uirq; laborioſus erit nec in mulieribus fortunatꝰ exiſtet. Qui autem na
tus fuerit ſub fine huius ſigni erit carens teſticulis naturaliter & ſine uel hermo
froditus. Qui natus fuerit ſub prima facie geminorũ erit pulchri corporis & de
centis & oculorũ & pilorum habebit ſignũ in capite uel in oculis. Viſus eiꝰ acu
tus minime eſt iracundus eritq; laborator & cũ mulieribus minime fortunatus
exiſtet. Et qui natus fuerit ſub ſecunda facie erit breuis ſtature & niger & ſuper
eius cubitum ſignũ nigredinis: eiuſq; uerba pulchra & dulcia. Natꝰ ſub tertia fa
cie nimium habebit oculos paruos: eritq; uir ſuſpicator & leuis: & loquet̃ uer-
ba irrationabilia: erit mendax. Qui natus fuerit ſub prima facie cancri erit cor
pore & pilis decens: ſupercilia eius erunt ſtricta nareſq; longe & ſpatule late. &
habebit ſignũ in cubito dextro aut eius brachio: & anima eins bona amici eiꝰ
plures eritq; ſciens & ingenioſus. Qui natus fuerir ſub ſecũda facie: erit color eiꝰ
rubeus breuiſq; ſtature: carens barba & habebit ſignum in oculis. Qui ſub ter-
tia facie natus fuerit erit craſſus breuiſq; ſtature & habebit multitudinẽ pilorũ
in ſupciliis. Qui natus fuerit ſub prima facie leonis erit pulcher corpore: & facie
& color uultus eius erit rubeus albo commixtus: oculi eius cõmixti: pectus re-
ctum: & crura ſua patientur morbũ in parte ſuperiori: & erit cognitus inter gen
tes & ſimplex imixtuſq; cõſortio regũ. Qui natꝰ fuerit ſub ſecũda facie erit pul-
cher: pectus eius erit latum: teſticuli & crura gracilia eritq; honoratus inrer fami
liam eius ac alti cordis. Natus autem ſub tertia facie erit aliquantulũ breuis ſta
ture eritq; color eius albus roſeo permixtus eius uox uehemens amans mu-
lieres: & habebit plenitudinem amicorum & morbos plures ſuſtinebit. Qui
natus fuerit ſub prima facie uirginis erit decentis ſtature erit corpus eiꝰ erectum
& pulchrum & erit ſciens & acutus: eius capilli criſpi: & erit diligens iuſticiam
eius uox uehemens: ſterilis exiſtet: anima eius bona: facies pulchra: eritq; ſcriba
& bene doctus. Qui autem natus fuerit ſub ſecunda facie erit pulchre apparen
tie: oculi eius parui: naſus eius pulcher: eritq; diſciplinabilis & ſimplex preuo-
lũtariꝰ corde diliget laudari. Natꝰ ſub tertia facie erit pulcher aſpectu ꝑcep ibilis
diſcipline: ueriſ ſeſus ac ſimplex & ſapiẽs. Qui natꝰ fuerit ſb̃ ꝑma facie: libre erit
pulcher facie i eiꝰ capite uulnera inerũt: eritq; laborator & ſimplex ac diſciplina
bilis. Natꝰ ſub ſecunda facie erit pulchri uultus & inerit ei impedimentũ in ocu
lis eſtq; corde preuoluntariꝰ. Natꝰ ſub tertia facie erit pulcher & erit cognitus
& honoratus inter gentes ipſiꝰ. Et qui fu r t natus ſub fine ſigni huius erit nul-
lius ſexꝰ aut utriuſq;. Qui fuerit natꝰ ſub prima facie ſcorpionis parũ pulcher
exiſtet: & habebit ſignum in capite: & pectus eius erit latũ. Et habebit ſignum
in pede ſiniſtro uel in manu dextra eſtq; homo caſtigationis bonaq; diſcretiõe
p enus ac in loquela feſtinus. Natus ſub ſecunda facie caput eiꝰ erit magnum:
exiſtetq; modice pulcre figure. & habebit ſignum in genu & dorſo: & erit ho
m diſcipline uerba ſua multiplcans. Qui natꝰ fuerit ſub tertia facie erit breuis

stature oculi ei⁹ cōtorti appetēs comedere amās mulieres. Qui aūt natus fu/erit sub fine huius signi aut erit nulli⁹ aut utriusq̧ sexus. Qui natus fuerit sub p̄ma facie sagittarii erit pulchre speciei: decorus aspectu recte stature: diligēs bonum regib⁹ ac magnatibus se cōmiscēs. Nat⁹ sub secūda facie corpus habebit cōdecēs facies tamē ei⁹ crocea supcilia cōpressa & habebit signum in pectore. Natus sub tertia facie erit longus: pulcher facie: oculi eius ut murilegi: pect⁹ latū: & habebit signū in sinistro crure. Qui sub prima facie capricorni nat⁹ fuerit erit corpus suū condecēs: pectus latū: & habebit signū nigrū in cubito erit astutus disciplinabilis simplex & preuoluntarius Nat⁹ sub secūda erit pulcher habebit nares lōgas: oculi ei⁹ pulchri uoluntas eius mala & iracundus: ē hō scientie. Nat⁹ sub tertia facie erit pulcher corpore: eius tamen facies citrina et in eius brachio sinistro erit nota uel in ipsius genu: festinus in iram: despiciens malū uel pugnās pro malo: diligēs mulieres: homo discipline diligēsq̧ sodales Qui autem natus fuerit in fine huius signi erit fili⁹ adulterin⁹ & omnino huic inest signo minime in mulierum natiuitatibus ualere. Qui autem natus fuerit sub prima facie aquarii erit corpore & facie formosus: & habebit in pectore aut pede sinistro signū: eritq̧ homo disciplinabilis & sodales diligens. Natus sub secunda facie erit longus: facies eius erit rubea: & signū habebit in dorso & sub eius cubito eritq̧ omnibus diebus suis in dolore: Nat⁹ sub tertia facie corpore pulcher: statura breuis: facie roseus: & habebit signū sub cubitis: & erit mulieꝝ amator. Et qui sub fine huius signi natus fuerit diuersificatus erit in eius figura atq̧ in omnibus suis operibus. Qui autem sub prima facie piscium originem traxerit: corpus eius erit album: & facies similiter: pectus ei⁹ latum: barba pulchra: frons preclara: oculi eius magis nigri q̄ albi. Et forte aliquod membrum sibi deficiet diliget dormire: eritq̧ gulosus & ebriosus: & habebit signū sub cubito uel in pede. Natus uero sub secunda facie erit breuis stature: decorus aspectu: barba nigra pilosus: & erit ambulans in duritia cum filiis hominū. Natus sub tertia facie piscium erit aspectu preclar⁹: oculi eius pulchri eritq̧ morbosus.

e T SI Q. VIDEM PLANETE. Prius auctor ostendit qualiter signa respiciunt membra humani corporis. In ista parte ostendit nobis qualiter planetæ respiciūt membra corporis humani in ipsis signis. Et potest h̄ pars diuidi in .xii. partes secūdum .xii. signa ubi partes incipiunt patet. Prima pars diuidi potest in duas quoniam primo proponit. Secundo prosequitur ibi: in ariete Dicit primo q̄ si aliquis planeta significauerit aliquam infirmitatem siue debilitatem in corpore humano habebit ī quolibet signo membrum proprium in qno erit illa infirmitas. Et quia ita est conuenit tractare de doloribus planetarū in signis. Et incipit ab ariete p̄cedendo secundum successionem signorum & planetarum. Quod dicit au/

ctor planum est in littera. Ad euidentiam unius partis pono unum exemplū. Pono ꝙ in aliqua natiuitate saturnus significauerit nato debilitatem alicuius membri & sit saturnus in ariete. Dico ꝙ illa debilitas uel infirmitas erit in pectore. Et si saturnꝰ sit in tauro erit illa infirmitas in uentre & sic intelligas de ceteris signis. Pono etiam ꝙ mars in natiuitate intelligas de reuolutione annorum natiuitatis significauerit uulnerationem & sit mars in ariete erit uulnꝰ in capite. Si in tauro erit uulnꝰ in collo: & sic de ceteris signis & planetis intelligas Ptolomeus uult ꝙ membra in quibus cadunt morbi & cetera impedimenta accipiuntur a figura cœli in hora natiuitatis uel reuolutionis. Dicit enim in lxxiiii. propositione centiloquii cum fuerit mars in ascendente alicuius natiuitatis erit circatrix in facie uel capite nati. Dicit enim Haly ꝙ caput ē ascēdētis & ſm hoc collū ē secūde domꝰ. brachia tertie domꝰ & sic ſm ordinem domoꝝ secūdū ꝙ dictū fuit de signis. De hac materia diffusiꝰ loqꝛ domino cōcedēte in .c. sexte domus.

SVNTQVOQVE IN VNO QVOQVE SIGNO

In ista parte auctor determinat de quibusdam specialibꝰ proprietatibus planetarum quæ sunt in diuersis gradibus circuli signorum & sunt sex. sunt enim ibi quidam gradus masculini & quidam fœminini. Et sunt ibi quidam gradus lucidi & quidam tenebrosi. Etiam sūt ibi quidam gradus qui dicuntur putei. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntꝛ azemena. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur augmentantes fortunā. Et sunt ibi quidam gradꝰ qui dicuntur consortes. Et secundum hoc ista pars potest diuidi in sex partes: quoniam in prima parte enumerat gradus masculinos & fœmininos. In secunda parte enumerat gradus lucidos & tenebrosos & fumosos. In tertia parte enumerat gradus qui dicuntur putei. In quarta parte enumerat gradus qui dicuntur azemana. In quinta parte enumerat gradus qui dicūtur augmentantes fortunam & gradꝰ sublimitatis. In sexta parte enumerat gradus qui dicuntur consortes. Prima pars incipit in principio secunda incipit ibi & in unoquoqꝫ horum signorum tertia incipit ibi: & in signis sunt gradus quarta ibi: & sunt in signis quidam gradꝰ quinta ibi: & in circulo sexta ibi & omnes duo gradus. Prima pars potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte incipit enumerare gradus masculinos & fœmininos litteraliter in secunda parte ponit tabulam de eis. Quod dicit patet in littera. Postea dicit ꝙ sūt qdā gradꝰ q dicūtꝛ lucidi & qdā tenebrosi & qdā fumosi & qdā q uocātur uacui & incipit prio eos enūerare & deide pōit de eis tabulā & patet pᵒ ea dicit ꝙ sūt in circulo quidā gradus qui dicūtꝛ putei. & enūerat illos oēs in littera & quidam libri habent tabulam de eis factam. Deinde dicit ꝙ in signis sunt quidam gradus qui dicuntur azemena. Et dicit ꝙ azemena est quedam de

bilitatio corporalis ut est cecitas uel surditas uel aliquid talium uel amisso mē/ bri. Iuxta quod notandum ꝙ dicit Haly Abenragel in primo capitulo do/ mus sexte libri sui de natiuitatibꝰ. Quando pars azemena fuerit in partitione ascendentis & luna iuncta cum ea uel dominꝰ ascendentis significat ꝙ aze mena erit in illo membro nati quod cadit in partitione illiꝰ signi. Notan/ dum est etiam ꝙ si sol in natiuitate aliciuꝰ fuerit in gradu azemena erit debili/ tatio in oculo dextro si luna erit in sinistro. Postea dicit ꝙ sunt quidam gradꝰ in circulo qui dicuntur augmentantes fortunam & enumerat eos in littera. Iu xta quam partem notandum est quod Haly dicit in cōmento. 22ꝰ. propositio nis prime partis quadripartiti scire te conuenit ꝙ gradus augmentantes fortu/ nam sunt gradꝰ exaltationis solis & planetarum fortunarum. sicut. xviiii. arie tis. iii. tauri. xv. cancri. xxvii. piscium. Similiter sunt illi in quibꝰ adiunguntur ter mini fortunarum: sicut. xiii. sagittarii & . xiii . piscium. & sunt etiam gradꝰ ter minorum fortunarum. Et gradꝰ in quibꝰ sunt stelle fixe de natura fortunaꝝ Et econtrario in quibꝰ sunt stelle de natura infortunarum. Et postea dicit ꝙ omnes . xx. gradus qui sunt eiusdem longitudinis a capitibus signorum mobi lium sunt eiusdem fortitudinis. Et dicuntur consortes sicut. xx. gradus capri corni. & . x. gradus sagittarii. Isti. n. duo gradꝰ eq̄liter distāt a capite capricorni & . xx. libre. & . x. uirginis eq̄lit̄ distāt a capite libre. Et. xx. cācri & . x. gēinoꝝ eq̄ liter distant a principio cancri. & . xx. gradus arietis . & . x . piscium equaliter di stant a principio arietis Ptolomeus dicit. ccxxviiii. propositione prime partis Astrologi ceteri multum locuti fuerunt de gradibus & diuiserunt eos in gradꝰ lucentes lubricos & fumosos. Et sunt ex eis azemana: & sunt ex eis putei. Et lo cuti fuerunt de aliis multis sicut inuenies per multos libros astronomie . Et si hoc inuenerunt experientia bonum est ꝙ operis per hoc. Et forsitan si eis acci dit ꝙ aliquis planeta uel stella fuit in gradu uel eiꝰ radiꝰ & fecerit fortunam crediderunt ꝙ gradꝰ hoc fecerit. Et si quidem ita est conuenit ut te mutes de uno gradu in alium. Et hic finem imponamꝰ nostre rationi. Videtur per istam litteram ꝙ Ptolomeꝰ non multum approbat gradꝰ augmentantes fortunā & cetera. Dicit enim si ita est conuenit ut te mutes de uno gradu in alium. gradꝰ enim dicuntur lucidi uel tenebrosi propter stellas fixas ibi existētes. Et uult Ha ly secundum ꝙ preallegatum fuit ꝙ gradꝰ dicuntur augmentantes fortunam in quibus sunt stelle de natura fortunarum. Constat autem ꝙ stelle fixe mu/ tant loca sua respectu zodiaci none spære. Ex illa littera Ptolomei po/ test trahi ꝙ iudicia debent fieri secundum nonam spæram & non secundum octauam. Ex quo enim uult ꝙ istos gradus oportet mutare: consequens est ꝙ gradus secūdū quos debēt fieri iudicia non mutantur. Albūazar i itroductorio suo pōit istos gradꝰ . s. masculios l' fœminios lucidos & tenebrosos & cetera. Et

dicit ibi si planeta in natiuitate uel interrogatione masculi fuerit in gradu masculino uel in natiuitate fœminine uel interrogatõe in gradu fœminino erit cuius significatio fortior. De gradibus lucidis tenebrosis & fumosis dicit si ceciderit planeta in gradu lucido erit eius significatio fortior in significatiõe honorum & significat pulchritudinem. Et si ceciderit in gradu tenebroso significat duritiem & tarditatem & horribilem rem & tenebrosam & malam. Et cum ceciderit in gradu fusco uel umbroso uel fumoso uel in gradu uacuo significat modicum horribile. Et si ceciderit planeta in gradu putei abibit eius pulchritudo & aspectus & debilitatur in significatione sua. Fortune nanq; cum ceciderint in eos debilitatur in significatione earum. Mali uero cum ceciderit in eos debilitatur significatio eorum. Et fortassis significabit fortunam accidentalem propter debilitatem eorum super malum. De gradibus augmentantibus fortunam dicit antiqui putauerunt ꝙ in circulo erunt gradus augentes fortunam & dixerunt ꝙ planetæ cum non fuerint in locis significantib⁹ fortunam nati & fuerit luna uel pars fortune in his gradibus aut fuerint ipsi gradus ascendentes augẽt fortunam nati. Et si planetæ significauerint sibi casum. Isti gradus mouent eum in sublimationem per aliquam quantitatem quodã motu. De gradibus sublimitatis dicit. Quidam dixerunt ꝙ cum ascendens fuerit aliquis istorum graduum aut fuerit sol in natiuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdam eorum & fuerit in loco optimo in figura. Et cum hoc significauerint planetæ radicis natiuitatis fortunam perducet natum ad sublimitatem & sedem nobilitatis & dominabitur terris & ciuitatibus & possidebit diuitias multas.

TQ. VIA AVXILIANTE DEO. Pri⁹ auctor determinauit de esse circuli signorum essentiali. Hic daterminat de esse accidentali ipsi⁹. Et diuiditur in duas partes: quoniam primo continuat dicta dicendis. Secundo prosequitur ibi: nam circulus signorum. Et illa diuiditur in duas partes: quoniam primo determinat de diuisione accidentali circuli signorum. Secundo determinat de proprietatib⁹ & significationibus consequentib⁹ ipsam diuisionem & incipit ibi: quarta autem pars quæ ẽ ab ascendente. Et illa diuiditur in duas partes quoniam primo ponit proprietates & significationes quartarum. Secundo ponit significationes singularũ domorum & illa incipit ibi: & una queq; domorum. Primo dicit postq̃ cõpleuit esse essentiale circuli signorum nunc uult tractare de esse accidentali ipsius. Postea dicit ꝙ circul⁹ figuratur qualibet hora tali figura quæ diuiditur ĩ quattuot partes quas diuidit circul⁹ horizontis & circulus meridian⁹. Et quælibet istarum quartarum diuiditur in tres partes equales secundum ascensionẽ signi ascendentis in circulo directo. Et hoc modo diuiditur tot⁹ circul⁹ in .xii partes quæ uocantur turres uel dom⁹: cuius expositio ẽ in canonib⁹ tabulaꝝ

Intelligendi sunt duo circuli magni transeuntes per polos mundi quorũ un⁹ est circul⁹ meridianus :& alter circulus transiens per punctum zodiaci qui est in contactu horizontis orientalis & per punctum oppositum scilicet qui ẽ in contactu horizontis occidentalis interiecans circulum meridianum sup polos mundi. Isti duo circuli diuidunt totum coelum in quattuor partes quæ quãdoq; inter se sunt equales quandoq; inequales: ut plurimum tamen sunt ineq̃les. Si enim principium arietis uel principium libre fuerit in ascendente. Iste quarte sunt equales in omnib⁹ autem aliis dispositionibus sunt inequales. Postea intelligatur portio circuli equinoctialis intercepta inter circulum meridianum & circulum transeuntem per initium ascendentis diuidi in tres partes eq̃les. Similiter alia portio circuli equinoctialis quæ ẽ ab ascendente usq; ad inferiorem partem circuli meridiani scilicet ad angulum terre intelligatur diuidi ĩ tres partes eq̃les. Deĩde imaginẽt᷑ circuli magni trãseũtes p̱ diuisiões p̄dictas et per polos mũdi. tũc portio zodiaci intercepta int̃ quoslibet duos circulos proximos est una dom⁹. Hæc ẽ positio Ptolomei & ista tenetur communiter. Est etiam alia imaginatio de domibus quam tenet abrahã auenezre. Et imaginat᷑ transire circulos per diuisiones equinoctialis et per interfectioné circuli meridiani & horizontis in parte septentrionis. Ista uia cõmuniter non tenetur ideo non curo eam multum explanare. Inuenire autem principia .xii. domorum p̱ astrolabium non est difficile: imo leue. cuius doctrinam hic interponere eẽt lõgum & superfluum cum in canonibus astrolabii fuerit posita sufficienter: Qui autem uoluerit domos equare per tabulas in canonib⁹ tabularum primi mobili & doctrinam completam inueniet. Deinde dicit auctor principiũ huius diuisionis est ascendens cuius initium est in puncto hemesperii ex parte orientis. Deinde sequitur secunda domus deinde tertia & sic usq; ad duodecimam

Q VARTA AVTEM PARS. Hic auctor ponit proprietates & significationes circuli signorum consequentes diuisionem eius accidentalem. Et dicit q̄ quarta pars circuli quæ est ab ascendente usq; ad medium coeli scilicet .xii. domus .xi. & .x. dicit quarta orientalis masculina adueniens. Et significat initiũ uite & uocatur puerilis sanguinea. Et alia quarta est a medio coeli usq; gradum occidentis scilicet .viiii. viii. & .vii. dom⁹ dicitur meridiana foeminina recedẽs a nobis et significat mediũ etatem quæ uocatur perfectio iuuentutis. & uocat᷑ estiualis & colerica. Tertia quarta quæ ẽ a gradu occidentis usq; ad angulum terre scilicet .vi. v. & .iiii. dom⁹ est occidẽtalis masculina accedẽs ad nos & significat finem uite & uocatur autumnalis melancolica & ẽ mediocris etatis quarta pars quæ est ab angulo terre usq; ad ascendens scilicet tertia secũda & p̃ria dom⁹ est septentrionalis foeminina recedens a nobis & significat quod accidit homini post mortem ei⁹ quantum ad memoriam hominum scilicet utrum

dicatur de ipso bonum uel malum. Et hæc pars uocatur senilis flegmatica de‐fectiua & hyemalis. Et est recte comparatio quá auctor ponit hic sicut illa quá posuit in diuisione essentiali circuli. excepto quod addit hic ꝙ significant ini‐tium & medium & finem uite & quid accidat homini post mortem ei⁹. Po‐stea dicit ꝙ tota illa medietas quæ est a medio cœli eundo per ascendens usqꝫ ad quartam domum uocatur medietas ascendens. Et alia medietas quæ est a quarta domo eundo per gradum occidentis usqꝫ ad medium cœli uocat̃ ascẽ‐dens. Et tota medietas quæ est super terram uocatur dextra. & illa quæ est sub terra uocatur sinistra. Deinde dicit ꝙ prima dom⁹ & .iiii. & .vii. & .xi. uocant̃ anguli. Et .ii. v. viii. & .xi. uocantur succedẽtes angulis. iii. autem. vi. viiii. & .xii. uocantur cadentes ab angulis. Deinde addit quoddam notabile & dicit cum planeta fuerit in angulo uel in succedente dicitur proficere & si fuerit in cadẽ‐tibus dicitur deficere.

e T VNAQVEQVE ISTARVM DOMORVM. Hic auctor ponit significationes proprias cuiuslibet .xii. domorum. Et tota ista pars potest diuidi in quattuor: quoniá in prima parte po‐nit significationes .xii. domorum quantum ad esse hominum. In se‐cunda parte ponit significationes domorum quantum ad colores. In tertia parte ponit quasdam regulas quæ possunt dici amphorismi. In quarta parte docet eligere significatores. Prima incipit in principio. Secunda incipit ibi: si‐gnificant & .xii. dom⁹ colores. Tertia ibi: & dicitur in significatione domoꝝ Quarta ibi: & cum uolueris scire planetam dominatorem rei. Prima pars po‐test diuidi in duodecim partes secundum ꝙ ponit significationes .xii. domoꝝ & ubi incipiunt patebit. Primo dicit ꝙ unaqueqꝫ dom⁹ significat aliquid de esse hominũ. Nam prima dom⁹ quæ incipit ab horizonte orientali quæ uoca‐tur ascendens significat corpora hominũ & uitá: initia omniũ opeꝝ in inter‐rogationib⁹ & locutionib⁹ & rũorib⁹ & ceteris talib⁹. Et significat cogitatio‐nem querentis scilicet quod querens habet in animo & significat principium uite. Et domin⁹ tripli itatis prime dom⁹ primus significat uitá & naturá nati seu interrogãtis & ei⁹ delectatões atqꝫ uolũtates quid diligat uel quid odio ha‐beat & qd boni uel mali accidat ei in initio uite. Et secundus dñs triplicitatis hui⁹ dom⁹ significat uitá & corp⁹ & uirtutẽ siue fortitudinẽ nati & mediũ uite Tertius dñs triplicitatis significat idẽ ꝙ socii & significat ꝑ se finẽ uite. Ex ista littera põt colligi ꝙ si prim⁹ dominus triplicitatis huius domus fuerit fortior aliis duobus erit pría ps uite melior: & sic de aliis duobus intelligas. Circa istá domũ q̃dá sũt notáda. Notádũ ẽ prío de intẽtõe q̃rẽtis qđ dicit Ptolome⁹ in lxxxiiii. ꝓpositõe cẽtiloqi. Locus fortioris significatoris i ascẽdẽte ẽ id qđ ẽ in aío interrogãtis. Ideoqꝫ cũ uolueris scire intẽtionẽ q̃rẽtis uide qs planetaꝝ

habeat plures fortitudines in ascendēte in illa hora quādo uenit ad te animo i terrogandi: & uide in qua domo ex.xii.domibus sit ille planeta & dicas secū/ dū significatōes illius domus in qua fuerit. Verbi gratia. Pono ꝙ ascendēs sit leo & sol habeat plures fortitudines in gradu ascendente. & pono ꝙ sol sit in ii.domo dico ꝙ intētio sua ē petere de substātia sua uel de lucro uel de aliquo consimili. Et si sol fuisset in tertia domo dixissem ꝙ uellet petere aliquid de eē fratris uel fratrū & sic de aliis domibus suo modo & si ueniens ad te tenue/ rit aliquā rē in manu sua uel alio modo eam occultauerit. & si uolueris scire substantiam & naturā illius rei aspice planetā fortiorē in ascēdēte si aspexerit ascēdēs erit illa res de substātia signi ascēdētis. Si nō aspexerit ascēdēs erit de substantia signi in quo est planeta. Si fuerit signū terreū: erit de natura terre uel aliq̄ res quæ nascit̄ de terra. Si fuerit signū aquaticū: erit aliqua res de natura aq̄ uel q̄ nascit̄ aq̄. Si fuerit aereū: erit aliq̄ res de natura aeris. Si fuerit signū igneū erit aliq̄ res q̄ opat̄ p ignē. Et si uolueris scire colorē rei aspice dominū hore & ƀm colorē illi⁹ iudica. De coloribus planetarū dicet̄ postea ubi loquet̄ de na turis planetarum domino concedente. Et si uolueris scire utrū res sit noua uel antiqua aspice lunā: si fuerit super terrā erit noua. si fuerit sub terra erit antiq̄ Et si uolueris scire utrū sit longa uel breuis: aspice dominū termini gradus an guli terre q si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposito au- gis erit breuis. Si in longitudinib⁹ mediis mediocris inter longū & breue. Hæc ē sētētia Ptolomei in.lxxxx.propositione centiloquii. Cū aspexerit significa- tor ascendens & cetera. Dicit Haly Abēragel si aliqs q̄sierit a te de uita sua utrū sit longa uel breuis: aspice dn̄m ascēdētis & lunā. Si fuerint salui ab infortu/ nis significant longā uitā. Et si fuerint cōbusti uel infortunati significāt puā ui tā. Notādū ē circa nutritionē. s. utrū puer sit uital' uel nō. Dicit Haly Abenra gel qn̄ domini triplicitatis luminaris tēporis uult dicere domini triplicitatis si gni in quo ē sol si fuerit natiuitas diurna uel signi lune in natiuitate nocturna fuerint in ascendente uel in.x. domo uel.xi.uel. v.est significatio bone ac le/ uis nutritionis. Et si fuerint in septima significāt malā nutritionē & anxiā atq; laboriosā. Quando grad⁹ ascēdēs & luminare tpis dānati fuerint: significat ꝙ non nutrietur nisi domini triplicitatis fuerint salui & firmi in āgulis. Quā/ do luna fuerit infortunata in ascēdēte: nutritionē nō significat. Quādo luna fuerit in.iiii.domo iūcta corporaliter cū infortuna aut de quarta uel opposi/ tiōe aspicit infortunam significat ꝙ nō nutrietur & mater ei⁹ ē in piculo aut forsitan morietur. Dicit abraham auenezre. Si dominus ascēdētis fuerit com bustus natus non uiuet spacium.viii.dierum. Portata fuit mihi natiuitas uni us pueri cuius ascendens erat uirgo & mercurius fuit in piscibus detrimento suo retrogradus & combustus & ego credidi huic dicto & dixi ꝙ puer non

uiueret per octo dies & mortu⁹ fuit in sexta die. Dicit Haly Aberagel coniun/ctio planetarum humanitatem nō significat: Vult dicere coniunctio plurium planetarum in ascendente nō significat nutritionem. Et ponit ibi unum exemplum notabile. Dicit uocauit me rex nostre ciuitatis & una ex mulieribus peperat filium & fuit ascendens libra. viii. grad⁹ termin⁹ mercurii. & fuerunt in eo Iupiter uenus mars & mercuri⁹ & conuenit ibi una societas astrologorum & quilibet eorum suam opinionem dixit: et ego tacui. Rex dixit mihi quid habes ꝙ nō loqueris: Cui respondi: date mihi terminum trium dierum: quia si fili⁹ uester transierit tertium diem erit de ipso miraculum magnū. Et quando nat⁹ cōpletas habuit. xxiiii. horas posuit se ad loquendū & locut⁹ fuit & fecit signum cū manu & rex multū expauescebat inde. Et dixit possibile esse ꝙ diceret aliquā prophetiam uel aliquod miraculum. Et res iuit ad natū & nos cū eo ad audiendum quid diceret. Et infans dixit: ego sū nat⁹ infortunat⁹ & nat⁹ sū ad iudicandum amissionē regni & destructionem gentis almanam. Hinc statim cecidit nat⁹ & mortu⁹ est. De his qui moriuntur anteq̄ recipiunt cibum dicit Ptolome⁹ in quadripartito generaliter dico ꝙ q̄n aliqd luminare fuerit in aliquo angulorum & fuerit similiter aliqua infortuna participationem habēs cum eo in longitudine quæ sit cum eo gradu per gradum uel ipsum aspiciēs in figura duorum laterum equalium. Nec habuerit cum eo fortuna participationem de figura. Et dispositor luminarium loci inuent⁹ fuerit in locis planetarum infortunarum nat⁹ ille non recipiet cibum & morietur hora qua nascet̄. Dicit abrahā cū fuerit cauda draconis in ascendente natiuitatis nat⁹ ille erit cecus & secundum distātiā ei⁹ a gradu ascendentis erūt āni. Verbi gratia: si fuerit in. x. gradu ab ascendēte cecabitur in. x. āno. Electiones hui⁹ dom⁹ sūt inceptōnes reg̃ sicut incipere edificare uel aliquid consimile. Dicit hyspalensis in electionib⁹ prime dom⁹. Si sciueris natiuitatem alicui⁹ caueas in electione sua ne ponas signum in ascendente in quo fuit infortuna in sua natiuitate. Si autem ignoraueris natiuitatem elige secundū naturam rei pro q̄ fit electio uerbi gratia si fit electio pro incipiendo scribere aliquē librum fortificet̄ mercuri⁹. Si ꝓ eundo ad bellū fortificet̄ mars. Si pro edificando ponatur signum fixū in ascēdente. Dicit idē hyspalēsis uolēs horam sanguinis minuendi eligere fac ut sit luna in trino uel sextili aspectu martis. & caue ne sit coniuncta cum eo corporaliter uel in quarto uel in opposito eius. Et fac ut sit luna in signo humoris minuēdi.

SECVNDA DOMVS. Hic auctor ponit significatiōes secunde dom⁹. Et dicit ꝙ secūda domus significat substātiā & uictū & auxiliatores & ministros & significat finē iuuētutis & Anduzgā dixit uide qs ex trib⁹ dn̄is triplicitatis dom⁹ ıbe sit fortior i se, i. i loco in

quo ē in figura & hñt facies significatorē substātie. Qui si fuerit in decia domo habebit substantiā a rege. Et si fuerit in domo fiducie idest in undecima erit melius. Alia littera habet si fuerit in domo fidei erit magis. Credo quod prima littera sit uera. Domus enim fiducie est domus substantie regis. Et primus dominus triplicitatis dat substantiā in principio uite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in principio uite secundus dat substantiam in medio uite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in medio uite tertius dat substantiam in fine uite qui si fuerit fortunatus natus erit diues in fine uite. Et similiter intellige de infortuniis eorum idest si aliquis eorum fuerit infortunatus amittet natus substantiam in illa parte uite quæ ei attribuit. Dicit hyspalensis in canonibus huius domus considera utrum dominus secunde domus sit in ascendēte uel dat uim suā domino ascendentis & non sit in domo lapsa si sic habebit lucrum sine labore Et si econtra fuerit fit econuerso. Et si Iupiter fuerit in natali angularis uel sit in suo honore uel habeat uim in ascēdēte ul' consideret partē fortune: uel sit dominus domus solis in natali diei: uel dominus domus lune in natali noctis: uel sit dominus hore non deerit nato census in uita sua: quia hic idest Iupiter est dominus substantie. Si uero dominus ascendentis aspiciat dominum substantie uel suam domum uel partem fortune aspectu inimicitie destruet substantiam manu sua propria. Si dominus ascendentis fuerit in secunda domo in fortunatus dabit proprio uelle substantiam suam. Si uero sit ibi planeta infortunatus qui non sit dominus ascendentis capietur ab ipso ui siue furto. Si capricornus sit ascendens nat⁹ erit cupidus & auarus: quia dominus ascendentis & dominus secunde sunt idem scilicet saturn⁹. Dicit Ptolomeus in canonib⁹ hui⁹ dom⁹ res pertinentes ad lucra substantiæ quomodo erit conuenit nobis perquirere a parte fortune solummodo quam scimus semper per id quod est inter solem & lunā & proiicitur ab ascendente in nascentibus de die & in nascentibus de nocte Iuxta quod notandum est qđ pars fortune secundum Ptolomeum proiicitur hoc modo subtrahatur uerus locus solis a uero loco lune & quod remanserit cōputatur a gradu ascendentis & ubi numerus finitur ibi est pars fortune hoc modo iubet Ptolome⁹ semper facere siue fuerit in die siue in nocte. De hoc prolixi⁹ dicetur deo concedente in expositione quinte differentie ibi enim habet locum Postea dicit Ptolomeus iudicium hui⁹ est isti⁹ maneriei. Volo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi Haly quod regula per quam scimus nati diuitias est accipere planetas gubernantes locum partis fortune & prepones illū qui habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolome⁹ & quando gubernatores partis fortune fortes & potentes fuerint erit nat⁹ magnarum diuitiarum maxime si duo luminaria testificabuntur ibi testimonio concordato id est aspectu trino uel sextili Ptolome⁹ scias quod saturnus significat quod diuitie nati

erunt ex parte mulierum aut pro labore terre aut per maria. Et Iupiter signifi-
cat quod diuitie erunt pro senescalia uel pro donis bonorum & religiosorum
Et mars significat quod diuitie erunt producendo milites aut gubernando ho
mines armorum. Et uenus significat quod diuitie erunt pro donis amicorũ &
mulierum. Et mercurius significat quod diuitie erunt pro scientiis & mercimo
niis. Dicit Haly abenragel debemus in hoc primit⁹ inspicere ad stellas fixas quæ
sunt prime in secũde magnitudinis. Et si aliquam earum inuenerimus in gradu
ascendentis uel in gradu decime domus aut in gradu septime aut in gradu quar
te aut in gradu solis si natiuitas fuerit diurna uel in gradu lune si natiuitas fue-
rit nocturna. Et melior horꝫ locoꝝ oĩm ẽ gra. ascẽdẽs deinde gra. x. dom⁹ de
inde grad⁹ septime: deinde q̃rte. Et si de p̄dictis stellis fuerint in duob⁹ locis uel
in tribus aut pluribus si natus fuerit cum hoc de progenie regis erit rex altus. Et
si de progenie regali non fuerit habebit potentiam & mandatum simile poten-
tie & mandato regis & perueniet ad magnam nobilitatem & altum dominium
& precipiet ciuitatibus uillis & genti. Et scias quod stelle fixe scilicet primi ho-
noris eleuant hoĩem ad altũ gradum & magnum dignitatẽ & permutant de in-
fimo ad supremum hoc idem dicit Ptolomeus in. xxviiii. propositione centi-
loquii stelle fixe dant dona modum excedentia sed multotiens finiunt in malũ
Dicit Haly in cõmento eiusdem propositiõis cũ he stelle sole prefuerint idest si-
ne testimonio fortunaꝝ planetarũ erit mors illorum mors pessima. Dicit Ha
ly abenragel quando pars fortune fuerit cadens & in malo loco uel fuerit sub
radiis solis aut in radiis infortune & dominus eius in loco peregrino idest in
loco in quo nullam habet dignitatem & dominus secunde domus non aspe-
xerit ascendens: natus erit laboriosus & pauper & angusta & misera uita uiuet
Nõ ẽ bon⁹ sol neq; mars neq; saturn⁹ in secũda domo in aliqua natiuitate: nec
inde nat⁹ bonũ hẽbit: qm̃ sol destruet planetas & aufert eis lumen: & mars est si
gnificator impedimentorum laborum & defectus substantie. Saturnus signifi
cat paupertatem & indigentiam & peius hoc toto est si dominus domus sub-
stãtie fuerit cobust⁹ dãnatiõe ptis fortũe. Dicit abrahã auenezre si uolueris scire
quis nascentium fuerit pauper uel diues aspice dominum secunde domus qui si
fuerit fortunatus erit diues: si cõbustus uel retrogradus uel in casu suo erit pau-
per sicut dictum est in natiuitatibus ita intellige de questionibus de electionibus
quæ fiunt in hac domo dicit hyspalẽsis si uolueris emere aliquam rem causa lu-
crandi aspice ut sit luna in aspectu trino uel sextili soli & caueas ne sit sub luce so
lis: & melius est ut dominus ascendẽtis det uim planetæ existenti in decima uel
undecima domo ita quod recipiens non sit retrogradus. Si Iupiter sit in ascen-
dẽte q̃rta decima uel undecima uel secunda domo bonum est. Aspice etiam ut

sit ps fortune in bono loco & melius est ut dominus partis eam aspiciat uel luna uel sol.

t ERTIA DOMVS. Hic ponit significationes tertie domus & dicit quod tertia dom⁹ significat fratres & sorores propinquos & cognatos & dilectos: & significat fidem ac religionem mandata & legationes mutationes & itinera breuia. Et significat esse uite ante mortem. Et dicit Anduzgaz dominus triplicitatis huius tertie domus primus significat fratres maiores. Secundus medioeres. Tertius minores: & eorum status & dignitas iudicatur secundum status istorum dominorum. Dicit Haly abenragel quando sol fuerit dominus tertie domus ab ascendente & combusserit dominum secunde domus aut partem substantiæ significat quod natus perdet substantiam occasione fratrum & soluet pro ei⁹ impositiones amissiones & damna multa. Quando dominus tertie domus & pars fratrum uel Iupiter fuerint insignis communibus uel signis multorum filiorum & fortune aspexerint eos aspectu amicitie & cum receptione: significat quod natus ille primogenitus est a fratribus suis: & quod habebit fratres potentes & bonos. Si dominus domus fratrum fuerit combustus aut pars fratrum fuerit combusta uel si sol fuerit in domo fratrum aut in opposito Iouis: he sunt significationes paucorum fratrum & quod destruentur & expergentur. Quando dominus domus fratrum infortunatus fuerit super terram: significat quod damnum & occasio perueniet in fratribus qui fuerunt ante eum. Et si habuerit istud infortunium eo existente sub terra malum: & damnum istud perueniet ad fratres qui erunt post eum. Et hoc modo dices in bono & fortuna quando fortunatus fuerit in locis bonis & fortibus. Si dominus domus fratrum fuerit in ascendente: significat natum esse primogenitum: uel erit solus sine hoc quod unquã fratres habebit uł sorores. uel quando inter ascẽdens & medium cœli non fuerit aliquis planeta significat similiter quod natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascentur post eum perdentur: Et si forte aliquis ex eis remanserit: semper tamen erit maior & melior. Quando in aliqua reuolutione annorum nati fuerit dominus tertie domus in decima ab ascẽdente natiuitatis aliquis fratrum eius morietur in illo anno. Similiter si dominus tertie radicis natiuitatis fuerit in decima domo reuolutionis: hoc est ideo quia decima domus ab ascendente est octaua a domo tertia. Si aliquis quesiuerit a te de statu fratris sui aspice signum tertium ab ascendente quæ est domus fratrum & dominum sue triplicitatis & dominam illius domus & quæ ex fortunis uel infortunis aspicit ipsum & in quo loco est: quia si inueneris dñm tertie dom⁹ in sexta domo uel applicantẽ dño sexte dom⁹: aut

dominum sexte in tertia dicas quod frater eius est infirmus. Et si ipsum inuene/ris in quinta uel .xi. dicas quod frater ei⁹ non est in loco suo: quia iuit extra lo/cum suum. Et si inueneris dominum tertie domus infortunatū aut in .xii. dicas qđ frater ei⁹ ē in anxietate aut in infirmitate. Et si inueneris dominum tertie cū marte ambos coniunctos & combustionem intrātes sub radiis solis dicas quod non euadet ab infirmitate. Et si ambo combusti fuerint iudica modis omnib⁹ mortem. Et hoc modo inspicias si interrogatus fueris in reb⁹ pertinentibus ad alias domus ut de patre uel filio uel uxore & cetera. Dicit hyspalensis uolens inci/pere proximum iter fac ut planeta fortuna aspiciat domū tertiam uel eius do/minum ita quod non sit ibi mal⁹ uel ei⁹ quart⁹ aspectus uel opposit⁹. Si est luna in tertia domo bonum est. Cancer leo & capricornus mali sunt pro breui itine re. Luna in ascendente uel in quarta domo in omni electione malum. Cauen/dum est ne luna sit in uia cōbusta quæ ē a .xviiii. gradu libræ usq; ad tertiū scor pionis. Cauendum est etiam ne sit luna prope caput uel caudam draconis infra duodecim gradus.

q VARTA DOMVS. Hic ponit significationes quarte domus. Et dicit ꝙ quarta domus significat patres & hereditates & fines rerum & significat thesauros & omnes res occultas & absconditas & si/gnificat finē uite. Et dicit anduzgaz domin⁹ triplicitatis quarte do mus primus significat patres secundus significat ciuitates & terras terti⁹ signifi cat finem rerum & carceres. Dicit Haly abenragel. Aspice statum patris a do/minis triplicitatis quarte domus. Si dominus triplicitatis quarte dom⁹ primus fuerit in domo uel in exaltatione sua aut in suo haiz receptus a sole uel Ioue & fuerit in alto loco medii cœli uel in quinta domo significat bonum statum pa/tris nobilitatem altitudinem & diuitias posse & longam uitam & bonam for tunam & hæc si signum in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tamen si signū ipsum fuerit fœmininum significat matri ea quæ diximus & maxime si plane/ta fuerit fœmininus. Quid sit haiz exponet̃ postea deo cōcedente. Et si secūdus dn̄s triplicitatis q̄rte dōus fuerit fortunatus p̃r hēbit tres & populabit eas & la borabit in eis & hēbit ex hac pte bonā utilitatē aut lucrū. Et si fuerit hi planetæ in rē diuerso seu contrario contrarium iudica. Et si dn̄s triplicitatis q̄rte dn̄s ter tius fuerit fortis & fortunatus ut prediximus: pater erit homo qui extrahet the sauros & uineas incidet & aptabit lapides preciosos. Et si fuerit in diuerso sta/tu ab eo quod dixim⁹ erit incisor lapidum uel laborabit in materiis malis & fe tētib⁹. Si sol in natiuitatib⁹ diurnis ul' saturn⁹ in nocturnis. Et ps patris filii aspe xerint ascēdēs uel ei⁹ dn̄m de q̄to uel oppositiōe significat ꝙ pater nati filium abhorrebit & odiet eū & ꝑcurabit ut interficiat̃. Et si luna & ps matris aspexe rint ascēdēs uel ei⁹ dominum abhorribilitas illa & maliuolentia in filium erit a

matre. Dixit hermes quarta domus est fouea planetarum quoniam est in fun/do circuli cœli & infirmitate: & est in trino aspectu .xii. domus quæ est domus tenebrarũ laborum anxietatum & carcerũ & est gaudiũ infortune maioris & est in sextili aspectu sexte domus quæ est domus tenebrosa infirmitatis & damni & gaudiũ infortune minoris. quoniam aliquis planeta fuerit in quarta domo & in suo casu est sicut homo in solitudine suffocatus donec exeat inde. Dicit Haly abenragel quando pars fortune fuerit infortunata in signo masculino iudica quod pater prius morietur quam mater. Si in signo fœminino mater prius morietur quam pater. Pars patris accipitur de die a sole in saturnũ & de nocte econtra & proiicitur ab ascendente. Pars matris accipitur in die a uenere in lunam & de nocte econtrario proiicitur ab ascendente. Si domin⁹ partis patris fuerit super terram & dominus partis matris sub terra iudica ꝙ mater prius morietur q̃ pater. Et si cõtrarium fuerit contrarium iudica. Dicit Haly abenragel dixit alhezen filius alhezib. Quadam die cum esset cum abolabem & fuit cum eo meraeso uenit ad me quidam senex & dedit mihi chartam unam in qua scripta erat unius natiuitatis figura & dixit mihi quod aspicerem in eadem figura & ego quesiui ob eo cuius erat illa figura seu natiuitas. qui respondit quod erat cuiusdam filii sui & dum inspicerem & cogitarẽ in ea abolabem accepit eam de manu mea & aliquãtulũ aspexit in ea & dixit. Primum ꝙ in hac natiuitate uidemus est ꝙ natus iste ortus est de adulterio quia nõ est fili⁹ illius qui dicit ꝙ filius eius est. Ego dixi unde habes hoc & respondit. senex iste dicit quod hæc natiuitas est filii sui & pater nati cuius est hæc natiuitas iam sunt quattuor anni ꝙ decessit & obiit eodem anno quo natus ortus fuit. Et ego quesiui unde habebat hoc & ipse dixit: ego aspexi ad gradũ patris & inueni eũ in opposito matris & nõ erat inter eos plus uno gradu. Et inueni partem patris in xi. domo ab ascendente quæ est octaua & quarta & erat inter partem & saturnũ unus gradus propter quod iudicaui ꝙ pater huius nati anno quo natus fuit ortus decessit & hic senex dicit quod est filius eius unde natus adulterius est. & tunc senex dixit: ego non sum pater huius nati sed est filius filii mei & filius meus. pater eius decessit eodem anno natiuitatis istius sicut hic homo bonus dixit.

q VINTA DOMVS. Hic ponit auctor significationes quinte domus. Dicit quod hæc domus significat filios tã masculos q̃ fœmininos. Et significat dilectiones & legatos siue nũcios & dona. Et ꝙ futurum sit post mortem ex laude uel uituperatiõe. Et dixit anduzgaz quod dominus triplicitatis domus filiorum primus significat filios & uitam eorum secundus designat dilectiones terti⁹ significat legatos siue nuncios. Dicit Ptolomeus in rationib⁹ huius domus conuenit ut inspiciamus ad planetas existentes in loco zenith capitum nostrorum & ad locum qui sequitur illum

Et est locus fortune & ad locum participem cum illis in figura. Dicit ibi Haly in cōmento locus qui est zenith capitum nostrorum est.x.domus.& locus q seqtur est.xi.domus q̄ ē domus fortūe & regula q̄ sciem⁹ eē filiorū ē accepta a planetis existētib⁹ in his locis aut existētib⁹ in locis pticipātib⁹ cū eisdē sic ē ascēdens & .vi.domus qa utraq₃ earū ꝑticipat cū.x.& .xi. Et si nō inuenerimus in his locis planetā inspiciemus si quos inuenerimus in .iiii.domo uel.v.& accipiemus inde significationē.Dicit Ptolomeus & luna uenerem & Iouē iudicabim⁹ in dando filios.Solē martē & saturnū in auferendo & dabimus mercuriū pticipatorē cū quocūq₃ eorū qui secū participet in figura. Dicit Haly in cōmento Si fuerit in locis predictis aliqs ex planetis fortunis significat q̄ habebit filios. Si aliquis ex infortunis nullū habebit filium & si habuerit erunt debiles & pauci.Et si mercurius participatiōem habuerit cum fortunis erit fortuna: si cum infortunis erit infortuna.Dicit Ptolomeus & est propositio.cxliiii.quarte partis res particulares filiorum poteris scire per considerationem qn̄ bene inspexeris in quodlibet eorū ad planetam dantē filios ita quod eū ponas loco ascendentis & scies cetera particularia filiorum generaliter sicut per natiuitatē.Dicit Haly in cōmento.Quod autem uult Ptolomeus in hoc loco narrare est id quod accidit in natiuitate mea.Inspexi & inueni Iouē in decia domo & i.xxviii.gradu capricorni aspicientē se cū luna & saturno & significabat hoc q̄ haberem filios & quod morerentur:quia saturnus erat cū Ioue in.x.domo & quia Iupiter erat in signo fœminino & luna silr significabat quod essent plures uno & q̄ essent plures fœmine.Et qa Iupit̄ erat oriētalis: significabat q̄ haberē masculū & sic habui tres filios unū masculū & duas fœminas & omnes obierūt:erat aūt grad⁹ ascēdēs natiuitatis masculi circa gradū saturni in mea natiuitate & ꝑpter hoc mortuus est cito.Et erat grad⁹ ascēdēs unius fœmine in piscibus in sextili Iouis in mea natiuitate & in trino lune mee natiuitatis:& erat sol ylech in signo capricorni.Et erat gradus ascendens alterius fœmine in capricorno & hoc est mirabile:ꝑpter quod sciri potest q̄ natiuitates semper inter se cōcordāt una cū alia.Dicit hyspalensis uolens horā generandi filium eligere masculū:sit Iupiter in quouis angulo uel sit soli orientalis sitq₃ dominus hore masculus & melius est ut signū ascendens sit masculinū & etiam eius dn̄s.& si luna sit fortunata a Ioue erit melius.Pro fœmina accipe signa fœminina & planetas fœmininos & sit Iupiter occidentalis.Dicit Haly abenragel qn̄ in quinta domo fuerit aliqua fortuna & dn̄s quinte domus liber ab infortuniis & aspexerit medium cœli natus multos habebit filios & uiuent ac ibunt ad bonū & si fuerit cōtrariū cōtrariū significat.Aspice in oībus natiuitatib⁹ si inueneris lūinaria ifortunata nō habentia ullū aspectū:fortūe natus habebit paucos filios.In sciendo tēpus in quo habent̄ filii aspice ad planetā q habuerit plures dignitates in domo filiorū si eū ïueneris i pte oriētali hēbit filios i iuuētute sua si eū ïueneris medio cœli

hēbit eos in medio etatis sue. Et si in septia hēbit eos i pncipio senectutis. Si i q̄rta hēbit eos circa finē uite sue. Silr̄ qñ ann⁹ puenerit ad signū i quo fuerit Iupiter uel uenus in radice natiuitatis habebit filiū in illo anno. Dicit Haly abenragel si interrogatus fuerit p muliere si est pregnans aut nō aspice si dñm ascendētis & lunā ambos inueneris in domo filiorum aut si inueneris dominū domus filiorum in ascendēte liberum ab infortunis: dicas quod mulier illa sit pregnās. & si dominus ascendentis aut dominus domus filiorum dederit uim suā planeta existenti in angulo. Et similiter si dominus ascendentis receptus fuerit & recipiens ipsum receptus dicas quod est pregnans. Et si dominus ascendenti dederit uim suam planetæ cadenti ab angulo: significat quod non est pregnans.

SEXTA DOMVS. Hic ponit significationes. vi. domus. Dicit sexta dom⁹ significat infirmitates & seruos & significat finē uite & qd futurū sit ante senectutē. Dixit anduzgaz q prim⁹ dñs triplicitatis hui⁹ dom⁹ significat infirmitates & cōualescentias siue deteriorationes infirmitatū. ii. significat uernaculos & seruos. Nota differētiā inter uernaculū & seruū uernaculus enim idē ē q famulus & uocat seru⁹ cōducticī⁹ seru⁹ ē q ē cōditiōis seruilis. Vnde dixit qdā uersificator. Est pb⁹ hic uerna cui nō est cara taberna. iii. dñs triplicitatis sexte domus significat qd boni uel mali eueniat sibi ex seruis & eorū utilitatē atq opa. Et cū hoc est significator bestiarū & pecorū & oīum quadrupediū quæ nō equitātur & significat multitudinē uel paucitatē & fortitudinē eorū & quātū manebūt in manu eius & qñ recedēt a suis manibus. significat etiam carceres & retentiones. Dicit Ptolomeus in. lx. propositiōe centiloquii. Albobaran sane & certe sunt hore in quibus declarātur mutatiōes morborū ad bonū uel a d malū uelocit̄ sm loca lune in angulis q̄drati cōclusi a. circulo directo. Alteratiōes uero q̄ precedūt has & idicāt sc̄ loca lune in āgulis hn̄tib⁹. xvi. latera. Et hoc postq̄ pcesserit eē egritudīs sm eq̄litatē & nō acciderit aliqd extrinsecus q cōturber infirmū. cū igit̄ inuenerimus hic fortunā tā de fixis q̄ de erraticis significabit alteratiōem psperam. Si uero in fortunā alterationē aduersam nisi fuerit egritudini ipsa infortūa cōtraria & in suo haiz. Luna uero i his angulis significat morbos acutos & sol plixos. Et silr̄ oīs planeta sm ppas cōsuetudines. Haly in cōmēto eiusdē dicit q Ptolomeus docuit nos cām dierū determinabiliū & qd sint & qñ determinētur de bono uel de malo & alterationes sm ordinē. Vtilitas uero in hoc maior est medicis q̄ astrologis. & hoc iō qa multi philosophi cōueniūt sup determinatiōes dicētis q sūt alteratiōes & p̄lia inter naturam egri & morbi acuti in q̄rta die & septima die &. xiiii. die & xii. & quæ augentur secūdum hoc accepta solo auditu & doctrina sine scientia & nō rationant̄ in hoc nisi p illud q preteriit de experimētis suis. Sed Ptolomeus dixit cām eius & patefecit unde fiat. & causa sm Ptolomeū est qa natura

deuicta est a morbo in initio eius & prohibet eam ne procedant ei⁹ opera secũ dum equalitatem nec repugnat illa morbo in hora qua uincitur: sed expectat ut sit luna in contrario loco illi in quo fuit in principio morbi: qa tũc enim incitatur ut repugnet illi sicut non agit prudens actor cum accusato insipiente cũ uoluerit illi repugnare nisi cũ ei⁹ uirtus debilitata fuerit & in illo loco in quo careat auxiliatoribus. Et excitat illam scilicet naturam in quarto signo a signo in quo incepit egritudo & luna existente in illo quia ab omni signo quartum contrarium est nature eius & similiter septimum: quia hæc loca. s. quartus aspectus & oppositus significant inimicitias & contrarietates. Et tempus quod est inter initium morbi & introitũ lune in gradu quadrati in quo fuit initio morbi p ascẽsiones signorum in circulo directo & proiectiones radiorum sunt septem dies & eodem modo quod est inter lunam in initio morbi & ipsam in oppositione sunt. xiiii. dies: & quod est inter initiũ morbi & quartum aspectum secundum qui est contrarius initio morbi sunt uiginti unus dies. & secundum hunc modum procedit modus aliorum dierum. Et erunt hæc pũcta anguli quadrati quẽ includit linea circuli directi: & illis punctis alia puncta sunt indicatiua: & est ut perueniat luna ad punctum qui abscindit unumquẽq; arcum cui subtenditur latus de lateribus quadrati per medium. Et in his arcubus sunt latera figure habentis octo angulos. Et omnia hæc puncta contraria sunt pũctis in quibus incepit morb⁹ per naturã. Igit̃. obseruet astrologus quid fuerit in his punctis tam de stellis fixis quã de erraticis siue fuerint fortune siue infortune. Et si fortune fuerint iudicet quod significãt uictoriam nature super colera. infortune uero significant quod colere superabunt naturam nisi fuerit infortuna contraria morbo & fortis in suo haiz. non enim fortunabit lunam cum fuerit in suo haiz. sed remouebit morbum per hoc quod est illi contraria & per hoc quod infortuna est cõtraria morbo ut si fuerit frigida & morbus calid⁹ & si fuerit calida & morb⁹ frigidus & cum his similib⁹ in specie diuersitatum. Et dicit qd̃ esse solis in morbis prolixis fit sicut esse lune in morbis acutis quorum mai⁹ tempus erit orbis lune & in prolixis orbis solis. Innuit etiam nobis Ptolomeus subtile quid cum diceret omnis stella secundum quod est illi de moribus. Docuit quippe nos quod quicquid immoderatum est in nobis & fuerit in moribus quos in cõsuetudine non habemus dicitur pro morbo. Et dixit iustum est hoc nisi accidat aliquid extrinsec⁹ quod disturbet ordinem determinationis. & locuti sunt de re q̃ destruit determinationem hi qui exposuerunt librum amphorismorum ypocratis: & ideo non necesse est nobis recitare in hoc libro. Tota intentio Ptolomei & Haly stat in hoc qd̃ causa quare. vii. dies. & . xiiii. & . ii. i. sunt dies cretici ẽ: qa luna in septima die ut frequẽter uenit ad quartũ aspectum loci in quo fuit in principio morbi & ut frequenter luna in. xiiii. die uenit ad locũ oppositum & in. xxi. die ut frequenter uenit ad secũdum quartum aspectum. Ideo dicit Ha

ly cum uoluerit astrologus iudicare de die cretica debet obseruare tempus quo luna ueniet ad quartum aspectum loci in quo fuit in principio morbi & si tūc coniungatur cū planetis beniuolis: uel aspiciat ipsos aspectu laudabili: uel si cō iungatur uel aspiciat stellas fixas quæ sunt de natura fortunarum significat ꝙ crisis erit ad bonum. Et si coniungatur uel aspiciat infortunas significat contrarium nisi infortune fuerint contrarie materie morbi & cum hoc fuerit infortuna in suo haim: quia tūc potest significare bonum sed hoc est per accidēs Verbi gratia: si egritudo sit flegmatica & luna aspiciat martem significat bonum. Et quando luna peruenerit ad bonū locum cui subtenditur latꝰ octogoni in equatore erit dies iudicatiua. Latꝰ octogani sunt. xxxxv. gradus & ē medietas aspectꝰ quarti. & licet non sit aspectus habet tamen maiorem conuenientiam cum aspectu ꝙ̄ alia loca & ideo quando luna in quarto aspectu debet coniungi fortunis cū in medietate illius loci peruenerit iam natura sentit iuuamentū & incipit insurgere contra materiam morbi digerēdo ipsā: & ideo tūc apparent signa digestionis in urina: & aliquando fit crisis in quarta die. s. quā do luna inuenit ibi planetā fortunā & tunc signa digestionis debent precedere in tempore quo luna peruenerit ad locum cui subtenditur latꝰ. xvi. angulorum & hæc est medietas octogani. Sufficiāt hæc de causis dierum creticorum. Dicit Ptolomeus in. vii. propositione centiloquii cum fuerit luna in oppositione solis mixta stellis nebulosis significat morbos inseperabiles in oculis. Et similiter si fuerit occidentalis luna & in angulo & fuerint utriq; mali occidentales ascendentes post lunam & sol in angulo & utriq; mali ascendentes ante solem & illi oppositi scilicet unus alteri perdet natus utrunq; oculum. Dicit Haly in commento eiusdem maius impedimentum in duobus luminaribus est cū fuerint duo mali idest saturnꝰ & mars ascendētes ante solē & post lunā & unꝰ eorum in oppositione alteriꝰ. & sol significat oculum dextrū. luna uero sinistrum. Et in euitabile est quin natꝰ amittet utrunq; oculum cum fuerit significator in eius natiuitate hoc modo. Stelle uero nebulose sunt hæ achoraye caput geminorum & locꝰ in quo cadit aqua quam fundit aquarius gutte leonis & alie quæ non lucent. Dicit Haly Abēragel in rationibus huiꝰ domꝰ primitus loqui uolumus in hoc capitulo in occasionibꝰ & accidentibꝰ quæ accidunt in spiritu & sunt infirmitates spiritꝰ. Postmodum loquemur in his quæ accidunt in corpore & sunt infirmitates corporis. Postea dicit dico ꝙ demoniaci sunt illi qui non habent in natiuitatibꝰ suis mercurium cum luna in aliquo aspectu nullo eorum aspiciente ascendens: & fortior in natiuitate sua si diurna fuerit ꝙ sit saturnꝰ & si nocturna mars: & quis eorum fuerit sit in angulis & hæc ē natiuitas demonum. Quando sol damnatꝰ fuerit ab infortunis uel a domino domꝰ infirmitatis & fuerit super terram in natiuitate diurna uel luna in tali damnatione sub terra in natiuitate nocturna accidet nato ce

catio in oculo dextro. Et si hoc infortunium solis fuerit sub terra in natiuita te nocturna uel super terram lune in natiuitate diurna illud damnum & ceca/ tio erit in oculo sinistro. Quando sol & luna fuerint ambo in sexta domo in/ fortunati nat⁹ sine aliqua dubitatione cecabitur. Quando mercuri⁹ fuerit iū ctus cum saturno uel in ei⁹ aspectu quarto uel opposito aut fuerit cadēs ab an gulo in loco uili & infortunato aut combustus fuerit uel retrogradus aut pere grin⁹ in signo muto nat⁹ ex quacunq; harum significationum erit lingua dā/ natus uel mut⁹. Quando mercurius fuerit domin⁹ sexte dom⁹ uel in oppositō ne saturni nat⁹ surdus erit. Maior & fortior significatio mutitatis est quando domin⁹ ascēdētis & domin⁹ exaltatōis sue & domin⁹ triplicitatis ei⁹ & mer curi⁹ & luna sint omnes in signis mutis. Quando sol fuerit infortunat⁹ uel dā nat⁹ sub terra significat damnationem stomachi. Et quando luna fuerit dam/ nata sub terra significat damnationem pulmonis. Et si mars fuerit hoc mo/ do significat damnationem epatis. Et si saturn⁹ hoc modo fuerit: significat dā nationem splenis. Et si mercuri⁹ hoc modo fuerit: fellis damnationem signifi/ cat. Dicit Ptolome⁹ in .lxxxviiii. propositione centiloquii detestabili⁹ in signi ficatione egrotantis est ut sit significator interrogationis ingrediens sub radiis uel sit pars fortune infortunata. Dicit Haly Aberagel in questionib⁹ hui⁹ do/ mus si queretur a te pro aliquo infirmo utrum sanabitur aut non: aspice lunā & solem & almutem ascendentis & si fuerint liberi ab infortunis & non ha/ buerint aspectum cum domino dom⁹ mortis. dic q̄ euadet ab illa infirmitate. Et si duo eorum fuerint sicut diximus similiter euadet. Et si luna & almutem ascendentis & maxime si ipsa fuerit domina temporis idest si questio fuerit no cturna habebūt aspectū cum domino dom⁹ mortis nō poterit liberari a mor/ te. Et qualibet uice qua aliquis significatorum applicuerit infortune fortifica/ bitur infirmitas quousq; seperetur ab eo. Tempus mortis erit quando almu/ tem ascendentis aut luna se coniunxerint cum domino dom⁹ mortis aut cum infortuna quæ ipsam infortunauit aut q̄ applicet ad quartum uel oppositum aspectum eius.

SEPTIMA DOMVS. Hic ponit significationes septime dom⁹. Et dicit q̄ septima dom⁹ significat mulieres & nuptias & cōditio nes & oppositiōes. Anduzgā dixit q̄ prim⁹ domin⁹ triplicitatis se ptie dom⁹ significat mulieres secūd⁹ significat cōtētōes terti⁹ ptici/ patōes & cōmixtiōes. Dicit Ptolome⁹ i ratiōib⁹ hui⁹ domus cōuenit ut aspi/ ciamus i cōiugio uiro℞ statū lune hora natiuitatis uiri ita q̄ primo aspiciam⁹ ad lunā si fuerit in duabus quartis orientalibus erit cōiugiū uiri i sua pueritia aut copulabit' cū puella postq̄ dies intrauerit. Et si fuerit i duab⁹ q̄rtis occidē talibus cōiugiū erit tardū aut copulabit' cū uetula. Et si luna fuerit sub radiis & pticipata fuerit cū saturno nūq̄ copulabit'. Et si applicuerit saturno copulabit'

cū muliere luboriosa & praua. Et si applicuerit Ioui erit mulier abstinētie bone & boni ornamenti. Et applicuerit marti. erit audax & superba. Et si applicuerit ueneri erit pulchra leta & bone receptōis. Et si applicuerit mercurio: erit bona intelligēs & bonorum uerborum. Et cōuenit ut aspiciam⁹ coniugiū mulierum a statu solis hora sue natiuitatis ita'q si fuerit sol in duabus quartis orientalibus cōiugium mulieris habentis talem natiuitatem erit in sua pueritiā ul' copulabitur puero postq̄ in dies processerit. Et si fuerit in duabus quartis occidentalibus: copulabitur tarde aut uetulo postq̄ in dies processerit. Et si sol fuerit participatus cum saturno erit maritus bone legis amator laboris. Et si habuerit participationē cū Ioue erit abstinentie bone nobil' cordis. Si cum marte erit fortis cordis sine ullo amore. Si cum uenere erit limpidus. Si cum mercurio erit profectuosus in suis factis & factor multaꝝ reꝝ. Dicit Haly Abenragel in questionibus huius domus. Si quis a te quesierit pro coniugio si erit uel non aspice ascendens & ei⁹ dominum & lunam & planetam a quo separat᷑ & da hos pro significatoribus querentis septimam domum & eius dominum & planetam cui applicuerit luna pro significatoribus illius pro quo querit᷑ & si querens fuerit masculus coniunge solem cum significatorib⁹ suis & fac eum participem in significatione & si querēs fuerit mulier da sibi uenerē & fac eā ꝑticipem in significatione postmodum aspicias cuiusmodi applicationem habeat dominus ascendentis uel luna cum domino septime dom⁹ & cuiusmodi applicationem habeat planeta a quo seperatur luna cum planeta cui applicat uel uenus cum sole. Vnde si dominus ascendentis uel luna applicuerit domino septime dom⁹ uel planeta a quo separat᷑ luna planetæ cui applicat uel fuerit dominus ascēdētis uel luna in septīa domo significat ꝙ querēs habebit rē quesitā tn̄ cū petitiōibus & precib⁹ multis. Et si applicatio fuerit de q̄rto uel oppositione significat ꝙ res ista erit tn̄ cū tarditate & labore & pena. Sed si dominus septie domus applicuerit dn̄o ascēdētis ul' plāeta cui applicat lūa plāetæ a quo ipa sepat᷑ uel fuerit dominus septie ī ascēdēte res illa leuiter fiet & cū magna uolūtate mulieris & sue ꝑtis maxie si applicatio illa fuerit de tertio sextili. Et si n̄ inueneris aliquā applicationē inter significatores significat ꝙ res n̄ erit. Si aliqs querat a te si nocte illa cōplebit uolūtatē suā cū muliere uel nō aspice si inueneris in q̄stiōe uenerē aspiciētē ascēdēs. dic ꝙ q̄stio sua cōplebit᷑ illa nocte. Et si questio fuerit si habuerit rem cum muliere illa nocte preterita uel non iudica hoc eodē mō nec pl⁹ nec minus. Si q̄rat᷑ a te ꝑ aliq̄ muliere si ē uirgo ul' n̄ aspice ascēdēs & dn̄m ei⁹ & lunā & si eos inueneris ī signis fixis. dic ꝙ ē uirgo salua ab oī labe limpida. Et si fuerit ī signis cōmūib⁹ uel mobilib⁹. dic ꝙ ē mulier & habet uel habuit maritū. Et si q̄stio fuerit ꝑ puella q̄ dicit se uirginē dic ꝙ ē corrupta. & ꝙ habuit aliquis rem cum ea. Si queratur a te pro aliqua

muliere quot maritos habebit aspice a domino decime usq; ad gradum martis & quot planetas inueneris inter eos tot maritos habebit. Et si mars fuerit in septima domo aspicias a marte usq; ad Iouẽ hoc eodem modo & iudica secũdũ id & certificabis cũ deo.

O CTAVA DOMVS. Hic ponit significationes octaue dom⁹. Et dicit q̧ octaua dom⁹ est dom⁹ mortis & timoris & significat hereditates mortuorum quas heredes debent possidere post mortem & significat finem annorum uite post senectutem. Dicit Anduzgã prim⁹ domin⁹ triplicitatis hui⁹ domus significat timorem secũdus significat p̃cepta & res antiquas terti⁹ significat hereditates mortuorum. Dicit Ptolomeus conuenit ut inspicias ad statũ grad⁹ interficientis quis planetarum sit ibi uel aspiciat ipsum: & secundum naturam illi⁹ erit iudicium de morte: ita q̧ si saturnus fuerit dominus mortis accidet propter infirmitates longas: propter ptisim scilicet & reumata & propter defectum nature & cetera talia. Et si Iupiter fuerit domin⁹ mortis erit mors propter apostemata gule & pulmonis & cetera huiusmodi. Et si fuerit mars erit mors propter febres continuas & acutas. Et si fuerit uen⁹ accidet mors propter infirmitatem stomachi & epatis & cordis & per fluxum sanguinis & apostemata euntia per corp⁹ & fistulas. & si fuerit mercurius erit mors propter epilentiam & propter stultitiam & amissionem sensus. Haly dicit in cõmento .xviii. propositionis quarte partis Ptolome⁹ diuisit nobis mortem in duas maneries: una est proueniens ex infirmitatibus. Alia est proueniẽs a re in qua nõ habet phisic⁹ quid uidere sicut qui morit' gladio: lancea: casu igne & morsu bestie & fere uel aque submersiõe & aliis multis occasionib⁹. Et quando planetæ gubernatores salui fuerint ab infortunis et in suis met dignitatib⁹ & potentes & quando super eos null⁹ planeta contrarius eleuatur tunc accidet mors propter infirmitates. Alia autem mors accidit quando planetæ fuerint infortunati uel debiles uel in dignitatib⁹ alienis eis cõtrariis aut planetæ contrarii eleuati fuerint super eos. Narrare autem omnes maneries quib⁹ contingit mors esset hic nimis longum & qui uoluerit hoc inueniet in quarta parte quadripartiti Ptolomei. Dicit Ptolomeus in .lxxiiii. propositione centiloquii. Cum fuerit mars corporaliter iunct⁹ capiti algol & nõ aspexerit luna ascendentem nec fuerit fortuna in .viii. domo & domin⁹ anauba luminarium opposit⁹ fuerit marti uel in eius aspectu quarto nati caput trũcabitur. Quod si luminare fuerit in medio cœli suspendetur. Et si fuerint mali aspicientes a geminis & pisce abscindentur ei man⁹ & pedes. Dicit Haly in cõmento quando fortuna fuerit in domo octaua prohibet malam mortẽ audiui siquidem a quodam qui erat cum filio Haly ualde animoso in mari qui cũ uellet ingredi mare nimis tumultuosum uentis undas agitantib⁹ ipsum increpasset dixit non timeo mihi mortem in mari. Iupiter enĩ fuit in natiuitate mea

in domo mortis & oriẽtalis qui prohibet mihi malã mortẽ. & uidi inqt in le/ cto illũ mori. Accidit etiã mihi ut quidã seruiens ostenderet mihi natiuitatem filii domini sui & inueni solem in medio cœli: & ipse erat domin⁹ anauba & ylech & martẽ in quarto aspectu eius & saturnũ in angulo terre eius ascendẽs piscis. unde exterritus distuli dare iudiciũ dicens. oportet ut anteq̃ iudicem cõ pleantur dies nutritionis. Cum autem de puero ualde solicitarem circa inuesti gationem motuũ uel morũ suorum nihil intellexi unde sibi timerem truncatio nem manuũ & pedum & insurcationẽ cũ esset mansuetus & uerecũdus. cũq̃ peruenisset ad. xxx. annos ingressi sunt quidã domũ eius fugientes eo q̄ accu/ sati erant de dolo sup eum qui preerat urbi & deprehensi fuerant in domo il la & ipse cum eis amisit man⁹ & pedes & insurcat⁹ est. & ego uidi eũ absq̃ ma nib⁹ & pedibus insurcatum. Dicit ptolome⁹ in. lix. propositiõe centiloquii cũ interrogatus fueris de absente nõ iudices de eo mortẽ donec remoueas ebrie/ tatem ab eo. nec uulneratũ donec tollas sanguinis minutionẽ. nec substãtiam acquisitã donec pecuniã sibi cõmissam remoueas est enim in his oibus idẽ iu/ dicium. Dicit haly in cõmento ibidẽ. qui tractat de iudiciis iudicat p formas quæ sunt prope ueritatẽ. ideo nõ inuenitur in fortitudine iudicioꝝ ptitio in/ ter sopitũ & mortuũ: & inter uulneratũ & minutũ. nec inter illũ cui cõmissa ẽ pecunia: & illũ qui acquisiuit illã. Audiui siquidẽ a patre meo cui deus parcat q̄ cum ipse fuisset cũ his qui se abscõderunt a facie impatoris cũ abraham filio almothedi q̄ quotidie uisitabat eũ occulte alhasten filius abrahe astrologus: q precepit ut afferret conchã eneã magnã aqua plenã in qua ponẽs scabellũ con suluit ei ut desuper sederet in maiori parte diei. & hoc ideo precepit ut faceret errare astrologos imperatores in esse absconditoꝝ: & cũ imperator quereret ab astrologis suis ubi ille esset: dixerunt q̄ esset in medio maris. Dicit haly abẽ ragel quando mars fuerit in octaua domo damnificãs dominũ octaue dom⁹ mors nati erit ex ferro. Et si saturn⁹ fuerit in octaua domo dãnificãs dominũ octauæ domus mors nati erit propter carcerẽ & penas. Quãdo luna fuerit in octaua domo cũ cauda draconis significat q̄ mors nati est propter secessum uel medicinã laxatiuã. Quando mercurius fuerit in octaua domo cũ cauda si gnificat q̄ mors nati erit propter mala opera aut propter toxicũ aut facta ni/ gromãtie. Qñ grad⁹ occidẽtis & ei⁹ dñs ambo dãnati fuerint nato significãt malã mortẽ. Qñ sol fuerit dãnatus in natiuitate diurna uel luna in nocturna significãt illud idẽ. Quãdo significatores dãnati fuerint sup terrã manifestam mortẽ significãt & patentẽ. Et qñ dãnati fuerint sub terra mors erit abscõdita & occulta. Quãdo aliqua infortunaꝝ nõ fuerit in octaua domo uel iũcta do mino octaue domus significat fortem & malam mortẽ. Et si aliqua fortunaꝝ fuerit in octaua domo uel iuncta domino octaue dom⁹ significat bonã & pul chram mortẽ. Et si iupiter uel uenus fuerit in hac domo fortis & liber a radiis

infortunarum natus erit fortunatus & laudatus & uiuet annis .lxxiii. & forte plus.

n ONA DOMVS. Hic ponit significatiões none domus. Dicit ꝙ nona domus significat pegrinationes & lóga itinera & significat epl'as & legatos & rumores atq; somnia. Dixit Anduzgaz ꝙ primus domin⁹ triplicitatis huius dom⁹ significat peregrinationes & omne quod ei accidit in peregrinationib⁹. secund⁹ significat fidẽ ac religionẽ. terti⁹ significat sapientiã & somnia. Dicit haly abenragel in rationib⁹ hui⁹ domus aspice in itinerib⁹ nati primitus a dño triplicitatis domus itineris quoniã qñ dominus triplicitatis domus itineris primus fuerit in bono statu & fortis fortunatus & receptus significat ꝙ natus ibit per itinera & mouebit se de uno loco ad aliũ & erit fortunatus in itineribus suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo quod diximus habebit impedimẽta & grauamina in itineribus & motib⁹ suis & erit uilipẽsus in eis & extrahetur & expellet᷑ de terra & loco suo nec in suis itinerib⁹ aliquã utilitatẽ uel lucrum habebit. Et si dominus triplicitatis domus itineris. secũdus fuerit in bono statu fortunatus & receptus natus erit bone legis religiosus & custos legis. Et si fuerit in diuerso statu erit male legis nominabit᷑ malus & de malis operibus & incredulus. Et si dominus triplicitatis tertius fuerit in bono statu natus erit ueridicorũ somnioꝝ & quicqd uidebit in somniis ueridicũ erit nec mẽtiet᷑. Dicit idẽ haly scias ꝙ mercuri⁹ habet posse ac significationẽ propriã in causa legis & legalitatis sepatim ab aliis planetis. Et scias ꝙ qñ fuerit in domo saturni uel in aspectu eius natus erit profundarũ cogitationũ firmus in credulitate: laudat res alterius mũdi magis q̃ istius & credit eas ac multũ cogitat in illis & amat eas. & tenet ꝙ res illi⁹ mũdi sint meliores q̃ isti⁹. abhorret ludos ioculationes & solatia: humilis & patiens laboris ac indigentie maxime si fortune cadẽtes fuerint nõ aspicientes ascendẽs. Et si mercuri⁹ fuerit in domo iouis uel in ei⁹ aspectu nat⁹ erit boni nois bone legis & legalitatis & legis in q̃ fuerit obseruator. Et si fuerit in domo martis uel in ei⁹ aspectu & fuerit idẽ aspect⁹ de quarto uel oppositiõe nat⁹ erit homicida irascibilis malefactor male legis & uilipendet legẽ suam.

d ECIMA DOMVS. Hic ponit significationes decime dom⁹. Dicit ꝙ decima domus est domus regni & sublimatiõis & exaltationis, memorie & uocis in imperando & magisteriorum atq; matrũ Et significat dimidium annorum uite. Dicit anduzgaz domin⁹ triplicitatis decimæ. Primus significat opus nati & exaltationem suam & sedis sublimationem. secund⁹ significat uocem imperii & audaciam in imparando. tertius significat stabilitatem atq; durabilitatẽ ei⁹ id est quãtum durabit in dominatione sua. Dicit ptolomeus in .xv. propositione centiloquii. Ascendentia

inimicorum regni ab eiusdem ascendente cadentia sunt & ascendentia dominantiū in illo angulo eius. Ascendentia uero ministrantiū succedentia angulis Ciuitatum autem ascendentia in earum edificationibus iudicant omnia quæ in eis occident. Quæ uero ascendentia sunt in regum ordinationibus quarundam ciuitatum pronunciant omnia quæ sub eorum regno fient. & ascendens apparitionis alicuius sectæ in illis scilicet ciuitatibus demonstrat quicquid sub illa secta futurum est in ipsis ciuitatibus. Dicit ibi haly in cōmento ꝙ signa cadentia sunt quorum nullus est angulus uel post angulum & sunt quattuor. scilicet duodecimū tertiū sextū & nonum ab ascendēte. Et dicit ꝙ notum est omni astrologo ꝙ cum fuerit ascendens natiuitatis aut aliquis angulus eius ascendens aut aliquis angulorum inceptionis regni fueritq; natiuitas alicuius cui regnum cōgruat perficietur ei regnum in illo regno: eritq; ei in illo honor & nō in alio. Quippe reges antiqui omnium nascentium in regnis suis natiuitates obseruabant: & cuiuscunq; ascendens deprehendebant domum inimicorum regni uel sextum uel tertium uel nonum interficiebant ipsum puerum quia regnum ipsius esset contra regnum eorum. Et paucis interpositis dicit ꝙ ascendens alicuius ciuitatis est signum cuius ascensione incipit quis collocare primū lapidem in illa. Ascendens sectæ est ascendens signum in tempore quo illa secta incipit preualere super aliam sectam & susceperunt eam immorantes: & illud significat quantum durabit & quicquid accidet in illa ꝗ̄diu durauerit. Dicit haly abenragel quādo signum medii cœli fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo uel aries & sol in eo. & pars regis fuerit ibi in aspectu fortunarū natus sine ulla dubitatione rex erit.

11 VNDECIMA DOMVS. Hic ponit significatiōes undecime domus. Dicit ꝙ undecima dom⁹ est domus fortunæ & fiduciæ atq; laudis & amicorum & ministrorum & auxiliatorum: & significat postremam medietatem mediæ uitæ. Dixit Anduʒgaʒ ꝙ dominus triplicitatis domus fiduciæ primus significat fiduciam. Secundus significat amicos. Tertius significat utilitates seu profectus eorum. Dicit Ptolomeus in .xxxviii. propositiōe centiloquii: esse malum undecime domus & eius domini in intronisatione regum significat quid accidet in consiliatoribus suis & eius substantia de malo: & eodem modo erit malum esse secunde significans: ꝙ modicum adipiscetur populus cum illo rege. Dicit haly in cōmento. Astrologi conuenerūt sup hoc ꝙ dom⁹ decima in omni ordinatiōe regū est loc⁹ eius & undecima auxiliatoꝝ eius & ei⁹ substātie & ascendēs est populi: & secūda substātie populi: & ideo impedit undecima cōsiliatores & secūda substātiā ppl̄i Dicit haly abenragel in rōnibus hu⁹ domus. Aspice ad dn̄m triplicitatis hui⁹ dom⁹ primū. si inueneris eū receptū fortunatū & fortē iudica ꝙ nat⁹ habebit amicos multos lucra utilitatē & bonū ꝑ eis. Et si fuerit infortunat⁹ & dānat⁹

natus erit solitarius ab hominibus nõ habens amicitiã cum aliquo & retrahet & elongabit se ab illis qui procurant amorem & societatem ipsius. Et si domi nus triplicitatis ipsi⁹ domus, secũdus fuerit fortis fortunat⁹ & receptus erit for tunatus honoratus & diues abundans in bono statu & bone uite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus & indigens ac paupertatis & miserie ma nifeste. Et si dominus triplicitatis ipsius dom⁹ tertius fuerit fortunat⁹ fortis ac in bono statu natus habebit filios remansuros post eum in bono statu & diui tiis & fortuna sua. Et si fuerit infortunatus debilis & cadens ac in malo statu natus non habebit filiũ qui post eum remaneat nec heredem suæ generationis. Et scias q̇ melior status q̃ esse possit in amicorũ causa est ut dominus ascẽden tis sit receptus a domino undecime domus eodem domino undecime domus existente fortuna & in bono statu, quoniã quando sic fuerit habebit amorem & conuenientiã cum sociis & amicis.

VODECIMA DOMVS. Hic ponit significatiões .xii. domus. d Et dicit q̇ .xii. domus significat inimicos & labores tristiciã atq; inuidias & susurrationes & ingenia atq; bestias quæ equitantur & significat finem uitæ & quid continget mulieribus in impregnatio ne. Dicit Anduzgaz q̇ primus dominus triplicitatis huius dom⁹ significat ini micos. secũd⁹ significat labores. terti⁹ bestias magnas: & imponit finem dictis dicens hoc est q̇ significat .xii. domus. Dicit haly abenragel in iudiciis hui⁹ do mus. Aspice primitus ad dominũ triplicitatis huius domus primũ & si inuene ris eum fortunatum fortem & altum iudica q̇ inimici nati appodiabũt eo su per eum & de se facient quicquid uoluerint. Et si fuerit cadens damnat⁹ & cõ bustus & peregrinus natus appodiabit se super inimicos suos & ipsi impediẽ tur & accidit eis malũ quod credebant facere nato. Et si dominus triplicitatis secund⁹ huius domus fuerit fortunatus natus habebit modicas tristicias & an xietates. Et si fuerit in diuerso statu erit multarũ impietatũ & tristiciarũ & ac cident ei labores & impedimẽta & damna magna in eo quod habet & in cor pore suo. Et si dominus triplicitatis huius domus terti⁹ fuerit fortunatus nat⁹ erit dyalecticus & eloquentie bone & felix in rationibus & causis suis & con tra quemlibet aduersantem sibi prosperabitur. Et si fuerit in diuerso statu erit debilis rationis ac loquele impedite, non habebit ius de aduersariis & suis ma lefactoribus.

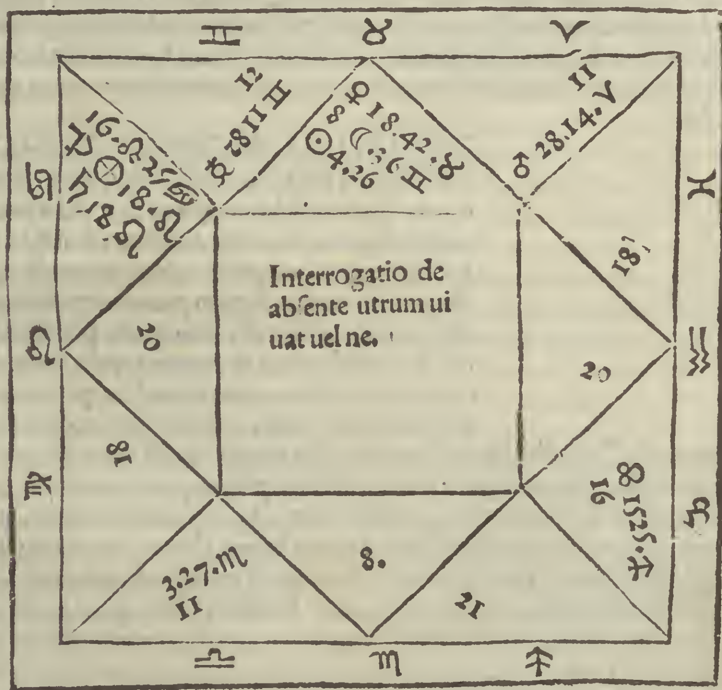
IGNIFICANT ET DVODECIM DOMVS COLORES. s Hic ponit significationes .xii. domorũ quantũ ad colores. Et dicit q̇ prima dom⁹ & .vii. sunt albe secũa & .xii. uirides & .iii. & .xi. sunt cro cee. & .iiii. & .x. sunt rubee. v. & .ix. sunt habentes colorẽ mellis. vi. & . viii. sunt nigre. Postea dicit q̇ quilibet planetarum habet in aliqua istarum domorum quãdam potestatẽ accidentalẽ quæ uocatur gaudiũ. Mercuri⁹ enim gaudet in

ascendente luna gaudet in.iii domo uenus in.v.mars in.vi.sol.in. viiii. iupiter in.xi.saturnus in.xii.Deinde dicit quod anguli significant fortitudinem & perfectionem .Cadētes uero ab angulis significant debilitatem & detrimentum excepto q̄ .viiii.dom⁹ & .iii.significant rem apertam & detectam cū fama : & hoc ideo quia sūt gaudia luminarium sicut iam dicebatur quod sol gaudet in.viiii. & luna ī.iii.Et.xii.domus & .vi.significant occultationē & uilitatem rerum postea dicit quod anguli scilicet prima domus & .x.& .vii.& .iiii. & domini ipsorum angulorum significant magnitudinem honoris & fortune & elōgationē a casu infortunio.Et presentia dominorum angulorum in cadentibus ab angulis significat infortuniū & dedecus & casum.Et.xi.domus quæ succedit decime & eius dn̄s significat fortunā mediam idest significant fortunam sed nō tantam quātam .x.Et.v.domus quæ succedit quarte significat fortunam mediā per donationes & causas filiorum.Et secunda domus & eius dominus significant fornam mediam ex causa substantie ministrorū & auxiliatorum.Et.viii.domus & eius dominus significant fortunam mediam ex substantia quæ hereditat a mortuis & a rebus occultis .Postea ponit significationes dn̄orꝝ angulorum cū fuerint presentes in ipsis āgulis.Et dicit q̄ p̄ntia domini ascendentis in ascendente significat eius fortunā p̱ semetipsum & per propriā acquisitionem .Et si fuerit in.vii.significat acquisitionē per conuentiones & uxores.Et si fuerit in.x .significat aquisitiōem & per magisteria.Et si fuerit in quarta significat acquisitionē per hereditates & ex causa patrū & per productionem aquarū & populationē terrarū & ex rebus antiquis & radicalibus alia littera habet eradicalibus . Presentia uero dn̄i decime ī.x.domo significat fortunā per regē & regnum magnū & per magisteria alta & si fuerit in septima significat regnum per uictoriam cōtentiōem & per causas uxorum.Et si fuerit in quarta significat regnum per causas ministrorum regis & per cultus terrarum & per edificationes ciuitatum & diuisiones fluminum & per custodias ciuitatum & ex rebus antiquis .Et si fuerit in ascendente significat regnum per ingenia & propinquitatem regis ex reb⁹ uulgi.Presentia domini septime domus in septima domo significat fortunam per negociationes & per conuentiones & cōmendationes idest depositiōes & per mulieres & per satores .Et si fuerit in quarta significat fortunam per cōuentiones & negociationes & per causas patrū & hereditatū & cultus terre . Et si fuerit in ascendente significat fortunam per conuentiones & negotiaciones & p̱ causas medicinæ & astronomie & p̱ opa spiritualia atq̧ ingenia & cetasimilia Et si fuerit presens in decima significat fortunā p̱ cōuentiones & negotiaciōes & uxores & per causas regni .Presentia uero domini quarte domus in quarta domo significat fortunam ex fructu & per causas patrum atq̧ per res antiquas Et si fuerit presens in ascendente significat fortunam ex cultu terre & fructu per p̱fūditatē cōsilii & ingeniū & si fuerit p̄ns in decima domo significat p̱fectū ex

cultu t̃re & fructu p cãs regũ & magisteriorũ. Et si fuerit p̃ns in septia domo si gnificat fortunã ex cultu terre & fructu & ex pte mulierũ & p cãs uxorũ & fa torũ & p negociationes. Deinde dicit hæc q̃ dixim⁹ significãt domini angulo℞ qñ fuerint presentes in ipsis angulis. Et sicut dictũ est de angulis ita intelligas de aliis domib⁹ suo modo sc̃dm naturam scilicet cuiuslibet domus: & dicit quod ideo introduxit dominos angulorũ ut sint exemplar in aliis domibus.

e T CVM VOLVERIS SCIRE PLANETAM DOMINATOREM. Hic auctor docet eligere significatorẽ: & põt diuidi in duas ptes: qm̃ in prima parte facit ꝙ dictũ est. In secunda pte ponit exẽplũ ibi. Verbi gratia. Sentẽtia auctoris est ista ꝙ in cognoscẽdo significatorẽ rei debemus aspicere ad duo primo debemus aspicere ad domũ in qua est natura illius rei cuius querim⁹ significatorẽ. Secũdo debem⁹ aspicere ad planetã qui de sui natura significat illã rem. uerbi gratia: si questio fiat pro substantia debem⁹ aspicere ad secũdã domũ q̃ est dom⁹ substantie & cũ hoc debemus aspicere ad iouẽ q significat de propria natura substantiã. Et si questio fiat de muliere debemus aspicere ad septimã domũ quæ est domus mulierũ & cũ hoc debemus aspicere ad uenerẽ q̃ de ppria natura est significatrix mulierũ: & sic de aliis secũdũ proprias naturas domo℞ & planetarũ. Est tñ intelligẽdũ ꝙ planetã quẽ eligimus ex pte domus debemus tenere pro significatore principali. Et planetam qui significat naturam rei debem⁹ facere participem in significatione. Est ergo sententia littere: cũ uolueris scire planetã dominatorem siue significatorem rei aspice quis planetarum habeat plures fortitudines in domo rei quesite ex fortitudinibus dictis in. c. de fortitudinibus & dignitatib⁹ ipso℞. Et ille q habundat in numero fortitudinũ ille est dñator siue significator. Et ẽ intelligendũ ꝙ in interrogationib⁹ ascendens siue prima domus semp attribuitur querenti & planeta abundans in numero fortitudinum in domo illius rei de qua fit questio est significator rei quesite. Auctor ponit exemplum in littera Et dicit si interrogatus fueris de substãtia & uolueris scire quis planetarũ sit dominator siue significator eius & fuerit secunda domus quæ est domus substantiæ. v. gradus arietis: quia aries est domus martis habet ibi mars quinq; fortitudines. Et est exaltatio solis & ideo sol habet quattuor fortitudines ratione illi⁹ Et est etiam solis triplicitas & ratione illius habet ibi tres fortitudines: & est terminus iouis & ratione illius habet ibi duas fortitudines & facies martis & ratione illius habet ibi unam fortitudinem. Sol igit̃ habet ibi. vii. fortitudines & mars sex & Iupiter duas patet ergo ꝙ sol habet ibi plures fortitudines & talis planeta scilicet habens plures fortitudines uocatur almutam idest uincens ergo sol in tali figura esset significator substantie & eodem modo faciendum est de aliis.

EX POTESTATIBVS QVOQVE PLANETARVM ACCIDENTALIBVS. Ista ps cōtinuať sic. Pri⁹ auctor determiauit de dignitatib⁹ planetaꝝ essētialib⁹. Hic determiat de dignitatib⁹ ipsoꝝ accidētalib⁹: & expedit se breuissime dicés ꝙ é una dignitas accidētalis plāetaꝝ q̄ uocať haiz & ē hæc ut planeta diurn⁹ sit in die sup terrā & in nocte sub terra. Et planeta nocturn⁹ sit in nocte sup terrā & in die sub terra. Et ēt si sit planeta masculin⁹ ꝙ sit in signo masculino & fœminin⁹ in signo fœminino tunc diciť planeta esse in suo haym .i. in sua similitudine: & erit tūc fortitudo sua sicut fortitudo uiri in loco sui ꝓfectus & lucri atq; fortune. Et sic cōpleta est expositio p̄me differentie alchabicii introductorij ad magisteriū iudicioꝝ astroꝝ. Quidā hō interrogauit de quodā absente utrū esset mortu⁹ uel uiuus & fuit ascēdens q̄stionis .xx. gradus leonis & incidit talis figura

Aspexi in hac questione & dedi ascendens & eius dominum & lunam absen/ti pro quo facta fuit questio. aspexi & inueni dominum ascendentis in me/dio: cœli: propter quod uidebatur prima faciet q uiueret in psperitate: sed qa inueni saturnum in angulo orientis prope angulum infra duos gradus dubitaui de uita illius specialiter: quia ibidem infortunauit partem fortune deinde as/pexi ad domum mortis & inueni uenerem fortiorem ibidé idest in domo mortis plura habere testimonia quia exaltationem & triplicitatem aspexi ad locum eius in figura & qualiter se haberet ad ascendens & ad dominum ascendétis & ad lunam & inueni eam aspicientem ascendés aspectu quarto & saturnum ibidem existentem eodem aspectu propter quod magis dubitaui de uita. Deinde aspexi ad lunam & inueni eam oppressam sub radiis solis hoc fuit unum signũ mortis. Inueni etiam lunam seperatam a uenere euntem ad coniunctioné do/mini ascendentis & transtulit naturam domini domus mortis ad dominum ascendentis. Hoc fuit certius signum mortis. Ex his collegi quod homo ille pro quo facta fuit questio esset mortuus: inuentumq; est ita quia saturnus existens in ascendente fuit dominus septime domus significator uxoris illius pro quo fa/cta fuit questio & uenus significatrix mortis aspexit eum significabat hoc quod forte interfector commiserat fornicationem cum uxore illius pro quo questio facta fuit.

d

IFFERENTIA SECVNDA IN NATV/RIS SEPTEM PLANETARVM. Ista é. secunda dr̃a huius libri in qua auctor determinat de naturis septem planetaꝝ. Et potest diuidi in quat/tuor ptes quoniam primo determinat de naturis & proprietatibus septem planetarum secundo determinat de ordine seu principatu planetarum in cóceptionib⁹. tertio de natura capitis & caude draconis. quarto determinat de ordine planetarum in dn̄o dierũ & horarũ. ii. ps incipit ibi. de ordine uero planetarũ. Tertia ibi caput draconis. Quarta ibi: si aũt fuerit aliqua dies. Prima pars diuiditur in septem partes: quoniá primo ponit naturam saturni Secundo iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto ueneris. Sexto mercu/rii. Septimo lune ubi partes incipiant patet in littera. Primo ponit naturá saturni & quid significat ex rebus & morib⁹ hominũ & ex sectis & cetera. quæ oĩa planc apparét in littera usq; ad illá pté de annis fridarie. Circa quam parté est in/telligendũ q qñ dicit anni fridarie saturni sunt. xi. intelligendum est ann⁹ gubernationis in uita nati. Ad cuius euidentiam est sciendum q in natiuitate diurno incipit fridaria a sole & gubernat ipsum. x. annis postea gubernat ipsum ue/nus sectm quátitaté annoꝝ suorum. Deinde mercurius & sic sm ordinem pla

netarum eundo usq ad finem uite. Si autem natiuitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna & gubernat ipsum sm quátitaté annorũ suorum. Post luná gubernat ipsum saturn⁹ sm quátitaté annorũ suorũ: & sic scd̄m ordiné planetarum. De hac materia est capitulum proprium in quarta differentia & ibi diffusi⁹ loquetur de hac domino concedente. Quando autem dicit in littera: maximi uero: intelligendũ est de annis quos dát planetæ in duratione rerum scilicet in sectis & in aliis magnis reb⁹. Quando autem dicit maiores & medii & minores intelligendum est de annis quos dant planetæ in natiuitatibus hominũ ad uiuendum & sicut dico de saturno ita de aliis planetis intelligas. Dicit Ptolomeus in .lxxxii. propositione prime partis maius ac forti⁹ opus sautrni est infrigidare & desiccare modicũ propter fortitudiné frigoris & uidet hoc esse pro eo quod est elongatus multũ a calore solis & humidis fumositatibus terre. Hic albumazar redarguit Ptolomeũ & ponam deo dante rationes suas in fine huius partis de naturis planetarum. Dicit haly in cõmento propositionis preallegate quod Ptolomeus uult dicére q saturnus facit hoc opus eo q opus suũ est multũ elongatũ ab opere solis quod est opus caloris: & a luna cuius opus é attrahere humores: quia quando inspexit comparationem saturni cum sole & luna inueniet quod ambobus erat contrarius: & propter hoc dixit quod conuenit ut frigidus sit & siccus. Et Ptolomeus met glosauit hanc comparationem in eo quod sequitur. Dicit Ptolomeus scire quidem uirtutem huius planetæ & aliorum erit propter rectificatiõem figurarum in respectu solis & lune quoniá earum aliqs uidemus mutantes aeré una manerie mutatiõis & earum aliqs alia manerie in diuersis ordinatiõib⁹ mutationis augendi & minuendi. Dicit Haly in cõmto. Si memoriá habes de eo q tibi dixim⁹ quomodo probare possũ: stellarum uirtutes: glosa non indiges in hoc. Et si huius oblitus es ausculta. dico tibi quod sol & luna eo quod eorũ opera magis apparent quam opera aliarum stellarum & sunt nobis magis manifesta & opera reliquarum stellarum abscondita uidentur: conuenit ut inspicias ad stellas habentes communitaté cũ duobus luminaribus per figuras idest p aspect⁹ si augét in suis operibus uel ab eis minuunt & sic ibis inspiciendo ad omnes donec certitudinem scias omniũ nõ semel sed pluries. Et si inueneris quod semper sequátur unam manerié operandi scies pro certo huiuscemodi uirtuté habent. Dicit Haly abéragel de natura saturni. Saturnus est planeta senex magnus fessus uilipensus anxietatũ tristiciarum longarũ infirmitatũ natura eius est frigida & sicca & assimilat melancolie quæ gubernat de omnibus humoribus & nullus de ea quado fuerit almutem alicuius natiuitatis & ipse in cancro natus erit turpissimi uultus & mirabilis creatura in forma & uisione sua ita quod expauescent & mirabuntur quotquot uidebũt eum & audient loqui de ipso. Dicit alfraganus quod corpus saturni est .lxxxxi. uicibus tantum quátum terra.

VPITER FORTVNA MASCVLVS. Hic ponit naturam
i Iouis & planũ est quod dicit in littera Iouis autem uirtutis opus ẽ
cõplexionis temperate & loc⁹ sui motus est medianus inter frigidi-
tatem saturni & calorem martis & propter hoc conuenit ut calefa-
ciat & humectat. Dicit Haly in comento multi crediderunt cum audierũt hoc
uerbũ Ptolomei quod opera stellarũ secũdũ ei⁹ opinionẽ sequerẽtur loca sphæ-
rarũ scd̃m q̃ una existit supra aliã sicut credidit hiza auẽquiton & alkindus &
alii qui cum talibus rationibus nos impediuerũt. Ego uero dico q̃ si opera stel-
larũ sunt secũdũ naturã quomodo possunt sciri propositiões quadruuiales qm̃
radices harũ ambarũ scientiarũ diuerse sunt una. s. ab alia. Ampli⁹ si omnia cor-
pora celestia nõ sunt alicuius complexiõis calide humide frigide neq; sicce sicut
probauit Aristotiles quomodo potest Iouis complexio tẽperari eo quod sphæ-
ra sua existat inter illam martis & saturni. Nam si bene ad dictũ inspexeris Pto-
lomei inuenies non esse prout ipsi crediderunt. Et postq̃ docuit nos uiam qua
scirent᷑ uirtutes stellarũ ponit hoc uice alia in hoc loco dicens quod quando p̱-
bauerimus modũ operis quod operat᷑ in aere nos circundante inuenimus q̃ ẽ
medianus inter magnã frigiditatem quam facit saturnus & magnũ calorem quẽ
facit mars & hoc affirmat id quod dixit quod calefacit & humectat. Dicit Ha-
ly abenragel Iupiter est planeta equalitatis cõitatis bonitatis melioramenti in-
tellectus sensus & pietatis: quia temperatus est equalis & fortuna per aspectum
& corporalem coniunctionem significat bonitatem meliorationem legem sim-
plicitatem & castitatem dirigit & non dãnat: populat & nõ destruit: abhor-
ret saturnũ & eius naturas. Quando deus incepit creare mundũ erat in domo
ascendente lucet in ariete tauro & gemini: & minuitur lux sua in cancro leone
& uirgine obscurat᷑ in libra scorpiõe & sagittario & minuit᷑ eius obscuratio in
capricorno aq̃rio & piscib⁹. Dic̃ alfragan⁹ q̃ corp⁹ Iouis ẽ. lxxxxv. tm̃ q̃tũ t̃ra.
ARS MASCVLINVS. Hic ponit naturam martis & patet in
m littera. Dicit Ptolomeus mars p̱prie desiccat & per uim nature sue
comburit eo quod igneum habet colorem: & quia circa solem est &
qm̃ sphæra in qua sol cõsistit posita est sub eo. Dicit Haly in cõmen-
to Ptolomeus uult dicere q̃ opus uirtutis martis idest qui experimur inuenim⁹
siccitatis magne. Ad id quod dixit q̃ uirtus martis cõburit eo quod igneũ hẽt
colorem dico quod stelle sunt substantie simplicis & non composite ex naturis
diuersorum elementorũ: apparitio sui coloris est recta eo quod ibi nõ est aliq̃d
quod mutet colorem conuenientẽ eidẽ substãtie Ptolomeus aũt docet nos per
hoc dictũ: regulã q̃ scimus uirtutẽ stellarũ quã per nos intelligere nõ possumus
& possimus eã intelligere per colorem. In hoc enim dicto adest dubiũ qd᷑ nos
soluere oportet. Nam multi credũt q̃ color nõ ostendat uirtutẽ rei & hoc est ue-
ritas in terrenis propter comixtionem elementorum quæ in eis est tñ in celesti-

bus nõ est ita qa eorũ substantia nõ est ullo modo composita ex aliquo elemen to. Et pp hoc rediit Ptolomeus ad probandum hanc uirtutem alio modo di-cens: & quia existit circa solem & quia sphæra in qua est sol posita est sub eo uult dicere quod accidit ut sit ueritas res ista quia uirtus martis comburit eo q existit circa solem: & quia sol est sub eo & cõmiscet' uirt⁹ sua cũ illa solis fit cali dus multũ & siccus ita quod sine temperamento comburit. Dicit Haly aben-ragel mars est planeta calidus & siccus igneus: destructor: iratus: uictoriosus: diligens occidere & interfectiões rixas litigia: cito irascit' ira forti: totũ cor suũ exponit in rebus suis agendis: prelia facit & destruit populationes. Exaltatio sua est in domo saturni .s. in capricorno qui significat clamores impediméta & genté stultá & guerrationes. Cõuenit saturnus marti in infortunio & resistit ei in frigiditate & tenebrositate: & inclinat' soli amore sui & defendit' auxilio ei⁹ qm sol exaltat' in domo sua & gubernat eũ de calore & siccitate q̃3 recipit ab eo dem: ꝓprietas & natura sua cõuenit & appropinquat ꝓprietati & nature so-lis nescius est & obliuiosus modici intellectus & diminut⁹ sensu nec considerat rerũ fines: per eum & per ascensum & per descensum eius in circulo suo crescit & decrescit estatis calor & hyemis frigiditas omni anno dicit alfragan⁹ quod mars continet quantitatem terre semel & dimidium & octauá partem eius.

SOL PER ASPECTVM FORTVNA. Hic ponit naturam so-lis & littera glosa non indiget. Dicit Ptolomeus cognita res est q̃d opus substátie solis est calefacere & dare aliquátulũ siccitatis & hæc opera magis proprie sentiuntur & leuius scita sunt omnibus aliis ꝓ pter magnitudinem solis & propter manifestam nutationem quam per tempo ra anni facit & quanto magis accedit ad nostra capita tanto magis calefacit. Di cit. Haly abenragel scito q sol est lumem & candela cœli gubernator mundi factor temporum: per eum fiunt planetæ orietales & occidentales: & per eum fiunt apparentes & occulti: & per eum mouetur omnis res se mouens: per eum nascitur omnis res nascens: crescit omne folium & maturatur omnis fructus. Ip se est spiritus cœli magnus cum eo uiuificantur signa: & quodlibet signum quá do est in eo habet maioritatem super alia signa. quoniam ipsum uiuificat & illu minat & dat ei fortitudinem & calorem & applicat calorem & fortitudinem & uirtutem illius signi terre: quia natura & facta sua apparét in oib⁹ reb⁹ & in cũc tis aíatis & in aíatis existétib⁹ i terra. Et qñ exit de signo in quo ẽ remanet illud signũ in similitudine corpis defuncti. Est planeta magni dñii potétie nobilita-tis altitudinis & magnitudinis. est fortuna per aspectum & infortuna per con iũctionem corporalem. Vides enim quádo aliquis planeta cõiungit' sibi: cõbu rit & uincit eũ & extinguit lumé & lucé suá. Locus suus in loco est quartus. s. medius. vii. planetarũ: sicut rex sapiés q per sensum manutenet regnũ suum & p considerationem ponit sedem suam in medio regni sui ut p oía latera attingat.

Dedit marti militiam suã & quod esset dux militie sue quia celum solis est sub
celo martis & conuenit natura & calor suus cum natura & calore illius dedit
Ioui sua iudicia propter temperiem honestatẽ saluationẽ & sue complexionis
salutẽ :& quia nõ est in eo qualitas mala nec peccandi natura. Dedit regnũ sa/
turno quia omnes planetæ sua lumina mittũt ad eũ & suas considerationes. De
dit ueneri collectionem reddituum & uendendi reditus & emendi :quia celum
eius applicat suo & sunt uicini. Dedit mercurio scribaniam quia status eius est
sicut status scriptoris regis qui uadit quando ille uadit & sedet quado ille sedet
Dedit lune algazilaticũ quia est similis algazilo regis qui facit sua mandata &
defert ea quocunq; precipit. Dicit alfragan⁹ auctoritate Ptolomei quod corp⁹
solis continet corpus terre centies sexagesies sexies & aliquantulum plus.

ENVS FORTVNA FEMINA NOCTVRNA. Hic ponit
u naturã ueneris & patet in littera quod dicit. Dicit Ptolomeus uen⁹
ipsamet opera Iouis facit propter temperamentum sue complexio
nis excepto quod est Ioui in re una contraria quia calefacit parũ eo
quod existit circa solem & humectat secundũ lunam propter magnam lucem q̃
habet hic planeta eo quod attrahit ad se fumositatem quæ eleuatur ab humori/
bus terre Dicit. Haly in commẽto uult dicere quod eius calor est multũ minor
illo Iouis & propter hũiditatẽ q̃ facit dicimus quod ẽ quodãmodo frigida &
plus humida. Quod aũt dicit eo q̃d existit circa solẽ dixit eo ꝙ uirt⁹ sua uoluit
cũ illa solis. Et id ꝙ dixit hũectat sicut lũa :uult dicere ꝙ uen⁹ facit hũiditatẽ cir
ca eã q̃ facit lũa. Et id q̃d dixit propter magnã lucẽ uult dicere ꝙ modicus ca/
lor facit humores currere. Dicit Haly abenragel uenus est fortuna frigida & hu
mida nocturna bylaris gaudiosa appentie bone limpida formosa :diligit iocu
lationes cantationes cõestiones potationes & uitia ẽ mãsueta & pauci motus
est mulierũ significatrix & iacendi cum eis amoris amicitie & societatis, recipit
martẽ per naturam fornicationis & limpidimenti abhorret ipsum propter con
trarietatem nature sue quæ est caliditas & siccitas. Separat se ab eo & malum &
infortunam suam repellit a se ipsa propter mansuetudinẽ bona uerba solatium
bonũ :& mansuetam loquelam. Concordat cum saturno in frigiditate & con/
uenientiam quam habet cum eo in libra quia est dom⁹ uni⁹ & exaltatio alterius
Et discordat cum eo in moribus tristiciis & dolorib⁹ suis & eo quod saturnus
est usus modicis cum mulieribus. Status ueneris cum statu solis est similis statui
mulieris uersus uirum. Dicit alfraganus ꝙ corpus ueneris est una pars de.xxxii.
partibus terre.

ERCVRIVS COMMIXTVS. Hic põit naturam mercurii &
m patet in littera. Dicit Ptolomeus :siccitas uero & humiditas mercu
rii est per unum equale :quoniam aliquando desiccat & effugat hu
mores eo ꝙ nunq̃ elongat multũ a calore solis etiam nullo tempo

re & aliquando humectat eo ꝙ positus est super spæram lune quæ est circa ter/
ram magis quam omnes aliæ spæræ & mutatur ad hos duos status & facit ué
tos propter serotinas mutationes eius circũquaqꝫ solem. Dicit Haly in com/
mento. Vult dicere ꝙ opus mercurii nõ est una res sola: quoniam aliquando
desiccat & aliquãdo humectat cũ autem desiccat est quando soli applicat & ẽ
tunc opus suum in calefaciendo & siccando circa istud solis. Humectare autẽ
suum est propter uim suam quæ cõmiscetur cum illa lune quæ posita ẽ sub eo
& ꝙ est opus suum sicut op⁹ lune. Et Ptolomeus quando comperationem fa
cit de opere mercurii cum illo solis inuenit ꝙ aliquando faciebat opus tale q̃
le sol. Et quando per comperationem facit cum opere lune: inuenit ꝙ aliquan
do faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multotiens & inuenit ꝙ
semper alteꝝ duoꝝ operum faciebat & sciuit pro certo ꝙ op⁹ suum ẽ secũdũ
opus aliarum stellarum cum quib⁹ inuoluit': & op⁹ proprium in se nõ habet
Dicit Haly Abéragel Mercuri⁹ est planeta maleficiorum uiolentiarum docu
mentorum scribanie computationum scientiarum: calid⁹ ẽ & siccus forme &
nature conuertibilis: masculus cum masculis: fœmine⁹ cum fœmininis: fortuna
cum infortunis: bene rationat⁹: bene loquẽs: ausus in loquẽdo: pulchre apparẽ
tie: composite persone: diligit libros & computationes. Placent ei magisteria
res bene facte rationes uerificari libri ac scientie: agilis est in motu & proprie/
tatis ardentis: alacer & mobilis in omnib⁹ reb⁹ suis: & est unus trium planeta/
rum significantium pluuias & per eum & per mutationem suã de signo in si/
gnum: & per eum eius statum ac retrogradationem & directionem ipsi⁹ & ꝑ
oppositiones & coniũctiones suas scientur mot⁹ uentorum & ei⁹ fortitudines
scilicet si erunt fortes uel debiles in omnibus partib⁹ illius anni: quoniã quan
do exit de uno signo & intrat aliud uel quando est stationarius aut retrogra/
dus significat uentos fortes humiditates & pluuiam & in aere accidentia de
nubibus turbationes & his similia. Similiter quando est in oppositiõe lune exi
stente luna in aliquo signorum aqueorum uel aereorum significat quod predi
xim⁹ in reuolutiõe ãnoꝝ mũdi habet magnã & ueridicã significationẽ sup te
nẽtes officia regũ. Alfraganus dicit ꝙ quãtitas corporis mercurii ẽ una ꝑs de.
xxxii. milibus ꝑtib⁹ corporis terre.

VNA FORTVNA FEMINA NOCTVRNA. Hic põit na
l turam lune sententia littere patet. Dicit Ptolomeus maior uirt⁹ lu
ne est humectare pro eo ꝙ est multum circa terram & propter fu/
mositatem frigidam quæ per eam eleuatur: & propter hoc ad sta/
tum talem mutantur corpora manifesta mutatione quia facit mutari & putre
scere corpora ut plurimum: & habet etiam cum sole participationem modicã
in calore pro eo ꝙ recipit lumen ab eo Albumazar redarguit Ptolomeum
in causa naturarum plauetarum & sunt uerba sua ista: quoniam plures reges

grecie fuerunt sapientes post Alexandrum filium philosophi uocabaturq; unusquisq; eorum Ptolomeus fueruntq; numero decem & una mulier erát q; regnantes in egypto : & fuerunt anni regni eorum . 275 . fuerunt uniuersi sapientes ex quib⁹ fuit Ptolome⁹ unus qui edidit librum almagesti sup causam motus circuli & quicquid in eo est ex planetis. Et quidam eorum edidit librū de iudiciis astrorum referentis eum ad Ptolomeum auctorem libri almagesti. Diciturq; q; ille qui edidit librum iudiciorum ipse edidit librum almagesti nesciturq; ueritas hui⁹ rei: sed ille qui ex eis edidit librum iudiciorum narrauit in libro suo naturas planetarum & eorum causas. Incepitq; dicere q; sol calefacit in suauitate ac mora & q; op⁹ eius sit in hoc euidenti⁹ & forti⁹ opere ceterorum planetarum propter magnitudinem ei⁹ & quanto magis eleuatur ad zenith capitum nostrorum augetur nobis calor. Et putauit q; natura lune sit humida propter proximitatem circuli ei⁹ a terra & propter receptionem uaporū. qa ad eē eleuāt' ex ea . Et putauit q; natura saturni sit frigida & sicca ppter longitudinem circuli ei⁹ a calore solis & longitudinem ei⁹ ab humiditate uaporum terre. Et putauit q; martis natura esset calida & sicca eo q; color ei⁹ similis est igni: & quia est prope solem & quia est sub eo erigiturq; calor ei⁹ ad eum & calefacit eum. Et putauit q; Iupiter sit equalis complexionis: eo q; sit eius circul⁹ inter circulos saturni & martis. Et propter hanc causam est natura eius calida humida equalis & temperata. Et putauit q; ueneris natura sit calida humida equalis calor autem ei⁹ ex propinquitate circuli ei⁹ a sole. Humiditas uero ex uapore humido qui contingit eam ex terra. Putauitq; q; natura mercurii sit in quibusdam horis sicca & in qnibusdam humida . Siccitas ei⁹ propter appropinquitatem ei⁹ a sole & q; non elongatur ab eo elongatione maxima. Humiditas uero eius propter proximitatem circuli ei⁹ circulo lune. Hoc ē q; putauit Ptolome⁹ in naturis planetarum: & hæc est ratio qua usus est sup hoc. Sed nos dicem⁹ nunc q; sit in ei⁹ dictis pungendus idest reprehensione dign⁹ nā q; putauit ex sole & calefactione rerum ab eo in suauitate & mora hoc inuenitur ex suo opere. quod autem dixit q; natura lune sit humida propter proximitatem circuli ei⁹ a terra & receptione uaporum qui eriguntur ex terra ad eam hoc repellitur a sapientibus eo q; spacium quod est inter faciem terre & propinquiorem locum in quo est luna sit. 128044. miliariorum fere ea mensura qua sit unum miliarium. 3000. cubitorum. Et hoc patet in libro in quo narrantur longitudines corporum superiorum ab inuicē. Et non pl⁹ eleuantur uapores a superficie terre secūdum q; narrauit Ptolome⁹ q̄z. xvi. stadia secūdum q; stadium quadringentorum cubitorum est: nam. xvi. stadia faciunt duo miliaria & decimā ac tredecimā uni⁹ miliarii fere lōgitudo uero lune qn̄ magis ppe ē sup̄ficiei terre ē ut dixim⁹. 128044. miliariorū fere nū ergo uel quō applicat uapor terre ad lunā quousq; corrūpat uel mutet naturā ei⁹. Per modū cōsimilē

reprobat ipsum in naturis aliorum planetarum: sed pertranseo cā breuitatis Haly in cōmēto ppositiōi preallegate de natura lune rñdet ad rationes Albumazaris. Dicit.n. Haly exponēs uerba Ptolomei primo Postq̄ docuit nos Ptolome⁹ q̄ uirtutes stellaꝝ corpoꝝ suoꝝ sequūtur magnitudinem & corp⁹ lune paruū est sicut in almagesti narrauit & ei⁹ opus sequit̄ opus solis pte una Dicit hic q̄ est hoc pro eo q̄ multū est prope terrā & peruenit ad nos eius uirtus anteq̄ mutetur & propter hoc apparet eius opus magis q̄ opus aliaꝝ stellaꝝ. Et uidemus uisibiliter q̄ attrahit humores terre & corporum eam sequētiū & pro eo q̄ habet lucē a sole operat̄ in terrenis calorē modicū accidentalē cū quo facit putrescere & mutari humores existētes in corporibus sicut ostēsum ē in phisica & in natura. Et manifestū est q̄ lux facit calorē. & potest hoc probari per specula quæ cōburūt & similia. & quia luna lucē habet a sole cōuenit ut habeat modicū calorē quē facit sicut per accidēs. Et hoc est id quod uult dicere Ptolomeus. Et quia hoc nō intellexit Albumazar credidit q̄ erraret in dicto suo dicēs quō pōt fumositas humida ad lunā ascendere cum fūositas ascendere nequeat ultra. xvi. stadia & luna satis longi⁹ est. Ego uero risi de dictis talibus qualia sūt hæc: & dixi qualiter nō intellexit hoc quia Ptolome⁹ uoluit dicere q̄ fumositas humida ascendat usq̄ ad lunā sed dixit q̄ ascensus fumositatis hūide qui ē uersus lunā docet nos q̄ attrahit humores terre et aliorum corporum eam sequentiū sicut adamas trahit ferrū. Alfraganus dicit auctoritate Ptolomei q̄ magnitudo corporis lunæ est una pars de. 39. partib⁹ terre & dicit q̄ maius corpus omniū corpoꝝ uniuersi ē sol & post solē. xv. maxīe sūt stelle: dicit enim q̄ unaqueq̄ eaꝝ tenet corpus terre centies septies tertius in magnitudine est Iupiter: & quartus saturnus. Post saturnum sunt stelle fixe secūdi ordinis quarū quelibet continet terrā nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertii ordinis quarū unaqueq̄ cōtinet terrā septuagesies & bis. Post ipsas sūt stelle quarti ordinis quarum quelibet continet terram. 54. Post ipsas sunt stelle quinti ordinis quarum quelibet continet terram. 37. Post ipsas sunt stelle sexti ordinis & minor illaꝝ imo minor omniū q̄ uidentur: quarum probatio ē possibilis continet terram. 18. Maius corpus post ipsas est mars. post martē terra: post terram uen⁹: post uenerem luna & ultimo mercurius. Patet igitur secundum alfraganum q̄ maius omnium corporum est sol & minus mercurius exceptis generabilibus & corruptibilibus. De longitudine istorum corporum a terra dicit alfraganus q̄ propior longitudo lune a terra est. 33. tantum quantum dimidium diametri terre & . 20. pars eius eritq̄ hoc. 107124. miliaria. Et ē lōgitudo longior lune quæ est propior longitudo mercurii sexagesies quater tantum quantum dimidium diametri terre & . vi. pars eius quod est. 208542. miliariorum. Et longitudo longior mercurii quæ est propior ueneris est centum sexagesies septies tantum quantum dimidium diametri terre quod est. 542750.

60

miliariorũ.Et lógitudo ueneris lógior q̃ ẽ ꝓpior lógitudo solis ẽ milesies & cẽties & uigesies tantum quantum dimidium diametri terre quod est.3640000. miliarium. Et longitudo solis longior quæ est propior longitudo martis est 1220.tantum quantum semidiameter terre quod est .3965000.miliariorum.Et longitudo martis longior q̃ est lógitudo Iouis propior est.8876.tãtũ quãtũ semediameter terre qđ ẽ.28847000.miliariorũ.Et lógitudo iouis lógior q̃ ẽ ꝓpior logitudo saturni ẽ.14405.Tãtũ q̃tũ semidiamet̃ t̃re ꝙ ẽ.46816250.Et lógitudo saturni longior q̃ ẽ equalis longitudini stellarum fixarum & est quantitas dimidii diametri circuli signorum est.20110.tantum quantum semidiameter terre quod est.6357500.miliariorum & cum duplicatum fuerit hoc proueniet quantitas toti⁹ diametri circuli signorũ .i. octaue spæræ quæ est.1307 5000 miliariorum & cum multiplicatum fuerit hoc per.iii.& septimam unius proueniet quãtitas circunferentie circuli signorum uel cuiusq; alterius circuli maioris descripti in octaua spæra quæ ẽ.410818570.miliariorũ eritq; mẽsura uniuscuiusq; gradus circuli maioris.114160.miliaria.

d EORDINE VERO PLANETARVM.Hic ponit ordinẽ planetarum in conceptionib⁹ puerorum scilicet ordinem in gubernando fetum q̃diu est in utero matris.Dicit ꝙ saturn⁹ gubernat ipsum ab hora conceptionis usq; ad finem unius mensis.In secundo mense gubernat ipsum Iupiter.In tertio mars.In quarto sol.In quinto uenus. In sexto mercuri⁹.In septimo luna:& propter hoc ut dicitur puer in septimo mense petit exitum: quia opera omnium planetarum sunt in eo complecta:& qui tunc nascuntur possunt uiuere propter eandem causam.Deinde reuertitur gubernatio ad saturnum & gubernat ipsum in octauo mense & tunc qui nascũtur nó uiuũt propter malitiá saturni.Deinde gubernat ipsum Iupiter in nono mense:& tunc communiter nascuntur & uiuunt propter bóitatem Iouis. Deinde ponit ordinem planetarum in regimine corporis post natiuitatem quantum ad processum in etatibus:& dicit ꝙ luna incipit natum regere ab ingressu ei⁹ in mundum & regit ipsum quattuor annis qui sunt anni nutritionis Deinde mercuri⁹ regit ipsum decem annis.Deinde uenus octo.Deinde sol nouẽ.Deinde mars.xv.post hoc Iupiter.xii.Deinde saturn⁹ usq; ad finẽ uite.

CAPVT DRACONIS.Hic põit naturá capitis & caude dracõis & patet

f I AVTEM FVERIT ALIQVA DIES.Hic ponit ordinem planetarꝫ quãtũ ad dñm dierꝫ & horarꝫ.Dicit ꝙ aliq̃ dies sit alicuius planetæ pría hora illius diei ẜm ꝙ pría hora incipit ab ortu solis est illi⁹ met & .ii.hora ẽ planetæ q succedit in ordine celorꝫ descẽdẽdo & tertia tertii planetæ in ordine:& sic p ordinẽ usq; ad finẽ.xii.horarum diei artificialis.Et ille planeta cui⁹ ẽ.xiii.hora ille est domin⁹ illi⁹ noctis:& cuius ẽ.xxv.hora.s.prima hora diei sequẽtis illi⁹ est dies sequens.& auctor ponit

exēplū in littera ideo nō est necesse ut ponam.& sic completa ē expositio secū de differētie huius libri.

e

T QVIA ANNVENTE DEO.Ista ē tertia differētia huius libri in qua auctor determinat de eē planetarum in semetipsis & de esse eoꝝ adinui cem scilicet unius ad alterum.Et diuiditur in duas partes:quoniam in prima determinat de esse eoꝝ in semetipsis.In secūda parte de esse eorum adin/ uicē secunda est ibi.De esse autem ipsorum adinui cem.Et illa diuiditur in duas:quoniam primo de terminat de esse quinqꝫ planetarum respectu lumi narium.ii.de esse eorum inter se ii.ibi:esse autem

Primo determinat de esse eorum in seipsis.Et est sententia littere talis.Plane/ tæ aliquando dicuntur ascendentes & aliquando descendentes & aliquando dicuntur aucti lumine & magnitudine:& aliquando diminuti lumine & ma/ gnitudine.Et quandoqꝫ dicuntur aucti nūero & quandoqꝫ diminuti numero. Et quandoqꝫ dicuntur aucti motu & quandoqꝫ diminuti in motu.Et omnes planetæ preter solem dicuntur quandoqꝫ septentrionales & quandoqꝫ meridi onales.Et dicuntur ascendentes & descendentes in septētrione & meridie.Ista sunt quæ accidunt planetis in semetipsis.Et ista exponit auctor per ordinem in littera dicens ꝙ planeta quādoqꝫ ascendit in circulo suo eccentrico ita ꝙ sit in superiori parte eccentrici sui nō distans ab auge per.90.gradus ante uel retro & tunc lumen eius apparet minus & etiam apparet minor in quantitate & eius cursus est tunc tardus quātum ad motum centi epicycli & dicitur tūc for tior.Quando autem est in aliquā longitudinum mediarum eccentrici sui.s.di stans ab auge per. o.gradus precise tunc est equalis in lumine & magnitudi ne & cursu.i.non dicitur magnus neqꝫ paruus in lumine uel magnitudine & motꝰ centri epicycli ē equalis cum medio motu ipsius.Cum uero fuerit extra hæc loca scilicet distans ab auge plus.90.gradibus ante uel retro tunc descēdit & apparet maior lumine & magnitudine & mouetur centrum epicycli tunc uelociꝰ ꝙ̄ mediꝰ motꝰ ipsiꝰ.& cum fuerit argumentum planetæ equatum mi nus.180.gradibus scilicet quando additur equatio argumenti super mediū mo tū tūc dicitur auctꝰ numero:Et si argumētū equatū fuerit plus.180.gradibus.s. quādo equatio argumēti subtrahit̃ a medio motu tūc dicitur numero diminu tus.Sed in luna quādo addit̃ equatio dicitur aucta numero:quando subtrahi tur dicitur diminuta numero.Et quando aliquis triū planetarum altioꝝ mo/ uet̃ velociꝰ medio motu suo uocatur auctꝰ motu:& quādo uadit minꝰ medio motu suo uocat̃ motu diminutꝰ.Eodē mō intelligitur de sole & luna.Et quā do mouetur tātū quātū mediꝰ motꝰ suꝰ tūc dicit̃ motu equalis.Et qn̄ uenꝰ uel

mercuri⁹ mouet᷑ ueloci⁹ q̄ sol dicitur auctus motu: quādo tardi⁹ dicitur motu diminut⁹. Et quando aliquis planetarū .6. trāsiuerit nodū intersectiōis deferentis sui cū eclyptica q nodus uocatur genzahar est septentrionalis. Et ē septētrionalis ascendēs .i. augēs latitudinem quousq; elongat⁹ fuerit ab intersectione p. 90. grad⁹. Et cū elōgat⁹ fuerit pl⁹. 90 gradib⁹ ab intersectione ē septētrional' descendēs .i. minuēs latitudinē quousq; elōgat⁹ fuerit ab intersectione per .180. gradus & tūc ē in intersectione opposita prime & lunā hebet latitudinē .i. ē in eclyptica: & cū transiuerit illā fit ei⁹ latitudo meridiana & ē meridionalis descēdēs quousq; elōgat⁹ fuerit ab intersectione prima p. 270. grad⁹. Et cū transiuerit hunc numerum est meridionalis ascendens quousq; reuertitur ad intersectionē primam ubi latitudo ei⁹ erit nulla. Hæc ē sententia littere de esse planetarū in semetipsis

d E ESSE AVTEM IPSORVM AD INVICEM TRACTEMVS. Pri⁹ determinauit de esse planetarꝝ in seipsis. Hic determinat de esse eorꝝ adinuicē & primo de esse quinq; planetarꝝ respectu luminariū. Et diuiditur in quattuor ptes secūdū quattuor eē q̄ habēt planetæ erga solē & lunā. Primū ē uisio faciei ad faciē. Secūdū ē securitas. Tertiū ē cōbustio. Quartū ē oriētalitas & occidētalitas. Primo ergo determinat de uisione faciei ad faciē .ii. de securitate .iii. de cōbustione .iiii. de oriētalitate & occidētalitate. Pria ps ē in principio .ii. incipit ibi: & ex hoc ductoria .iii. ibi: & ois planeta .iiii. ibi: & ex quo altiores. Sētētia prime ptis ē quando aliqs planeta fuerit occidētalis a sole .s. q̄ oriat᷑ post sol' ortū & fuerint inter ipsū & solē tot signa quot sūt inter domū illi⁹ planetæ & leonē q ē dom⁹ sol' talis planeta dicit᷑ esse in uisiōe solis facie ad faciē. Verbi gratia: capricorn⁹ ē domus saturni & ē sextū signū a domo solis scilicet leone. cū igitur fuerit saturn⁹ in sexto signo a sole cōputādo numerꝝ signorꝝ a sole uersus saturnū secūdū ordinē signorꝝ. aliter enim non esset occidental' si nō cōputaret᷑ hoc mō tūc dicit᷑ ipsū uidere facie ad faciē. Et signū sagittarii ē qntū a leone. cū igit᷑ Iupiter fuerit in qnto signo a sole incipiēdo a sole uersus iouē fm ordinē signorꝝ dicitur uidere ipsū facie ad faciē & sic de aliis. Et quādo aliquis planeta fuerit oriental' a luna & fuerit inter ipsū & lunā secundū ordinē signorꝝ tot signa quot sunt inter domū ipsi⁹ planetæ & domū lune .s. cancrū tūc dicitur esse in ei⁹ uisione facie ad faciē. Verbi gratia: cancer est signū sextū ab alia domo saturni .s. ab aq̄rio: ióq; cū fuerit lūa a saturno i. 6o. signo ē iter eo uisio facie ad faciē. Et ēt cācer ē signū qntū a domo iouis .s. a piscib⁹: ióq; cū fuerit lūa i. 5o. signo a ioue fm ordinē signorꝝ ē iter eos uisio facie ad faciē & sic de aliis suo mō poteris exēplificare.

e X HOC DVCTORIA PLANETE. Hic determinat de .ii. esse 5. planetarꝝ erga luminaria .s. de ductoria quod idem est q̄ securitas

Et ē sētētia tal' qñ aliqs planeta ē in suo haim & in aliquo angulorꝫ ascenden/tis.s.in ascēdēte uel in 10.uel.7.uel.4.domo & aliquod luminariū sit in aliquo angulorꝫ ab ipō planeta ita ꝙ sit planeta in die orientalis a sole & in nocte occidentalis a luna.hoc est ut sit in die in 10.signo a sole tūc enim est in angulo a sole orientalis.uel in nocte in.4.signo a luna tūc enim ē i angulo a luna et occidentalis tunc dicit' esse in sua ductoria. Angul⁹ aūt oppositionis non habet hic locū.R ō ē quia planeta existens in opposito solis uel lune nec ē orientalis nec occidentalis. Postea dicit ꝙ oīs planeta a tēpore quo absconditur sub radiis solis usqꝫ ad tēp⁹ quo incipit apparere dicit' cobustus.Et incipit cōburi qñ incipit intrare radios: & cū uenerit prope solē infra. 12.grad⁹ uocatur oppressus: & cū fuerit cū sole in eodē gradu & fuerit inter eos min⁹ semidiametro solis & cum hoc latitudo planetæ fuerit minor semidiametro solis dicit' unit⁹ uel in corporat⁹ soli.Et cū trāsiuerit hāc unionē dicit' esse in cōualescētia donec sit liberat⁹ a radiis solis.

XQVO APPARENT ALTIORES TRES. Hic determinat de orietalitate & occidētalitate planetarꝫ.Dicit ꝙ tres plē superiores qñ exeūt de sub radiis sol' & incipiūt apparere de mane ante ortū solis quousqꝫ ueniāt ad oppositum solis hoc ē ꝙ sint propingores circulo horizontis horientalis qꝫ occidētalis quando sol ē i linea medie noctis tūc uocāt' oriētales & dextri. Vocāt' oriētales eo ꝙ oriūtur añ solē & uocāt' dextri eo ꝙ sūt i dextra pte cœli a sole. Pars.n.occidētal' ē dextra & oriētal' sinistra. Ponat'.n.ꝙ hō uertat faciē suā uersus meridiē patet ꝙ oriēs ē sibi a sinistris & occidēs a dextris.Et qñ aliqs triū supiorꝫ plāetarꝫ trāsiuerit oppositōnē sol' dr̄ occidētal' sinister.dr̄ occidētal' ñ ꝙ sit i pte occidētali cœli a sole imo hui⁹ cōtrariū ē uerꝫ.Sed dr̄ occidēta' ꝑ tāto qa occidit p⁹ solē.Et dr̄ sinister qa ē i pte oriētali cœli a sole q̄ ē sinister ſm ꝙ dictū ē. Ven⁹ uero & mercuri⁹ qlibet eorꝫ ifra tp̄s quo circuit epicyclū suū cōiūgit' soli bis.una uice ꝑ directōnē.s.i supiori pte epicycli Alia uice ꝑ retrogradatōnē.s.i iferiori pte epicycli Igit' qñ aliqs eorꝫ sepat' a cōiūctōe sol' i medio retrogradatōnis.s.i iferiori pte epicycli recedit a sole uersus ptē occidētalē cœli.Et qñ elōgat⁹ fuerit a sole tm̄ ꝙ pōt uideri uidet' de māe añ ortū solis iō tūc uocat' oriētales dexter donec cōburat' a sole.i.donec iūgat' soli i supiori pte epicycli ꝑ directōnē.Et cū sepatus fuerit a sole ꝑ directōnē uidet' de uespe p⁹ occasū sol' iō tūc uocat' occidētal' sinister dōec iterū cōburat' et ē drīa it' ueneré et mercuriū et tres supiores uen⁹.n.et mercuri⁹ qñqꝫ i recessu eorꝫ a sole siue i exitu de sub radiis fiūt oriētales & qñqꝫ i exitu eorꝫ de sub radiis fiūt occidētales. Plāetæ aūt supiores semꝑ cū exeūt de sub radiis sol' fiūt orientales.Et dicūtur argumentari in fortitudine donec sint elongati a sole per.30.gradus & a.30.usqꝫ ad.60.dicuntur fortes .Et post qꝫ elongati fuerint a sole ultra .60.gradus dicuntur orientales euntes ad de/

bilitatẽ usq; ad principium retrogradationis. Et a principio retrogradationis usq; ad oppositionẽ solis dicuntur orientales retrogradi. Et ab oppositione usq; ad directionem dicũtur occidentales retrogradi. Et a directione usq; ad. 30. gradus post directionẽ dicũtur occidentales fortes. Et a. 30. gradib⁹ post directionem quousq; ueniant ad. 30. gradus prope solẽ dicuntur occidentales eũtes ad debilitatem. Et postea dicuntur occidẽtales debiles quousq; comburant. Ven⁹ uero & mercurius quando separantur a sole per retrogradationem fiũt orientales & uocantur debiles quousq; ueniant ad directionẽ: & a directione donec sint elongati a sole tantum quantũ solent elongari in principio retrogradationis dicuntur orientales fortes. Deinde fiunt debiles orientales & quousq; opprimantur sub radiis solis: & postea dicuntur uniti cũ sole. deinde cõbusti euntes ad apparationem: & ab apparatione eo℞ usq; ad elongationẽ eorum a superiori parte epicycli per. 60. grad⁹ sunt occidentales fortes & ab hoc loco usq; ad retrogradationem sunt occidentales eũtes ad debilitatẽ & postea usq; coniunctionem sunt occidẽtales debiles. Si uero nõ intelligeret littera hoc mõ esset falsa cũ ñ sit possibile eos elõgari a sole usq; ad 60. grad⁹ in zodiaco. Postea dicit quãdo aliquis planeta exit de sub radiis solis & nulli cõiũgit cor pore uel aspectu ẽ in suo lumine proprio.

e SSE ILLORVM ERGA SE INVICEM. Prius determinauit de his q̃ accidunt planetis in semetipsis & his quæ accidũt qnq; planetis erga luminaria. Hic determinat de his quæ accidunt. 7. planetis ad se inuicem. Et posset diuidi in tot partes quot sũt modi accidentium quæ accidunt planetis ad inuicem. Et pñt reduci ad. 16. modos secundum sententiã littere qui sunt isti coniunctio: uacuatio cursus: feralitas: translatio luminis redditꝰ luminis: prohibitio: pulsatio nature: receptio: redditus nature: refrenatio siue contrarietas frustratio: abscisio luminis: ueneratio: destructio obsessio: dilectio & odium. Ista exponit auctor in littera per ordinem usq; ad finem isti⁹ differentie. Sententia prime partis est talis. Coniunctio est cum fuerint duo planetæ in duobus signis quæ se aspiciunt aliquo aspectu & ille q fuerit leuior inter eos. i. uelocior ĩ motu trãsiuerit de suo signo pauciores gradus q̃ põderosus. i. tardiori motu de suo signo ita ꝙ differẽtia ista sit. 6. grad⁹ uel infra: & tunc dicit ꝙ leuior uadit ad cõiũctõnẽ põderosioris. uerbi grã: pono ꝙ sol sit in ariete & trãsiuerit de ipso ariete. 6. grad⁹ & mars sit in leone & trãsiuerit de ipso. 12. grad⁹ ista duo signa aspiciũt se aspectu trino. Et sol q ẽ uelocior in motu q̃ mars transiuit pauciores grad⁹ de ariete q̃ mars de leone: & sunt in differentia 6. grad⁹. In proposito exemplo sol uadit ad coniunctionẽ martis de aspectu trino. Et si sol esset in. 12. gradu arietis & mars in. 12. gradu leonis tunc esset coniunctio completa. Et si sol esset ultra duodecimum gradum arietis marte existente in. 12. leonis: tunc esset inter eos separatio. Et hæc

uocatur coniunctio longitudinis. Coniunctio autem latitudinis est cum fuerint duo planetæ in uno signo coniuncti corporaliter & fuerint equalis latitudinis ab eclyptica ita quod latitudo unius sit ascendens in septentrione & alterius descendens in septētrione uel unius ascendens in meridie & alterius descendens in meridie. Vel si fuerit coniunctio ex aliquo aspectuum & latitudo unius fuerit septentrionalis ascendens & alterius meridiana ascendēs. Verbi gratia: pono quod luna coniūgatur saturno in aliquo signo & in aliquo gradu & minuto illius ita quod saturnus sit iuxta genzahar suum uadens ad septentrionem in latitudinem & sit eius latitudo .iii. minutorum ex luna appropinquet ad caudam draconis ueniens a septentrione minuens latitudinem ita quod eius latitudo similiter sit .iii. minutorum hæc est coniunctio uerissima quantū ad longitudinē & latitudinē. Et in hoc casu luna eclypsaret saturnū nisi diuersitas aspectus lune esset tanta quod impediret. Licet auctor dicat quod latitudo unius debeat esse ascendens & alterius descendēs tamen uidet mihi quod in cōiūctiōe corpali in omni casu quo contingere poterit quod latitudines amborū sint equales ad eādem partem. Volo dicere quod ambe latitudines sint septētrionales uel ambe meridionales erit coniunctio latitudinum ueridica: & in aspectu oppositiōis si latitudines fuerint equales in diuersis partibus ita quod una sit meridionalis & alia septentrionalis erit aspectus ueridicus quantū ad latitudines.

T CVM SEPERATVR VNVS PLANETA AB ALIO.

e Hic ponit uacuationē cursus. Dicit quando aliquis planeta fuerit cōiunctus alteri corpore uel aspectu & post seperationem ab illo non cōiūgitur alicui alteri corpore uel aspectu quādiu fuerit in illo signo tunc dicitur esse uacuus cursu. Verbi gratia: pono quod luna iungatur Ioui corporaliter in sagittario & post seperationem eius a Ioue non sit aliquis planeta in sagittario cui possit coniungi nec radii alicuius quem possit aspicere in hoc casu luna est uacua cursu donec exeat de sagittario & iungatur alicui corpore uel aspectu.

T SI FVERIT PLANETA IN ALIQVO SIGNO. Dicit quando aliquis planeta fuerit in alquo signo ubi nullus alter planeta sit nec radii alicuius ille planeta quādiu fuerit in signo illo sic se habente dicitur eē feralis siue siluestris in similitudine hominis non habentis societatē cū aliquo.

ET CVM FVERIT SEPARATVS. Dicit quādo planeta uelocioris motus sepauerit se a planeta tardioris motus & in separando se ab eo iungatur alteri tunc trāsfert naturā primi ad secundū. Verbi gratia pono quod luna separatur a coniunctione corporali Iouis & anteq̄ compleatur seperatio coniungatur saturno aliquo aspectu: uel corporaliter luna transfert tunc naturam Iouis ad saturnū. Fit etiam alio modo translatio scilicet quando planeta leuis cōiungitur

pöderosiori se & ille ponderosus alteri adhuc pöderosiori se tüc medius träsfert naturam leuis ad ponderosioré. uerbi gratia: pono quod luna aspiciat & iouem aliquo aspectu & iupiter aspiciat saturnum iupiter in hoc casu transfert naturam lune ad saturnü.
SI AVTEM NON CONIVNGITVR. Dicit quod quädo duo planetæ fuerint hoc modo dispositi quod unus eorum nö iungitur alteri sed ambo iunguntur alicui tertio tunc si ille tertius aspiciat aliqué locum ex locis circuli proiicit lumen illorum duorü ad illü locü. Et si aliquis planeta fuerit in loco radiorum suorü reddit illi lumen illorum duorum. uerbi gratia pono quod sol sit in capricorno & uenus in piscibus ita q nö aspiciant se. Deinde pono qd mars sit in cancro aspiciés solé de opposito & uenerem de tertio in hoc casu mars recipit lumen solis & ueneris & reddit lumina ipsorum ad löca circuli in quibus sunt radii martis. & hoc uocatur redditus luminis. Fit etiam alio modo redditus luminis quando duo planetæ non aspiciant se sed tertius transfert lumen unius ad alteü ita q separatur ab uno & iungatur alteri & tüc idé est q translatio.
SEQVITVR PROHIBITIO. Dicit quando tres planetæ fuerint in uno signo sed in diuersis gradibus & ille qui fuerit tardior motu transiuerit plures gradus illius signi quä aliquis aliorum duorü tunc medius eorü prohibet cöiunctionem leuioris cum ponderoso. uerbi gratia: pono quod saturnus sit in. xii. gradu uirginis & pono quod mars sit in quinto gradu eiusdé uirginis in hoc casu mars petit coniunctióem saturni. Sed pono quod luna sit in. viii. gradu eiusdem uirginis in hoc casu non esset iudicandum q mars coniungeretur saturno quia luna est in medio & prohibet eius coniunctionem. Fit etiam prohibitio alio modo ita quod duo planetæ sint in uno signo & leuior iungitur ponderosiori & alter planeta aspiciat eundem ponderosum & aspectus eius sit ita prope sicut coniunctio corporalis alterius tunc ille qui corporaliter iungitur prohibet aspicienté ne aspiciat. Et si in hoc casu unus illorü fuerit propinquior q alter ille qui fuerit propinquior obtinet & dicitur iungi ponderosiori. uerbi gratia: pono quod saturnus sit in. xii. gradu uirginis & mars in. viii. gradu eiusdem. Et pono quod iupiter proiiciat radios suos ad octauum gradum uirginis in hoc casu mars prohibet aspectum iouis. Sed si iupiter proiicere radios suos ad nonum gradü esset iudicandü quod iupiter aspiceret saturnum & cü hoc prohiberet coniunctioné martis. Et si iupiter proiiceret radios suos ad. vii. gradum eét iudicandum q mars iungeretur saturno & cum hoc prohiberet aspectü iouis.
ET SI IVNGITVR PLANETA DOMINO ILLIVS SIGNI. Dicit aliquädo aliquis planeta iungitur per aspectum domino illius signi in quo fuerit uel domino exaltatióis uel triplicitatis uel termini uel faciei dicitur mittere naturä dñi illius dignitatis ad ipsum cuius fuerit dignitas. uerbi gratia: pono q sol sit in capricorno aspiciés saturnü existenté in uirgine in hoc casu solé in do

mo saturni & mittit naturā ipsius saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliquo loco ubi habet dignitatē aliquam. uerbi gratia: quod sit domus sua uel exaltatio & cetera & aspiciat aliquē planetā ponderosiorem se qui nullam habeat dignitatē in loco ei⁹ dicitur leuis mittere suā fortitudinē pōderoso. uerbi gratia: pono ꝙ luna sit in tauro. s. in exaltatiōe sua & aspiciat saturnū existētem in uirgine de trino in hoc casu luna naturam suam siue uirtutē mittit ipsi saturno licet saturnus nullā habeat dignitatē in loco lune. sed si saturnus habeat dignitatē in loco lune. uerbi gratia: pono ꝙ luna sit in. xxiiii. gradu tauri in exaltatione sua & in termino & facie saturni & aspiciat saturnū mittit saturno naturam propriam & naturam saturni ratione termini & faciei sue.

ET QVANDO FVERIT IN ALIQVA DIGNITATVM SVARVM. Et dicit planeta leuior aspicit pōderosiorē se & leuior habet dignitatē in loco in quo est & ille quē aspicit etiā hēt ibidē aliquā dignitatē tūc leuis mittit pōderoso utrasq; naturas. s. suā propriā & illi⁹ quē aspicit & hæc missio uocatur receptio. uerbi gratia pono ꝙ sol sit in ariete in exaltatione sua & in domo martis & aspiciat martē aliquo aspectu. in hoc casu sol mittit marti naturā suā ꝓpriā & cū hoc naturā martis rōne domus sue & mars recipit solē a domo sua. Et si cōtingat ꝙ inferior sit in dignitate supioris & ecōtra supior ī dignitate iferioris illa ē melior receptio q̄ eē pt. uerbi gr̄a: sit sol in ariete in domo martis & mars in leone in domo solis & sol aspiciat martē aspectu tertio talis receptio ītegra & pfecta.

HINC SEQVITVR REDDITVS. Dicit qn̄ iferior planeta aspicit supiorē & ille quē aspicit est cōbust⁹ sub radiis uel retrograd⁹. in hoc casu supior reddit inferiori uirtutē quā sibi misit: qa ꝓpter debilitatē suā nō pōt retinere eā. Et si in tali casu uterq; fuerit in angulo ul' in succedēti tūc redditus fit cū ꝓficuo. Et si inferior fuerit in angulo & supior nō ita tñ ꝙ superior recipiat inferiorē tal' reddit⁹ etiā fit cū ꝓficuo. Et si iferior fuerit cadēs ab āgulo & supior in angulo fit reddit⁹ cū ꝓficuo. Et si ambo fuerit cadētes reddit⁹ fit cū detrimēto. uerbi gratia pono ꝙ luna sit in tauro & aspiciat mercuriū existētē in capricorno cōbustū. in hoc casu lūa mittit mercurio naturā suā. Sed qa mercurius est cōbust⁹ nō pōt retinere naturā sibi missam: iō reddit lumē illud quod recipit ab ea & si in hoc casu ambo fuerint in angulis redditus est proficuus & cetera.

DEINDE SEQVITVR ALMENEM. Dicit qn̄ planeta iferior uult cōiungi supiori sed anteq̄ cōpleat' cōiūctio inferiori fit retrogradus hoc uocat' refrenatō. uerbi gratia pono ꝙ saturnus sit in. xii. gradu uirginis & uenus in principio uirginis uadēs ad cōiunctionem saturni. Sed cū puenerit uenus ad. viii. gradū uel nonū. s. anteq̄ cōtingat saturnū incipit retrocedere. in tali casu refrenat' uenus ne cōiungat' saturno & idē intellige de aspectu si iret ad aspectū: sed anteq̄ aspectus compleret' inciperet retrocedere.

HANC SEQVITVR ALCHORAD IDEST CONTRARIETAS. Dicit quod contrarietas est quãdo tres planetæ fuerint in uno signo quorum unus sit ponderosus & alii duo leues & unus duorũ leuium transiuerit põderosum & alter petat coniunctionem ponderosi sed anteq̃ coniungat' ponderoso per retrogradatiõem & obuiat alteri leui tunc retrogradus destruit coniunctionem illius cui obuiat cũ ponderoso. Verbi gratia: pono quod sit saturnus in. viii. gradu uirginis & mars in. xii. gradu eiusdem & iupiter sit in principio uirginis petens coniunctionem saturni sed antequã coniungatur sibi: mars incipiat retrogradari & coniungi saturno per retrogradationem & obuiet ioui in hoc casu mars destruit coniunctionem iouis cum saturno.

SEQVITVR ALPHARIZ IDEST FRVSTRATIO. Dicit q frustratio est quando planeta leuis petit coniunctionem ponderosi sed antequam compleatur coniunctio ponderosus intrat aliud signum & sint radii alicuius alterius planetæ in principio illius signi tunc quando leuis uolens coniungi ponderoso intrat illud signũ coniungit' radiis illius planete ibi aspicientis & sic annullatur coniunctio prima. uerbi gratia: pono quod saturnus sit in. xxviiii. gradu leonis & mars sit in. xxiiii. gradu eiusdem petens coniunctionẽ saturni sed anteq̃ iungatur mars saturno saturnus intret uirginẽ & pono quod iupiter aspiciat primũ gradũ uirginis. in hoc casu mars exiens de leone cõiungitur radiis iouis & sic annullatur coniunctio martis & saturni.

HANC QVOQVE SEQVITVR ABSCISIO LVMINIS. Dicit q abscisio luminis ẽ quando aliquis planeta leuis petit cõiunctionẽ ponderosi & in secundo signo a signo ponderosi sit alter planeta sed antequam leuis iungatur ponderoso ille qui est in secũdo signo sit retrograd? & abscindit lumen põderosi a planeta qui uolebat ei iungi. Et est quasi idẽ quod contrarietas sed differt in hoc quia in cõtrarietate planeta retrogradus nõ solum iungitur ponderoso sed etiam iungit' leui qui uolebat iungi põderoso per obuiationem & põt exemplificari sicut ibi fuit dictũ. Fit etiam alio modo abscisio luminis. s. quando planeta leuis petit coniunctionem ponderosi & ille ponderosus petit cõiunctionẽ alterius ponderosioris & iungitur ei anteq̃ leuis iungat' primo põderoso. uerbi gratia: pono quod mars cõiunctionem iouis & iupiter petat coniunctionẽ saturni & anteq̃ mars iungat' ioui iupit' iungitur saturno: in tali casu saturnus abscindit lumen iouis a marte.

SVNT QVOQVE HIS PLANETIS. Dicit q planetæ in quibusdã locis cõfortantur & in qbusdã debilitant' & in qbusdã locis fiũt fortune & in qbusdã infortune. Fiũt fortune in aspectu sextili uel tertio bonorũ & ut infortune sint cadẽtes ab eis iuxta q intelligendum est qñ aliqs planeta est in eodem signo cum alio uel in quarto uel in septimo uel decimo ab ipso dicitur esse in angulo ab illo. Et si fuerit in secundo signo ab ipso uel in quinto uel in octauo

uel in.xi.dicitur esse ab ipso in succedenti.Et si fuerit ab ipso in tertio signo uel in.vi.uel.in viiii.uel .xii.dicitur esse in cadenti ab ipso.Fiunt etiam fortune quádo seperantur ab una fortuna & iunguntur alteri aut quod sint inter radios duarum fortunarum & hoc uocatur ueneratio a quibusdam. Fiunt etiam fortune quando sunt uniti sole in eodem gradu aut quod sint in eius aspectu tertio uel sextili uel in aspectu trino uel sextili lune & etiam ut sint aucti numero & lumine:& quod sint in aliqua dignitatum suarum uel in suo haiz. Et planetæ fiunt fortiores quando ascendũt in circulo augis & quando sunt septétrionales uel ascendunt in septentrione.Similiter fortificantur quando sunt in statiõe secunda euntes ad directionem.Similiter quando exeunt de sub radiis solis & quando sunt in angulis uel in succedentibus.Et tres superiores fortificátur quádo sunt orientales.Et si aspiciũt solem aspectu sextili augmentatur eorum fortitudo.Similiter quando fuerint in q̃rtis masculinis uel in signis masculinis. Fortitudo solis etiam augmentatur in quartis & in signis masculinis preterq̃ in libra ibi enim non fortificatur propter casum ab exaltatione licet libra sit signũ masculinũ & etiá in quadra masculina & tres inferiores planetæ scilicet existétes sub sole fortificantur quando sunt occidentales a sole & in quartis & in signis fœmininis.Et luna fortificatur cum fuerit in nocte super terrá & in die sub terra & cũ fuerit in signo & in loco fœminino & cum fuerit in exaltatione scilicet solis in ariete.

EX INFORTVNIO VERO PLANETARVM .Dicit quod planetæ fiũt infortune idest infortunantur quando sunt in aspectibus malorũ & quando coniunguntur malis per corpus uel per aspectum ita quod inter eos & corpus mali uel int̃ eos & radios mali sint minus termino uni⁹ planetæ .Et infortunát̃ qñ sunt in termis maloꝝ aut in domib⁹ maloꝝ.Verbi gr̃a Iupit̃ uel uen⁹ infortunantur in terminis saturni & martis & in domibus eorum .Et infortunátur quando infortune eleuantur super ipsos ita quod sint infortune in.x.uel.xi. signo ab ipsis .Iuxta quod intelligendum est quod planeta existens in. x. signo ab alio dicitur eleuari super ipsum sicut existens in.x.domo eleuatur super ascédens & si istud fiat sine receptione est peius .Verbi gratia :pono quod Iupiter sit in principio sagittarii & saturnus in principio uirginis in hoc casu saturnus eleuat̃ super Iouem .Virgo enim est decimum signũ a sagittario . Infortunantur etiam quando sunt in coniunctione solis uel in opposito solis uel in aspectu eius quarto .Etiam infortunantur quando sunt in capitibus suorum genzahar idest in intersectionibus deferentiũ eorum cum eclyptica siue in capite uel cauda draconis eorum uel prope hæc loca per.xii gradus uel infra maxime si in his locis luna fuerit impedita ab eis uel sol scilicet ut luna uel sol iungatur eis in his locis uel aspiciat eos aspectu inimico.Ratio autem quare infortunantur in his locis est quia possunt ibi eclypsari .Infortunantur etiam quando distát a sole p

quattuor gradus ante uel retro. Et quando fuerint inter corpa uel radios duorum malorum ita quod separent ab uno malo corpore uel aspectu & iungant alteri malo: aut fuerit malus: uel radii eius in signo quod est ante eum & alter malus uel radii eius in signo quod est post eum tunc enim dicitur obsessus. Verbi gratia: pono φ Iupiter sit in uirgine & in. xi. gradu.: & mars uel radii martis sint in. x. gradu eiusdē & saturn⁹ uel mars sint in. xii. gradu eiusdē in hoc casu Iupiter diceretur obsessus a duabus infortunis. Eodē modo dicit de signis φ sunt obsessa qñ unus malus est in eius pncipio & alter in ei⁹ fine. Sed qñ sol uel fortuna aspicit planetā uel signū obsessum aspectu sextili ul' tertio ita φ sit aspect⁹ ad. vii. grad⁹ prope uel intra tunc per talem aspectū soluitur obsessio. Infortunantur etiam quando sunt retrogradi uel cōbusti aut cadentes ab angulis. Et debilitantur qñ sunt tardi cursus quod uadant minus medio motu eoꝝ. Et qñ sunt in statione prima euntes ad retrogradationē: aut φ sint in gradibus tenebrosis aut planetæ masculini in signis uel gradibus fœmininis & in die sub terra & in nocte super terrā: aut fœminini in signis masculinis & in gradib⁹ masculinis & in die super terram & in nocte sub terra. Hoc enim est cōtrariū haiz idest similitudini eorū. Et debilitant siue infortunant qñ sūt in locis oppositis dignitatū suarum aut φ sint in latitudine meridiana ab eclyptica maxime si fuerint descendentes in eadem latitudine aut sint in uia combusta. s. a medietate libræ usq; ad mediū scorpionis aut sint iuncti planetæ retrogrado aut cadēti aut quod non sint recepti. Et tres superiores scilicet saturnus Iupiter & mars debilitantur cum fuerint occidentales a sole aut in quartis fœmininis & sol debilitantur in signis & in quartis fœmininis nisi fuerit in nona domo: quia in illa gaudet tres inferiores scilicet uenus mercurius & luna debilitantur in signis & in q̄rtis masculinis. Et dicitur de planetis quod sūt quidā eorū seinuicem diligentes. Dicit quod quidam planetæ diligunt se inuicē & quidā habent se odio & patet in littera. & sic completa est expositio. iii. differentie alchabicii introductorii ad iudicium.

DIFFERENTIA QUARTA IN EXPOSITIONE NOMINUM ASTROLOGICORUM.

Cópletis tribus differentiis huius libri in qbus auctor determinauit de eē circuli signoꝝ essentiali & accidentali in prima differētia: & de naturis septē planetaꝝ in. ii. differentia: & de his quæ accidūt septē planetis in semetipsis & adinuicē. s. in. iii. differētia Sequit q̄rta differētia in qua exponit nomina quibus utuntur magistri iudiciorum & docet ea applicare ad opus. Et potest tota illa differentia diuidi in. xvi. partes secundū. xvi. capitula quæ ponit in ea. In primo capitulo loquitur de cōiunctionibus magnis connumerando eas. in secundo capitulo docet inuestigare gradū ascendentē alicuius natiuitatis. In tertio capitulo docet eligere locum

uite in natiuitatib⁹. In quarto capitulo docet eligere datorē annorū uite in natiuitatib⁹. In .v. docet eligere planetā dn̄atorē natiuitatis q̄ p̄est nato post hylech & alcochoden. In .vi. tractat de profectu annorū natiuitatis & mundi. In. vii. c. docet dirigere significatorē quēlibet ad quēlibet locū circuli. In. viii. docet dirigere gradū ascēdētē in natiuitatib⁹. In. viiii. docet inuenire duodenarias planetarū & domoꝝ. In. x. docet inuenire nouenarias. In. xi. docet inuenire decanū. In. xii. docet inuenire dn̄m orbis siue hore. In. xiii. docet inuenire annos fridarie in natiuitatib⁹. In. xiiii. docet cognoscere q̄s planetarū eleuat̄ sup alterū. In. xv. docet inuenire qn̄ fit apertio portaꝝ. In. xvi. loquit̄ de horis fortunatis & infortunatis: ubi p̄tes incipiant patebit in processu. In p̄mo ergo .c. loq̄tur generaliter de magnis cōiunctionib⁹ & dicit q̄ cōiūctiōes magne sūt res significātes destructiōes siue mutatiōes q̄ fiūt in hoc seculo & sūt .vi. in numero. Prima maior oīb⁹ cōiunctiōibus est cōiunctio iouis & saturni in principio arietis & hoc fit in .960. ānis semel. ii. cōiūctio ē mutatio cōiūctiōis iouis & saturni de una triplicitatē ad aliā & hoc fit in .ccxl. annis semel. Et qn̄ uenit cōiūctio eoꝝ ad aliq̄ triplicitatē anteq̄ exeat illam duodecies coniungūt̄. Verbi gratia: cōiūctio iouis & saturni nūc est in triplicitate aerea & incipit in signo geminorū anno dn̄i. Mcccxxv. ab illo tempore in .xx. annis .s. anno dn̄i. Mcccxlv. cōiūgent̄ in aquario & ab illo in .xx. annis coniungentur in libra & postea in geminis & ita secūdū hūc ordinē donec in his tribus signis duodecies cōiungant̄ & si multiplicaueris .xx. per .xii. inuenies .ccxl. annos post quos cōiunctio mutabit se & intrabit triplicitatē aquaticā & stabit ibi similiter p. ccxl. ānos & sic de aliis triplicitatib⁹ itelligas: & intelligas q̄ sicut dicit q̄ cōiūctio maxia reuertit̄ in .960. ānis ad p̄ncipiū arietis .i. ad triplicitatē igneā ita cōiūctio intrās principiū alicuius alterius triplicitatis nō reuertit̄ ad p̄ncipiū eiusdē nisi post .960. annos stabit igitur ut supra dictū est in q̄libet triplicitate .ccxl. annis triplitates sunt quattuor multiplica igit̄ .ccxl. per q̄ttuor & inuenies .960. annos. iii. coniunctio est martis & saturni in cancro in quibuslibet .xxx. annis. quarta cōiunctio est iouis & saturni in quocūq̄ signo fuerit: & hoc fit in .xx. ānis semel. v. cōiunctio est introitus magni luminaris in primum minutum equinoxii uernalis idest arietis sexta coniunctio est solis & lune & eorum oppositio. Et quando dicitur ascēdens coniunctiōis magne intelligitur de ascendēte scilicet introitus solis in arietem in illo anno in quo dēt fieri illa coniunctio. Verbi gratia: cōiunctio. Iouis & saturni fuit in geminis anno domini. Mcccxxv. Et ascendens introitus solis in arietem in illo anno fuit taurus .xx. grad⁹. taurus ergo est ascendens illius cōiunctiōis. Iste coniūctiones quę dicte sunt uocātur cōiūctiōes magne. Alie multe sunt coniūctiōes in planetis quarum numerus est .cxx. secūdum Ptolomeum in .l. propositiōe cētiloquii. Dicit enim ibi nō obliuiscaris esse .cxx. cōiūctiones quę fiūt in stellis erraticis. in illis .n. est maior scia eoꝝ q̄ fiūt in hoc mūdo

suscipienti incrementum & decrementum. Haly ibi in cōmento numerat eas & dicit quod quædam sunt coniunctiones binarie & quædam trinarie quædā quatrinarie quædam quinarie quædam senarie quædam septenarie. Binaria autem coniunctio est quando duo planetæ tantum coniunguntur: & hoc potest xxi. modis uariari. Ternaria coniunctio est quando coniunguntur tres planetæ & hoc potest uariari trigintaquinq; modis. Quadrinaria coniunctio est qñ cōiunguntur quattuor planetæ: & hoc pōt uariari similiter. xxxv. modis. Quinaria coniunctio est quando coniungunt᷑ quinq; planetæ & hoc potest uariari xxi. modis. Senaria coniunctio est quando coniunguntur sex planetæ & hoc potest uariari. vii. modis. Septenaria non est nisi una scilicet coniunctio omniū septem planetarum. Et si cōputaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicem inuenies. cxx. Qui uolunt singulas numerare inueniēt eas numeratas in cōmento propositionis preallegate.

TEX HOC ANNIMODAR QUOD EST. In hoc capitulo auctor docet inuestigare gradum ascendentem alicuius natiuitatis supposito quod sciatur signum ascendens & ignoret᷑ gradus & hoc docet secundum sententiam Ptolomei non secundum propriam intentionem. Dicit enim Ptolomeus in. xxxiiii. propositione cētiloquii Almustoli super locum coniūctionis uel preuentionis est in consimili gradu anguli ex angulis omnis natiuitatis humane quæ fuerit in illa coniunctione uel preuentiōe Et omnis gradus qui nō est similis gradui almutem super locum coniunctiōis uel preuentionis non est angulus alicuius natiuitatis humane. Sententia littere talis est cum uolueris inuenire gradum ascendentem natiuitatis alicuius considera coniunctionem solis & lune quæ precessit natiuitatem uel oppositiōe si precessit oppositio. Si precessit coniunctio natiuitas dicitur coniunctionalis: si ꝑcessit oppositio siue preuentio quod idem est natiuitas uocatur ꝑuentionalis. Si natiuitas fuerit coniūctionalis considera gradum in quo cōiunguntur luminaria scilicet gradum zodiaci inquo fuit coniunctio precedens illam natiuitatē & uide quis planetarum sit fortior in gradu per multitudinem testimoniorum. ille enim est almutem super locū coniunctionis. Equa ergo eū ad horam natiuitatis quo equato constitue ascendens ad horam natiuitatis secundum estimationem ita tamen quod sis certus de signo ascendēte. Si enim deficeres in signo hæc regula non ualeret tibi. Habito igitur signo ascendente hora natiuitatis: cōsidera utrum locus planetæ quem equasti tali dispositione stante sit propinquior gradui ascendentis uel gradui decime domus & cui eorum fuerit propinquior hunc angulū facies similem gradui planetæ. hoc est: pone tot gradus signi existentis in angulo quot grad⁹ pertransiuit planeta de signo in quo est. Et ut euidentius pateat sententia littere pono in hoc exemplum. Pono quod in hora natiuitatis alicuius ascendens fuit libra sed nescio quis gradus eius

& pono ꝙ natiuitas fuit cōiunctionalis & cōiunctio precedēs eā fuit in .6 .gradu aquarii uideo ꝙ saturnus est fortior in illo gradu ergo equabo saturnū ad horā natiuitatis & ponatur ꝙ inueniā eū in .20 .gradu uirginis uideo ꝙ saturn⁹ in hoc casu est propinquior ascendenti q̄ȝ medio cœli secundum ascendens estimatū: faciā ergo angulum ascendentis ad similitudinem grad⁹ saturni .hoc est ponā uigesimū gradū libre in ascēdente & si fuisset propinquior medio cœli fecissem angulū medii cœli uigesimū gradū signi ibidē existētis. Si autē natiuitas preuētionalis fuerit operaberis per gradum oppositionis sicut nūc tibi dixi de gradu cōiunctionis idest considerabis planetā habentē plures fortitudines in gradu oppositionis. Sed dubiū est de gradu preuentionis cū in preuentione siue oppositione sol sit in uno gradu & luna in opposito quem ergo gradum accipiem⁹ pro gradu preuentionis utrum gradum solis uel gradum lune. Dicit auctor secundum intentionem Ptolomei ꝙ gradum illi⁹ luminaris accipere debem⁹ quod fuerit super terram. Sed adhuc restat dubium. Ponatur ꝙ unum luminare sit in ortu reliquum in occasu & sic neutrum erit super terrā nec sub terra. Dicit auctor ꝙ quidam sapientes dixerunt ꝙ debemus operari per gradum illius luminaris quod fuerit in oriente. Deinde dicit auctor ꝙ Ptolomeus dixit si plures planetæ conuenirent in domino loci cōiunctionis uel p̄uentionis .s. ꝙ duo planetæ uel tres in loco illo haberent equales fortitudines uidelicet ꝙ unus haberet ibi tot fortitudines quot alter: tunc debemus accipere illum qui fuerit in suo haim: & sic quilibet eorum fuerit in suo haim tunc debemus accipere illū qui citi⁹ deberet mutari ad meli⁹ esse .i. illū qui citi⁹ intrabit signū in quo habet plures fortitudines q̄ȝ in illo signo in quo ē. Et si fuerint orientales a sole eligas eū qui fuerit soli propinquior dūmodo nō sit combustus:

Iuxta istam partem notandum est ꝙ alter est modus inuestigandi gradum ascendentis natiuitatis & ille modus accipitur a sententia Ptolomei in .51 .propositione centiloquii ubi dicit. Loc⁹ lune in natiuitate est ipse gradus ascendēs de circulo in hora casus spermatis in matricem & locus lune hora casus sp̄matis est gradus ascendens hora natiuitatis. Est etiam intelligendum ad euidentiā dicendorum ꝙ more infantum in uteris matrum non sunt equales secūdum ꝙ dicit Haly in cōmento propositionis iam allegate. More autem sunt distincte in .3 .scilicet maiorem moram & in mediam & in minorem. Minor autem mora continet .258 .dies Media mora continet .273 .dies. Maior mora continet .288 .dies. Et differentia inter maiorem & minorem sunt .30 .dies. Istud ē intelligendum de his quæ nascuntur secundum cursum naturalem. De abhortiuis autem & de his qui nascuntur in septimo mēse hæc regula nō tenet. Quātitas autem more infantis in utero accipitur a loco lune in figura hora natiuitatis. Si enim in hora natiuitatis luna fuerit in principio septime dom⁹ super

terram scilicet supra horizontem occidentalem tunc infans fuit in utero ma/
tris per moram minorem scilicet per.258.dies. Et si luna fuerit in hora natiuita
tis in gradu ascendente tunc infans stetit in utero per moram mediam scilicet
per.273.dies. Et si luna fuerit hora natiuitatis in gradu qui est ante gradum oc
cidentis tunc infans stetit in utero per moram maiorem scilicet.288.dies Et no
ta ꝙ cum luna in natiuitate est in parte occidentali prope horizontem si astro
nom⁹ credit eam esse super terram quando est sub terra uel econtra errabit in
hora conceptionis per.30.dies. Si uero luna fuerit super terram elongata ab oc
cidente idest inter oriens & occidens mora in utero est maior minori mora et
minor media. Dico ꝙ ē maior minori mora secundum quantitatem elongatō
nis lune ab occidente. Et si luna fuerit sub terra elōgata ab ascendente mora in
utero est maior media & minor maiori & est maior media secundum quanti
tatem elongationis ab ascendente. Cum secundum hanc uiam uolueris gradū
ascendentis natiuitatis alicui⁹ inuestigare constitue ascendēs ad horam natiui
tatis secundum estimationem propinquiorē quantū poteris ueritati & equa lu
nam ad illam horam: & uide in quo loco ceciderit in figura: ꝙ si ceciderit in
principio septime dom⁹ subtrahe ab hora natiuitatis.258.dies & remanebit ho
ra cōceptionis. Si uero ceciderit inter septimā domū & ascendēs.s. super terrā
uide per quot grad⁹ sit elongata a gradu occidētis & ꝓ quibuslibet.12.gradib⁹
accipe unum diē et ꝓ quolibet gradu qui fuerit ultra.12.accipe duas horas quos
dies & horas adde sup morā minorē.i.super.258.dies. Et totū subtrahe ab ho/
ra natiuitatis & remanebit temp⁹ cōceptionis. Si uero ceciderit in ascēdēte sub
trahe ab hora natiuitatis.273.dies & remanebit temp⁹ conceptōnis. Si uero ce
ciderit inter ascendēs & septimā.s.sub terra considera quantum sit elongata a
gradu ascendente et pro quibuslibet.12.gradib⁹ accipe unum diem & pro quo
libet gradu residuo duas horas & numerum dierum & horarum prouenientē
adde super moram mediam & totum subtrahe ab hora natiuitatis. Si uero lu/
na ceciderit in fine sexte dom⁹ subtrahe ab hora natiuitatis moram maiorem
& remanet hora cōceptionis: Hora igitur conceptionis nota equa lunam ad il
lam horam & gradus in quo inuenta fuerit fuit ascendens in hora natiuitatis
Licet hæc uia sit uera secundum intentionem fere omniū sapientum. Videtur
tamen mihi & cert⁹ sum ꝙ non sufficit ad inuestigandum gradum in casu ubi
non habeo gradum ascendentem nisi per estimationem. Supponit enim ꝙ sci
am elongationem lune a gradu occidentis uel ab ascendente: & si ignorem gra
dum ascendentem & per consequēs gradum occidentis quomodo potero sci/
re distātiam lune ab aliquo illoꝝ nescio. Posito enim ꝙ estimatio mea deficiat
per.12.gradus distantia lune ab occidente uel ab ascendente etiam deficiet ꝑ.12.
gradus & pro illis deberet accipi una dies & sic deficiet hora conceptionis in
una die & defectus ultimus scilicet in gradu ascendentis erit quantum luna mo

uetur una die.

T EX HOC HYLECH. In hoc capitulo auctor docet eligere hy
e lech.i.significatorem uite in natiuitatib⁹. Sententia littere est ista. In
eligendo significatorem uite debem⁹ incipere a sole si natiuitas fue
rit in die & si inuenerimus ipsum ante gradum ascendentem per.5.
grad⁹ uel infra.i.si inuenerim⁹ ipsum solem in.5.gradib⁹ qui ascenderunt super
horizontem scilicet in fine.12.dom⁹ aut si inuenerim⁹ ipsum in.10.domo uel.xi
domo accipiem⁹ solem pro hylech siue fuerit in signis masculinis siue in signis
fœmininis. Si uero nō fuerit in his signis debem inspicere si fuerit in.7 uel.8
uel.9. domo in signis masculinis adhuc accipiemus ipsum pro hylec h. Si
uero his tribus locis iam dictis scilicet in.7.domo uel.8 . uel.9.esset in signis
fœminis non esset apt⁹ ad hoc ꝙ esset hylech. Si igit̃ sol nō fuerit apt⁹ hylech
aspiciem⁹ ad lunā si eā inuenerim⁹ in ascēdēte uel in.2.uel in.3.domo aut in.7.
uel.8.domo ipsa erit hylech. siue fuerit in signo masculino siue fœminino Si ue
ro non fuerit in his locis aspiciem⁹ si inuenerim⁹ eam ante gradum signi ascē-
dentis per.5.gradus uel infra: aut in.x. domo aut.4.aut in.5.in signo fœmini
no adhuc ipsa erit hylech. Si autem in his locis esset in signis masculinis nō eēt
apta hylech . Si uero natiuitas fuerit in nocte debemus incipere primo a lu-
na . Si inuenerim⁹ eam ante gradum occidentem per.5.grad⁹ uel infra in illis
5.gradib⁹ qui sub terra ex parte occidētis uel in aliquo aliorum locorum pre-
dictorum secundum modum dictum ipsa erit hylech. Et si ipsa non fuerit ap-
ta aspiciem⁹ ad solem qui si fuerit ante gradum septime dom⁹ per.5.grad⁹ uel
infra scilicet sub terra aut fuerit in.4.uel.5.domo erit apt⁹ hylech. siue signa sint
masculina siue fœminina. Et si fuerit in ascendente uel in.2.domo in signo ma
sculino erit apt⁹ hylech in fœminino uero non. Si uero luminaria nō fuerint
apta ut sint hylech aspiciem⁹ utrū cōiūctio ꝓcessit natiuitatem uel oppositō: ꝙ
si precessit cōiunctio aspiciemus gradū cōiunctōnis.s.illum gradum in quo lu
minaria fuerunt cōiuncta ante natiuitatē : & si inuenerim⁹ ipsum gradum ī ali
quo quattuor angulo℞ uel in aliquo succedētiū accipiem⁹ ipsū ꝓ hylech. Et si
nō inuenerem⁹ ipsū in aliquo angulo℞ neq̧ succedentiū. Debem⁹ aspicere ad
gradū partis fortune q si fuerit in aliquo angulo℞ uel succedentiū debem⁹ ip
sū accipere ꝓ hylech. Si uero nō fuerit ī aliquo ho℞ loco℞ debemus ultīo acci
pere gradum ascēdētem natiuitatis . Si autem oppositō precessit natiuitatem
debemus aspicere ad gradū oppositōis sicut dictū ē de gradu cōiūctōis et po
stea ad ptē fortūe & ultīo ad gradū ascēdētē natiuitatis: nec oportet in gradu
cōiūctōis uel ꝑuētōis ul' ptis fortūe aspicere utrū signa sint masculina uel fœ-
minina. Et sic patet ꝙ sol pōt eē hylech in die & nocte sup terrā & sub terra ī
xi.locis. Potest.n.esse super terram hylech in sex locis et sub terra in.5. Et lūa si
militer potest esse hylech in .xi.locis . Potest enim sub terra esse hylech in sex

locis & super terram in.5. Si autem luna in aliquo predictorum locorũ fuerit cõbusta sub radiis solis non erit apta hylech. Et cum fuerint dom⁹ equate secũdum doctrinam traditam in canonib⁹ astrolabii & tabularum primi mobilis omnis planeta qui fuerit ante ascendens uel ante principium alicui⁹ alteri⁹ domus per quinq; grad⁹ uel infra erit fortitudo ei⁹ ualida in domo quæ succedit. Et omnis loc⁹ ex locis predictis non potest esse hylech nisi aspiciat eum aliqs planeta habens dignitatem in loco illo scilicet ꝙ sit dominus dom⁹ uel dominus exaltatõnis aut triplicitatis aut termini aut faciei: Tota sententia littere potest reduci ad pauca uerba. Quinq; sunt loca a quib⁹ recipitur hylech idest significator uite quæ sunt hæc: sol: luna: grad⁹ coniunctionis uel preuentionis pars fortune gradus ascendẽs natiuitatis. Si natiuitas fuerit in die incipiendũ est a sole & si non fuerit in locis aptis secundum ꝙ predictum est recipienda est luna. Et si non fuerit apta recipiend⁹ est grad⁹ coniunctionis uel preuentõnis qui si non fuerit apt⁹ recipienda est pars fortune. Et si non fuerit apta recipiendus est grad⁹ ascendens natiuitatis. Dicit Ptolome⁹ ꝙ hylech nunq̃ debeat accipi ab aliquo loco existente sub terra. Dicit enim & cõuenit ut nõ opemur in re tã nobili sicut ista per id totum quod est sub terra sed semper per id quod ascendit & apparet super terram. Nec conuenit nos operari per signum quod ascendens non aspicit nec per signum quod ascendit ante ascendens qđ dicitur dom⁹ laboris.i. dom⁹.12. quia est cadens ab angulo & plus etiam: quoniam fumositates quæ eleuantur ab humoribus terre turbant uirtutem ei⁹ quæ uenit ab ea ad terrã cũ spissitudine ac lugubritate sua & dãnant eã propter qđ apparent colores & magnitudines stellarum existentium in hac domo alteri⁹ maneriei q̃ sint per naturam eorum. Haly Abẽragel dicit sapientes in hoc sunt plurimum discordati: tamen id in quo maior pars eorum concordat est ꝙ incipiunt primitus in natiuitatib⁹ diurni a sole & inspiciunt si est in aliquo angulorum uel succedenti & in signo masculino & in q̃rta masculina et aspexerit aliquam dignitatum suarum erit ipse hylech: & si ita non fuerit nec aspexerit aliquam dignitatum suarum nõ erit ipse aptus pro hylech: & perquires tũc hilech: a luna & si eam inueneris in angulo uel in succedẽti & in signo fœminino & in quarta fœminina & aspexerit aliquam dignitatum suarum accipe eam pro hylech alioquin non erit apta: tunc aspice natiuitatem si fuerit coniũctionalis accipe hylech a gradu ascendente & si dominus aliquis habens ibi aliquam dignitatem aspexerit gradum illum accipies eũ ꝓ hylech. Et si ascendens non fuerit aptum perquiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nõ fuerit apta perquiras hylech a loco coniunctionis uel oppositionis precedẽtis natiuitatem. Et si non fuerint apti natiuitas non habebit hylech. Et oportebit te necessario reuerti ad digerendum per athazir loca hilech ad loca fortunarũ & ad radios earum & ibi inuenies locum finis. Et si natiuitas fuerit nocturna

perquiras primitus hylech a luna sicut incepisti pquirere de die a sole. Et si eā inueneris in angulo uel in succedenti in signo fœminino & in quarta fœminina & aspexerit aliquā dignitatū suarū ipa erit hylech. Alioquin perquiras hylech a sole & si eum inueneris in angulo uel in succedenti in signo masculino & in quarta masculina & aspexerit eum habens dignitatē ibidem accipias eū pro hylech alioquin nō erit aptus. Et tunc si natiuitas fuerit pūentionalis perquiras hylech a parte fortune sicut perquisiuisti a luna & sole. & si pars fortune non fuerit apta pquiras hylech a gradu ascendēte. Et si aliquis eorū nō fuerit aptus pro hylech perquiras hylech a gradu cōiunctionis uel preuētionis p̄cedentis natiuitatē. Et si fuerit in angulo uel in succedenti & fuerit aspect⁹ ab aliqua habēte ibi aliquo ex quinq̄ dignitatibus accipe eum pro hylech. Et quādo sol fuerit hylech & nō habuerit alcochoden pergras hylech a gradu lune. & si ille. i. gradus lune fuerit hylech & non habuerit alcochoden pquiras hylech a gradu ascendente si natiuitas fuerit cōiunctionalis: & si gradus ille fuerit hylech & nō habuerit alcochoden perquiras hylech a parte fortune. Tamē si natiuitas fuerit preuētionalis incipe primitus a parte fortune. & si fuerit hylech & nō habuerit alcochoden aliquis horū perquiras hylech a gradu cōiunctionis uel oppositionis antecedētis natiuitatē. & si nullus eorum habuerit alcochoden quoniā natus non habuit hylech nec alcochoden est significatio uite ac durabilitatis modice. Et scias q̄ in hylech qui pquiritur ab ascendente & a parte fortune & a gradu coniūctionis uel preuentionis nō aspicitur masculinitas nec fœminitas signoꝝ neq̄ quartaꝝ. Et dicit maior pars sapientum q̄ luna in tertia domo apta est ut sit hylech: quia gaudet in ea & dicunt similiter q̄ soli in nona domo cōuenit esse hylech quia gaudet ibidem.

e T EX HOC ALCOCHODEN. In hoc capitulo docet auctor eligere alcochoden qui est dator annorū uite. Sentētia littere est talis cum uolueris scire quis planetaꝝ est dator annoꝝ uite. debem⁹ aspicere quis planetaꝝ habeat plures dignitates siue fortitudines in loco hylech. Verbi gratia si sol fuerit hylech debemus respicere planetā fortiorē in loco solis. Et si luna fuerit hylech debemus respicere fortiorē in loco lune. & sic de aliis locis intelligēdū est. Et si talis planeta aspexerit locū hylech a quocūq̄ aspectu debemus ipsum accipere pro alcochoden. Si uero non aspexerit debemus respicere alium post illū. s. planetā qui habet in loco hylech aliquas fortitudines sed nō tot sicut primus dn̄s gradus. Verbi gratia: si unus habeat in loco hylech sex fortitudines & alius habeat ibi. 5. uel. 4. fortitudines si primus non aspexerit locum hylech nō poterit esse alcochoden. tunc si secundus aspexerit locū hylech debemus ipsum accipere pro alcochoden: & si ille etiam nō aspexerit debemus aspicere iterū ad aliū habentē pauciores dignitates & sic debemus procedere donec inueniamus aliquē aspicientē locū hylech

qui habeat aliquam dignitatē in loco hylech: & si nullā planetā inuenerimus aspicientē locum hylech qui habeat ibi dignitatē uel dignitates ille locus non potuit esse hylech. ideo in hoc casu oportet querere aliud hylech secūdum modum prius dictum: Verbi gratia: si natiuitas fuerit diurna & sol fuerit in loco apto ad hoc ꝙ sit hylech. tamen nullus habet dignitatem in loco solis aspiciēs ipsum sol non poterit esse hylech: quia nō habet alcochoden: ideo oportet tūc perquirere hylech a luna. & si ipsa fuerit in loco apto hylech & nullus habens in loco eius dignitatē sit aspiciēs eū oportet perqrere hylech a pte fortune uel a gradu cōiunctionis uel preuentionis uel gradu ascendente secundū ordinem predictū. Et uidebatᷣ quibusdā esse incipiendū a domino domus ita uidelicet ꝙ si dominus domus loci hylech aspexerit hylech accipiebāt eū pro alcochoden & non aspexerūt aliquem alium. Si autem dominus domus nō aspexerit aspiciebant ad dominū exaltationis qui si aspexerit ponebāt illū alcochoden Et si ille non aspexerit aspiciebāt dominū triplicitatis. deinde ad dominū termini: deinde & ultimo ad dominū faciei. Dorothius aspexit primo dominū termini & preposuit eum dn̄o domus sed hoc non uidetur ueritati cōsonum. Et quidā dixerunt si duo uel tres uel plures planetæ conueniāt in dignitatibus ita ꝙ habeant equales fortitudines essentiales in loco hylech & oēs aspexerint illum locū accipiendꝰ est illæ q propinqus aspicit & si in hoc etiā cōueniāt qđ raro contingit accipiendus est ille qui fuerit inesse laudabili a sole ita ꝙ sit coniunctus cū sole in uno gradu & non sit elōgatus ab ipso p. xvi. minuta. Vel accipiendus est ille qui fuerit propiquior angulo aut ille qui fuerit in initio ortꝰ matutini. s. qui incipit apparere in mane ante ortum solis aut ille qui fuerit in statione sua secunda & iens ad directionē aut qui fuerit in alio esse laudabili a sole. s. ꝙ sit orientalis si fuerit aliquis triū superioꝝ aut occidētalis si fuerit aliquis triū inferioꝝ. Si uero contingat ꝙ sol fuerit hylech & fuerit in leone uel in ariete. s. in domo uel exaltatione sua erit ipsæ hylech & alcochoden. Et si luna fuerit hylech & fuerit in cancro uel in tauro erit ipsa hylech & alcochoden & non oportet cōsiderare aliquē alium. Ptolomeus dicit ꝙ ille est alcochodē qui habet plures fortitudines in loco hylech siue aspiciat siue nō aspiciat ipm locum. sed nullus sapientum cōcordat cum eo. ideo tutius uidetur mihi tenere uiam sapientū. De annis uero quos dat alcochoden licet auctor nihil dicat: uolo tamen secundū sententiam haly abenragel pauca & ueritati magis consona narrare. Dicit haly abenragel maior pars sapientū huius sciētiæ dicunt ꝙ quādo alcochoden fuerit in angulis dat annos suos maiores. & quādo in succedētibus dat annos suos medios. & quando in cadentibus dat annos suos minores nec dat melioramentū alicui succedentiū super aliū & est error. Dicit haly abenragel. scias ꝙ de secretis coopertis & signalibus celatis huius scientiæ est quando alcochoden fuerit in gradu decimæ domus dat annos suos maiores. Et quando fuerit in gradu undecime domus dat annos suos medios. Et quan

do remouetur ab uno istorum duorũ locorum & uadit ad alium aspice quot gradus sunt ab uno ad alium & diuide per eos annos qui sunt inter annos maiores & annos medios. Verbi gratia: pono q gradus.io.domus sit tertius gradus piscium: & pono q uenus sit alcochoden & sit in.xiii: gradu piscium: est ergo elongata a puncto.io.domus per.io.gradus. & pono q a principio.io. domus usq ad principium.i i: sunt.xxx.gradus. Scio q si esset in principio.io domus daret annos maiores qui sunt.lxxxii. Et si esset in principio.i i.domus daret annos suos medios qui sunt.xlv. nunc autem in neutro horum duorum punctorum est. subtraham ergo.xlv.annos scilicet medios ab annis maiorib⁹ scilicet.lxxxii. & remanent.xxxvii.anni quos multiplicabo per distantiam ueneris a principio decime domus & prouenient.ccclxx. & diuidam per.xxx.s. per longitudinẽ inter decimã domum & undecimã & exibunt.xii.anni & remanent post diuisionẽ.io.quæ multiplicabo per.xii. & diuidã per.xxx. & exibunt quattuor menses. subtrahã ergo.xii.annos & quatuor mẽses ab ãnis maioribus ueneris & remanebũt.lxix.anni. & .viii.menses & erũt anni quos dat uenus in tali casu. Illud exemplũ poteris applicare ad alios ãgulos & domos. Dicit haly abenragel quando alcochoden fuerit combustus & ipsæ iens ad solem ita q non appareat perdit totum datum suum. quia quando est in hoc statu non dat nisi dies uel horas uel res quæ nomen non habent. & terminus cõbustionis est istæ. Postquã saturnus fuerit occidentalis a sole & sol fuerit ad eũ & fuerint inter eos.xv.gradus donec remanserit & orientalis fuerit & fuerint inter eos decem gradus completi. Et iupiter illud idem. Mars tamen postquã inter eum & solem in occidente fuerint.xv.gradus quousq sit orientalis & inter eos sint nouem gradus. Mercurius tamen facit facta sua & dat dona sua cõpleta quãdiu fuerit directus dummodo non sit appropinquatus soli ad min⁹ de septem gradibus & a septem gradibus usq ad.v.dat.non tamen completæ Sed a principio septem graduum donec transeat solem per quinq gradus perdit suum datum totum. & a quinq gradibus usq ad complementũ septẽ graduum dat modicum uerum postquã transiuit.vii.gradus dat suum datum cõpletum. & hoc idem facit uenus excepto q quãdo apparet uisibiliter ad min⁹ horum quinq graduũ dat tunc datũ suum cõpletũ. Luna tamẽ quando applicat soli eundo ad eũ & fuerint inter eos.xv.gradus debilitatur eius factum & dat modicã rem.s.dies uel qđ huic assimilat. Et quãdo applicuerit soli ad.xii. gradus perdit totũ eius datũ donec trãsiuerit gradũ solis p.io.grad⁹ & tũc dat modicũ datũ dies.s.uel qđ ei assimilatur quousq trãsiuerit solẽ per.xii.gradus & tunc dabit totum eius datum completum. Casus autẽ planetæ qui est contrari⁹ exaltationi aufert medium dati. & termin⁹ hui⁹ casus & ita sol cum fuerit in quinto gradu libre quousq transeat.xxv.grad⁹ eiusdem est in casu suo. residuo signi iudicabitur sicut detrimentũ. Saturnus est in suo casu a principio

70

duodeci gradus arietis donec transeat.xxvi.gradū eiusdē: & residuū signi pro detrimento iudicabit᷑. Iupiter ē in suo casu a quarto gradu capricorni usq; ad cōplementū.xx.graduū.& residuū signi iudicabitur sicut detrimentū. Mars est in suo casu a principio.xix.gradus cancri usq; ad finē ipsius cācri.& in principio ipsius signi iudicatur sicut detrimētū.Et uenus est in suo casu postq̄; trāsiuit terminū Iouis usq; ad.xxi.gradū uirginis.Istud de uenere quod dicit n̄ potest stare nisi intelligas secundū terminos ptolomei secundū enim terminos illos.cxlix.gradus uirginis est finis termini iouis.Secundū uero terminos positos in alchabicio nō est ita.ibi enim terminus iouis finitur in.xxi.gradu uirginis. Vel igitur littera haly est corrupta uel nō potest dictū suū intelligi nisi secūdū terminos ptolomei.Et mercurius est in suo casu a principio.viii.gradus pisciū usq; ad cōplementū.xix.graduū ipsius: & in residuo eiusdē signi iudicat᷑ tanq̄; si esset in detrimēto suo.Retrogradatio triū superiorꝝ planetarꝝ a principio sue retrogradatiōis usq; ad oppositionē solis.i.usq; ad mediū retrogradatiōis aufert medietatē dati & alia medietas remanet.& qn̄ trāsiuerit oppositionē solis aspice quot gradus & minuta ibit retrogradādo ab oppositione solis & quot fuerint aspice quā partē proportionalē habēt ad oēs grad⁹ quos habet retrogradari ab oppositione usq; ad directionē & tn̄ addas medietati dati & dirigas gradus illos rectæ cū suis minutis tali modo ꝙ qn̄ planeta fuerit in principio directiōis suæ dabit rectæ suū datū cōpletū. Pono in hoc exēplū:pono ꝙ mars fuerit alcochoden & fuerit datū suū totū.lx.āni secūdū propositionē prius factā inter angulū & succedentē & ponat᷑ ꝙ sit ipsæ retrogradus inter mediū retrogradatiōis amisit ergo in medio retrogradatiōis sue & an̄ mediū retrogradatiōis medietatē horꝝ ānorꝝ & remāserūt.xxx.āni: & pono ꝙ ierit ultra mediū retrogradatiōis suæ.i.oppōem solis retrogradādo ꝑ duos grad⁹:& pono ꝙ ab oppōe usq; ad directionē dēat ire retrogradādo ꝑ x.grad⁹ml'tiplicabo igit᷑ duos grad⁹ ꝑ medietatē dati qđ amisit.s ꝑ.xxx.ānos & proueniēt.lx.quæ.lx.diuidā ꝑ.x.& exibūt.vi.āni quos ānos addā medietati dati.s.xxx.ānis & prouēniēt.xxxvi.āni.hoc eēt datū martis in casu proposito.Tn̄ uenus & mercurius postq̄; q̄libet eorꝝ incipit retrogradari ꝑdit medietatē dati eius qđ dat qn̄ ē direct⁹.& p⁹modū aspice quot gradus & minuta sibi remanēt usq; ad occultationē suā rectæ quāto pl⁹ poteris: ꝗa uen⁹ forte apꝑebit existēdo īter eā & solē min⁹.v.gradib⁹.Et qn̄ fuerit appēs dabit mediū datū nisi apparuit existēdo inter eā & solē min⁹.v.gradibus qa tūc n̄ prodest illi apparitio illa in hoc statu. Postmodū dirigas illos gradus & minuta p⁹q̄; retrogradari incepit quousq; occl'tauerit se subtiliter & rectæ & diuidas ꝑ hoc mediū dati qđ remāsit in modo ꝑdicto.qa qn̄ occultatur totū ꝑdit⁹eius datū sicut prediximus quia nihil remanet ei. Et pōt exemplificari ad similitudinē exēpli dati in retrogradatiōe triū superiorū. Dicit haly ꝙ iupiter & uenus qn̄

coniuncti fuerint corporaliter uel quando aspiciunt alcochoden de tertio uel sextili addunt numero ánorum quos dedit alcochoden secúdú numerú annoꝝ suorú numeroꝝ ános uel méses uel dies uel horas iuxta uirtutes uel debilitates eorú & tamen ambe infortune saturnus & mars quádo iúgútur corporaliter cú alcochoden uel ipsum aspiciút de opposito uel quarto minuút ei numerú annorú suoꝝ minorú. Sed quádo mercurius fuerit cum fortunis addentibus alcochoden addit ipse similiter numerú annorú suorú minorú: & quando fuerit cú infortunis minuentib⁹ alcochoden minuit etiá parté suá & quando mars & saturnus aspexerint de tertio a signis breuiú ascésionú aut de sextili longarú ascésionú minuút. Et dico quod sol in quarta & oppositione minuit numerú annoꝝ suorú minorú: & addit de.xxx.& sextili. Multi ex astrologis átiqs & modernis dicunt quod luna fortunata addit de tertio uel sextili & omnes sapientes huius scientie confitentur quod quando natus nó habuerit hylech & habuerit aliquá duarú fortunarú in ascendéte uel medio cœli possibile est quod uiuet secúdú quantitaté annorú minorú illius fortune quæ uitá significauit nisi grad⁹ ascendens & luna fuerint infortunati uel fuerit eadé fortuna domina dom⁹ mortis quia túc significat modicá durabilitaté & uitam.

a LMVTEM VERO Q. VI PREEST NATIVITATI. Hic auctor docet eligere almutem.i.planetam dñatoré in figura a quo accipitur esse nati post hylech & alcochodé. Sentétia littere é ista planeta habés mai⁹ dñiú siue plures fortitudines in.v. locis pdictis a quibus accipit hylech quæ sunt locus solis locus lune locus cóiunctióis uel preuentionis pars fortune gradus ascendens ille planeta est almutem idest uincens. Et si aliquis habuerit dignitates in.ii.uel.iii.uel plurib⁹ locis ex locis pdictis ille est almuté. Verbi gratia: pono ꝙ unus planeta sit dñs ascédétis & dñs termini eiusdé ascédentis & cú hoc dñs faciei eiusdé talis planeta haberet in ascédente.viii. fortitudines & pono ꝙ alter planeta sit dñs exaltatióis ascédétis & dñs dom⁹ loci solis & dñs triplicitatis ptis fortune: talis planeta esset dignior almuté quá primus qa habet plures fortitudines in locis pdictis. Et ut abbreuiet sermo colligende sunt fortitudines cuiuslibet in.v.locis predictis: & ille eorú qui habundauerit in numero fortitudinú ille erit almutem.

e T EX HOC PROFECTIO IN ANNIS NATIVITATVM ATQ. VE MVN. In hoc c.docet opus pfectióis idest mutationis ánorú de uno signo ad aliud. & hoc dupliciter. Primo in ánis natiuitatú.ii. in ánis magnarú coniunctionú. Opus in ánis natiuitatú é facile: & é sententia littere talis cú uolueris scire ad quod signú applicat ánus natiuitatis alicui⁹ uide quot anni pfecti transierint nato & incipies a gradu ascendente natiuitatis & dabis cuilibet anno unú signú & ubi finit⁹ fuerit numerus ibi erit signú profectionis ab ascédéte. Verbi gratia: ascendens alicuius natiuita

tis fuit.x.gradus arietis in fine primi anni uenit profectio ad.x.gradum tauri. In fine secũdi anni ad.x.gradum geminorꝝ & sic secundũ hunc ordinẽ dando cuilibet anno signum unũ usq; ad cõplementum .xii.annorũ tunc enim scilicet in fine.xii.annorũ reuertit̃ ad locũ radicis.Si autẽ multi anni transierint nato subtrahe a toto numero annorꝝ perfectorꝝ qui transierunt nato.xii.quotiẽs poteris idest diuidi per.xii.& numerũ qui remanet infra .xii.proiice ab ascendente natiuitatis secundum modũ prius dictum . uerbi gratia: ascendens cuiusdam natiuitatis fuit.xiii.gradus uirginis & transierunt nato.xxxii.anni solares completi subtraham a.xxxii:annis.xii.bis & remanẽt.viii.anni completi dabo ergo primũ annũ uirgini secũdũ libræ tertiũ scorpioni quartũ sagittario . quintũ capricorno sextũ aquario .septimũ piscib⁹ octauũ arieti ueniet ergo profectio ad signũ quod succedit immediate scilicet ad taurũ ad consimilem gradum gradui radicis scilicet ad .xiii.eiusdẽ .Sicut dixi de gradu ascendente ita faciendũ est de gradu solis & gradu lune & gradu partis fortune : & ubi applicuerit annus dominus illius signi est dispositor illius anni . Et ab illo accipiuntur facta de quibus natus se intromitteret illo anno & fortunia & infortunia quæ accidẽt sibi illo anno.Auctor ponit exempla in littera ideo non est necesse multum insistere exemplis.Deinde dicit auctor cũ pfectio anni puenerit ad aliquẽgradũ alicui⁹signi & fuerit aliqs planeta ul' radii alicui⁹planetæ post ipsũ gra.in eodẽ signo uel in eadem domo in figura & uoluerit scire quando pueniet profectio ad ipsum planetam uel radios ei⁹.uide quot gradus & minuta sint inter gradũ ad quem peruenit annus & ipsum planetam uel radios eius & multiplica illos per.xii.& sextam unius hoc est dicere dabis cuilibet gradui . xii.dies & sextam partem unius & prouenient tibi dies qui sunt a principio illius anni usq; ad tẽpus in quo profectio perueniet ad planetam ul' eius radio.Ratio autem quare cuilibet gradui dantur .xii.dies : & .vi.unius est quia hoc modo in fine anni cõpletur unum signũ.Si enim multiplicaueris .xxx.gradus per.xii.& sextam uni⁹ prouenient .ccclxv.dies qui sunt dies unius anni .Dicit Ptolomeus in propositione .ccxxxvi.quarte partis quadripartiti sui ꝙ sciem⁹ dispositionem facti annorũ accipiendo numerũ annorũ natiuitatis & proiiciemus eos a quolibet locorum hylegiorum secundum ordinatiõem signorum unicuiq; signo annũ & accipiemus dispositorem a signo in quo applicat numerus graduũ idẽ Haly in commento dicit quod in hoc dicto uult narrare Ptolomeus quod quodlibet signum disponit in anno uno & sic ibi signi reuolutio in quo est significator quibuslibet.xii.annis una uice usq; ad finẽ uite:& hoc sciunt omnes astrologi.

P ROFECTIO AVTEM EX ANNIS MVNDI. Hic docet opus profectionis in annis mundi.Sententia littere est talis.Cũ uolueris scire applicationẽ annorũ alicuius secte uide quot transierint anni solares completi a principio illius anni in quo fuit magna cõiunctio quæ

significauit illam sectam & diuide illũ numerũ annoꝝ per.xii.& numerũ qui remanserit infra.xii.proiice ab ascendente illius ãni in quo fuit cõiũctio & ubi applicuerit numerus ibi est signũ profectionis. Auctor ponit exemplũ in littera de secta serracenoꝝ. i.machometi & dicit ꝙ inter ãnnũ cõiunctionis quæ significauit legẽ illã & annũ apparitiõis machometi .s.in quo incepit predicare fuerũt .lxi.anni .Alia littera habet .lii.anni.Ego credo ꝙ debẽt esse .lii. anni & lvii. dies alioquin nõ concordabit cũ illo quod dicit postea & ascendens anni in quo fuit illa coniunctio fuit signũ geminorũ & prouenit ille annus in quo incepit predicare ad signũ uirginis.s.ad signũ illius planetæ qui fuit dominus signi ascendentis anni cõiunctionis. Si enim subtrahantur a.li.xii.quotiens poterit remanent.iii.dat ergo signo geminorũ primus secũdꝰ cãcro tertiꝰ leoni & sic annus incõpletꝰ q fuit positꝰ in numero puenit ad signũ uirginis. Nõ est nobis magna cura quot anni fuerunt ab ãno illiꝰ cõiũctiõis usqꝫ ad primũ ãnũ arabũ .Sufficiat enim nobis scire ꝙ ãnus ille in quo inceperãt ãni arabũ puenit ad uirginẽ:qa ãni arabũ sunt nobis noti ex tabulis extractionis earũ & poterimus incipere a uirgine scd̃m ꝙ dicit auctor in littera.Et qa tpe auctoris ipsi operabantur in ptibꝰ suis p ãnos psaꝝ :iõ applicat dictũ suũ ad ãnos psarũ & dicit cũ uolueris haberẽ noticiã huiꝰ rei idest scire ad ꝙ signũ applicat annꝰ ex ãno cõiũctiõis q̃ significauit sectã sarraceõrũ uide quot ãni psaꝝ trãsierũt & uerte illos in dies per tabulã extractionis earũ deseruientem annis persaꝝ aut quod multiplicentur anni per.ccclxv.tot enim dies cõtinet annus persicus qa anni psici nõ hñt q̃rtã diei & numero dierum q prouenerit tibi adde.3624.dies tot enim dies fuerunt a principio annorũ arabũ usqꝫ ad principiũ annoꝝ persarum & quod collectũ fuerit diuide p .ccclxv. & quartã uniꝰ & prouenĩẽt anni solares si qd residuum fuerit erũt dies anni impfecti .Et potes etiã numerum dierum reducere ad annos solares per tabulas extractionis earũ deseruientem annis solaribus. Tota intentio auctoris stat in hoc quod sciamus quot anni solares perfecti transierunt ab initio annorum arabum usqꝫ ad tempus consideratiõis & damꝰ cuilibet anno unũ signũ scd̃m modũ prius dictum & incipiemus a uirgine & ego ponã exemplũ applicãdo ad computationes nostras secũdũ ãnnos dñi nostri ihu xpi.Cum uolueris scire ad quod signũ applicat annus coniũctionis q̃ significauit legem sarracenorum subtrahe ab annis xpi. 621 .annos & . vi .menses &.xiiii.dies tot enim anni fuerunt a principio annorum xpi usqꝫ ad principiũ annorum arabũ & numerũ annorũ perfectoꝝ qui remãserit diuide per.xii. & illud quod remanet proiice a uirgine dando cuilibet anno signũ unũ s̃m modũ prius dictũ & remanet annus impfectus sequens annos pfectos quos diuisisti manet in uirgine. Verbi grã:anni xpi sunt mõ. Mccccxxx.cõpleti &.xxii.dies ab illis subtraham.621.annos.vi.menses.xiii.dies remanent . 780.anni solares perfecti.vi .menses. &.viii.dies .Illi sunt anni q̃ transierunt a principio annorum

arabū usq3 modo quos annos perfectos diuidam per.xii.& tot⁹ numer⁹ surgit ita ꝙ non remanet aliquis annus pfectus. Dico ergo ꝙ ꝑfectio āni cōiūctiōis magne quæ significauit sectā sarracenorū modo est in uirgine ẜm sētētiā auctoris. Sicut exemplificatū ē de secta sarracenorū ita pōt fieri in aliis sectis si debeant dici secte si sciat̃ cōiunctio significās illā sectā & ascēdēs āni cōiunctionis. Sed de hac materia nō expedit multū loqui est enim res quæ nō cōcordat cum fide nostra: sed si quis delectatur in his & uoluerit reducere mutationes quæ fiūt in legib⁹ ad mot⁹ sūpiorū corporū legat libros de magnis cōiunctionib⁹ & ibi inueniet. Deinde dicit si uolueris profectionē a signo cōiunctionis quæ significauit predictā sectā proiicere annos p̄dictos a scorpione qa cōiūctio illa scd̄m eū fuit in scorpione si uero uolueris ꝑfectionē ab ascēdente regni uide quot anni solares trāsierūt a p̄ncipio illi⁹ regni. Ipse exēplificat de uno regno sed nescio de quo regno loqt̃ & nō curo qa sine exēplo suo pōt intelligi līa sic āt dicit̃ de ascendente fundatiōis alicuius ciuitatis uel castri uel etiā cuiuscūq3 edificii ita ꝙ accipiant̃ anni solares perfecti qui transierunt a principio fundationis illius & proiiciantur ab ascendente principii fundationis ẜm modum ante dictum. Deinde dicit si uolueris profectionem ab ascendente mutationis coniunctionis Iouis & saturni de triplicitate aquatica ad triplicitatē igneam subtrahe ab annis persarū.clxxvi.ānos persicos & converte illos qui remanent in annos solares & proiice a leone uult dicere quod coniunctio Iouis & saturni in principio annorum persarū fuit in triplicitate equatica & post principiū annoꝝ persarū per quos ipsi computabant per.clxvi. ānos mutauit se coniunctio ad triplicitatē igneā: iō iubet subtrahere ab ānis psaꝝ.clxxvi.ānos & remanēt anni q trāsierūt ab āno mutatiōis cōiunctiōis ad triplicitatē igneā & iubet eos ānos q remanēt uertere in annos solares qa psici nō hn̄t bisextū & āni solares hn̄t: profectio autem fit secundum annos solares: & iubet proiicere a leone quia secundum ipsum leo fuit ascendens in anno mutationis coniūctionis ad triplicitatem igneā ex quo uidetur quod auctor iste fuit & composuit hūc librum in tempore quo coniunctio fuit in triplicitate ignea nunc autem hæc coniunctio est in triplicitate aerea ideo ponam exemplū de triplicitate in qua nos sumus. Cū uolueris scire profectionē ab anno mutationis coniunctionis Iouis & saturni ad triplicitatem aeream subtrahe ab ānis cristi.1324.annos & .71.dies & .xx.horas tantum enim tempus transiuit a principio annorum xp̄i usq3 ad principium annorum mutationis coniunctionis ad triplicitatem in qua nos sumus: & residuum proiice a.xiii.gradu tauri.ille enim fuit ascendens anni supradicti & ubi perduxerit te numerus ibi erit profectio anni. Verbi gratia: anni xp̄i sunt numero. Mcccxxx.completi & .xxii.dies ab illis subtrahā.Mcccxxiiii.ānos & .lxxi.dies & remanent .v.anni pfecti & .cccxvi.dies anni imperfecti: dabo primū annum tauro incipiēdo a.xiii. gradu eius ẜm signo geminoꝝ incipiēdo a.xiii.gra. ei⁹

tertium cancro quartum leoni incipiendo a.xiii.gradu eius quintum uirgini in cipiendo.a.xiii.gradu eius uenit ergo profectio.vi.anni mundum perfecti ad li bram ad.xiii.gradum.Et si nolueris gradum in quo est profectio diei ultimi ex diebus qui transierunt de anno imperfecto multiplica numerum dierum an ni perfecti per.xxx.&productum diuide p.cclxv.&numerus quotiens erit gra dus.si auté aliqd remáserit post diuisióis multiplica illud per.lx.& diuide p idé quod prius &numerus quotiens erit minuta .uerbi gratia in proposito exéplo remanserunt de anno imperfecto.cccxvi.dies quos multiplicabo per .xxx.&p uenient 9480 .quem numerum diuidam per.ccclxv.& exibunt.xxv. gradus & remanét post diuisionem.cclv.quæ multiplicabo per.lx.&proueniét.21300.& diuidá per .ccclxv.& exibunt .lviii.minuta addam ergo super.xiii. gradum li- bræ .xxv .gradus & .lviii.minuta & proueniet numerus usq; ad.viii.gradus & viii.minuta scorpionis.ibi ergo núc est profectio ab ascédéte anni mutationis lconiunctionis ad triplicitatem aeream.

TEX HOC DIRECTIO .In hoc capitulo auctor docet dirige- re significatorem quélibet ad quélibet locum circuli. Intelligendum é p rimo quod directio siue dirigere significatorem ad quemlibet lo cú circuli nihil aliud est quam inuenire gradus equinoctialis qui re uoluuntur a loco significatoris usq; ad locú ad quem debet dirigi.Si locus signi ficatoris fuerit in medio cœli uel in angulo terre tunc dirigere est inuenire grad[9] equinoctialis qui reuolnútur a loco significatoris usq; ad locum quem debet di rigi in horizonte recto.Si autem fuerit in ascendente uel in occidente túc est in uenire illos gradus in orizonte obliquo .si autem nó fuerit in aliquo horum lo corum tunc accipiuntur ascensiones mixtim scilicet miscendo ascensiones circu li directi cú ascensionibus regionis pportionaliter tñ fm distátiá loci significa toris ab águlis & gradus directióis qñq; significat ános,qñq; dies qñq; alia tpa In natiuitatibus quilibet gradus significat annum.In reuolutionibus annorum mundi & natiuitatum quilibet gradus significat diem & quidam uolunt quod in reuolutionibus annorum .8.ii.minuta & .lxxxii.scilicet motus solis in uno die significant unum diem .In coniunctionibus solis & lune & in oppositioni bus secundum quosdam quilibet .xiii.gradus.x.minuta scilicet quantum luna mouetur in die per medium cursum significát diem cú ergo uolueris significato rem aliquem dirigere ad quécunq; locum circuli si significator ille fuerit in gra- du medii cœli uel in angulo terre subtrahe ascensiones circuli directi gradus si gnificatoris ab ascensióib[9] circuli directi loci ad qué uis dirigere &remanét gra dus directionis.Si uero significator fuerit in ascendente aut occidente subtrahe ascensiones circuli obliqui gradus significatoris ab ascensióibus circuli obliqui ad qué uis eú dirigere & remanent gradus directionis. Exemplú quando est in medio cœli .Pono quod luna sit in medio cœli in.v.gradu aquarii & pono q

radii opponi saturni sint in.vi.gradu piscium. Ponam quod uelim dirigere lunam ad radios oppositos saturni .Quesiui igitur ascensiones gradus lune in circulo directo & inueni.xxxvii.gradus.xxiii.minuta.Quesiui etiam ascensiones sexti gradus piscium ubi sunt radii oppositi saturni in eodem circulo directo & inueni .lxvii.gradus .lxxxxviii.minuta. Deinde sabtraxi ascensiones lune ab ascensionibus radiorum saturni & remanserunt.xxx.gradus.xxv. minuta illi essent gradus directionis in hoc casu .Exemplum quando est in ascendente. Pono quod luna sit in eodem.v. gradu aq̃rii & radii saturni in.vi.piscium quesiui ascensiones gradus lune in circulo obliquo in regione cuius latitudo est.xlviii.graduū & inueni.cccxxx.gradus.xxii.minuta .Quesiui etiam ascensiones sexti gradus piscium & inueni.cccxxxxviii.grad⁹.xxxi.minuta subtraxi ascensiones lune ab ascensionibus gradus radiorum saturni & remáserūt.xviii. gradus.viiii.minuta illi essent grad⁹ directionis in hoc casu hoc eodē modo dirigit᷑ grad⁹ ascendens ad quēlibet locū circuli .Si uero significator dirigēd⁹ fuerit extra hæc loca tūc si fuerit inter mediū cœli & ascēdēs uide distātiá eius a medio cœli subtrahēdo ascēsiones gradus medii circuli in circulo directo ab ascensionibus gradus significatoris quá distantiá serua .Deinde scias medietatē arc⁹ diurni gradus significatoris per modū dictū in capitulo de radiationibus & serua eam.Deinde subtrahe ascensiones circuli directi gradus significatoris ab ascēsionib⁹circuli directi loci ad quem uis eū dirigere & ꝙ remanserit erit significator circuli directi serua eū.Deinde subtrahe ascensiones gradus significatoris in circulo obliquo ab ascensionibus loci ad quē uis eū dirigere in eodē circulo obliquo & ꝙ remanserit est significator regionis. Deinde subtrahe significatorē minorē de maiori & differentiá multiplica per distantiá ab angulo medii cœli & ꝓductū diuide per medietatē arcus diurni & proueniet ps proportióalis q̃ adde sup significatorē circuli directi si fuerit minor significatore regióis:uel subtrahe si fuerit maior & ꝙ prouenerit erit gradus directionis.Si autē uelles dirigere cōtra successionē signoꝝ sicut dirigūtur ptes & planete retrogradi.s.procedendo ab ascendēte uersus mediū cœli tūc debes accipere distātiá significatoris ab ascendēte ꝑ ascēsióes regióis & debes addere ptēꝑportionalē differētie duorū significatorū super significatorē regióis si ille erit minor significatore circuli directi aut sbtrahere ab eo si esset maior .in alio nō differt opus.si aūt significator dirigēdus fuerit inter ascēdēs & angulū terre :uide distātiá gradus significatoris ab ascendente subtrahēdo ascēsióes gradus ascendētis regióis ab ascēsionibus gradus significatoris regióis & serua distātiá . Deinde scias medietatē arcus nocturni gradus significatoris per modū dictū in opere radiationū quā etiā serua .Deinde subtrahe ascensióes gradus significatoris in circulo obliquo ab ascensióibus loci ad quē uis eū dirigere in eodē circulo obliquo & quod remanserit est significator regionis quē serua.Deinde subtrahe ascēsiones gradus

significatoris circuli directi ab ascensionibus circuli directi loci ad quē uis eū di
rigere & ꝙ remanserit erit significator circuli directi. deinde subtrahe minorem
de maiori & remanebit differentia duoꝝ significatorū: quā multiplica per di
stātiā gradus significatoris ab ascendente & ꝓductū diuide ꝑ medietatem arcus
nocturni gradus significatoris & ꝓueniet ps proportionalis quā adde signifi
catori regiōis si fuerit minor significatore circuli directi :: uel subtrahe a signifi
catore regiōis si fuerit maior significatore circuli directi & ꝙ post additionē uł
subtractionē ꝓuenerit sūt gradus directiōis. si uero uolueris dirigere cōtra suc
cessionem signoꝝ. s. ꝓcedendo ab angulo terre uersus ascendens: tunc debes ac
cipere distātiam significatoris ab angulo terre ꝑ ascensiōes circuli directi & mul
tiplicare illā ꝑ differentiam duoꝝ significatoꝝ & diuidere ꝑ medietatē arcus di
urni ut ꝑus dictū est: & ptē ꝓportionalē debes addere ad significatorē circuli
directi si fuerit minor significatore regiōis. Vel subtrahere si fuerit maior ī alio
nō differt opus. Si aūt significator dirigēdus fuerit int̄ āgulū terre & gradū oc
cidētis opari debes cū grad u opposito significatoris & cū gradu. opposito lo
ci ad quē uis eū dirigere & ꝑ distātiā gradꝰ oppositi significatoris a medio cœli
& ꝑ medietatē arcus diurnū gradus oppositi significatoris gra. enim oppositꝰ
significatoris tm̄ distat a linea meridiana q̄ntū gra. significatoris ab angulo ter
re: & medietas arcus diurni gra. oppositi ē tāta quāta est medietas arcus noctur
ni significatoris. & est tūc idē opus ꝙ fuit inter mediū cœli & ascēdēs. Si uero si
gnificator dirigēdus fuerit inter angulū occidentis & mediū cœli debes opera
ri silr̄ ꝑ gradū oppositū significatoris & ꝑ distantiā eiusdem ab ascendēte & ꝑ
medietatē arcus nocturni eiusdem gradus oppositi & per gradum oppositum
loci significatoris ad quem dirigendus est & est eiusdem operatio sicut fit inter
ascendens & angulū terre. si uero contingat ꝙ significator dirigēdus sit in una
quadra & locus ad quem debet dirigi sit in alia quadra. Verbi gratia significa
tor sit inter mediū cœli & ascendens & locus ad quem debet dirigi sit inter ascē
dens & angulum terre tunc debes dirigere usq; ad angulū & postea dirigere an
gulum usq; ad locum ad quem debet dirigi & iungere has directiones in simul.
Diriges autem significatorem prius dictum ita quod accipias distantiam signi
ficatoris ab angulo qui est retro ipum in ordine signorum sicut si fuerit inter an
gulum medii cœli & ascendens accipies distantiam eius ab angulo medii cœ
li. Et si fuerit inter ascendens & angulum terre accipies distantiam eius ab
ascendente: accipies etiam medietatem arcus diurni uel nocturni gradus signi
ficatoris uel eius oppositi per modum prius dictum & angulum ad quem uis
dirigere accipies pro loco ad quem debet dirigi & teneto ordinem prius dictū
Illa directione facta diriges angulum per modū prius dictū qn̄ significator fue
rit ī aliquo āgulorū usq; ad locū ad quē debet dirigi significator: & addes unā

directionem cum alia & prouenient gradus directionis. Auctor in littera dicit quod debet accipi distantia significatoris ab angulo & illa debet diuidi per partes horarum gradus significatoris & prouenięt hore distátie significatoris ab angulo & dicit quod debet accipi sexta pars differétie duorum significatorum quam sextam partem debet multiplicare per horas distantie significatoris a meridie: & prouenieus iubet addere ad significatoré circuli directi uel subtrahere per modum dictum. Sed mod⁹ quem posui é leuior & planior. In domo enim auctoris oportet accipere distantiam ab angulo per eundem modum qué ego posui & ultra hoc oportet querere partes horarũ gradus significatoris: & postea diuidere distantiam ab angulo per partes horarum gradus significatoris & quod prouenerit tenere. Oportet etiam secundum modum suum querere significatorem circuli directi & significatorem regionis per eundem modum quem posui & etiam differentiam duorum significatorum: & ultra hoc oportet illam differentiam diuidere per sex ad hoc q̃ habeat᷑ .vi. pars ei⁹. Cum in multitudine operationum faciliter cadat error uidetur mihi modus qué posui certior. Exemplum quando significator est inter medium cœli & ascendens & locus ad qué debet dirigi in eadem quadra scilicet inter medium cœli & ascendens. Pono ꝙ luna sit hylech & sit in quinto gradu aquarii & pono quod radii oppositi saturni & idem esset de corpore: sint in sexto gradu piscium & pono quod angulus medii cœli sit .xx. gradus capricorni. Ad dirigendum lunam ad radios saturni quesiui primo ascensiones gradus medii cœli in circulo directo & inueni xxi. gradus & .xxxviiii. minuta subtraxi ascensiones gradus medii cœli ab ascéſionibus gradus lune & remansit distantia lune a medio cœli .xv. gradus .xliiii. minuta. Deinde quesiui ascensiones gradus lune in circulo obliquo & inueni. cccxxx. gradus .xxii. minuta quesiui etiam ascensióes gradus oppositi loci lune 104. gradus & .30. minuta a quibus subtraxi ascensiones gradus lune sed quia nõ potui subtraher(e) eo quod ascensiones gradus lune erant maiores ascensionibus gradus oppositi addidi ascensionibus gradus oppositi lũe .ccclx. gradus & prouenerunt .cccclxiiii. gradus .30. minuta deinde subtraxi & remanserũt. cxxxiiii. gradus .viii. minuta & hoc fuit totus arcus diurnus gradus lune quem mediaui & fuit medietas .lxvii. gradus & .iiii. minuta. Seruaui itaq; distantiam lune a medio cœli & mediatem arcus diurni lune. Deinde subtraxi ascensiones gradus lune in circulo directo quæ fuerint .xxxvii. gradus .xxiii. minuta ab ascéſióib⁹ gra. radioꝝ saturni ĩ eodé circulo q̃ fuerũt .lxvii. gra .xlviiii. minuta & reḿserunt. 31 .gradus .xxv. minuta. & hoc fuit significator circuli directi seruaui itaq; eum. Deinde subtraxi ascéſióes gradus lune in circulo obliquo qui fuerũt .cccxxx. gradus .xxii. minuta ab ascéſióibus radioꝝ saturni in eodé circulo obliquo qui fuerunt .cccxlviii. gradus .xxxi. minuta & remansit significator regióis q fuit .xviii. gradus .viiii. minuta. Deinde subtraxi significatorem regionis a significatore cir

culi directi & remansit differentia duorũ significatorum quæ fuit.xii.gradus xvi.minuta.Deinde multiplicaui istam differentiã per distantiã lune a medio cœli & diuisi per medietatẽ arcus diurni gradus lune & prouenit ps proporti onalis quæ fuit.ii.gradus.lii.minuta.xxxviiii.ii.quã partẽ proportionalem ẽt subtraxi a significatore circuli directi quia fuit maior significatore regionis & remãserũt gradus directionis qui fuerũt.xxvii.gradus.xxxii. minuta. xxi.ii .ac cepi pro quolibet gradu unũ annũ & pro quibuslibet minutis.v. residuis unũ mẽsem & p quolibet minuto.vi.dies:& pro quolibet secũdo.vi.minuta dieꝝ cũ cõpletũ fuerit hoc tempus a tẽpore natiuitatis cuiꝰ figura fuerit hoc modo disposita morietur natus.Quando uero significator est inter ascendẽs & ãgu lũ terre operaberis cum distantia ab ascendente et cũ medietate arcus nocturni & nõ differt in alioꝰ.Cũ uolueris dirigere contra successionẽ signoꝝ si signifi cator fuerit inter mediũ cœli & ascendẽs operaberis cũ distãtia ab ascendente & cũ medietate arcus diurni. Si significator fuerit inter angulũ terre & gradũ occidentis operaberis cũ opposito gradus significatoris & gradu opposito lo ci ad quẽ uis dirigere.& tũc est opus tuũ inter mediũ cœli & ascẽdẽs. Et si si gnificator fuerit inter gradũ occidẽtis & mediũ cœli operaberis similiter cum gradibus oppositis.& tũc est opꝰ tuũ inter ascendẽs & angulũ terre. Nota tamẽ ꝙ ẽm modũ dictũ dirigũtur significatores qñ nõ habẽt latitudinẽ .Quã do aũt significatores habẽt latitudinẽ difficilior ẽ modꝰ & propter hoc factũ fuit instrumẽtũ ad dirigẽdũ planetas habẽtes latitudinẽ & illud instrumẽtũ uo catur directoriũ.Videbať cõpositori seu inuẽtori illiꝰ instrumẽti ꝙ significa tor habẽs latitudinẽ nõ posset dirigi p tabulas ascẽsionũ uel ñ sine magna dif ficultate.Ego aũt dico ꝙ instrumẽtũ suũ nõ ẽ sufficiẽs nisi sit maxime quãtita tis ita ꝙ possit recipere minuta tale aũt uix põt fieri.In directionibus enim ut plurimũ accipiť pro quolibet gradu unus annꝰ.modo si in directionibꝰ instru mẽtũ nõ sit diuisũ nisi per gradus uix inuenieť in eo certitudo usqꝫ ad annũ:& hoc si instrumẽtũ sit bene factũ ita ꝙ nõ sit error in diuidẽdo.hoc aũt nõ suffi cit.Et ego dico tibi ꝙ significator habẽs latitudinẽ potest dirigi ad locũ habẽ tem latitudinẽ per tabulas ascẽsionũ & nõ uidi modũ expositũ in aliquo libro Modꝰaũt est iste cũ uolueris dirigere significatorẽ habẽtẽ latitudinẽ ab eclypti ca ad corpꝰ alicuiꝰ planetæ ẽt habẽtis latitudinem uel ad radios aliciuꝰ haben tis latitudinẽ:quere primo gradũ cũ quo significator mediat cœlũ secundũ do ctrinam canonum primi mobilis.Deinde quere gradum cum quo mediat cœ lum locꝰad quem uis dirigere secundum eandem doctrinam .& accipies gradũ cum quo significator mediat cœlũ pro loco significatoris & per hunc scies di stãtiam significatoris a medio cœli uel ab ascendente per modum priꝰ dictum nec plꝰ nec minꝰ.& accipies locum cum quo mediat cœlum locꝰ ad quem de

bet dirigi pro loco ad quem debet dirigi.& cum istis duob⁹ queres significatõ rem circuli directi per modum pri⁹ dictum deinde quere gradũ cũ quo oritur significator in regione tua secundum doctrinam canonũ primi mobilis .quere etiam gradũ cum quo orit̃ loc⁹ad quem debet dirigi secũdum eosdem canones.Deinde cum gradu cũ quo oritur significator queres medietatẽ arc⁹ diurni uel nocturni per modum pri⁹ dictũ & queres significatorẽ regionis cũ istis duobus gradib⁹.s.cum gradu cũ quo oritur significator & cũ gradu cũ quo orit̃ locus ad quẽ debet dirigi in alio non differt opus.Dico tibi ẽt et breuiter oportet querere gradum in quo significator mediat cœlũ & gradũ cum quo mediat cœlũ loc⁹ad quem debet dirigi.cũ primis duobus oportet querere significatorem circuli directi cũ aliis duobus oportet querere significatorem regionis.Cũ gradu cũ quo significator mediat cœlũ oportet querere distãtiam a medio cœli si fuerit inter medium cœli et ascẽdẽs.cũ gradu cũ quo orit̃ significator oportet querere medietatẽ arcus diurni uel nocturni. Si autem significator fuerit inter ascendẽs & angulũ terre oportet querere distãtiam significatoris ab ascendente cũ gradu cum quo oritur significator & cũ eodem medietatem arc⁹ nocturni in omnib⁹ aliis est idem opus cum opere prius dicto.Est etiam un⁹alius casus qui potest contingere in directionibus quando significator & loc⁹ ad quẽ debẽt dirigi hñt latitudinem aut un⁹ eoꝝ habet latitudinem.Potest enim contingere ꝙ significator dirigendus & locus ad quem debet dirigi simul ueniãt ad lineã meridianã ita ꝙ ambo mediãt cœlũ cũ eodẽ gradu licet nõ sint in eodẽ gradu in eclyptica.Si aliquis istoꝝ casuũ eueniat tũc opaberis eodẽ modo quo dicã.Si significator & loc⁹ad quẽ debet dirigi ueniant cũ eodẽ gradu ad mediũ cœli quia nõ sũt alique ascẽsiones in circulo directo inter eos pones pro significatore circuli directi.o.Postea queres significatorẽ regionis accipiẽdo ascẽsiones in circulo obliquo a loco cũ quo oritur significator usq; ad locũ cũ quo orit̃ loc⁹ad quẽ debet dirigi.& totũ illud.s.significatorẽ regionis multiplicabis per distãtiã significatoris ab angulo & productũ diuides per medietatẽ arc⁹ diurni uel nocturni.& ꝓueniet ps proportionalis quã tenebis pro gradibus directionis.Si aũt significator dirigẽd⁹ & loc⁹ad quẽ debet dirigi oriãt̃ cũ uno & eodem gradu pones pro significatore regionis.o.& significatorem circuli directi multiplica per distãtiã significatoris ab ãgulo. & diuide ꝑ medietatẽ arc⁹ diurni uel nocturni:& proueniet ps ꝓportõalis quã tenebis ꝓ gradibus directiõis.Ponere de oĩb⁹ exẽpla eẽt nimis lõgũ sed intẽdo dño cõcedẽte in fine isti⁹expositionis ponere equationem uni⁹natiuitatis in qua patebit modus inuestigandi ascendentem eligendi hylech & alcochoden.& ponam ibi aliquas proiectiones radiorum & aliquas directiones sufficiant hæc de opere directionum. Dicit auctor in littera cognitis annis directionis si uolueris scire locum istius directionis in zodiaco adde annos directionis super ascensiones

circuli directi gradus significatoris si significator fuerit in medio cœli uel in an gulo terre & reduces ad grad⁹ equales in circulo directo & ubi pduxerit te nu merus in circulo signoꝝ ibi est loc⁹ directionis. & dicitur loc⁹ diuisionis et do mus termini illi⁹ loci dicitur diuisor. Si significator fuerit in ascendēte adde an nos directionis super ascensiones regionis grad⁹ significatoris: & reduc ad gra dus equales in circulo obliquo. & ubi perduxerit te numerus in circulo signoꝝ ibi ē locus diuisionis. & domin⁹ termini illi⁹ loci est diuisor. Et istud ē idē op⁹ cū opere de proiectionib⁹ radioꝝ: & qn̄ feceris directionē & feceris istud op⁹ inuenies in fine eūdem locū ad quem direxisti nisi significator haberet latitudi nem.

TEX HOC ALGEBUTAR IN NATIUITATIBUS. In hoc capitulo auctor docet dirigere gradū ascēdētē in natiuitatibus Sentētia littere est talis. Cōsidera in cui⁹ planetæ termino sit grad⁹ ascendens & considera finē illius termini. Deinde quere ascēsiones gradus ascēdētis in circulo obliquo per tabulā tue regionis & serua eas. quere etiā ascēsiones finis illius termini per eādē tabulā a qb⁹ subtrahe ascēsiones gra dus ascendētis & grad⁹ qui remāserint sūt gradus directionis accipe pro quoli bet gradu annū unū. & pro quibuslibet minuto. vi. dies & pro quolibet secūdo duas horas & .xxiiii. minuta hore. & planeta qui est domin⁹ termini est dispo sitor annorum siue diuisor. Postea considera finem termini imediate sequentis & subtrahe ascensiones finis rermini precedentis ab ascensionib⁹ finis termini illi⁹ & remanebūt grad⁹ directionis accipe sicut prius pro quolibet gradu an num unum & cet̃a. & domin⁹ illi⁹ termini est dispositor siue diuisor: & isto modo facies ad finem cuiuslibet signi secūdū ordinē signoꝝ usq; ad finem uite & si fuerit in aliquo termino aliqs planeta uel radii alicui⁹ planetæ ille planeta erit pticeps in diuisione exēplū in hoc pono ꝙ ascēdēs alicuius natiuitatis fuit quartus gradus uirginis cōpletus ad dirigēdū gradū isto cōsidera primo in cu ius planetæ termino est iste gradus & patet primo ꝙ in termino mercurii & durat terminus usq; ad finem. vii. gradus uirginis. quesiui ascēsiōes gradus ascē dētis in horizōte obliquo in regione cuius latitudo est. xxxxviii. gradus & in ueni. cxxxxiiii. gradus. xxvii. minuta. quesiui etiam ascensiones finis termini sci licet finis. vii. gradus uirginis: & inueni. cxxxxviii. grad⁹. xxxiii. minuta subtra xi ascēsiones grad⁹ ascendentis ab ascensionib⁹ finis termini & remanserunt iiii. gradus. vi. minuta dedi cuilibet gradui annum & quibuslibet. v. minutis unum mensem & cuilibet minuto. vi. dies. & fuerunt quatttuor anni idest men sis. xxii. dies. & mercurius dominus termini fuit dispositor istorum annorum.

Deinde consideraui terminum immediate sequentem qui est ueneris

& durat usq; ad finē.xvii.grad⁹ uirginis quesiui ascensiones finis termini illi⁹ scilicet ueneris & inueni.clxii.gradus.xv.minuta a quibus subtraxi ascēsiones finis termini precedētis mercurii.& remāserūt.xiii.gradus.xxxxiiii.minuta q fecerūt.xiii.ānos.viii.mēses.xii.dies & uenus disposuit hos ānos.in fine istius termini fuit etas nati.xvii.anni.viiii.mēses.xviii.dies.Deinde sequitur termin⁹ Iouis qui durat usq; ad.xxi.gradū uirginis cōpletū.quesiui ascēsiones eius & inueni.clxvii.gradus.lxxxxiii.minuta a quib⁹ subtraxi ascēsiones finis termini p̄cedētis & remāserūt quinq; grad⁹.xxviii.minuta quæ fecerūt quinq; ānos quinq; mēses.xviii.dies.& iupiter fuit dispositor istoꝝ annoꝝ.Factaq; est etas nati in fine istoꝝ annoꝝ.xxiii.āni tres mēses.sex dies.Deinde seq̄t termin⁹ martis & faciēdū est ut prius.& secundum istum ordinem est directio cōtinuanda usq; ad finē uite:& quotiens directio peruenit ad corpus uel radios infortune ueniet nato infirmitas uel impedimentum in corpore siue secūdū naturam illi⁹ infortune nisi fortune aspexerint ipsū locū tūc.n.minuent malū.

ET EX HOC DVODENARIA PLANETARVM ET DOMORVM.In hoc capitulo auctor docet inuenire dominū duodenarie.Intelligēdū est ad euidētiam istius capituli q quodlibet signū intelligitur diuidi in duodecim partes:& quelibet pars est de duob⁹ gradibus &.xxx.minutis.Hyspalēsis ponit hoc capitulū & duo capitula sequētia inter dignitates planetaꝝ:& domin⁹ prime duodenarie est dominus illius signi.Dominus secunde duodenarie est planeta succedens descendendo & sic secundum ordinem.Verbi gratia domin⁹ prime duodenarie arietis ē mars.secunde sol.tertie uen⁹ quarte mercuri⁹.quinte luna.sexte saturnus.septime Iupiter.octaue iterum mars & sic secundum ordinem. Sententia auctoris est talis.Cum uolueris scire duodenarias planetaꝝ uel domorum uide quantū trāsiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua est & numerum illorū graduum multiplica per duodecim & super numerum pductum adde numerum graduum quos multiplicasti.& quod collectum fuerit piice ab initō signi in quo est planeta dando unicuiq; signo.xxx.& ubi finit⁹ fuerit numer⁹ibi erit duodenaria.

ET EX HOC ANAVBARACH.Hic docet inuenire dominū nouenarie. Sententia enim est talis.Cū uolueris scire nouenariam siue dominū nouenarie alicuius planetæ uide quot grad⁹ pertransiuit planeta de signo in quo est uel de domo in qua est:& diuide totum illud signum in.viiii.diuisiones & erit quelibet diuisio ex tribus gradibus &.xx.minutis.Deinde uide in qua parte illius diuisionis sit planeta.& dabis primam diuisionem domino signi mobilis eiusdem triplicitatis et secundā diuisionem domino signi sequentis & sic eundo secundum ordinem signorum quousq; uenias ad illam nouenariam in qua ē planeta cuius queris dominum nouenarie.Verbi gratia:pono quod sol in.xxiiii.

gradu aquarii.ad sciédũ dominũ nouenarie gradus solis dedi primos tres gradus aquarii & .xx.minuta domino signi mobilis eiusdẽ triplicitatis est autem aquarius de triplicitate aerea. Signũ mobile illiꝰ triplicitatis est libra.dominus eiꝰ est uenꝰ.est ergo uenꝰ domina prime nouenarie aquarii.s.primorũ triũ graduũ & .xx.minutoꝝ.Deinde dedi secundã nouenariã marti domino signi sequentis.s.scorpionis & cõpleti tunc fuerũt a principio aq̃rii.vi.gradus & .xl. minuta.Deinde tertiam nouenariã dedi Ioui.s.domino sagittarii qui succedit scorpioni.& cõpleti fuerũt tunc a principio aquarii.x.gradus.Deĩ quartam nouenariã saturno domino capricorni qui succedit sagittario.& completi fuerunt a principio signi.xiii.gradꝰ.& .xx.minuta.Dedi quintã nouenariã saturno domino aquarii:& cõpleti fuerunt.xvi.gradus & .xl. minuta. Dedi sextã nouenariã Ioui domino pisciũ & completi fuerunt a principio signi aquarii. xx.gradꝰ:Dedi septimã nouenariã marti domino arietis.& cõpleti fuerunt a principio signi.xxiii.gradꝰ & .xx.minuta.Dedi octauam nouenariã ueneri domino tauri.illa ergo est diuisio nouenarie solis in casu proposito. & completi fuerunt tunc gradus.xxvi.& minuta.xl.aquarii.Quando ergo inuenies in libris iudiciorũ de domino anaubarach luminariũ si fuerit in die intelligitur de domino nouenarie solis.si in nocte de domino nouenarie gradꝰ lune. Alia q̃ auctor dicit patet legendo litteram.

ET EX HOC ADOR INGEN.Hic docet inuenire decanũ.Sententia eius est talis.Diuide signũ ascẽdẽs in tres partes & quælibet diuisio erit ex decem gradibꝰ.dabisq; primã diuisionẽ domino ascẽdẽtis.secundã domino secundi signi.& tertiã dño tertii signi. Vult dicere q prima diuisio est domini eiusdem signi qd̕ ascendit & secũda diuisio est domini signi sequẽtis eiusdẽ triplicitatis.tertia diuisio ẽ domini tertii signi illiꝰ triplicitatis. ita q tres decãi sunt domini triũ signoꝝ uniꝰ triplicitatis. Auctor ponit exẽplũ tale in lrã. Posito q prima facies arietis sit ascẽdẽs eius decanus est mars.Si secũda facies ẽ ascẽdens eius decanꝰ est sol dñs leonis secũdi signi eiusdẽ triplicitatis.& si tertia facies sit ascendens eius decanꝰ ẽ Iupiter dominꝰ sagittarii qd̕ est tertiũ signũ illiꝰ triplicitatis.Et si prima facies leonis sit ascẽdẽs eius decanꝰ est sol dñs eiusdẽ signi.Si secũda facies sit ascendens eiꝰ decanꝰ est Iupiter dominꝰ signi quod succedit leoni in eadẽ triplicitate.Si tertia facies sit ascendens eius decanꝰ est mars dominus tertii signi a leone in eadẽ triplicitate.s.arietis.& ꝭm hunc modũ intellige de aliis triplicitatibus.

E T EX HOC DOMINVS ORBIS.In hoc capitulo ponit ordinẽ in dño horarũ in natiuitatibꝰ.Sentẽtia littere est talis. Aspice in qua hora natus egredit̕ uterũ ut dominũ illiꝰ hore: da primo anno natiuitatis & per illũ significat̕ esse nati in eodẽ anno quantũ ad sanitates uel infirmitates corpis nati sicut per dñm ascẽdẽtis.Et dabis dñm

hore sequentis secūdo anno. & per eū significatur esse substantie in eodem an/no sicut p dominū domus substātie. Dabis dominū tertie hore tertio anno ab hora natiuitatis. & p eū significatur esse fratrū in illo anno sicut p dnm tertie dom⁹. & isto mō facies de aliis dominis horaꝝ eūdo ſm ordinē horarum & domoꝝ usq; ad finē uite. & planū est in lrā qd̄ dicit. Exēplū in hoc ponat̄ ꝙ qdā nat⁹ fuit in die solis hora q̄rta q̄ hora q̄rta ē hora lune. erit luna dña pri/mi anni. & ab ea accipitur esse corpis. Hora sequēs est saturni. erit ergo satur/nus dn̄s secūdi āni. & ab eo accipitur eē substātie in illo āno. & sic p ordinem ET EX HOC DISPOSITIO FRIDARIE. In hoc capitulo auctor do cet ordinare ānos fridarie & gubernatiōis planetaꝝ in natiuitatib⁹. Sentētia littere talis ē. si natiuitatis fuerit in die incipit fridaria a sole & gubernat ipm natū sol ſm quantitatē annoꝝ sue fridarie qui sunt decem. post solē gubernat ipsum uen⁹ ſm quantitatē annoꝝ fridarie ei⁹ q sunt octo. Post uenerē guber/nat mercuri⁹ p. xiii. annos. deinde luna p nouē annos Deinde saturnus per. xi Deinde iupiter p. xii. ānos. Deinde mars p. vii. ānos. Deinde caput draconis p tres ānos. Deinde cauda dracōis p duos ānos. Deinde reuertitur dispositio ad solem & uadit p ordinē planetaꝝ sicut pri⁹: numerus autē omniū annoꝝ est lxxv. & qui transit hūc nūeꝝ ānoꝝ reuertit̄ ad dispōem primā ſm ꝙ possi/bile ē. Si autē natiuitas est in nocte incipit fridaria a luna & disposuit luna ā/nos suos. Deinde saturn⁹ Deinde iupiter. Deinde mars. Deinde sol. Deinde ue nus: postea mercurius. Deinde reuertitur ad lunā & uadit ſm ordinē planeta/rum sicut prius. Et quando aliquis planeta disponit annos sue fridarie dispo/nit ipse septimā partē illoꝝ annoꝝ solus. In secunda autē sep ima pticipat ei planeta sequens qui ei succedit. In tertia autē participat ei planeta ter i⁹. in q̄r ta quartus. Et in quinta quintus. & sic usq; ad septē septimas & septē planetas Verbi gratia. pono ꝙ natus fuit quis in die: incipit ergo fridaria a sole & gu/bernat ipm sol ſm quātitatē annoꝝ fridarie sue qui sunt. io. anni. & guberna uit ipse sol solus septimā partē istoꝝ decem annoꝝ. s. per unū annū solarē & clvi. dies. & . xii. horas. Hec est enim septima pars decem annoꝝ. in secunda se ptima parte horū decem annoꝝ habuit uenus participationē cū sole in frida/rie dispositione p unū annū & . clvi dies. & . xii. horas. & trāsierunt tunc nato. duo anni. cccxiii. dies cōpleti. Deinde habuit participationē cū sole in disposi tione fridarie mercuri⁹ per unū annū. & . clvi. dies. & . xii. horas. & in fine hui⁹ diuisiōis trāsierūt nato quattuor anni solares. ciiii. dies. & hore. Deinde habu it participationē cū sole luna per eandē septimā. io. annoꝝ & in fine huius di/uisionis trāsierūt nato. v. anni. cclx. dies. xviii. hore. Deinde habuit participa/tionē cū sole saturnus p septimā partem. io. annoꝝ. & in fine huius diuisionis transierunt nato septem anni. lii. dies completi. Deinde habuit participationē cum sole iupiter in dispositione fridarie per eandem septimā. & in fine hui⁹ di

uisionis transierunt nato.viii.anni solares. ccviii. dies.xii.hore. Deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mars in ultima septima pte decem annoꝝ.& in fine huius diuisionis transierunt nato.io.anni completi.ꝯm hunc modum est faciendum in fridariis omniũ planetarum. Caput autem draconis & cauda quilibet eorum disponit per se annos fridarie sue siue participationẽ planetarum. Narrare autẽ euentus contingẽtes nato in qualibet harum diuisionũ esset nimis longum.Haly autẽ abenragel in suo libro magno completæ posuit omnes diuisiones & iudicia cuiuslibet diuisionis.ideo q uolunt hec iudicia legant librum illum.

e T EX HOC ALMANAR.In hoc capitulo docet quis planetarum sit eleuatus super alterum. Intentio sua est ꝙ planeta qui fuit altior in circulo suo breui.scilicet in epiciclo dicitur eleuatus super alterum eleuatiõe de qua hic loqtur.& hoc est qđ dicit Ptolomeꝰ in.lxiii.propositione centiloquii.Dicit enim oportet aspicere in coniunctiõe Saturni & iouis in eodem minuto ad eleuationem unius super alterum & iudica cum fortitudine naturæ eius in hoc mundo.& similiter fac in.xxi.coniũctionibus residuis.Haly ibidem dicit in cõmento.eleuatio planetæ super planetam est ut sit remotio eius ab auge sui circuli breuis & illæ dicitur eleuatꝰ super alterum. Auctor autem in littera iubet aspicere medium locum planetæ & uerum locum planetæ & si uerus locus planetæ fuerit minor medio motu planeta est descendens a superiori parte epicycli uersus inferiorem partem. Si uero uerus locus planetæ maior medio motu fuerit planeta est ascendens ab inferiori parte epicycli uersus superiorem partem.& ut breuiter dicatur si argumẽtum equatum planetæ fuerit minus sex signis cõmunibus est descendens & si plus est ascendens.Deinde iubet auctor subtrahere medium motũ planetæ de uero motu eiusdem si medius motus fuerit minor uero:uel econtra si fuerit maior ita uidelicet ꝙ minor subtrahatur a maiori & residuum iubet multiplicare per septem.& numerum prouenientẽ iubet diuidere per.xxii.& numerũ quotientẽ iubet tenere pro eleuatione quando ascendit uel pro depressione quando descendit.De uenere & mercurio iubet respicere differentiam inter locum cuiuslibet eorum & locum solis & iubet facere sicut in aliis. Modus prius dictus secundũ sententiã Ptolomei uidetur mihi melior & certior. Deinde dicit auctor ꝙ fortior significatio planetarum est cum unus eorum fuerit eleuatꝰ super alterum in coniunctione. In oppositione autem & in quarto aspectu erit significatio minus apparens. & si unus planeta fuerit ascendens & alter descendens. ille qui fuerit ascendens uadit supra descendentem.& si uterque fuerit ascendens ille uadit super alium: qui fuerit maioris ascensionis. & si uterque fuerit descendens; ille uadit super alium. qui fuerit minoris

descensionis. Dicitur etiã alio modo planeta eleuari sup planetã quantum ad latitudinem quia septentrionalis uadit super meridianum. Et si fuerint ambo septẽtrionales illæ qui fuerit plus septẽtrionalis uadit sup illũ qui fuerit minus septẽtrionalis. Si uero fuerint ambo meridionales illæ qui fuerit minoris latitudinis uadit sup illũ qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit aliqs planetarũ in ecliptica carens latitudine tũc planeta septẽtrionalis uadit super eũ & ipsæ carens latitudine uadit super meridianũ.

ET EX HOC APERTIO PORTARVM. Dicit ꝙ apertio portaꝝ dicit᷑ quando inferior iungit᷑ supiori & cũ hoc fuerint eorum domus oppositæ. Verbi gratia. quando luna cõiungit᷑ cũ saturno uel eũ aspicit tũc est apertio portaꝝ. Simil'r qñ sol cõiungit᷑ saturno dom⁹ enim solis & lunæ sunt oppositæ domib⁹ saturni. Simil'r fit aptio portaꝝ quando mercurius cõiungitur Ioui. quia ambe dom⁹ utriusq; sunt oppositæ. Similiter qñ iũgit᷑ uenus marti fit apertio portaꝝ quia eoꝝ dom⁹ sunt oppositæ. Dicit hyspalensis ꝙ uenus significat humiditatẽ mercuri⁹ significat uentos. saturnus nebulas & frigus. mars uentus a dextro. i. a meridie & calorẽ. iupiter temperiẽ & uentos a sinistro. i. a septẽtrione. Dicit idem hispalẽsis quando luna sepatur a cõiunctione alicui⁹ planetæ uel ab ei⁹ aspectu & cõiũgitur alteri planete & sint illorũ planetaꝝ domus oppositæ. hoc est apertio magnaꝝ ualuaꝝ in q̃ necesse est uenire uẽtos uel pluuias ut ẽ ex natura illoꝝ planetaꝝ. uerbi grã: luna quãdo sepando a uenere cõiũgitur marti aut sepando a mercurio coniungitur Ioui: aut separando a sole coniungitur saturno hoc est apertio magnarum ualuarum.

ET EX HOC ALBVTEN: Hic loqtur de horis fortunatis & infortunatis dicit ꝙ indi inuenerũt. xii. horas post cõiunctionẽ solis & lune & dãt eas soli & diuidũt eas i tres ptes & iudicãt sup primas q̃ttuor horas ẽm iudiciũ primi dñi triplicitatis loci solis. & iudicãt sup quattuor secũdas ẽm iudiciũ secũdi domini triplicitatis loci solis. & sup q̃ttuor ultimas ẽm iudiciũ tertii dñi triplicitatis loci solis hora cõiunctionis. Postea dant ueneri. xii. horas sequẽtes & diuidũt eas similiter in tres partes & iudicãt sup q̃slibet q̃tuor ẽm iudiciũ dñoꝝ triplicitatis loci ueneris hora cõiunctionis. Postea faciũt similiter cũ mercurio & luna & cum ceteris planetis ẽm ordinem planetaꝝ donec reuertatur orbis ad solem post. lxxxiiii. horas. & tunc reincipiunt a sole ẽm eundẽ ordinem. & hoc continuãt usq; ad coniunctionẽ secundã. Et quidã dicunt ꝙ post coniunctionem sunt. xii. hore que uocãtur combuste in quibus non est bonum incipere aliquod opus. & post has. xii. combustas sunt. lxxii. hore incombuste in quibus utilis est inceptio operũ: & post has. lxxii. incombustas iterũ sunt duodecim combuste. & iteꝝ post illas. lxxii. incombuste & post eas. xii. cõbuste & sic usq; ad coniũctionem sequẽtem. Et ut breuiter dicatur omnes. xii. hore que

dantur soli secundum ordinem planetarũ sunt combuste & .lxxii. quæ sunt aliorum planetarum sunt incombuste. Deinde dicit auctor & diuidunt has .xii. horas cõbustas in tres diuisiões & quælibet diuisio erit ex q̃ttuor horis & dicũt q̃dã q̃ qui inceperit bellũ in quattuor primis horis cõbustis timẽda ẽ pditio aĩe sue. Auctor nõ itelligit pditionẽ aĩe post uitã istã ita q̃ post sepationẽ aĩe a corpore rapiant eã diaboli & deducant ad inferos. Sed intelligit aĩe pditionẽ idest amissionem uite presentis & hoc modo intelligit̃ in omnibus locis iudiciorum astronomie. De ista enim perditiõe pertinet ad eos loqui. De prima autẽ perditiõe pertinet theologis. Et qui inceperit bellũ in secũdis quattuor horis timendũ est detrimentũ sui corporis .s. absq; perditione uite & qui inceperit bellũ in ultimis quattuor timenda est perditio omniũ quæ possidet & timet̃ perditio illo℞ q̃ pertinent ad ipsum & sic completa est expositio quarte differentie alchabicii introductorii ad magisteriũ iudiciorũ astrorũ.

d IFFERENTIA Q. VINTA IN COMMEMORATIONE VNIVERSARVM PARTIVM. Ista est q̃nta differẽtia isti⁹ libri in qua auctor docet ꝓiectiõem ptiũ & põt diuidi ĩ duas ptes q̃m in p̃ma pte ponit ptes q̃ cadũt in natiuitatibus & in s̃a pte ponit ptes q̃ cadũt in reuolutiõib⁹ anno℞ mũdi. Secũda ps ĩcipit ibi: & qa auxiliãte deo Pria ps diuidit̃ in duas ptes q̃m in p̃ma pte dat modũ ꝓiectiõis ptiũ in generali & exẽplificat de pte fortune. In secũda pte ponit in speciali ptes .xii. domorũ. Secũda ps incipit ibi incipiamus itaq; post partẽ fortune. Sñia prime ptis est talis. Mod⁹ in ꝓiectionib⁹ partiũ est q̃ accipiũtur grad⁹ eq̃les q̃ sunt inter unũ locũ & aliũ & numerus ille proiicit̃ ab ascẽdẽte uel alio loco. uel addũtur super grad⁹ eq̃les q̃ fuerũt inter ambo loca grad⁹ q̃ sunt ab initio signi ascẽdẽtis & ꝓductũ computatur ab initio signi ascendentis dãdo cuilibet signo .xxx. gradus & ubi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi est ps fortune. Verbi gratia: pono q̃ sit sol in fine sexti gradus pisciũ & luna sit in fine .xiiii. gradus geminorũ & gradus ascendẽtis sit .x. grad⁹ arietis subtrahã uerũ locũ solis a uero loco lune & remanẽt .lxxxviii. grad⁹ sup quos addã .x. gradus q̃ sunt a principio arietis usq; ad gradũ ascẽdẽtẽ & ꝓueniũt .cviii. grad⁹ & terminatur numer⁹ iste in .xviii. gradu cãcri ibi ergo est pars fortune in exemplo preposito.

INCIPIAMVS ITAQ VE. In hac parte põit proiectiones partiũ scd̃m ordinem .xii. domorũ ponendo in qualibet domo partes ad illam ptinẽtes. Et potest diuidi in tot partes quot sunt domus ubi partes incipiũt patet in littera. Prĩo põit ptes p̃me dom⁹ & st sex. Pria est ps uite. Scd̃a est pars hylech. Tertia est ps futurorũ siue ps diuinationis. Quarta ẽ ps dilectiõis & concordie. Quin

ta est pars stabilitatis & durationis. Sexta est pars animositatis & audacie. Dicit in littera cũ uolueris scire partem uite accipe gradus q sunt a Ioue usq; ad saturnũ in die & in nocte gradus qui sũt a saturno usq; ad Iouẽ & proiice ab ascẽdente. Albumazar dicit in suo introductorio magno q hæc pars significat uitã naturalẽ & esse corporis ac uictus quæ si fuerit boni esse significat prolixitatem uite & sanitatẽ corporis & gaudiũ aie. Si uero fuerit impedita significat paucitatẽ uite & multitudinẽ infirmitatũ animiq; merorẽ ac tristiciam. Deinde dicit auctor pars hylech accipitur a gradu cõiunctionis quæ precessit natiuitatẽ si natiuitas fuerit coniũctionalis, uel a gradu preuentionis .i. oppositiõis si natiuitas fuerit preuentionalis usq; ad gradũ lune & proiicitur ab ascendente natiuitatis & ubi finitus fuerit numerus ibi est pars hylech Albumazar dicit quod hæc ps dirigit quẽadmodũ dirigit hylech per gradus & ducit eius pfectio p signa quẽadmodũ fit de hylech. cũq; puenerit eius directio uel profectio ad malos significat impedimentũ & periculũ. Et erant multi sapientum astrologorũ cũ inuenirent hominẽ patientem pericula maxima in quibusdã temporibus & nõ inuenirent in eodem tempore suũ hylech peruenisse ad loca malorũ. nec inuenirent eidẽ impedimento patentẽ significationem in reuolutione eiusdem anni nesciebant causam huius rei. Et ideo latebat eos hoc: quia non dirigebãt hanc partem & si direxissent eã inuenissent hoc malũ accidere in eodem tempore quo peruenisset hæc pars ad loca quædam significantia ipsum periculũ. Pars futurorũ accipitur in die a luna usq; ad solẽ: & in nocte econtra & proiicitur ab ascendente & proprietas istius partis secũdum albumazar est significare animam & corpus & esse eorum. & significat fidem & prophetiam & regiõem & dei cultũ & secreta & cogitationes atq; intentiones & res ocultas & celatas & omne quod absens est ex rebus per hunc modum applicabis iudicia in aliis & a quo loco in quẽ accipiatur quelibet & a quo loco proiiciatur patet in littera.

S ECVNDA DOMVS. Hic ponit ptes secũde domus & sunt tres Prima est pars sũe. secũda est pars pauptatis & puitatis ingẽnii. Tertia ẽ pars beatitudinis triũphi & uictorie. Albumazar dicit q pars substantie significat profectũ & uictũ ac cibũ quib⁹ substẽtant corpora quæ si fuerit in bono loco significat bonũ esse in substantia cibo & uictu. Et si fuerit impedita significat malũ esse in his quæ dixim⁹. Ceteras autẽ species fortune apparentes ex substantia scilicet quæ thesaurizatur & seruatur ac acquiritur significant ceteri significatores substantie & pars fortune.

T ERTIA DOMVS. Hic ponit partes tertie dom⁹ & sunt due. prima est pars fratrũ. secũda est pars beniuolentie fratrũ. Dicit Albumazar quod pars fratrum & dominus eius idest dominus signi in quo ceciderit significant esse fratrum & concordiam eorum atq; di-

lectionem peregrinationemq; eorum & absentiam. Post hæc aspice si hæc pars & dominus eius ceciderint in signis multorum filiorum multiplicabuntur fratres. & si ceciderint in signis paucorum filiorum erunt pauci. Et si uolueris scire numerum eorum accipe numerum signorum quæ fuerunt inter partem & dominum domus in qua ceciderint aut quot fuerit inter ipsam dominum & partem & pone unicuiq; signo unum. Et si fuerit inter eos signū commune duplica numerum eiusdem signi. Et si fuerit inter ipsam partem & dominum domus in q̄ ceciderit aliquis planeta accipe ei etiam unum. Albumazar etiam pōit partem unam in hac domo quæ uocatur pars mortis fratrum: & dicit quod accipitur in die a sole in gradum medii cœli & in nocte econtra. & augentur desuper gradus ascendentis & proiicitur ab ascendente. & quotiensc̄ūq; peruenerit hæc ps secundum directionem ad significatores fratrum & sororum dando unicuiq; gradui unum annum aut per profectionem dando cuilibet signo annum eueniet fratribus & sororibus aliquid horribile aut aliquis eorum morietur.

q VARTA DOMVS. Hic ponit partes quarte domus & sunt sex. Prima est pars patrū. Secunda est pars mortis patris. Tertia est pars annorum. Quarta est pars hereditatum & possessionum. Quinta est pars nobilitatis nati utrum sit fili⁹ illius cui imponitur uel nō. Sexta est pars finis rerū. Albumazar dicit quod pars patris significat esse patris & eius nobilitatis atq; generis & si hæc pars fuerit boni esse pater erit nobilis. Et si dominus domus huius partis fuerit boni esse pater erit fortunat⁹. Si uero fuerit mali esse erit laboriosus. A secunda parte huius domus quæ est pars mortis patris accipitur causa mortis: & quotiensc̄unq; profectio anni peruenerit ad hāc partem uel ad dominum eius significat periculum patri. & similiter cū peruenerit aliquis eorum ad significatores patris.

q VINTA DOMVS. Hic ponit partes quinte domus & sunt septem. Prima est pars filiorum. secunda est pars temporis in quo debent haberi filii. tertia est pars propter quam scitur masculinitas uel fœmininitas q̄rta est pars per quā scit̄ de nato de quo fit interrogatio utrum sit masculus uel fœmina. quinta est pars ad quam cum peruenerit iupiter est significatio filii. vi. est pars dilectionis filiorū. septima est pars scientie filiorum. Dicit Albumazar si pars filiorum ceciderit in signo multorum filiorum habebit multos filios. Si uero ceciderit in signo sterili nō habebit aliquē filium. Si uero ceciderit in signo paucorum filiorū habebit paucos filios. Et si hæc pars significauerit filios & fuerit fortunata filii uiuent; & si infortunata morientur.

EXTA DOMVS. Hic ponit partes sexte domus & sunt due. Prima est pars azemena idest debilita is inseparabilis alicui⁹ membri. ii. est pars seruorum. Si ps azemena fuerit coiuncta cu fortunis erit natus sanus in membris suis. Si uero fuerit coiucta infortunis habebit morbos inseparabiles in membris. & loca in quib⁹ erunt he egritudines sciutur a locis infortunaru significantiu eas.

EPTIMA DOMVS. Hic ponit partes septime dom⁹ & sunt qtuor. Prima est pars desponsationis uiroru secuda est ps desposationis mulierum & hæc accipitur duobus modis. iii. est delectationis & uoluptatis. iiii. est pars nuptiaru. Quando ps desponsationis peruenerit per directione ad Ioue uel uenerem est significatio desposatiois. Et ego inueni in una natiuitate tempus desponsationis quando dominus partis desponsationis peruenit ad ipsam partem per directionem dando cuilibet gradui annum unu.

CTAVA DOMVS. Hic ponit partes octaue domus & sunt quattuor. Prima est pars mortis. ii. est ps planetæ qui interficit. iii. est ps anni in quo ueniet nato mors aut paupertas & cetera. iiii. est pars contentionis & litigationis. Dicit albumazar si pars mortis fuerit impedita & dns eius & no aspexerint eos fortune interficietur natus morte turpissima. Si uero aspexerint fortune erit econtrario. Si luna sol aspexerit partem planetæ interficientis & ipsa luna fuerit in signo membroru abscisoru natus interficietur patiendo. Et si luna fuerit impedita absciderur ei aliquid de mebris. Quando pars anni in quo timetur nato mors & dominus eius cu domino ascendentis fuerint impediti erit natus multaru infirmitatu & afflictionis corpore atq substa tia & multoties appropinquabit perditioni corporis & amissioe substantie. & quotienscuq profectio anni peruenerit ad hac partem: aut peruenerit hæc pars per profectionem aut directione ad ascedens aut ad dnm eius inueniet nat⁹ pericula in corpore & infirmitatibus & inueniet angustia & horribile in substantia timebit quoq morte ex diuersis partibus.

ONA DOMVS. Hic ponit partes none domus & sunt due. Prima est pars peregrinationis. ii. est pars itineris in aqua. Ab istis accipiutur peregrinationes nati & itinera per aquas Albumazar dicit. Si pars itineris in aqua ceciderit in signo aquatico faciet natus multa itinera per aquas & si ibi fuerit fortunata habebit in suis itineribus profectu ac lucru & si fuerit infortunata significat cotrariu.

ECIMA DOMVS. Hic ponit ptes decime domus & sunt. v. prima est pars regionis atq regni. secuda est pars regis atq regni. tertia est pars principatuu operis regni. Quarta est pars significans utru sit causa regni uel no. Quinta est pars matru.

u NDECIMA DOMVS. Hic ponit partes undecime domus & sunt due Prima est pars amicorum .secunda est pars significans profectũ & effectum & amicitiam amicorum.

d VODECIMA DOMVS Hic ponit unã solã partẽ in hac domo quæ est pars inimicorum.Et hæ sunt alie quibus utuntur magistri iudiciorum.Hic ponit quasdam alias partes quæ nõ sunt in aliq̃ domorũ & sunt sex.Prima est pars mendacii rumorũ.secunda ẽ ps rõnis & p̄funditatis sensus.Tertia est pars sapiẽtie & disciplıne. Quarta est ps guerre & preliorũ.Quinta ẽ pars pacis.sexta est pars aspiciendi in reuolutione annorũ.& omnes iste proiiciuntur ab ascendẽte.

e T QuIA AVXILIANTE DEO.Pri⁹ auctor posuit ptes q̃ cadũt in natiuitatib⁹.Hic ponũt ptes q̃ cadũt in reuolutiõibus annorum mũdi .Et potest diuidi in duas ptes :quoniã primo ponit partes q̃b⁹ utunť magistri iudiciorũ in reuolutionib⁹ in causis regnorũ .secũdo ponit ptes quib⁹ utunť magistri iudiciorũ in presciendo forũ rerũ secũda est ibi.Itẽ sunt hic alie ptes.Dicit ꝙ ex partibus quæ exercentur in reuolutionibus annorũ mundi ad sciendũ causas regni atq; ĩperii & ista accipiť a marte in lunã & proiiciť ab ascendẽte cõiunctionis quæ significat mutatiõnẽ regni & accipitur alio modo a gradu ascendentis cõiunctionis in gradũ cõiunctionis intelligẽdo a gradu ascendentis reuolutionis anni in quo est coniunctio usq; ad locũ in quo planetæ coniunguntur .& nisi hoc modo intelligatur impossibile est. supponitur enim quod homo sciat gradũ ascendentis in hora coniunctionis planetarũ superiorũ.Hoc autem est impossibile sc̃d̃m ꝙ dicit abrahã auenezre.dicit enim si possemus scire diem in qua cõiungi debeant:esset hæc res magna.Fit etiam pars alio modo uidelicet accipitur a gradu medii cœli reuolutõis il'i⁹ anni in quo fuit cõiunctio usq; in solem & proiicitur a gradu iouis secunda pars per quã scitur quantũ debeat durare rex in regno.Hic accipitur hora electionis regis a sole in.xv.gradũ signi leonis.Et proiicitur a luna accipitur etiam a luna in.xv gradũ cãcri & proiicitur a sole .iii.ps est de tpe electionis regis hic accipitur hora electionis regis in die a ioue in saturnũ & in nocte ecõtra & proiicitur ab ascẽdente reuolutõis ãni in quo surrexit rex.Et si iupiter fuerit in signo communi & reuolutio fuerit diurna & cũ hoc fuerit iupiter cadens ab angulo tunc accipitur a saturno in iouem & addũtur desup .xxx.grad⁹:& proiiciť ab ascendẽte .Si uero iupiter & saturnus fuerint sibi oppositi & ambo fuerint cadentes ab ascendẽte accipiť medietas graduũ qui sunt inter eos & proiiciť ab ascendẽte.Et si fuerit iupiter in exaltatione sua & fuerit reuolutio in nocte numerať ab eo in saturnũ & proiiciť ab ascendẽte.Deinde dicit auctor ꝙ due sunt ptes maxime ex quibus extrahitur tempus electiõis regis & eius duratiõis .Prima earũ est ut aspicias horã electionis regis & aspicias ubi prouenit profectio anni a cõ

iunctione triplicitatis q̃ significauit illam sectá in qua est illud regnũ ẜm q dat oibus .xxx.gradibus annus & oibus duob⁹ gradibus cũ dimidio mensis.& sic ẜm istá proportioné usq ad horá electionis & cũ scieris in quo gradu signi sit serua illũ gradũ qa ab eo equabis primá ptẽ.Et cũ uolueris eq̃re eá aptabis ascé dens reuolutióis anni in quo surrexit ipse electus .Postea respice saturnũ & io uem & quis eoꝝ fuerit orietalis a sole accipe ab illo usq in gradũ eq̃tóis ptis p̃ me quá seruasti:& p̃iice ab ascédéte reuolutióis & quo puenerit numer⁹ ipse est locus prime partis.Nota q auctor dicit accipe a planeta orietali a sole & satur no uł ioue & nõ dicit qd sit faciédũ qñ ábo sunt orientales.ego credo q túc dét accipi ab eo q soli fuerit propinquior.Ité nõ dicit qd debeat fieri qñ null⁹ coꝝ est orietalis ut breuiter dicá nescio qd fieri debeat qa nõ uidi istas duas ptes per hũc modũ positas in aliquo alio libro.scđa ps scit hoc mõ . Aspice a cóiũctióe iouis & saturni in q̃ surrexerit rex uel cepit regnu ad q signu & gradũ puenit p fectio anni dádo cuilibet anno .xxx. gra.& cuilibet mési.ii.gra.cũ dimidio usq ad dié in quá surrexit rex & ipse est loc⁹ eq̃tióis ptis secũde ẜm eũ.Post hoc ac cipe a saturno uel ioue quis eorũ orientalis fuerit usq ad locũ ptis secũde & pro iice ab ascendente reuolutionis áni & quo peruenerit numerus ipse est loc⁹ ptis secũde.Hæ sunt ptes q̃ significant fortitudiné regis & ei⁹ durationé. Dicit haly abenragel aspicias in reuolutioné annorũ mũdi p intronizatione intronizati Primo a saturno q̃ é prima ps & a ioue q̃ é scđa & quot gra.& quot minuta fue rint inť eos & nota hoc.Postmodũ cõsidera in quo signo est dñs medii cœli & reducas illos gra. ad ascensióes illi⁹ signi in quo fuerit & q inde exiuerit erit id qđ durát áni uel méses aut dies.Et si fuerit in domibus uel in exaltatóibus suis erũt anni & si fuerint peregrini in succedétibus erũt méses:alioqn erũt dies.Siłr qñ sol applicuerit marti & mars fuerit cursu uacu⁹ nõ applicás saturno signifi cat q milites mouebũtur cõtra ipsum intróizatũ & ueniét sup ipsum erecti.& pp hoc accidét ei tristicie & anxietates & forte capiét eũ.Tñ si mars cũ hoc ap plicuerit saturno ipsoꝝ nature cóiungũtur & nullus mouebiť cõtra eũ.
ITEM SVNT ALIE PARTES.Hic auctor ponit ptes q̃ exercent in reuo lutióibus annoꝝ mũdi p q̃s scit q̃ res erũt chare & q̃ uiles.snia littere é talis.Cũ uolueris scire utrũ aliq res erit chara uel uilis multũ uel parũ cõsidera parté illi⁹ rei & uide in cuius planetæ domo uel exaltatióe uel termino siue triplicitate ca dat ipsa ps q planeta si fuerit combustus uel retrogradus aut in aliquo loco ma ligno uilescet res illa & erit pui p̃cii .si uero fuerit in loco fortitudinis aut in an gulo & maxie in medio cœli grauabiť res illa & erit maioris:p̃cii & si peruenerit dñs domus illius ad locũ descésióis sue uilescet res illa uult dicere si planeta hñs plures fortitudines in loco ptis fuerit i aliq̃ dignitatũ suaꝝ & maxie in sua exal tatióe aut fuerit in aliquo anguloꝝ & maxime in medio cœli res illa erit chara

& ꝫm quãtitatẽ fortitudinis planetæ in suis dignitatibus aut in angulis uel suc cedentibus erit quantitas caristie .si uero planeta ipse fuerit in casu a domo uel exaltatione sua uel fuerit in domo cadente ab angulo ui elcet res i la & erit par ui ꝑcii .Aspice similiter aspectũ fortunarũ & infortunarũ ad eã.s.partẽ & ad lunã & dñm eius qs sit & qualiter aspiciat illã partẽ.si autem fortuna & luna aspiciant ipsam ptẽ multiplicabit̃ eadẽ res in precio .& si aspexerint eam infortũe detrimentũ patiet̃ res illa & erit uilis & parui precii .Ego dico tibi ꝙ si planeta hñs plures fortitudines in loco ptis in reuolutiõe anni retrogradus fuerit & cũ hoc fuerit in aliqua dignitatũ suarũ uel in angulo significat ꝙ res illa erit chara sed nõ in principio anni quãdiu dominus partis est retrogradus.& qñ ille planeta incipiet dirigi tũc res illa incipiet eẽ chara.Eodẽ modo si planeta dominus ptis fuerit in casu & fuerit directus significat uilitatẽ rei sed illa uilitas erit maxima qñ planeta incipiet eẽ retrograd⁹.Deinde ponit proiectiões & incipit a pte tritici & dicit ꝙ ps tritici accipit̃ a sole in martẽ & proiicit̃ ab ascẽdente:a quibus locis accipiant̃ & a qbus locis proiiciant̃ patet in littera.Et ut melius pateat modus ponã exẽplũ de pte tritici in figura cõiunctiõis ꝑcedẽtis introitũ solis in arietẽ & etiã in figura reuolutiõis anni isti⁹.s.Mccccxxxi.dico ꝙ parisius ꝫm ueritatẽ tabularũ alfonsii in hora cõiunctionis solis & lune precedentis introitũ solis in arietem erit ascẽdẽs primus gra.cãcri loc⁹ solis illa hora erit.v.signa a'fonsii.lvi.gradus.xlii.minuta.xxxvi.ii.uerus loc⁹ martis fuit unũ signũ.xliiii. gra.xvii.minuta.xxviii.s̃a uidebo q̃tũ est inter solẽ & martẽ subtrahendo locũ solis a loco martis & inuenio.i.signũ.xlvi.gra.xxxuii.minuta.lii.s̃cd̃a quẽ numerũ cõputabo ab ascẽdente & terminat̃ nũerus in libra .xviii.gra.x.minuto vi.s̃cd̃o.Deinde uidebo qs ẽ ibi fortior & inuenio saturnũ in illo loco fortiorẽ q ẽ axaltatio sua noie cuius hẽt ibi q̃ttuor fortitudines & est triplicitas sua rõne cui⁹ habet tres fortitudines ẽ etiã facies sua rõe cuius hẽt unã fortitudinẽ :hẽt ergo saturnus i loco ptis tritici.viii.fortitudines.Post saturnũ ẽ uenus qa ẽ dõus sua & habet ibi.v.fortitudines & iupiter habet ibi terminũ.Aspiciã statũ cuiuslibet istorũ i figura & ꝫm statũ eorũ uidebo de sorte tritici.Aspiciã primo ad saturnũ quẽ statũ ipse habeat in figura:& inuenio ipsum in angulo terre nõ distãtẽ ab angulo p.iiii.gra.significat hoc ꝙ triticũ debet esse charũ nõ tñ multũ qa angulus nõ est fortis fortior enim angulo℞ quãtũ ad hoc est mediũ cœli :deinde ascendens:postea angulus terre & ultimo angulus occidẽtalis tñ qa saturnus ẽ retrogradus & in loco suo pegrinus nullã hñs in loco suo dignitatẽ significat ꝙ triticũ in principio anni erit pui ꝑcii.Et qñ saturnus incipiet dirigi alcẽdet precium eius & erit magis charum hæc est significatio saturni. Deinde aspiciam ad statũ ueneris & inuenio eam in domo.xi.sua proprio domo significat hoc similiter ꝙ triticũ erit aliquãtulum charũ.Prospiciã etiam eandem partem

in figura reuolutiõis anni eiusdẽ. Dico ꝙ ascẽdẽs reuolutiõis ſm tabulas predi ctas erit quart⁹ grad⁹.xv.minuta .xxvii.ii.libræ. Distãtia iter solẽ & martẽ erit idest signũ.xlv.grad⁹.iii.minuta.lviiii.secũda. Cõputabo hũc numerũ ab ascen dẽte & terminat numer⁹ in capricorno.xviiii.gra.xviiii minuto.xxv .ii. mars habet in loco istius partis exaltationẽ & triplicitatẽ hẽt ergo ibi septẽ fortitudi nes .saturnus habet ibi domũ & faciẽ:hẽt ergo ibi sex fortitudines mars est for tior in loco &ipse in angulo medii cœli significat hoc ꝙ triticũ dẽt eẽ charũ sed ga mars ẽ in casu ab exaltatiõe sua nõ erit charũ donec exiuerit casum suũ.

Finitur scriptum super alchabitiũ ordinatũ p Iohãnẽ de saxonia in uilla pa/ risiẽsi anno .1331. Correctũ per artiũ &medicinæ doctorẽ dominũ Bartholo/ meũ de altẽ & nusia . Impressum uenetiis p Iohãnẽ &Gregoriũ deforliuio fra tres ãno salutis.Mccccl xxxxi.in die.xxvi .Iulii.

Tabula foliorũ huius operis

FINIS.

Ireun. 33

im gezalt zu der gerechtigkeit.in daz geſchleht vnd geſchlecht vntz ewigklich. Vnd ſy reytztē in zu dem waſſer der widerſprechung vnd moyſes ward bekümert vmb ſy. wañ ſy hetten erbittert ſeinen geyſt. Vnd er vnderſcheydet in ſeinen lebſen.ſy zerſtrewten nit die heyden.die in der herr het geſaget. Vñ ſy ſein vermiſcht vnd den heyden.vnd lerneten ire werck vnd dienten iren abgöttern vñ es ward in zu einer ſchande. Vnd ſy opferten ir ſün vñ ir töchter dē teufeln Vñ vergußen daz vnſchuldig blut dz blut irer ſün vñ irer töchter die ſy opfertē dē abgöttern chanaan. Vñ dy erd ward erſchlagē in dē ſunden.vnd ward vermayliget in iren wercken.vnd ſy gemeynſampten in iren findungen. Vnd der herr ward erzurnt mit zorn vber ſein volck. vnd verachtet ſein erb. Vnnd er antwurt ſye in dye hend der heyden.vnd dye ſy haſten dy herſchten ir. Vnd ir veynde betrübten ſye. ſie wurden gedemütiget vnder iren henden.vnd offt erlöſet er ſy. Wann ſy erbitterten in in irem rat.vnd wurden gedemütiget in iren miſſetaten. Vnd

ſeiner erbermbde. vnd ſeyn wunder den ſün der menſchen. Wañ er hat geſpeyſet die eyteln ſel vnnd die hungrigen ſel ſpeyſet er mit guten dingen. die da ſitzen in den vinſternuſſen vñ in dem ſchaten des tods die geuangen in bettelkeyt vnd in dem eyſen. Wann ſy bitterten dy rede des herren.vnd reytzten den rat des höhſtē Vnd ir hertz iſt gedemütiget in iren arbeyten. ſy ſein gekrencket vñ der was nit der da hülffe. Vnd ſy rüfften zu dem herren da ſy wurdē betrübet vnd er erlöſet ſy von iren gebreſten. Vñ er fürt ſy auß von den vinſternuſſen vnnd von dem ſchatten des tods. vnd zerbrach ire band. Seine barmhertzigkeyt ſullen bekennē dē herren vnd ſein wunder den ſünen der menſchen. Wann er zerbrach die erin tore.vñ zerkniſchet die eyſnin rigel. Er empfieng ſy von dem weg irer miſſetat.wann ſy ſein gedemütiget vmb ir vngerechtigkeyt. Ein yeglich eſſen hat verachtet ir ſel.vnd ſy naheten ſich vntz zu den toren des todes. Vñ ſy ſchryen zu dem herren da ſie